

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**Koordinacija za gospodarstvo
i strukturne reforme**

Klasa: 022-03/18-07/571

Urbroj: 50301-25/14-18-2

Zagreb, 10. prosinca 2018.

**MINISTARSTVO ZA DEMOGRAFIJU,
OBITELJ, MLADE I SOCIJALNU
POLITIKU**

Predmet: Izvješće o provedbi Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine, za 2017. godinu
- zaključak Koordinacije

Koordinacija za gospodarstvo i strukturne reforme je, na sjednici održanoj 10. prosinca 2018. godine, razmotrila predmetno Izvješće, te donijela sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Koordinacija za gospodarstvo i strukturne reforme je prihvatila Izvješće o provedbi Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine, za 2017. godinu, koje je Vladi Republike Hrvatske dostavilo Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku aktom, klase: 011-01/18-01/5, urbroja: 519-04-2-3-1/4-18-90, od 29. studenoga 2018. godine.

2. Zadužuje se Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku da o ovome Zaključku izvijesti nadležna tijela, nositelje provedbe mjera iz Nacionalne strategije iz točke 1. ovoga Zaključka.

POTPREDSJEDNIK VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
MINISTAR POLJOPRIVREDE

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI
NACIONALNE STRATEGIJE IZJEDNAČAVANJA MOGUĆNOSTI
ZA OSOBE S INVALIDITETOM
OD 2017. DO 2020. GODINE**

za 2017. godinu

SADRŽAJ	
UVOD	1
KOORDINACIJA PROVEDBOM NACIONALNE STRATEGIJE NA NACIONALNOJ RAZINI	1
Vertikalna koordinacija s tijelima nositeljima mjera	1
Horizontalna koordinacija s tijelima nositeljima mjera	1
TABLIČNI PRIKAZ PROVEDBE MJERA	2
PRIKAZ POSTIGNUTIH REZULTATA U PROVEDBI MJERA NA NACIONALNOJ RAZINI	9
1. Obitelj	9
2. Život u zajednici	10
3. Odgoj i obrazovanje.....	12
4. Zdravstvena zaštita	15
5. Socijalna skrb	18
6. Stanovanje, mobilnost i pristupačnost	19
7. Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje, rad i mirovinsko osiguranje.....	23
8. Pravna zaštita i zaštita od zlostavljanja.....	29
9. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti.....	33
10. Sudjelovanje u kulturnom životu	34
11. Sudjelovanje u javnom i političkom životu	36
12. Istraživanje i razvoj.....	37
13. Rekreativna, razonoda i šport	39
14. Rizične situacije i humanitarna krizna stanja	40
15. Udruge osoba s invaliditetom u civilnom društvu	40
16. Međunarodna suradnja.....	43
KOORDINACIJA PROVEDBOM NACIONALNE STRATEGIJE NA PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) I LOKALNOJ RAZINI	44
PRIKAZ POSTIGNUTIH REZULTATA U PROVEDBI MJERA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	44
1. Obitelj	44
2. Život u zajednici	45
3. Odgoj i obrazovanje.....	47
4. Zdravstvena zaštita	51
5. Socijalna skrb	54
6. Stanovanje, mobilnost i pristupačnost	56
7. Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje, rad i mirovinsko osiguranje.....	58
8. Pravna zaštita i zaštita od zlostavljanja.....	60
9. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti.....	61
10. Sudjelovanje u kulturnom životu	63
11. Sudjelovanje u javnom i političkom životu	65
12. Istraživanje i razvoj.....	66
13. Rekreativna, razonoda i šport	66
14. Rizične situacije i humanitarna krizna stanja	69
15. Udruge osoba s invaliditetom u civilnom društvu	69
16. Međunarodna suradnja.....	73
ZAKLJUČAK	74
PRILOZI	75

UVOD

Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine („Narodne novine“, broj 42/2017, u daljnjem tekstu: Nacionalna strategija) usvojena je od strane Vlade Republike Hrvatske na sjednici održanoj 20. travnja 2017. godine.

Nacionalnom strategijom nastoji se osigurati još veća implementacija Konvencije o pravima osoba s invaliditetom s ciljem napretka te daljnjeg promicanja prava osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju. Stvaranje sveobuhvatnoga domaćega pravnog okvira pretpostavlja i kontinuirano praćenje razvoja međunarodnih standarda, kako bi se osobama s invaliditetom osigurala najviša razina suvremene zaštite, pristupačnost svim pravima i njihovo ostvarivanje bez diskriminacije. Zadaća je Nacionalne strategije uskladiti sve politike djelovanja na području promicanja prava osoba s invaliditetom s dostignutim standardima na globalnoj razini, ali i svim trendovima koji imaju za cilj nastojanje da sva područja života i djelovanja budu otvorena i pristupačna osobama s invaliditetom, poštujući načela univerzalnog dizajna i razumne prilagodbe.

Nacionalna strategija predstavlja krovni dokument razvoja politike prema osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, koja izjednačavanje mogućnosti definira u 16 područja djelovanja sa 78 mjera i 200 provedbenih aktivnosti povezanih s različitim dimenzijama kvalitete života i sustava pružanja usluga za građane.

KOORDINACIJA PROVEDBOM NACIONALNE STRATEGIJE NA NACIONALNOJ RAZINI

Vertikalna koordinacija s tijelima nositeljima mjera

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (u daljnjem tekstu: MDOMSP) kao nositelj zadaće vertikalne i horizontalne koordinacije, uz provođenje dijela mjera, koordiniralo je provedbom i upravljalo procesom izrade objedinjenog izvješća o provedbi Nacionalne strategije za 2017. godinu. Slijedom navedenog, zamoljena su nadležna tijela za provedbu mjera da sva tijela i ustanove iz svog djelokruga upoznaju sa svrhom donošenja Nacionalne strategije, da poduzmu sve potrebne mjere radi njezine dosljedne primjene te da imenuju koordinatora za provedbu mjera. Također, MDOMSP je prikupljalo izvješća od svih nositelja i su-nositelja mjera o provedbi istih, a radi objedinjavanja izvješća na nacionalnoj razini.

Horizontalna koordinacija s tijelima nositeljima mjera

Važan preduvjet horizontalne koordinacije je kontinuirana i dvosmjerna razmjena informacija između provoditelja politike koji djeluju u različitim tijelima državne uprave te lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ministarstvo državne imovine (u daljnjem tekstu: MDI) na projektu izgradnje i implementacije Informacijskog sustava za upravljanje državnom imovinom (ISUDIO), koordiniralo je i razvijalo partnerske odnose s tijelima državne uprave i institucijama, te su se održavale stručne radionice za obveznike dostave podataka u Registar državne imovine. Ministarstvo znanosti i obrazovanja (u daljnjem tekstu: MZO) surađuje sa institucijama na međunarodnoj, državnoj i lokalnoj razini te osigurava uvjete za provedbu mjera definiranih nacionalnim strategijama kao i koordinira istim sa ustanovama, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: JLP(R)S), tijelima državne i javne uprave, organizacijama civilnog društva te zainteresiranom javnosti. U suradnji s agencijama nadležnim za odgoj i obrazovanje provodi aktivnosti vezane uz obuku nositelja i sunositelja mjera. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu: MMPI) planira koordinirati između nadležnih tijela vezano uz otklanjanje administrativnih procedura u postupku izdavanja rješenja za oslobađanje od plaćanja godišnje naknade i cestarine za osobe s invaliditetom. Sukladno navedenom, ostvarena je kontinuirana suradnja sa Županijskim upravama za ceste. Prilikom izrade Nacionalnog provedbenog plana za Uredbu (EU)1300/2014 od 18. studenog 2014. godine o tehničkoj specifikaciji za interoperabilnost u vezi s pristupačnošću željezničkog sustava Unije osobama s invaliditetom i osobama s ograničenom pokretljivošću ostvarena je suradnja sa Zajednicom saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, Hrvatskim savezom slijepih, Hrvatskim

savezom gluhih i nagluhih, Hrvatskim savezom udruga s invaliditetom, Zajednicom županijskih zajednica, udruga i članova hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata RH.

Suradnja Ministarstva za graditeljstvo i prostorno uređenje (u daljnjem tekstu: MGIPU) i županija te Grada Zagreba, ostvarena je na razini prikupljanja podataka i dostave istih u predviđenom roku, a u 2017. godini po prvi put podatke dostavljaju svi gradovi i ispostave u svim županijama i Gradu Zagrebu. MGIPU izvještava o pomanjkanju resursa i nekonzistentnosti podataka koji su prikupljeni u proteklim godinama, kao i da još nije provedena inventarizacija građevina javne namjene tj. još uvijek nije poznat ukupan broj građevina javne i poslovne namjene u županijama i Gradu Zagrebu koje je potrebno prilagoditi za pristup i korištenje osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti. Niti ove godine se nije provodilo anketiranje o broju izvršenih prilagodbi i utrošenim sredstvima za njihovu realizaciju. Središnji državni ured za šport (u daljnjem tekstu: SDUŠ) surađuje s Hrvatskim školskim sportskim savezom (u daljnjem tekstu: HŠSS), Hrvatskim paraolimpijskim odborom i Hrvatskim sportskim savezom gluhih kojima osiguravaju financijska sredstva za provedbu aktivnosti za koju su odgovorni temeljem Nacionalne strategije. Nadalje, surađuju s osnovnim i srednjim školama te centrima za odgoj i obrazovanje, a svake godine se uspostavlja bolja suradnja s odgojno-obrazovnim ustanovama koje obrazuju djecu s teškoćama u razvoju. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: ULJPPNM) razvija i unaprijeđuje partnersku suradnju i koordinaciju s Povjerenstvom Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom (u daljnjem tekstu: PVRHOSI), tijelima državne uprave, organizacijama civilnog društva i predstavnicima osoba s invaliditetom. Ministarstvo zdravstva (u daljnjem tekstu: MZ) izvještava o kontinuiranom praćenju aktivnosti iz područja zdravstvene zaštite i suradnji s djelatnicima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (u daljnjem tekstu: HZJZ), Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: HZZO), te stručnjacima Hrvatskog liječničkog zbora i udrugama koje se bave osobama s invaliditetom. Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava (u daljnjem tekstu: MRMS) je nastavilo, u suradnji s ustanovama iz svog djelokruga (Hrvatski zavod za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: HZZ) i Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (u daljnjem tekstu: ZVPRZOSI)), provoditi mjere i aktivnosti u području rada i zapošljavanja osoba s invaliditetom. Suradnja između Ministarstva hrvatskih branitelja (u daljnjem tekstu: MHB) i JLP(R)S i nadalje se odvija sufinanciranjem u provedbi projekata rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom i kontrolom dostavljenih izvješća o izvršenim obvezama.

TABLIČNI PRIKAZ PROVEDBE MJERA

1. OBITELJ				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Osigurati pristupačne informacije o spolnim i reproduktivnim pravima osobama s invaliditetom u svrhu poticanja ostvarivanja roditeljskih prava	MDOMSP, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	X		
2. Osigurati lakše posvajanje i udomljavanje osobama s invaliditetom	MDOMSP		X	
2. ŽIVOT U ZAJEDNICI				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Unaprijediti sustav probira, rane dijagnostike i rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju	MDOMSP, MZO, MZ JLP(R)S/GRAD ZAGREB		X	
2. Razvijati i širiti mrežu izvaninstitucionalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom usmjerenih njihovom punom	MDOMSP, MZO, MRMS JLP(R)S/GRAD ZAGREB		X	

uključivanju u život zajednice te osigurati dostupnost usluga na regionalnoj razini				
3. Provedba procesa deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj	MDOMSP, JLP(R)S/GRAD ZAGREB		X	
4. Razviti uslugu organiziranog stanovanja za osobe s najtežom vrstom i stupnjem tjelesnog oštećenja	MDOMSP, JLP(R)S/GRAD ZAGREB		X	
3. ODGOJ I OBRAZOVANJE				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Osigurati inkluzivno obrazovanje za učenike s teškoćama u razvoju	MZO, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	X		
2. Povećati dostupnost srednjeg obrazovanja	MZO, MRMS	X		
3. Osigurati infrastrukturnu potporu učenicima s teškoćama u razvoju	MZO		X	
4. Uspostaviti jedinstveni sustav osiguravanja neposredne potpore pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika	MZO, JLP(R)S/GRAD ZAGREB		X	
5. Osigurati udžbenike prilagođene posebnim odgojno-obrazovnim potrebama učenika (u jeziku, pismu i mediju)	MZO	X		
6. Poticati projekte organizacija civilnog društva s ciljem pružanja izvaninstitucionalnih oblika potpore učenicima s teškoćama u razvoju u odgoju i obrazovanju	MZO, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	X		
7. Povećati dostupnost visokog obrazovanja	MZO, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	X		
4. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Osigurati kvalitetniju zdravstvenu zaštitu djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom	MZ, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	X		
2. Kontinuirano provoditi preventivne programe u cilju promicanja zdravlja i sprječavanja nastanka invaliditeta i težih oštećenja zdravlja	MZ, MHB, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	X		
3. Kontinuirano usklađivati Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na ortopedska i druga pomagala sa suvremenim dostignućima tehničkih i medicinskih znanosti sukladno potrebama osoba s invaliditetom	MZ	X		
4. Educirati zdravstvene radnike o posebnostima bolesti i stanja osoba s invaliditetom	MZ, JLP(R)S	X		
5. Osigurati pristupačnost i informacijsku podršku za osobe s invaliditetom u svim zdravstvenim ustanovama	MZ, JLP(R)S/GRAD ZAGREB		X	

6. Osigurati palijativnu skrb teških i neizlječivih kroničnih bolesnika	MZ, JLP(R)S	X		
7. Unaprjeđenje kvalitete zdravstvene zaštite hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata	MHB	X		
5. SOCIJALNA SKRB				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Uspostaviti zakonodavni i institucionalni okvir za unaprjeđenje prava osoba s invaliditetom u sustavima obiteljske i socijalne zaštite u skladu sa specifičnim zahtjevima Konvencije o pravima osoba s invaliditetom UN-a	MDOMSP		X	
2. Podizati kvalitetu rada i osigurati razvoj kompetencija pružatelja socijalnih usluga djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom	MDOMSP		X	
3. Unaprijediti sustav informiranja i edukacije osoba s invaliditetom i njihovih obitelji o pravima i uslugama u području obiteljske i socijalne zaštite	MDOMSP, MU JLP(R)S/GRAD ZAGREB	X		
6. STANOVANJE, MOBILNOST I PRISTUPAČNOST				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Nadzirati provedbu propisa za osiguravanje pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti kod gradnje novih i rekonstrukcije postojećih građevina	MGIPU	X		
2. Donošenje Tehničkog propisa o pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti	MGIPU		X	
3. Evidentiranje građevina u vlasništvu Republike Hrvatske	MDI		X	
4. Evidentiranje građevina koje za svoj rad koriste tijela državne uprave Republike Hrvatske (koje jesu i koje nisu u njezinom vlasništvu – najam građevina i/ili prostora) s označenom razinom pristupačnosti	MDI		X	
5. Osiguranje pristupačnosti građevina koje za svoj rad koriste tijela javne vlasti Republike Hrvatske (u vlasništvu RH i u najmu)	MDI, MUP, MHB JLP(R)S/GRAD ZAGREB		X	
6. Poticati osiguravanje pristupačnosti stambenih objekata osobama s invaliditetom	MHB, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	X		
7. Osiguravanje pristupačnosti javnog prometa osobama s invaliditetom	MMPI, JLP(R)S/GRAD ZAGREB		X	
8. Osiguranje mobilnosti i jednaka dostupnost javnih cesta i autocesta osobama s invaliditetom	MMPI	X		
9. Poticati razvoj Univerzalnog dizajna ⁸	MZO	X		
7. PROFESIONALNA REHABILITACIJA, ZAPOSŁJAVANJE, RAD I MIROVINSKO OSIGURANJE				

MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Analizirati, pratiti i unaprjeđivati primjenu postojeće zakonske regulative i aktualne politike u području rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom	MRMS, HZZ, ZVPRZOSI		X	
2. Provoditi mjere aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada	MZO, MRMS, HZZ, ZVPRZOSI, MHB JLP(R)S/GRAD ZAGREB	X		
3. Osigurati učinkovitu zaštitu od diskriminacije u području zapošljavanja i rada osoba s invaliditetom (preventivne mjere i nadzor)	MRMS, ZVPRZOSI	X		
4. Povećati dostupnost informacija i edukacija kojima se promiču različiti oblici samozapošljavanja osoba s invaliditetom i osigurati učinkovite mjere za poticanje samozapošljavanja osoba s invaliditetom	MRMS, ZVPRZOSI, HZZ, MGPO JLP(R)S/GRAD ZAGREB	X		
5. Razvijati model neprofitnog (društvenog) poduzetništva i druge modele socijalnog zapošljavanja osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, uključujući i zapošljavanje uz podršku u skladu s uspješnim međunarodnim praksama	MRMS, ZVPRZOSI i HZZ, MT, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	X		
8. PRAVNA ZAŠTITA I ZAŠTITA OD ZLOSTAVLJANJA				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Omogućiti osobama s invaliditetom dostupnost informacija o zaštiti od nasilja i učinkovit sustav podrške svim osobama s invaliditetom žrtvama nasilja, posebno ženama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju	MDOMSP, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	X		
2. Uvesti sustav odlučivanja uz podršku u zamjenu za djelomično oduzimanje poslovne sposobnosti	MDOMSP		X	
3. Provoditi načelo osobnog pristanaka osobe s invaliditetom prilikom smještaja u instituciju ili njezinog izlaska	MDOMSP	X		
4. Vođenje evidencije zdravstvenih radnika educiranih za postupanje u slučaju primjene mjere prisile u bolničkoj zdravstvenoj ustanovi	MZ	X		
5. Organizirati ciljano obrazovanje i usavršavanje pravosudnih dužnosnika, policijskih te pravosudnih službenika o pravima predviđenim Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom i Konvencijom o pravima djeteta	MP		X	
6. Osigurati pristupačnost sudova i ustanova za osobe lišene slobode	MP		X	
7. Prikupljati podatke u svrhu vođenja statistike o nasilju nad ženama s invaliditetom iz područja primjene Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji	MP	X		

8. Osigurati učinkovitu zaštitu žena s invaliditetom i djevojčica s teškoćama u razvoju od nasilja, uključujući seksualnog nasilja	MZ, MUP, URSVRH, JLP(R)/S/GRAD ZAGREB	X		
9. Provoditi planove edukacije i informiranja o pravima pacijenata	MZ, HZJZ	X		
9. INFORMIRANJE, KOMUNIKACIJA I PODIZANJE RAZINE SVIJEŠTI				
MJERA	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Omogućiti slobodno pretraživanje, primanje i prosljeđivanje informacija prema izboru pojedinca – osobe s invaliditetom na ravnopravnoj osnovi s drugim članovima društva	MU, MZ, MDOMSP, JLP(R)/S/GRAD ZAGREB	X		
2. Koristiti nove IKT tehnologije u cilju povećanja neovisnosti i kvalitete života osoba s invaliditetom	MU, JLP(R)/S/GRAD ZAGREB		X	
3. Podizati razinu svijesti javnosti o pravima osoba s invaliditetom nizom različitih aktivnosti koje pridonose općoj toleranciji za raznolikosti u društvu i suzbijanju stereotipa i diskriminacije osoba s invaliditetom	MDOMSP, JLP(R)/S/GRAD ZAGREB		X	
4. Kontinuirano promovirati Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda, relevantne preporuke Vijeća Europe i informirati o potrebnim promjenama u društvu s obzirom na preuzete obaveze i međunarodne ugovore kojih je Republika Hrvatska stranka	MDOMSP	X		
5. Provoditi stalne edukacije o novim saznanjima i modelima primjene Međunarodne klasifikacije funkcioniranja, invaliditeta i zdravlja (WHO 2001., Medicinska naklada i HZJZ, 2010.)	MZ, MRMS	X		
10. SUDJELOVANJE U KULTURNOM ŽIVOTU				
MJERA	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Osigurati osobama s invaliditetom veću dostupnost svih sadržaja vezanih uz kulturni život zajednice namijenjenih svim drugim građanima	MK, JLP(R)/S/GRAD ZAGREB	X		
2. Kontinuirano poticati i podupirati projekte koji afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom, uključujući i projekte koji potiču umrežavanja i uključenost osoba s invaliditetom na projektima u institucionalnoj i neovisnoj kulturi, na međunarodnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini	MK, MZO, UZUVRH JLP(R)/S/GRAD ZAGREB	X		
3. Podizati razinu svijesti javnosti o pravima osoba s invaliditetom nizom različitih aktivnosti koje pridonose općoj toleranciji za raznolikosti u društvu i suzbijanju stereotipa i diskriminacije osoba s invaliditetom	MK	X		

4. Uvesti u nacionalno zakonodavstvo odredbe Ugovora iz Marakeša u svrhu olakšanja pristupa objavljenim djelima slijepim i slabovidnim osobama te osobama koje se iz nekog drugog razloga ne mogu koristiti tiskom	DZIV		X	
11. SUDJELOVANJE U JAVNOM I POLITIČKOM ŽIVOTU				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Osigurati tehničku podršku ili druge oblike pomoći kako bi svim osobama s invaliditetom bili dostupni temeljni dokumenti od značaja za političko sudjelovanje na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini i kako bi se olakšalo sudjelovanje osoba s invaliditetom u predstavničkim i izvršnim tijelima	MU, JLP(R)/GRAD ZAGREB		X	
2. Pratiti ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom u ostvarivanju njihova biračkog prava	MU (DIP)		X	
3. Promicati sudjelovanje žena i mladih osoba s invaliditetom u javnom i političkom djelovanju na svim razinama	ULJPPNMVRH, URSVRH, MDOMSP, JLP(R)/GRAD ZAGREB		X	
12. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Unapređivati statističke i informacijske strategije za razvoj politike i standarda vezanih uz osobe s invaliditetom	MZ, MRMS, MUP, HZJZ		X	
2. Unaprijediti klasifikaciju invaliditeta	MZ, HZJZ		X	
3. Poticati provođenje istraživačkih studija i usku suradnju nadležnih tijela radi osiguravanja dostupnosti sveobuhvatnih podataka u cilju postizanja veće razine znanja o osobama s invaliditetom te donošenja politika i programa vezanih uz invaliditet utemeljenih na kvalitetnim informacijama	MZO, MDOMSP, MRMS, MZ		X	
4. Unaprijediti dostupnost podataka Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo osobama s invaliditetom	HZJZ		X	
13. REKREACIJA, RAZONODA I SPORT				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Informirati i podizati svijest o pristupačnom turizmu	MT, JLP(R)/GRAD ZAGREB		X	
2. Izraditi, provoditi i pratiti programe izvanškolskih športskih i drugih aktivnosti koje će poboljšati uključivanje djece i mladeži s teškoćama u razvoju	SDUŠ, HPO, HŠSS JLP(R)/GRAD ZAGREB	X		
3. Provoditi sportske programe i druge aktivnosti koji će poboljšati uključivanje djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom	SDUŠ, HSSG	X		

4. Osigurati i prilagoditi dječja igrališta, sportske terene i parkove djeci s teškoćama u razvoju	JLP(R)S/GRAD ZAGREB	X		
14. RIZIČNE SITUACIJE I HUMANITARNA KRIZNA STANJA				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Normativno urediti osiguravanje iste razine podrške osobama s invaliditetom u slučaju katastrofe na ravnopravnoj osnovi s drugim građanima	DUZS	X		
2. Pripremiti planove za pružanje skrbi osobama s invaliditetom u katastrofi	DUZS, JLP(R)S/GRAD ZAGREB		X	
3. Osposobiti i pripremiti osoblje civilne zaštite za sudjelovanje u skrbi o osobama s invaliditetom u katastrofi	DUZS, JLP(R)S/GRAD ZAGREB		X	
15. UDRUGE OSOBA S INVALIDITETOM U CIVILNOM DRUŠTVU				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Razvijati partnerstvo državne i javne uprave s udrugama osoba s invaliditetom na svim razinama	UZUVRH, MDOMSP,MZ JLP(R)S/GRAD ZAGREB	X		
2. Sustavno financirati saveze i udruge osoba s invaliditetom omogućujući njihovo djelovanje u cilju unapređenja kvalitete života osoba s invaliditetom	UZUVRH, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	X		
3. Poticati i razvijati suradnju udruga osoba s invaliditetom s ostalim organizacijama civilnog društva	UZUVRH, JLP(R)S/GRAD ZAGREB		X	
4. Koordinirati predlaganje prioritetnih područja i financiranja programa i projekata organizacijama civilnog društva s ciljem unaprjeđivanja kvalitete života osoba s invaliditetom u zajednici na nacionalnoj razini	UZUVRH	X		
5. Poticati zapošljavanje osoba s invaliditetom programima i projektima udruga	JLP(R)S/GRAD ZAGREB	X		
6. Osigurati ravnomjernu zastupljenost financiranja projekata i programa udruga osoba s invaliditetom i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom na području Republike Hrvatske	MDOMSP, JLP(R)S/GRAD ZAGREB		X	
16. MEĐUNARODNA SURADNJA				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Pratiti proces provedbe UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, usklađenost nacionalnih zakona u skladu s preuzetim obvezama iz Konvencije kao i provedbu drugih relevantnih međunarodnih instrumenata kojih je Republika Hrvatska stranka, a koji su od posebnog interesa za osobe s invaliditetom	MDOMSP, PVRHOSI	X		
2. Podnositi izvješća o provedbi preuzetih obveza sukladno međunarodnim instrumentima	MDOMSP	X		

na području promicanja i zaštite prava osoba s invaliditetom (UN, Vijeće Europe, tijela EU i ostala međunarodna tijela i organizacije)				
3. Nastaviti suradnju s međunarodnim tijelima i organizacijama nadležnim za zaštitu i promicanje ljudskih prava osoba s invaliditetom	MDOMSP, MVEP	X		

Od ukupno 78 mjera iz Nacionalne strategije, u 2017. godini provodilo se 78 mjera, od kojih su neke provedene u cijelosti, a neke djelomično jer je za iste predviđen duži rok provedbe.

PRIKAZ REZULTATA U PROVEDBI MJERA NA NACIONALNOJ RAZINI

1. Obitelj

Ustanove socijalne skrbi redovito provode savjetodavni rad i osiguravaju podršku osobama s invaliditetom u svrhu njihovog punopravnog sudjelovanja u obiteljskom životu. Nadalje, isti poduzimaju aktivnosti unapređenja udomiteljstva i posvajanja djece s teškoćama u razvoju.

Mjera 1. Osigurati pristupačne informacije o spolnim i reproduktivnim pravima osobama s invaliditetom u svrhu poticanja ostvarivanja roditeljskih prava

Informacije o spolnim i reproduktivnim pravima osoba s invaliditetom kontinuirano se osiguravaju kroz različite oblike podrške i savjetodavni rad od strane stručnih radnika ustanova socijalne skrbi, kao i kroz projektne aktivnosti udruga osoba s invaliditetom koje su navedene u području koje se odnosi na provedbu mjera od strane JLP(R)S. MDOMSP je još 2011. godine tiskalo priručnik »Podrška osobama s intelektualnim i drugim razvojnim teškoćama u ostvarivanju partnerskih odnosa, roditeljstva i drugih prava na području spolnosti«, te se planira nastavak aktivnosti u cilju ostvarenja mjere.

Mjera 2. Osigurati lakše posvajanje i udomljavanje osobama s invaliditetom

Obiteljskim zakonom (NN 103/15) propisano je da su osobe koje prema mišljenju centra za socijalnu skrb ispunjavaju zakonske pretpostavke za posvojenje dužne sudjelovati u programu stručne pripreme za posvojenje koje provode stručni radnici centra za socijalnu skrb ili druge ustanove socijalne skrbi i organizacije civilnog društva ovlaštene za provođenje programa stručne pripreme za posvojitelje kao i da Centar za socijalnu skrb na temelju pozitivnog mišljenja o podobnosti i prikladnosti za posvojenje potencijalne posvojitelje upisuje u registar potencijalnih posvojitelja. Navedene odredbe značajno su doprinijele unapređenju područja posvojenja. Nadalje, u Socskrb aplikaciji MDOMSP-a uvedena je analitika-evidencija djece s pravnim pretpostavkama za posvojenje. U okviru projekta »Informatizacija i stručne edukacije u centrima za socijalnu skrb« u ožujku i travnju 2016. godine provedeno je 5 radionica za stručne radnike centara za socijalnu skrb na temu razvoj udomiteljstva i posvojenja kao najboljeg oblika zaštite prava i interesa djece i mladih bez odgovarajuće roditeljske skrbi. Centri za socijalnu skrb na pojedinim područjima provode informiranje zainteresiranih građana i kampanje u cilju razvijanja usluge udomiteljstva za djecu, uključujući i djecu s teškoćama u razvoju. U suradnji sa organizacijama civilnog društva osigurava se podrška osobama s invaliditetom i udomiteljima. U tijeku je izrada nacrtu prijedloga Zakona o udomiteljstvu. U sklopu suradnje sa UNICEF-om razvija se standardiziran program inicijalne i kontinuirane edukacije udomitelja, uz unapređenje sustava identifikacije i licenciranja udomiteljskih obitelji; razvoj i implementacija mehanizama praćenja kvalitete skrbi u udomiteljskim obiteljima; unapređenje sustava podrške biološkoj obitelji dok je dijete izdvojeno s ciljem reintegracije djeteta u biološku obitelj te se planira nacionalna kampanja za promociju udomiteljstva. Sredstva su osigurana u okviru redovne djelatnosti s razdjela 102 MDOMSP, glava 10205 MDOMSP, program 4003 Podizanje kvalitete i dostupnosti socijalne skrbi, aktivnost A792007 Administracija i upravljanje.

2. Život u zajednici

Tijekom 2017. godine nastavljen je proces deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj, mapiranja potreba za uslugama na regionalnoj razini te unapređenje i širenje mreže usluga u zajednici.

Mjera 1. Unaprijediti sustav probira, rane dijagnostike i rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju

U suradnji MDOMSP-a, MZ-a te MZO-a pokrenut je pilot projekt uspostave prvog dijagnostičkog centra za djecu s poremećajem iz autističnog spektra u KBC Osijek gdje je na sastanku 8. rujna 2017. godine predstavljen „Nacionalni okvir za rani probir i dijagnostiku djece s poremećajem iz spektra autizma kod djece od 0 do 7 godina“ koji je odobrilo Povjerenstvo za psihijatriju MZ-a.

MDOMSP je u 2017. godini realizirao tri nova ugovora o pružanju socijalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i to za pružanje usluge rane intervencije na području Međimurske županije (Udruga MURID) za što je izdvojeno 208.093,00 kuna, te za pružanje usluge psihosocijalne podrške na području Zagrebačke županije i Vukovarsko-srijemske županije za što je izdvojeno 824.347,00 kuna. Uslugu rane intervencije putem ugovaranja u 2017. godini pružale su udruga MURID i „Mali dom“ Zagreb. Za uslugu boravka i rane intervencije koju temeljem ugovaranja pruža „Mali dom“ Zagreb u 2017. godini izdvojeno je 2.440.907,00 kuna. Prema statističkom izvješću MDOMSP-a za prosinac 2017. godine na dan 31. prosinca 2017. godine broj korisnika socijalne usluge rane intervencije bio je 503, a broj pruženih usluga 604. Sredstva za nova ugovaranja su osigurana s razdjela 102 MDOMSP, glava 10205 MDOMSP, program 4002 Skrb za socijalno osjetljive skupine, aktivnost A734191 Skrb za djecu, mladež i odrasle osobe – drugi osnivači.

MZ izvještava da unatoč činjenici što nije donesen „Nacionalni okvir za rani probir i ranu dijagnostiku djece s teškoćama u razvoju“ i što „Nacionalni okvir za rani probir i dijagnostiku djece s poremećajem iz spektra autizma kod djece od 0 do 7 godina“ još nije usvojen, zdravstvena zaštita djece s teškoćama u razvoju, kao i djece s poremećajima iz autističnog spektra kontinuirano se provodi u domeni obveznog zdravstvenog osiguranja, a u okviru redovne djelatnosti zdravstvenih ustanova, sukladno stručnim smjernicama. Također pri MZ djeluje Povjerenstvo za dječju i adolescentnu psihijatriju koje je tijekom 2017. godine radilo na izradi Strateškog plana razvoja dječje i adolescentne psihijatrije u Republici Hrvatskoj. Uređajima za provođenje testiranja sluha opskrbljena su sva rodilišta, a „Sveobuhvatni probir novorođenčadi na oštećenje sluha SPNOS“ u rodilištima postao je 2006. godine obvezatna mjera u ranoj skrbi novorođenčadi. Nacionalni program ranog otkrivanja slabovidnosti donesen je Odlukom ministra zdravstva od 21.1.2016. godine, a probir na ambliopiju dostupan je svoj četverogodišnjoj djeci, a odvija se u svim oftalmološkim centrima.

MZO je uključeno u sve aktivnosti koje se odnose na uslugu rane intervencije u cilju razmatranja opcija i mogućnosti za unapređenje sustava rane intervencije. Tijekom studenog i prosinca 2017. godine sudjelovali su na sastancima vezano za organizaciju i provedbu simpozija „Danas za sutra – kroz intersektorsku suradnju do integriranih usluga u ranoj intervenciji u djetinjstvu“. U Republici Hrvatskoj je 30 dječjih vrtića koji provode programe rane intervencije, od kojih je 13 u Zagrebu.

Mjera 2. Razvijati i širiti mrežu izvaninstitucionalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom usmjerenih njihovom punom uključivanju u život zajednice te osigurati dostupnost usluga na regionalnoj razini

MDOMSP je, u okviru natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava „Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom“, ugovorilo 93 projekta ukupne vrijednosti 116.699.304,77 kuna, od čega se iz sredstava Europskog socijalnog fonda (u daljnjem tekstu: ESF) financira iznos od 99.194.409,05 kn, a iz nacionalnih sredstava iznos od 17.504.895,72 kn. Iznos ukupno isplaćenih sredstava tijekom 2017. godine iznosi 68.023.964,84 kn. Usluge osobne asistencije pružalo je 895 osobnih asistenata za 897 korisnika, uslugu tumača pružalo je 16 tumača za 206 korisnika, a 15 videćih pratitelja pružalo je uslugu za 318 korisnika. Sredstva se osiguravaju s razdjela 102 MDOMSP, glava 10205 MDOMSP, program 4003 Podizanje kvalitete i dostupnosti socijalne skrbi,

aktivnost A788015 Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014-2020 - Prioritet 2 i 5, račun 381 Tekuće donacije, izvor 12 i 561.

U kontinuitetu se osigurava usluga osobne asistencije i sredstvima iz državnog proračuna i dijela prihoda od igara na sreću, te je za provedbu dvije godine trogodišnjeg programa udruga koje pružaju usluge asistencije osobama s invaliditetom izdvojeno 40.109.753,00 kn po godini provedbe, odnosno ukupno 80.219.506,00 kn podijeljenih na način da je za područje osobnih asistenata, osiguran iznos od 32.812.992,00 kn za 81 udruga što obuhvaća 653 osobnih asistenata za 653 korisnika, za videće pratitelje osiguran iznos od 4.942.673,00 kn za 23 udruga koji osigurava 23 i pol videća pratitelja, a u području koje pokriva uslugu tumač/prevoditelj hrvatskog znakovnog jezika, osiguran iznos od 2.354.088,00 kn za 30 udruga čime je osigurano 64 tumača/prevoditelja. Usluga osobne asistencije u Hrvatskoj je osigurana za ukupno 1.497 korisnika. I nadalje postoje 2 pružatelja usluge edukacije za uslugu asistencije za osobe s invaliditetom koji imaju odobren program od strane MZO-a i 1 pružatelj usluge edukacije intervenora i komunikacijskih posrednika. Sredstva se osiguravaju s razdjela 102 MDOMSP, program 4006 Socijalno osnaživanje osoba s invaliditetom i djece, aktivnost A 754019 Odobravanje financijske potpore za programe i projekte usmjerene djeci s teškoćama i odraslim osobama s invaliditetom, račun 3811 Tekuće donacije u novcu, izvor 11 i 41.

Mjera 3. Provedba procesa deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj

Donošenjem „Plana deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba u Republici Hrvatskoj 2011. - 2016. (2018.)“ postavljeni su temelji za pokretanje procesa transformacije i deinstitutionalizacije. U tijeku je izrada Operativnog plana za razdoblje 2018. do 2020. godine kojim će biti obuhvaćeni svi domovi socijalne skrbi. U proces deinstitutionalizacije i transformacije je trenutno uključeno 14 domova za osobe s invaliditetom, te je završena izrada individualnih planova za 5 domova socijalne skrbi od kojih su 3 plana i usvojena u 2017. godini (za CZPU Osijek „Ja kao i ti“, CZPU Ozalj, DOO Turnić), te su 2 plana usvojena početkom 2018. godine (CZR Stančić i CZR Zagreb). Temeljem usvojenih individualnih planova ustanove su se prijavljivale na projekte ili su u pripremi projekata za prijavu kako bi mogle koristiti sredstva ESF-a i Europskog fonda za regionalni razvoj (u daljnjem tekstu: ERDF) s ciljem osiguravanja potrebnih stručnjaka i infrastrukture potrebne za širenje mreže usluga u zajednici. Za provedbu projekata u protekloj godini odobreno je 60.469.279,30 kuna od toga za domove za osobe s invaliditetom 50.010.887,49 kuna.

Za proces deinstitutionalizacije u području skrbi za osobe s invaliditetom u okviru ERDF-a za programsko razdoblje 2014/2020 osigurano je za adaptaciju i opremanje infrastrukturnih kapaciteta 66.470.588,24 eura, a u okviru ESF-a osigurana su sredstva dodatno potrebnih kadrova za osobe s invaliditetom u iznosu od 35.294.117,65 eura. Do sada je prijavljeno i iskorišteno iz ERDF-a kroz natječaj „Unapređivanje infrastrukture za pružanje socijalnih usluga u zajednici osobama s invaliditetom kao podrška u deinstitutionalizaciji - faza 1“ projekt CPUZ Osijek „Ja kao i Ti“ ukupne vrijednosti 8.585.564,68 kuna, te projekt CPUZ Ozalj ukupne vrijednosti 7.989.192,97 kuna, a početkom 2018. godine prijavljen je projekt Doma za odrasle Turnić ukupne vrijednosti 8.989.748,69 kuna i Centra za rehabilitaciju Stančić ukupne vrijednosti 8.949.875,00 kuna. Sredstva se osiguravaju s razdjela 102 MDOMSP, glava 10205 MDOMSP, program 4003 Podizanje kvalitete i dostupnosti socijalne skrbi, aktivnost A792015 Operativni program Konkurentnost i kohezija – infrastruktura, izvor 12 i 563.

U okviru ESF-a kroz natječaj „Podrška daljnjem procesu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom – faza 1“ potpisana su 3 projektna ugovora ukupne vrijednosti 33.436.129,84 kuna. Nadalje, kontinuirano se radi na usklađivanju aktivnosti i financijskih sredstava iz državnog proračuna i europskih fondova s prioritetima deinstitutionalizacije i transformacije ustanova, natječaji i projekti usklađuju se s Operativnim programom Učinkoviti ljudski potencijali 2014 – 2020 u sklopu kojeg je definiran specifični cilj: „Poboljšanje pristupa visokokvalitetnim socijalnim uslugama, uključujući podršku procesu deinstitutionalizacije“. Kampanje u svrhu promidžbe novih usluga u zajednici provode sami Centri za pružanje usluga u zajednici kroz obvezu vidljivosti projekta. Sredstva se osiguravaju u razdjelu 102 MDOMSP, glava

10208 Proračunski korisnici u socijalnoj skrbi, program 4003 Podizanje kvalitete i dostupnosti socijalne skrbi, aktivnost A799010 Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014 - 2020 - Prioritet 2 i 5, izvor 12 i 561.

Mjera 4. Razviti uslugu organiziranog stanovanja za osobe s najtežom vrstom i stupnjem tjelesnog oštećenja

Kroz novi Operativni plan deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj 2018.-2020 biti će obuhvaćeni svi pružatelji socijalnih usluga za sve korisničke skupine, među kojima su i osobe s najtežom vrstom i stupnjem tjelesnog oštećenja. U praćenju zastupljenosti usluge organiziranog stanovanja svake godine je vidljiv porast, te je na dan 31.12.2016. godine uslugu organiziranog stanovanja koristilo 951 korisnika, a na dan 31.12.2017. godini 1.025 korisnika. Sredstva su osigurana u okviru redovne djelatnosti u razdjelu 102 MDOMSP, glava 10205 MDOMSP, program 4003 Podizanje kvalitete i dostupnosti socijalne skrbi, aktivnost A792007 Administracija i upravljanje.

3. Odgoj i obrazovanje

I tijekom 2017. godine poticalo se inkluzivno obrazovanje za učenike s teškoćama u razvoju, te se osiguravala infrastrukturna potpora i prilagodba nastavnih materijala i ispitne tehnologije.

Mjera 1. Osigurati inkluzivno obrazovanje za učenike s teškoćama u razvoju

MZO izvještava da je za 2017. godinu ukupno 6.511 djece s teškoćama bilo uključeno u programe dječjih vrtića, a od kojih je 5.874 bilo integrirano u redovite programe. Nadalje, bilo je ukupno 21.004 učenika s teškoćama u razvoju u osnovnim školama od kojih je 9.734 bilo uključeno u redoviti program uz individualizirani pristup, 8.427 učenika u redoviti program uz prilagodbu, 1.104 učenika u posebni program uz individualizirani pristup, te 1.739 učenika koji su pohađali posebne programe za stjecanje kompetencija u aktivnostima svakodnevnoga života i rada (*Prilog br.1*). Prema podacima koje su dostavile 43 strukovne škole i 8 centara za odgoj i obrazovanje, 2017. godine je 1.265 učenika s teškoćama u razvoju upisalo jedan od programa obrazovanja za učenike s teškoćama. Prema podacima iz e-matice MZO-a, u redovnim programima obrazovanja uz individualizirane postupke obrazuje se ukupno 2.328 učenika s teškoćama koji su ostvarili pravo direktnog upisa. U redovnim školama i programima obrazovanja/strukovnim kurikulumima za stjecanje kvalifikacije obrazuje se ukupno 1.325 učenika s teškoćama.

Agencija za odgoj i obrazovanje u pogledu edukacija o inkluzivnom obrazovanju u školskoj godini 2016./2017. organizirala je 51 stručni skup na kojem je prisustvovalo ukupno 5.865 odgojno obrazovnih radnika, a jedna od tema svih stručnih usavršavanja odnosila se na inkluzivno obrazovanje. Sredstva za provedbu aktivnosti (Agencija za odgoj i obrazovanje), Državni proračun: A767022 – Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika u sustavu osnovnog i srednjeg školstva, iznos: 102.000,00 kn.

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih je u 2017. godini provodila usavršavanje odgojno obrazovnih djelatnika strukovnih škola za inkluzivno obrazovanje na državnoj i međuzupanijskoj razini, te je pružala stalnu stručnu savjetodavnu pomoć i podršku nastavnicima i stručnim suradnicima strukovnih škola u provedbi inkluzivne prakse. U svezi navedenog održana su 2 stručna skupa na državnoj razini na kojima je sudjelovalo 142 nastavnika strukovnih predmeta i stručna suradnika strukovnih škola, te 7 međuzupanijskih stručnih skupova na kojima su sudjelovala 372 nastavnika i stručna suradnika strukovnih škola. Nadalje su održana i 3 međuzupanijska stručna vijeća na kojima su sudjelovala 103 nastavnika. Sredstva za provedbu aktivnosti (Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih), Državni proračun: A848010 – Stručno savjetodavna djelatnost, iznos: 2.650,00 kn.

Mjera 2. Povećati dostupnost srednjeg obrazovanja

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (u daljnjem tekstu: Centar) u pogledu osiguravanja odgovarajuće prilagodbe ispitne tehnologije učenicima s teškoćama na ispitima državne mature u 2017. godini održao je aktivnosti vezane uz prijavu ispita državne mature kao i edukacije za ispitne koordinate i novoimenovane ispitne koordinate. Održani su edukacijski skupovi s temom „Priprema za provođenje ispita državne mature 2016./2017.” koji su ujedno i dio zajedničkoga

projekta Centra i HZJZ na temu „Jačanje suradnje školske medicine i škola u prilagodbi ispitne tehnologije na državnoj maturi za učenike s teškoćama u razvoju i težim oboljenjima”. Centar je donio Odluku o imenovanju Povjerenstva za procjenu zahtjeva za prilagodbu ispitne tehnologije na državnoj maturi u školskoj godini 2016./2017. (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), koje se sastoji od 11 članova, a svrha je procjenjivanje opravdanosti zahtjeva, te predlaganje odgovarajućeg oblika prilagodbe. Povjerenstvo je zaprimilo u ljetnome roku 592 zahtjeva, a od toga je odobreno 517 zahtjeva, djelomično je odobreno 56 zahtjeva i odbijeno je 19 zahtjeva, a u jesenskome roku zaprimilo je 18 novih zahtjeva, a od kojih je u cijelosti odobreno 13 zahtjeva, djelomično su odobrena 4 zahtjeva i odbijen je 1 zahtjev (*Prilog br.2.*). Broj pristupnika s teškoćama koji su iskoristili pravo prilagodbe ispitne tehnologije prilikom polaganja ispita državne mature u školskoj godini 2016./2017 u ljetnom roku bio je 545, a u jesenskom 134 (*Prilog br.3*). Pristupnici s teškoćama prijavili su 2.553 ispita na ljetnome roku, a 285 ispita na jesenskome roku državne mature.

Centar je donio Odluku o imenovanju stručnjaka za prilagodbu ispitnih materijala državne mature za učenike s oštećenjem vida i specifičnim teškoćama učenja u školskoj godini 2016./2017. Za teškoće disleksije i sl. izrađen je novi prijelom i intervencija logopeda, a prilagodba ispitnih materijala izrađena je za gotovo sve ispitne materijale za sve četiri ispitne inačice. Također, na Brailleovom pismu su izrađene po četiri inačice ispita za ukupno 5 pristupnika (*Prilog br. 4*).

Centar je proveo edukaciju za odabir osobnih pomagača pristupnicima s teškoćama kod polaganja ispita državne mature u školskoj godini 2016./2017 te je donesena odluka o imenovanju 158 osobnih pomagača. U ljetnom roku za poslove pružanja podrške na ispitima bilo je angažirano 130 osobnih pomagača na 575 ispita državne mature u školskoj godini 2016./2017, a u jesenskom roku bilo je angažirano 27 osobnih pomagača na 76 ispita državne mature. Troškovi pružanja stručne podrške osobnih pomagača za šk. godinu 2016./2017. iznosili su u bruto iznosu 556.700,00 kuna, bez naknade stvarnih troškova javnoga prijevoza i organiziranog smještaja koju su prema potrebi ostvarili (*Prilog br.5.*).

Centar je donio Odluku o naknadi ocjenjivačima za vrednovanje zadataka otvorenoga tipa na ispitima državne mature za učenike s teškoćama u razvoju u školskoj godini 2016./2017, kao i o imenovanju dva edukacijsko-rehabilitacijska stručnjaka za školsku godinu 2016./2017. U ocjenjivanju ispita s prilagodbom ispitne tehnologije sudjelovalo je 48 ocjenjivača u ljetnome roku državne mature, te 25 ocjenjivača u jesenskome roku (*Prilog br. 6*).

Sredstva za provedbu aktivnosti ispita državne mature za pristupnike s teškoćama u školskoj godini 2016./2017. (Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja), Državni proračun: A814001 Državna matura, iznos 1.018.797,30 kn (*Prilog br.7.*).

MZO izvještava da kontinuirano revidira nastavne planove i programe/kurikulare predviđene za učenike s teškoćama u razvoju, te su u školskoj godini 2017./2018. četiri strukovne škole i dva centra za odgoj i obrazovanje uvela nove programe obrazovanja (COO „Tomislav Špoljar“ – posebni program obrazovanja za zanimanje pomoćni cvjećar-TES, Obrtnička škola Koprivnica - posebni program obrazovanja za zanimanje pomoćni stolar-TES, te prilagođeni programi obrazovanja za zanimanja pekar i kuhar, Srednja škola Isidora Kršnjavoga Našice – posebni program obrazovanja za zanimanje pomoćni kuhar i slastičar-TES, Škola za odgoj i obrazovanje Pula – posebni program obrazovanja za zanimanje pomoćni krojač-TES, COO Zagreb –izvođenje praktične nastave za pomoćne cvjećare i pomoćne vrtlare na Agronomskom fakultetu u Zagrebu).

Nositelj aktivnosti osiguravanja profesionalnog usmjeravanja učenika s teškoćama je HZZ, a sunositelj je MZO, u partnerstvu s drugim dionicima (škole, zdravstvene ustanove, socijalne ustanove i poslodavci). U suradnji sa školama u postupak profesionalnog usmjeravanja prvenstveno se uključuju učenici s teškoćama u razvoju i težim zdravstvenim teškoćama. U 2017. godini usluge individualnog informiranja i savjetovanja koristilo je 8.153 učenika osnovnih i srednjih škola. Tijekom školske godine 2016./2017. izdano je ukupno 4.832 stručna mišljenja o profesionalnom usmjeravanju, od čega 3.267 za učenike s teškoćama u razvoju, a 1.565 za učenike sa zdravstvenim teškoćama. Uz individualni pristup, provode se i grupne aktivnosti profesionalnog informiranja i savjetovanja, koje je tijekom 2017. godine koristilo ukupno 5.673 učenika. Profesionalno usmjeravanje učenika osnovnih i srednjih škola provodi se i u Centrima za informiranje i savjetovanje

o karijeri (CISOK) koji trenutno djeluju na 13 lokacija na području Republike Hrvatske, a do 2020. planirana je uspostava najmanje 22 CISOK-a u RH. U mjestima gdje CISOK- i nisu uspostavljeni, njihovu ulogu u odnosu na osobe od 15 do 30 godina života koje nisu u obrazovanju, izobrazbi ili zaposlenju (NEET skupina) imaju Centri za mlade koji djeluju u područnim/regionalnim uredima Zavoda. U CISOK-u su učenicima pružene ukupno 19.703 usluge individualnog i grupnog informiranja i savjetovanja, od čega su 11.826 učenicima osnovnih škola, 7.603 učenicima srednjih škola i 274 usluge pripadnicima NEET skupine. Unutar Zavoda i CISOK-a, usluge profesionalnog usmjeravanja koristilo je ukupno 33.255 učenika osnovnih i srednjih škola. HZZ objavljuje brošure pod nazivom „Kamo nakon osnovne škole“, za pet hrvatskih regija, sa svim relevantnim informacijama. Na portalu e-USmjeravanje mogu se pronaći informacije i savjeti vezane uz školovanje, razvoj karijere i donošenje poslovnih odluka.

Mjera 3. Osigurati infrastrukturnu potporu učenicima s teškoćama u razvoju

Ova mjera obuhvaća proces koji uključuje izradu kriterija za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta ustanove za rad kao centra potpore, uspostavu mreže odgojno-obrazovnih institucija na regionalnoj razini (centri potpore) s ciljem pružanja stručne potpore djelatnika centra djelatnicima redovitih školskih ustanova, te osnivanje stručnih (mobilnih) timova pri centrima potpore. U 2017. godini MZ započelo je postupak imenovanja Povjerenstva za izradu kriterija za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta ustanove za rad kao centra potpore. Agencija za odgoj i obrazovanje ima 7 oformljenih stručnih timova za potporu školskim ustanovama, te je u 2017. godini odrađeno 37 stručnih skupova na kojima je prisustvovalo oko 1.800 odgojno-obrazovnih radnika.

Mjera 4. Uspostaviti jedinstveni sustav osiguravanja neposredne potpore pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika

Za provedbu navedene mjere potrebno je donijeti Pravilnik o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima, te osigurati pomoćnika u nastavi učenicima s teškoćama u razvoju i stručne komunikacijske posrednike gluhim, naglušim i gluhoslijepim učenicima. Nacrt Pravilnika o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima upućen je na e-savjetovanje u lipnju 2017. godine. Radi osiguranja kvalitetne i dostupne potpore pomoćnika u nastavi ili stručnog komunikacijskog posrednika navedeni Nacrt Pravilnika se upotpunjuje i doraduje te će potom biti ponovno upućen na e-savjetovanje tijekom 2018. godine.

U sustav obrazovanja trenutno je uključeno više od 2.400 pomoćnika u nastavi za preko 2.700 učenika s teškoćama u razvoju. Za školsku godinu 2016./2017. MZO je iz ESF-a osiguralo sredstva za rad 2.030 pomoćnika u nastavi za 2.268 učenika s teškoćama u razvoju u ukupnom iznosu od 74.735.497,32 kuna. Za udruge koje pružaju usluge pomoćnika u nastavi MZO je osiguralo sredstva u ukupnom iznosu od 11.087.120,60 kuna za rad dodatnih 287 pomoćnika u nastavi za 302 učenika s teškoćama u razvoju.

Ukupno utrošena sredstva iz Državnog proračuna za osiguravanje pomoćnika u nastavi u 2017. godini: sredstva od igara na sreću A578041, račun 38 - Pomoćnici u nastavi za djecu s teškoćama u razvoju, realizirano u 2017. godini – 12.141.011,80 kn; Europski socijalni fond: K818050 OP Učinkoviti ljudski potencijali 2014.- 2020., izvor 561, račun 36, u iznosu 44.641.206,34 kn, K818050 OP Učinkoviti ljudski potencijali 2014.- 2020., izvor 12, račun 36, u iznosu od 7.877.859,94 kn. Ukupno (ESF) u 2017. godini realizirano je 52.519.066,28 kn.

Sredstva za provedbu aktivnosti (MZO), Državni proračun: A578041- Pomoćnici u nastavi za djecu s teškoćama u razvoju i K818050 OP Učinkoviti ljudski potencijali 2014.- 2020., iznos: 64.660.078,08 kn.

Mjera 5. Osigurati udžbenike prilagođene posebnim odgojno-obrazovnim potrebama učenika (u jeziku, pismu i mediju)

MZO je u svibnju 2017. godine objavilo Javni poziv za financiranje projekata za prilagodbu i izradu udžbenika/literature za slijepe i slabovidne učenike i studente za školsku/akademsku godinu 2017./2018. U srpnju 2017. godine donesena je Odluka o raspodjeli financijskih sredstava u školskoj/akadskoj godini 2017./2018. te je odobreno 10 projekata udruga i financirana je prilagodba i izrada udžbenika i literature na Brailleovom pismu u tiskanom i/ili digitalnom obliku za

potrebe slijepih i slabovidnih učenika i studenata s invaliditetom. Aktivnost se provodi kontinuirano, a konačno izvješće o provedbi projekata udruge dostavljaju do 1. ožujka 2018. godine.

Sredstva za provedbu aktivnosti osigurana su u državnom proračunu na poziciji MZO na razdjelu 080, aktivnost A733051 Program izrade udžbenika za slijepe i slabovidne učenike i studente, iznos: 913.219,64 kn.

Mjera 6. Poticati projekte organizacija civilnog društva s ciljem pružanja izvaninstitucionalnih oblika potpore učenicima s teškoćama u razvoju u odgoju i obrazovanju

U školskoj godini 2016./2017. MZO je sufinancirano ukupno 144 projekta udruga koji djeluju u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja. Prednost u financiranju imali su projekti čiji su krajnji korisnici djeca i mladi s teškoćama u razvoju tako da je rad s djecom s teškoćama obuhvaćen gotovo svakim od navedena 144 projekta, a 41 udruga bavi se isključivo djecom s teškoćama u razvoju. Sredstva za provedbu aktivnosti osigurana su u državnom proračunu na poziciji MZO na razdjelu 080, aktivnost A577130 Poticaj udrugama za izvaninstitucionalni odgoj i obrazovanje djece i mladih, iznos: 9.600.000,00 kn.

Mjera 7. Povećati dostupnost visokog obrazovanja

MZO izvještava da u ugovorima o sufinanciranju troškova studiranja redovitih studenata i materijalnih troškova koja su sklopila visoka učilišta s MZO dva od tri strateška cilja sadrže socijalnu dimenziju visokog obrazovanja: osiguravanje jednakog pristupa visokom obrazovanju svim redovitim studentima u Republici Hrvatskoj i poticanje završnosti visokog obrazovanja. Indikator je definiran kao udio doznačenih sredstava utrošenih na aktivnosti za ostvarenje cilja u odnosu na doznačena sredstva prema Ugovoru, te je u ugovorima navedeno da aktivnosti za provedbu mjera moraju biti izravno usmjerene na studente s otežanim pristupom studiju. Ako su aktivnosti neizravne, njihov trošak ne ulazi u izračun ciljane vrijednosti indikatora. Također, MZO je izdalo preporuku da navedeni indikatori ne budu manji od 1% za studente slabijeg socijalno-ekonomskog statusa, niti manji od 0,5% za studente sa invaliditetom. Sukladno definiranim indikatorima iznos koji visoka učilišta godišnje troše na aktivnosti za studente slabijeg socijalno-ekonomskog statusa je 8,2 milijuna kuna, a na aktivnosti za studente s invaliditetom 2,8 milijuna kuna, što ukupno iznosi 11 milijuna kuna od ukupnih 319 milijuna kuna godišnje dodijeljenih visokim učilištima. Sredstva za provedbu aktivnosti osigurana su u državnom proračunu na poziciji MZO na razdjelu 080, aktivnost A622122 Programsko financiranje javnih visokih učilišta, iznos: 3.171.566,59 kn.

Također, Nacionalna skupina za unapređenje socijalne dimenzije visokog obrazovanja pripremila je tijekom 2017. godine Nacionalni plan za unapređenje socijalne dimenzije visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj 2018.-2021., koji predviđa cijeli niz mjera i aktivnosti usmjerenih na unapređenje pristupa visokom obrazovanju ranjivim i podzastupljenim skupinama, te uklanjanju prepreka pri ulasku, kao i omogućavanje jednakih prilika svim studentima tijekom studiranja, u kojem se mjere odnose i na studente s invaliditetom.

4. Zdravstvena zaštita

I tijekom 2017. godine nastavljeno je s provedbom redovnih aktivnosti koje osobama s invaliditetom osiguravaju pristup zdravstvenim uslugama. Kontinuirano se provode edukacijski programi izobrazbe zdravstvenih radnika o pravima i specifičnim potrebama osoba s invaliditetom te osigurava infrastrukturna potpora osobama s invaliditetom u zdravstvenim ustanovama.

Mjera 1. Osigurati kvalitetniju zdravstvenu zaštitu djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

MZ je pristupilo izradi novog nacrtu Plana i programa mjera zdravstvene zaštite kako bi se unaprijedile aktivnosti usmjerene na prevenciju invaliditeta. Praćenje aktivnosti iz navedenog Plana i programa provodi se putem županijskih zavoda za javno zdravstvo i HZJZ putem redovnih izvješća iz sustava zdravstva, a podaci se mogu pronaći u Hrvatskom zdravstveno-statističkom ljetopisu kojeg izrađuje HZJZ, te na internetskim stranicama HZJZ, a biti će dostupni i u izvješću o osobama s invaliditetom u RH. U Registru osoba s invaliditetom u tijeku su aktivnosti prijenosa podataka iz sustava prije donošenja Uredbe o metodologijama vještačenja u novi aplikativni sustav koji je u

skladu sa novom Uredbom. Nakon izvršenog prijenosa, publikacija podataka će biti gotova do 30.04. za prethodnu godinu, što je u skladu sa Godišnjim provedbenim planom statističkih aktivnosti.

U 2017. godini udio broja doktora specijalista opće/obiteljske medicine u ukupnom broju ugovorenih doktora u djelatnosti opće/obiteljske medicine je 45%, a 2015 godine bio je 34,7%. Aktivnost se provodi kontinuirano i planirano, a sredstva su osigurana u okviru redovne djelatnosti.

Vezano uz povećanje broja ustanova koje pružaju specifičnu dentalnu zaštitu HZZO je u 2017. godini za provođenje specifične dentalne zdravstvene zaštite sklopio ugovor sa 6 zdravstvenih ustanova: KBC Rijeka, KBC Osijek, OB Pula, KB Dubrava, DZ Dubrovnik i Stomatološkom poliklinikom Split. Sredstva su osigurana u okviru redovne djelatnosti. Podaci o izrađenim protokolima, stručnim smjernicama, i sl. za potrebe specifičnih stanja djece i dalje se objavljuju na internetskim stranicama stručnih društava Hrvatskog liječničkog zbora (www.hlz.hr).

Zdravstvena zaštita osoba s invaliditetom pruža se u zdravstvenim ustanovama primarne razine i financira se kroz redoviti sustav ugovaranja djelatnosti s HZZO-om. U primarnoj zdravstvenoj zaštiti osiguran je redovni rad timova sukladno mreži primarne zdravstvene zaštite (patronažna služba i fizikalna terapija u kući). Pema podacima HZZO dostupnost zdravstvenih usluga osigurava se popunjavanjem Mreže javne zdravstvene službe te je u 2017. godini ugovoreno 195,17 timova fizikalne medicine i rehabilitacije, 441,5 fizioterapeut za fizikalnu terapiju u kući te 1.247 med. sestara/teh za zdravstvenu njegu u kući. Sredstva su osigurana u okviru redovne djelatnosti, a aktivnost se provodi kontinuirano.

Mjera 2. Kontinuirano provoditi preventivne programe u cilju promicanja zdravlja i sprječavanja nastanka invaliditeta i težih oštećenja zdravlja

MZ kontinuirano provodi i prati preventivne aktivnosti usmjerene sprječavanju invaliditeta i težih oštećenja zdravlja, a podaci o broju sistematskih pregleda djece prije upisa u školu i u petom razredu, broju pregleda prije upisa na studij i broju periodičnih i kontrolnih pregleda biti će dostupni u trećem kvartalu 2018. za 2017. godinu na internetskoj stranici HZJZ-a (www.hzjz.hr) i u Hrvatskom zdravstveno-statističkom ljetopisu za 2017. godinu. U okviru redovne aktivnosti kontinuirano se prati rad u djelatnosti primarne zdravstvene zaštite kroz uspostavljene panele za trajno praćenje kroničnih bolesnika. Prema podacima HZZO uspostavljeno je 7 panela, koje u djelatnosti opće/obiteljske medicine koristi 2.341 doktor, u djelatnosti zdravstvene zaštite predškolske djece 285 doktora, te u djelatnosti zdravstvene zaštite žena 281 doktor.

U cilju uspostave Registra djece s neurorizicima, djeca s neurorizicima se iz rodilišta Klinike za ženske bolesti i porode KBC-a Zagreb upućuju na praćenje i rehabilitaciju po programu za neurorizičnu djecu u Specijalnu bolnicu za zaštitu djece s neurorazvojnim i motoričkim smetnjama. Cilj je organizirati praćenje djece s neurorizicima, uspostaviti ranu dijagnostičku obradu te što ranije uključiti djecu u rehabilitaciju. Nadalje, provode se aktivnosti koordinacije, izrade i pripreme informatičke podloge sa ciljem uspostave registra. U tijeku je i provedba povezivanja svih ugovornih subjekata na centralni zdravstveni informatički sustav Hrvatske (CEZIH), što će olakšati izvješćivanje svih uključenih subjekata.

U kontekstu osiguravanja preduvjeta za ranu dijagnostiku, MZ temeljem sklopljenog Ugovora o suradnji u projektu „Praćenje djece s neurorizicima“ s Privrednom bankom Zagreb d. d. i PBZ Card-om d.o.o., surađuje u realizaciji projekta u smislu opremanja zdravstvenih ustanova potrebitom opremom. U 2017. godini putem projekta „Činim dobro svaki dan“ i American Express kartice sa srcem, PBZ Card d.o.o. donirao je opremom 24 zdravstvene ustanove u ukupnoj vrijednosti od 4.125.985,98 kuna. Tijekom 2017. godine, PBZ Grupa donirala je ukupno 1.039.074,00 kn trima zdravstvenim ustanovama u Zagrebu, Zadru i Kninu. Informacije o svim donacijama vezanima za projekt „Praćenje djece s neurorizicima“ dostupne su na <http://cinimdobro.hr/>.

MHB kontinuirano provodi aktivnost širenja obuhvata provođenja sistematskih liječničkih pregleda HRVI iz Domovinskog rata. Sistematskim pregledima u 2017. godini pristupilo je 861 HRVI iz Domovinskog rata (od ukupno pregledanih 16.670 osoba) za što je utrošeno 606.145,00 kuna sa proračunske pozicije razdjel 041, glava 04105, program 4007 Skrb za hrvatske branitelje, aktivnost A754011 Poboljšanje kvalitete življenja za obitelj HB i HRVI, račun 3721 Naknade građanima i kućanstvima u novcu.

HZJZ će izvršiti statističku obradu i analizu podataka prikupljenih preventivnim sistematskim pregledima, osigurati stvaranje jedinstvene baze podataka o zdravstvenom stanju hrvatskih branitelja, te će MHB-u i MZ-u dostaviti posebno izvješće o dobivenim rezultatima, a koje je dužan objaviti i u Hrvatskom zdravstveno-statističkom ljetopisu.

Mjera 3. Kontinuirano usklađivati Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na ortopedska i druga pomagala sa suvremenim dostignućima tehničkih i medicinskih znanosti sukladno potrebama osoba s invaliditetom

Sastavni dio Pravilnika o ortopedskim i drugim pomagalima je i popis pomagala koji se kontinuirano usklađuje temeljem mišljenja Povjerenstva za ortopedska pomagala i Povjerenstva za opća medicinsko-tehnička pomagala HZZO-a. U 2016. godini u Popis pomagala uvrštena su 33 dodatna pomagala od čega su 2 nova pomagala (Filter za pojačavanje kontrasta s okvirom za naočale i Varijabilna abdukcijaska ortoza za kuk-VAHO), a ostala su razna istovrsna pomagala istog generičkog naziva, ali drugih proizvođača. U 2017. godini u Popis pomagala uvedeno je 20 raznih istovrsnih pomagala. Osim adekvatne opskrbe ortopedskim ili drugim pomagalima u većini slučajeva nužno je provesti postupke medicinske rehabilitacije kroz multidisciplinarni timski rad u specijaliziranim zdravstvenim ustanovama u svrhu primjene pomagala u svakodnevnim aktivnostima.

Mjera 4. Educirati zdravstvene radnike o posebnostima bolesti i stanja osoba s invaliditetom

MZ je krajem 2016. dostavilo svim zdravstvenim ustanovama i komorama zdravstvenih radnika naputak te preporuku i mišljenje Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom vezano za potrebu osiguranja razumne prilagodbe u komunikaciji s osobama s invaliditetom, te je dana informacija o internetskoj stranici na kojoj je dostupan tekst Zakona o potvrđivanju Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom. Nadalje, su tijekom 2017. godine provedena 2 edukacijska programa izobrazbe zdravstvenih radnika o pravima i specifičnim potrebama osoba s invaliditetom u ukupnom trajanju od 6 sati. Na inicijativu HZJZ-a na Zdravstvenom veleučilištu u Zagrebu uvršten je nastavni sadržaj o načinima ostvarivanja primjerenog kontakata te specifičnostima zdravstvene skrbi za osobe s invaliditetom. HZJZ u suradnji s Pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom te krovnim udrugama osoba s invaliditetom, organizirao je u Rijeci skup za oko 100 sudionika u sklopu kojeg je prezentirana i brošura s relevantnim informacijama. Kontinuirana edukacija zdravstvenih radnika se provodi putem nadležnih komora, stručnih društava, zdravstvenih ustanova ili bilo kojeg drugog organizatora te se provodi i u okviru projekata i programa udruga iz područja zdravstva i udruga osoba s invaliditetom koje se sufinanciraju u okviru natječaja MZ. Podaci o financijskim sredstvima i projektima i programima udruga, odnosno svi podaci o natjecajima unose se u informatičku aplikaciju „Potpora-Plus“, a koje obrađuje i objedinjava Ured za udruge Vlade RH.

Mjera 5. Osigurati pristupačnost i informacijsku podršku za osobe s invaliditetom u svim zdravstvenim ustanovama

U svrhu osiguravanja pristupačnosti usluga u zdravstvenim ustanovama, MZ prikupilo je podatke 87 zdravstvenih ustanova, te je utvrdilo da je tijekom 2017. godine realizirano 143 intervencija i prilagođenih sadržaja u odnosu na 180 planiranih za što je izdvojeno 9.678.585,91 kuna. U svezi obveze izrade i provođenja plana osiguravanja informacijske podrške za gluhe, slijepe i druge osobe s invaliditetom u zdravstvenim ustanovama, MZ prikupilo je podatke 85 zdravstvenih ustanova, te je utvrdilo da je tijekom 2017. godine realizirano 49 prilagođenih sadržaja u odnosu na 112 planiranih za što je izdvojeno 2.561.648 kuna. U svezi obveze izrade i provođenja plana opremanja zdravstvenih ustanova potrebnim funkcionalnim pomagalima, MZ prikupilo je podatke 88 zdravstvenih ustanova, te je utvrdilo da je osigurano 434 funkcionalnih pomagala u odnosu na 920 planiranih, a za opremu funkcionalnim i dekubitalnim pomagalima utrošeno je 1.923.816 kuna. Utrošeni iznosi su sredstva zdravstvenih ustanova.

Službena internetska stranica HZJZ-a, <https://www.hzjz.hr/>, prilagođena je osobama oštećena vida, obuhvaća sadržaje vezane za prevenciju zaraznih i nezaraznih bolesti, te specifične informacije koje se odnose na osobe s invaliditetom poput brošura, godišnjih izvješća o osobama s invaliditetom u Hrvatskoj, tekstova povodom obilježavanja različitih događanja. Pored navedenog na stranicama

<http://oglasnik.javno-zdravlje.hr/> HZJZ je uspostavio oglasnik za osobe s invaliditetom koji im pruža mogućnost oglašavanja svojih usluga i proizvoda.

Mjera 6. Osigurati palijativnu skrb teških i neizlječivih kroničnih bolesnika

MZ je izradilo stručnu podlogu novog nacrtu prijedloga Zakona o zdravstvenoj zaštiti koja obuhvaća definiranje članova palijativnog tima i palijativnu skrb i na tercijarnoj razini. Vezano uz uspostavljanje organizacijskih oblika palijativne skrbi u županijama u 2017. godini bilo je 9 ugovorenih koordinatora za palijativnu skrb i 7 mobilnih palijativnih timova, a 6 je mobilnih timova (od 10 početnih pilot-projekata) koji su financirani kroz posebni program HZZO, a koji prestaju ugovaranjem timova u redovnoj djelatnosti palijativne skrbi. U 11 županija izdana su rješenja o početku obavljanja djelatnosti palijativne skrbi na primarnoj razini zdravstvene zaštite za 12 domova zdravlja. Nadalje, 22 su bolnička tima za palijativnu skrb, 31 ambulanta za bol, 47 besplatne posudionice pomagala, 16 organizacija volontera u palijativnoj skrbi, 9 županijskih timova za razvoj županijskih sustava palijativne skrbi. Ugovorene su palijativne postelje u bolničkim zdravstvenim ustanovama i u Ustanovi za palijativnu skrb hospicij „Marija Krucifiksa Kozulić“ u Rijeci.

Mjera 7. Unaprijeđenje kvalitete zdravstvene zaštite hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata

U 2017. godini MHB sufinanciralo je nabavu ortopedskih i drugih pomagala u okviru sveobuhvatne zdravstvene zaštite HRVI iz Domovinskog rata, te je nabavljeno 158 ortopedskih pomagala za 120 korisnika. U odnosu na prethodno razdoblje znatno je povećan broj zahtjeva za ortopedskim pomagalima pa su osigurana dodatna sredstva. U 2017. godini u državnom proračunu bilo je osigurano 2.500.000,00 kuna (razdjel 041, glava 04105, program 4007, A753003, račun 3721), te dodatni iznos od 291.282,93 kn na proračunskoj poziciji ministarstva aktivnost A754011, račun 3721, te je ukupno utrošeno 2.791.282,93 kn. Nadalje, kontinuirano se provodi aktivnost osiguravanja dodatnih rehabilitacijskih programa HRVI iz Domovinskog rata u zdravstvenim ustanovama. U 2017. godini medicinsku rehabilitaciju koristilo je 306 HRVI iz Domovinskog rata na što je ukupno utrošeno 1.372.568,48 kuna iz državnog proračuna (razdjel 041, glava 04105, program 4007, aktivnost A 753004, račun 3721). Radi provođenja rehabilitacijskih programa sklopljeni su ugovori sa specijalnim bolnicama za medicinsku rehabilitaciju u Krapinskim Toplicama, Daruvarskim Toplicama i Varaždinskim Toplicama. Nadalje u 2017. godini MHB, Ministarstvo obrane RH i Pleter-usluge d.o.o. sklopili su Sporazum o suradnji u programu liječenja HRVI iz Domovinskog rata 100% I. skupine u hiperbaričnoj komori u Vojnom zdravstvenom središtu u Zavodu za pomorsku medicinu u Splitu, a isto je koristilo 7 osoba u 9 navrata, za čiji smještaj je ukupno utrošeno 57.216,20 kuna (razdjel 041, glava 04105, program 4007, aktivnost A558043, račun 3721). MHB, s ciljem povećanja dostupnosti zdravstvenih usluga, sklopilo je u lipnju 2016. godine s Udrugom 100%-tnih hrvatskih ratnih vojnih invalida I. skupine Sporazum o suradnji u programu liječenja i pregleda HRVI iz Domovinskog rata 100% I. skupine, kojim se Ministarstvo obvezalo osigurati HRVI-u 100% I. skupine i pratnji privremeni smještaj u kući u Zaprešiću za vrijeme liječenja u Zagrebu. Tijekom protekle godine djelomično je obnovljen interijer objekta.

5. Socijalna skrb

Tijekom 2017. godine djelovalo se u smjeru širenja mreže socijalnih usluga u zajednici u svrhu povećanja njihove dostupnosti i kvalitete, vodeći računa o regionalnoj ravnomjernosti korištenjem sredstva državnog proračuna i europskih fondova, te je nastavljena suradnja s organizacijama civilnoga društva koje djeluju u području socijalne skrbi kroz socijalno ugovaranje.

Mjera 1. Uspostaviti zakonodavni i institucionalni okvir za unaprijeđenje prava osoba s invaliditetom u sustavima obiteljske i socijalne zaštite u skladu sa specifičnim zahtjevima Konvencije o pravima osoba s invaliditetom UN-a

MDOMSP je izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“ broj: 130/17) uvelo novine u pogledu unapređenja prava osoba s invaliditetom na način da je povećan iznos doplatka za pomoć i njegu u punom opsegu na 120 % osnovice, a u smanjenom opsegu na 84% osnovice, te osobne invalidnine na 300% osnovice. Nadalje, u prihode za ostvarivanje prava na osobnu invalidninu više se ne uračunava plaća i autorski honorar. Također se omogućilo ostvarivanje

prava na status njegovatelja bračnom ili izvanbračnom drugu kao i formalnom i neformalnom životnom partneru osobe s invaliditetom. Nadalje, MDOMSP je poduzelo potrebne aktivnosti u svrhu imenovanja radne skupine za izradu Zakona o inkluzivnom dodatku koja obuhvaća predstavnike ministarstava, institucija, Saveza i udruga osoba s invaliditetom. U tijeku je prikupljanje podataka i analiza svih prava koje osobe s invaliditetom mogu ostvariti na nacionalnoj i lokalnoj razini.

Mjera 2. Podizati kvalitetu rada i osigurati razvoj kompetencija pružatelja socijalnih usluga djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom

MDOMSP je iznosom od 84.685,57 kuna financiralo izradu i tisak Priručnika „Individualno planiranje“ te su isti distribuirani svim centrima za socijalnu skrb. Tijekom 2017. godine održan je novi ciklus edukacije na temu „Individualno planiranje“ te je kroz 3 edukacije educirano 75 stručnih radnika centara za socijalnu skrb. Sredstva su osigurana u državnom proračunu razdjel 102 MDOMSP, glava 05 MDOMSP, program 4003 podizanje kvalitete i dostupnosti socijalne skrbi, aktivnost A792006 provedba nacionalnih strategija, te unapređenje stručnog rada u sustavu socijalne skrbi.

Mjera 3. Unaprijediti sustav informiranja i edukacije osoba s invaliditetom i njihovih obitelji o pravima i uslugama u području obiteljske i socijalne zaštite

Na mrežnim stranicama Središnjeg državnog portala www.gov.hr objavljuju se i ažuriraju informacije vezane za prava građana u različitim segmentima, između ostalih i prava osoba s invaliditetom, a slabovidnim je osobama omogućena prilagodba pristupačnosti. Sustav e-Građani sadrži 47 e-usluga i 66 e-poruka koje korisnici mogu zaprimiti u svoj osobni korisnički pretinac te se kontinuirano provode aktivnosti s ciljem uvođenja novih e-usluga. Lista nacionalnih vjerodajnica kojima građani mogu pristupiti sustavu e-Građani, trenutno broji 16. Sredstva su utrošena u okviru redovne djelatnosti s aktivnosti A830019 uspostava i održavanje usluge e-građani.

MDOMSP redovito ažurira katalog o pravima za osobe s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi koji je objavljen na mrežnim stranicama.

Udruge osoba s invaliditetom/udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom u svojem djelovanju provode informiranje osoba s invaliditetom i njihovih obitelji o pravima i uslugama koje mogu ostvariti, a MDOMSP je tijekom 2016. i 2017. godine u okviru trogodišnjih programa udruga osoba s invaliditetom i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom izdvojilo iznos od 22.750.000,00 kn godišnje, odnosno ukupno 45.500.000,00 kuna za 92 udruge, a 2017.g. u okviru „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju udruge“ iznos od 24.300.000,00 kn za 112 udruga. Za provedbu osigurana su financijska sredstva u razdjelu 102 MDOMSP, glava 10205, program 4002 Skrb za socijalno osjetljive skupine, Aktivnost A734189 Udruge u socijalnoj skrbi, račun 3721 Naknade građanima i kućanstvima u novcu, izvor 41.

6. Stanovanje, mobilnost i pristupačnost

Tijekom 2017. godine nastavilo se provođenje aktivnosti osiguravanja pristupačnosti građevina koje za svoj rad koriste tijela javne vlasti, stambenih objekata, te javnog prometa.

Mjera 1. Nadzirati provedbu propisa za osiguravanje pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti kod gradnje novih i rekonstrukcije postojećih građevina.

Odredbe Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti („Narodne novine“ broj 78/13) ne primjenjuju se na većinu građevina za čije je izdavanje građevinskih i uporabnih dozvola nadležno MGIPU, a Upravni odjeli za graditeljstvo i prostorno uređenje svih županija i Grada Zagreba bili su dužni izraditi objedinjeni obrazac ankete u svrhu izrade objedinjenih godišnjih izvješća o ukupnom broju izdanih akata i provoditi jedinstveno anketiranje JLP(R)S o broju intervencija (zabilježenih nepravilnosti) u postupcima izdavanja tih akata zbog neprimjene odredbi o pristupačnosti građevina. Samo 13 JLP(R)S, uključujući i Grad Zagreb, je izradilo objedinjeni obrazac ankete. MGIPU izradilo je analizu o ukupnom broju izdanih akata za građenje i ukupnom broju izdanih uporabnih dozvola te o broju intervencija u postupcima izdavanja istih (*Prilog br. 8, br.9 i br. 10*). Pregledom glavnih projekta u postupku izdavanja građevinske dozvole tijekom 2017. godine nije bilo intervencija u postupku izdavanja građevinskih dozvola od ukupno 161 izdanih, a na tehničkim pregledima u postupku izdavanja uporabnih dozvola, zabilježene

su 3 intervencije u izvedbi od ukupno 82 izdane uporabne dozvole. Nadalje, tijekom 2017. godine zabilježeno je 109 intervencija u postupku izdavanja akata za građenje (0,98% od 11.123 ukupno izdana akta) i 39 intervencija u postupku izdavanja uporabnih dozvola za građevine (0,79% od 4.911 ukupno obavljenih tehničkih pregleda i izdanih uporabnih dozvola). U odnosu na ukupan broj od 16.034 izdana akta, u 148 slučajeva moralo se intervenirati kako bi bile otklonjene nepravilnosti vezane uz osiguranje pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti (0,92%). U odnosu na prethodnu 2016. godinu kada se moralo intervenirati u 114 slučajeva (0,84%) i to kod manjeg broja izdanih akata (13.559 akata), bilježi se neznatno povećanje broja intervencija u postupcima izdavanja akata za 0,08% (34 intervencije više). U 2017. godini izdano je 16% više akata (odnosno 2.475 više izdanih akata).

Uspoređujući podatke s prijašnjim godinama MGIPU izvještava da su se tijekom 2016. i 2017. godine dogodila značajna povećanja u broju izdanih akata tako i u broju intervencija, iz čega se zaključuje da se podaci dostavljaju urednije i da se prikupljaju od svih gradova i ispostava sa područja županije. U 2017. godini je bilo najviše izdanih akata u odnosu na cijelo razdoblje promatranja što je utjecalo i na veći broj intervencija zbog ne primjene odredaba pristupačnosti. Međutim, vidljiv je pad intervencija u postupku izdavanja uporabnih dozvola. Pri usporedbi podataka s prethodnim godinama treba se uzeti u obzir da su tek podaci za 2017. godinu dostavljeni cjeloviti za cijelo područje (*Prilog br. 11*). Uprava za inspekcijske poslove u protekloj je godini izvršila ukupno 308 inspekcijskih pregleda i to 117 na građevinama javne i poslovne namjene (85 na zgradama i 32 na prometnicama) i 191 na građevinama stambene namjene. Tijekom navedenih pregleda zabilježeno je 13 nepravilnosti i to 8 na građevinama javne i poslovne namjene (5 na zgradama i 32 na prometnicama) te 5 na građevinama stambene namjene. Izrađen je Operativni plan inspekcijskog nadzora za 2018. godinu prema kojem se planira provesti nadzor nad 160 građevina javne i poslovne namjene (120 zgrada javne i poslovne namjene i 40 nadzor na prometnicama) te 190 pregleda na građevinama stambene namjene.

Mjera 2. Donošenje tehničkog propisa o pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti

MGIPU izvještava da planirano donošenje Tehničkog propisa o pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti, na način da se sadašnji Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti prilagodi načelima europskog usklađivanja tehničkog zakonodavstva, nije pokrenuto iz razloga što se čeka donošenje Direktive Europskog Parlamenta i Vijeća o usklađivanju zakona, propisa i administrativnih odredbi država članica u pogledu zahtjeva za pristupačnost proizvoda i usluga.

Mjera 3. Evidentiranje građevina u vlasništvu Republike Hrvatske

Mjera 4. Evidentiranje građevina koje za svoj rad koriste tijela državne uprave RH (koje jesu i koje nisu u njezinom vlasništvu – najam građevina i/ili prostora) s označenom razinom pristupačnosti

MDI izvještava da projekt izgradnje i implementacije Informacijskog sustava za upravljanje državnom imovinom (ISUDIO) predstavlja projekt funkcionalne uspostave postojećeg Središnjeg registra državne imovine (u daljnjem tekstu: Registar državne imovine), odnosno, njegovu podatkovnu i programsku nadogradnju, u funkciji ostvarivanja i izgradnje sveobuhvatne evidencije državne imovine, pa tako i građevina u vlasništvu RH.

U 2016. godini definiran je konačan model fizičkih, pravnih te ekonomsko-financijskih podataka za pojavne oblike nekretnina i dovršeno je aplikacijsko rješenje - ISUDIO I. U sklopu definiranog razrađeno je više šifrnika koji detaljno razrađuju određene značajke, odnosno, attribute pojedinih pojavnih oblika imovine, a koji su promjenjiva kategorija. Predviđeno je da u 2018. godini uslijedi dopuna šifrnika sa stavkom „poseban status nekretnine“ na način da isti sadržavaju i oznaku podatka o razini pristupačnosti nekretnini. U tom slučaju sam sadržaj, odnosno, evidencija nekretnina s označenom razinom pristupačnosti će ovisiti o unosu traženih podataka od strane obveznika dostave podataka, a kako bi spomenuti podatak bio obavezan za unos isti će se morati propisati podzakonskim aktom koji će uređivati pitanje sadržaja i strukture podataka u Registru.

Početkom 2017. godine izgrađena je sigurna okolina za testni i produkcijski server, te je završeno preseljenje aplikacije sa testnog na produkcijski server. Sporazumima o suradnji ostvarene su pretpostavke za povezivanje sa nekim od proizvođača Državne geodetske uprave i Financijske agencije. Za postizanje pune funkcionalnosti ISUDIO (prva faza) potrebna je i integracija s mrežnim servisima ZIS (Zajedničkog informacijskog sustava), a početak izrade potrebnih servisa za isto u ovisnosti je dakle o planovima razvoja nadležnih institucija – Državne geodetske uprave i Ministarstva pravosuđa (u daljnjem tekstu: MP), ali i o proceduri donošenja/usvajanja Nacrta prijedloga Zakona o središnjem registru državne imovine i konačnom utvrđivanju institucionalne nadležnosti vođenja i daljnjeg ustrojavanja Registra državne imovine od strane Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva, te raspoloživim sredstvima Državnog proračuna. Prema obrazloženju uz konačni prijedlog Zakona o upravljanju državnom imovinom (a koji je i usvojen na sjednici Hrvatskog Sabora dana 25.5.2018.godine) vođenje Registra državne imovine izdvaja se iz sustava ministarstva. O aktivnostima promjene institucionalne nadležnosti ovise i aktivnosti dopune šifrnika kao i donošenje podzakonskog akta koji će uređivati pitanje sadržaja i strukture podataka u Registru. U skladu sa Nacionalnim programom reformi za 2017. godinu treća faza projekta ISUDIO pretpostavlja povezivanje Registra državne imovine na registar koncesija, registar kulturnih dobara, te na ostale javne registre koji sadržavaju podatke o nekretninama u vlasništvu RH. Nadalje, projekt izgradnje ISUDIO kao projekt dogradnje postojećeg Registra državne imovine ne predviđa strukturu podataka o imovini prema djelatnosti koje se obavljaju u istoj, već se prema metodološkom modelu podataka o nekretninama u registru između ostalog predviđa praćenje podataka o korištenju nekretnine (primjerice, funkcionalnost korištenja, način korištenja, ocjena fizičkog stanja), sve u skladu sa zahtjevima Naputka o vrsti, načinu prikupljanja i sadržaju podataka i informacija o državnoj imovini za potrebe vođenja Registra državne imovine i sastavljanje Bilance državne imovine, Ministarstva financija. Trenutno stanje evidencije nekretnina u Registru državne imovine dostupno je na: <http://registar-imovina.gov.hr/default.aspx?action=nekretnine>. MDI je za provedbu mjera u 2017. godini utrošilo 823.875,00 kuna iz državnog proračuna u okviru redovnih sredstava sa pozicije 029, te u okviru aktivnosti i projekata u proračunu na poziciji K915004.

Mjera 5. Osiguranje pristupačnosti građevina koje za svoj rad koriste tijela javne vlasti Republike Hrvatske (u vlasništvu RH i u najmu)

MDI izvještava da su tijela državne javne uprave koja su preuzela nekretninu čiji se prostor prilagođava dužna izraditi plan realizacije pristupačnosti nekretninama kojima se koriste kako bi se slijedom njihovih planova i dostavljenih podataka u Registar državne imovine mogla započeti voditi evidencija o istima. Evidentiranje nekretnina koje za svoj rad koriste tijela državne uprave je otežano i iz razloga jer su ista predmet stalnih izmjena, odnosno, prelaska iz prostora u državnom vlasništvu u prostore koji nisu u državnom vlasništvu. Nadalje, sva tijela državne uprave i JLP(R)S koja ulažu sredstva za uklanjanje građevinskih i drugih prepreka uzevši u obzir uvođenje Univerzalnog dizajna dužna su osigurati posebnu proračunsku poziciju na kojoj će se planirati i iskazivati utrošena financijska sredstva, pri čemu Ministarstvo unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: MUP) izvještava da je planirana financijska sredstva u ukupnom iznosu od 890.000,00 kuna utrošilo u cijelosti na uređenje ulaza i izgradnju rampi za osobe s invaliditetom u policijskim postajama na nekoliko lokacija, a sredstva su teretila državni proračun u okviru razdjela 040, glave 5 MUP-a, projekt K260056 Izgradnja kupnja i održavanje zgrada. MHB u suradnji s udrugama osoba s invaliditetom i nadalje provodi projekt rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom, a pored građevinskih objekata, uključeni su i ostali sadržaji koje koriste osobe s invaliditetom u svakodnevnom životu. MHB je u 2017. godini zaprimilo 37 zahtjeva JLP(R)S za sufinanciranje 51 projekta, a sufinancirano je 16 prilagodbi. Ugovori o sufinanciranju u ukupnom iznosu od 1.460.000,00 kuna sklopljeni su sa 12 JLP(R)S te sa Udrugom Tigar 90/91 Rakitje (*Prilog br.12*). U odnosu na prethodne godine, ističe se veći broj zaprimljenih zahtjeva za sufinanciranjem prilagodbe objekata, a na posebnoj proračunskoj poziciji MHB-a za provođenje projekata razdjel 041, glava 04105, program 4007, aktivnost A754010, račun 3632 osigurano je ukupno 1.500.000,00 kuna, međutim jedna jedinica je odustala od sklapanja ugovora jer nositelj nije osigurao razliku sredstava za sufinanciranje projekta, te je utrošeno ukupno 1.460.000,00 kn. Također, u 2017. godini izvršena

je kontrola ispunjenja ugovornih obveza za 17 korisnika sredstava koja su odobrena u 2016. godini te je utvrđeno kako su svi izvršili ugovorne obveze odnosno realizirali projekt(e) prilagodbe objekata.

Mjera 6. poticati osiguravanje pristupačnosti stambenih objekata osobama s invaliditetom

MHB izvještava da sukladno zakonskim odredbama HRVI iz Domovinskog rata koji nisu sposobni za kretanje bez invalidskih kolica i drugih ortopedskih pomagala i slijepi HRVI imaju pravo na prilagodbu prilaza do zgrade, prilaza do stana i prilagodbu stana za kretanje u kolicima – jednokratno, ako se prilagodbe mogu izvesti. Od 2004. do 2016. godine izvršene su 33 prilagodbe. U 2017. godini realiziran je jedan zahtjev za prilagodbu stambenog objekta HRVI 100% I. skupine za što je utrošeno 44.126,25 kn, a još 13 zahtjeva je u rješavanju. Sredstva su utrošena sa razdjela 041, glava 04105, program 4015 stambeno zbrinjavanje HRVI i članova njihovih obitelji, aktivnost A753028 Prilagodba objekata za kretanje najtežih HRVI, račun 3822 Kapitalne donacije građanima i kućanstvima.

Mjera 7. Osiguravanje pristupačnosti javnog prometa osobama s invaliditetom

Vezano uz osiguravanje pristupačnosti javnog cestovnog prometa osobama s invaliditetom MMPI izvještava da u Republici Hrvatskoj trenutno postoji 60 autobusnih kolodvora, od kojih većina ima prostor prilagođen za pristup osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću (kategorije A, B i C). Prema podacima Centra za vozila Hrvatske registrirano je ukupno 193 vozila za prijevoz osoba s invaliditetom: 185 vozila kategorije M1 (osim sjedala za vozača imaju još najviše 8 sjedala); 5 vozila kategorije M2 (osim sjedala vozača imaju više od 8 sjedala i najveće dopuštene mase manje od 5000 kg); 3 vozila kategorije M3 (osim sjedala vozača imaju više od 8 sjedala i najveće dopuštene mase veće od 5000 kg).

Vezano uz osiguravanje pristupačnosti javnog željezničkog prometa osobama s invaliditetom MMPI izvještava da je Zakonom o regulaciji tržišta željezničkih usluga i zaštiti prava putnika u željezničkom prijevozu (Narodne novine br. 104/2017) uspostavljen pravni okvir za provedbu Uredbe (EZ) br. 1371/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu. Sukladno članku 19. navedene Uredbe društva „HŽ Putnički prijevoz“ d.o.o. i „HŽ Infrastruktura“ d.o.o. donijela su pravila o nediskriminirajućem pristupu u cilju prijevoza osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti. Predmetna pravila dostupna su na slijedećoj poveznici <http://www.hzpp.hr/podrska-prijevoz-osoba-s-invaliditetom-i-osoba-smanjene-pokretljivosti>. Donesen je Nacionalni provedbeni plan za Uredbu (EU) br.1300/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o tehničkim specifikacijama za interoperabilnost u vezi s pristupačnosti željezničkog sustava osobama s invaliditetom i osobama ograničene pokretljivosti. U pripremi je izrada projektnog zadatka za izvedbu studije analiza i mogućnosti modernizacije službenih mjesta pod upravljanjem HŽI koja bi trebala omogućiti prilagodbu stajališta za korištenje od strane osoba s invaliditetom.

Vezano uz provedbu aktivnosti osiguravanja pristupačnosti javnog pomorskog prometa osobama s invaliditetom MMPI u provedbi surađuje s brodarskim tvrtkama koje obavljaju javni obalni linijski pomorski promet putnika i vozila, te izvještava da je 21 brod opremljen pristupnim rampama za osobe u invalidskim kolicima, te s posebnim sanitarnim prostorijama namijenjenim korištenju od strane osoba s invaliditetom. Za 2017. godinu na ovu aktivnost planirano je i utrošeno 6.000.000,00 kuna na amortizaciju postojećih plovila u floti, a ne na nove brodove, s proračunske pozicije razdjel 065 MMPI, glava 45 Agencija za obalni linijski pomorski promet, program 31 Promet, prometna infrastruktura i komunikacije, 3116 Razvoj sustava pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka, te zaštita okoliša od onečišćenja s pomorskih objekata, A 570323 Poticanje redovitih pomorskih putničkih i brzobrodskih linija.

U pogledu osiguravanja pristupačnosti zračnog prometa osobama s invaliditetom postoji sustav za prihvati i otpremu putnika sa smanjenom pokretljivošću koji osigurava Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo koja je nadležna za nadzor, inspekciju, mirenje te poduzimanje drugih aktivnosti u svezi sa zaštitom prava putnika, osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti, a ministarstvo provodi prekršajni postupak na području civilnoga zrakoplovstva, čime su obuhvaćeni i prekršaji operatora aerodroma propisani nacionalnim i međunarodnim zakonodavstvom. Međutim, tijekom 2017. godine nije podnesen ni jedan optužni prijedlog za citirane prekršaje.

Mjera 8. Osiguranje mobilnosti i jednaka dostupnost javnih cesta i autocesta osobama s invaliditetom

MMPI provodi ovu mjeru kontinuirano kroz oslobađanje osoba s invaliditetom od obveze plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta koja se plaća kod registracije osobnih vozila i cestarine za uporabu autocesta i objekata s naplatom. Analizirajući broj izdanih rješenja za oslobađanje od plaćanja godišnje naknade i cestarine za osobe s invaliditetom za prethodno razdoblje u odnosu na 2017. godinu, izvještava se da se broj izdanih rješenja povećao za oko 10%, odnosno, 10% više osoba s invaliditetom ostvarilo je navedeno pravo. Također su pokrenute aktivnosti za postizanje veće razine funkcionalnosti postojeće aplikacije (Registar) kao alata za provedbu postupaka utvrđivanja prava na oslobađanje od plaćanja godišnje naknade i cestarine za osobe s invaliditetom, u svrhu unapređenja procedure ostvarivanja prava i ažurnijeg prikupljanja statističkih podataka o korisnicima prava. Za provedbu ove mjere u 2017. godini utrošeno je 27.697.986,74 kuna, s razdjela 065 MMPI, glava 05 MMPI, Program 3110 Izgradnja i održavanje cestovne infrastrukture, Aktivnost: A 754005 Godišnja naknada za uporabu javnih cesta i cestarina za najteže invalide.

Mjera 9. Poticati razvoj Univerzalnog dizajna

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih provodi navedenu mjeru osvještavanjem i poticanjem primjene univerzalnog dizajna kroz edukacije djelatnika srednjoškolskih strukovnih ustanova. U 2017. godini organizirala je predavanja na temu Univerzalnog dizajna na sedam stručnih skupova na državnoj razini. Na navedenim skupovima u četiri obrazovna sektora (Poljoprivreda, Šumarstvo, Tekstil i koža, Promet i Logistika, te područja Odgoja i obrazovanja učenika s teškoćama) sudjelovalo je ukupno 383 nastavnika. Na tri stručna skupa međuzupanijske razine također su održana predavanja na temu Univerzalnog dizajna i to iz područja Odgoja i obrazovanja učenika s teškoćama, te iz područja Obrazovnog sektora zdravstvo i socijalna skrb. Na navedenim stručnim skupovima sudjelovala su 154 nastavnika.

Sredstva za provedbu aktivnosti (Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih), Državni proračun: A848010 – Stručno-savjetodavna djelatnost, iznos: 900,00 kn.

7. Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje, rad i mirovinsko osiguranje

Tijekom 2017. godine radilo se na unapređivanju primjene postojeće zakonske regulative i aktualne politike u području rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Mjera 1. Analizirati, pratiti i unapređivati primjenu postojeće zakonske regulative i aktualne politike u području rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom

Aktivnosti izrade procedure uključivanja privremeno nezaposljivih osoba s invaliditetom u programe radno-socijalnog uključivanja kroz provedbu projekata provoditi će se u 2018. godini. Centri za profesionalnu rehabilitaciju (u daljnjem tekstu: CPR) su nositelji razvoja novog modela profesionalne rehabilitacije, a do sada ih je osnovano 4 (CPR Zagreb i CPR Osijek koji su započeli s radom u 2015. godini, CPR Rijeka koji je započeo s radom u travnju 2016., te CPR Split koji je započeo s radom u rujnu 2017. godine). Stručni nadzor nad CPR-om obavlja ZVPRZOSI putem mjesečnih i godišnjih izvješća o radu. U pogledu koordinacije rada CPR-ova izvještava se da je u protekloj godini organizirano 3 susreta stručnih radnika, te su održana 3 kolegija ravnatelja CPR-ova.

Tijekom 2017. godine održani su stručni skupovi pod nazivom „Zapošljavanje i rad osoba s invaliditetom-prilika, a ne namet“ u 12 gradova. Predstavnici Središnjeg ureda Zavoda, kao i predstavnici pojedinih regionalnih/područnih ureda prisustvovali su na 13. Međunarodnom stručnom skupu pod nazivom „Zapošljavanje pod posebnim uvjetima i profesionalna rehabilitacija osoba s invaliditetom“. U svrhu učinkovite suradnje nastoji se umrežiti i povezati postojeće službe za profesionalno usmjeravanje u područnim i regionalnim uredima HZZ-a i CIOŠK-a s CPR-ima. U 2017. godini zaprimljeno je ukupno 104 zahtjeva za ostvarivanje prava na profesionalnu rehabilitaciju, a izdano je 101 rješenje o ostvarivanju navedenog prava. Profesionalna rehabilitacija osoba s invaliditetom provedena je u sklopu obrazovanja odraslih u koje je bilo uključeno 125 osoba s invaliditetom. U 2017. godini je ukupno 170 osoba s invaliditetom bilo uključeno u postupak selekcije za obrazovanje, što je povećanje za 19,72% u odnosu na 2016. godinu kad su u selekciju bile uključene 142 osobe s invaliditetom. Izmjenama i dopunama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ubrzati će se i olakšati uključivanje nezaposlenih

osoba s invaliditetom u postupak profesionalne rehabilitacije, a isto je i preduvjet su za umrežavanje i povezivanje regionalnih/područnih ureda Zavoda i CPR-a. Tijekom 2017. godine kontinuirano se radilo na pripremi za zapošljavanje osoba s invaliditetom kako bi se što uspješnije integrirale na tržište rada. Pored uobičajenih konzultacija i savjetovanja, dodatno su 1.022 osobe s invaliditetom uključene u usluge profesionalnog savjetovanja. Na medicinsko-psihologijsku obradu u svrhu procjene radnih sposobnosti uključeno je 126 osoba s invaliditetom. U grupno profesionalno savjetovanje - radionice za unaprjeđenje kompetencija za traženje posla bilo je uključeno 607 osoba s invaliditetom. Radionice su prilagođene potrebama osoba s različitim vrstama invaliditeta. U 2017. godini nastavljena je razmjena podataka iz Očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom kojeg ažurira i vodi HZMO. Potpisan je Sporazum o poslovnoj suradnji između ZVPRZOSI i HZMO u svrhu razmjene podataka vezanih uz proces vještačenja. Akcijskim planom za smanjenje ročnosti obrade zahtjeva za vještačenje planirana je mjera informatizacije ZVPRZOSI i povezivanje s drugim sustavima, osobito značajno je povezivanje sa HZZ. Također je u pripremi i Sporazum o razmjeni podataka između HZZ i HZZJ, a vezano uz podatke iz Hrvatskog registra o osobama s invaliditetom. U prosincu 2017. godine izrađen je pilot projekt u kojem će se u 2018. godini povezati ZVPRZOSI i CPR Zagreb kroz implementaciju računalnog sustava za podršku poslovnim procesima, te će se omogućiti umrežavanje ustanova iz sustava profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom s ciljem mjerenja njihove učinkovitosti, a ujedno će se omogućiti razvoj zbirke podataka od strane provoditelja usluga profesionalne rehabilitacije.

MRMS osigurava sredstva za provedbu profesionalne rehabilitacije u državnom proračunu (razdjel 086 MRMS, glava 08635 ZVPRZOSI, aktivnost A875002 Financiranje i sufinanciranje programa profesionalne rehabilitacije i zapošljavanje osoba s invaliditetom) za 2017. godinu, u iznosu od 2.180.000,00 kuna, a ukupno je za provedbu profesionalne rehabilitacije utrošen iznos od 1.894.971,29 kn od čega 875.971,29 kuna s razdjela 086 MRMS, glava 08635, Program 3301 Aktivna politika tržišta rada, Aktivnost A875002 Financiranje i sufinanciranje programa profesionalne rehabilitacije i zapošljavanje osoba s invaliditetom, za sufinanciranje rada CPR-a Osijek (350.000,00 kn) i CPR-a Rijeka (450.000,00 kn), te za ostale projekte vezane uz profesionalnu rehabilitaciju 74.000,00 kn s razdjela 086 MRMS, Glava 08625, Program 3301 Aktivna politika tržišta rada, Aktivnost A689016 Profesionalno usmjeravanje, informiranje i zadržavanje postojeće zaposlenosti. Osim toga, ZVPRZOSI je i naručitelj usluga profesionalne rehabilitacije od CPR-ova, te je isto tijekom 2017. godine naručeno za 310 osobe, za što je utrošeno 945.000,00 kuna sa pozicije A875001 Administracija i upravljanje.

Osim na poziciji ZVPRZOSI, sredstva za provedbu profesionalne rehabilitacije planirana su i na poziciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (A 689016 Profesionalno usmjeravanje, informiranje i zadržavanje postojeće zaposlenosti) te na poziciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (A688049 Ostala mirovinska primanja (TO I TPNJ)).

Mjera 2. Provoditi mjere aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada

Mjera 3. Osigurati učinkovitu zaštitu od diskriminacije u području zapošljavanja i rada osoba s invaliditetom (preventivne mjere i nadzor)

U 2017. godini u Zadru je održan 13. Međunarodni stručni skup o profesionalnoj rehabilitaciji pod nazivom „Zapošljavanje pod posebnim uvjetima i profesionalna rehabilitacija“, sufinanciran od strane ZVPRZOSI čiji su zaposlenici sudjelovali na 23 stručna skupa na temu profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, te su održali 12 prezentacija o mogućnosti zapošljavanja osoba s invaliditetom i ostvarivanja poticaja za zapošljavanje osoba s invaliditetom. ZVPRZOSI je u 2017. godini, u suradnji sa udrugom „Zamisli“ i SOIH-om, sudjelovao u provedbi i sufinancirao projekt „Iskustvo zlata vrijedi 2017.“ u organizaciji Večernjeg lista i Poslovnog dnevnika, u svrhu osvještavanja poslovne zajednice vezano uz zapošljavanja osoba s invaliditetom. U 2017. godini izvršeno je tiskanje materijala o poticajima ZVPRZOSI-a (oko 1500 komada), te je provedeno preko 1100 individualnih konzultacija s poslodavcima. U cilju povećanja senzibilizacije poslodavaca za zapošljavanje osoba s invaliditetom, predstavnici HZZ-a su tijekom 2017. godine

organizirali i sudjelovali u okruglim stolovima, tribinama i seminarima za poslodavce, te su radili prezentacije o mjerama aktivne politike zapošljavanja na nacionalnoj i na regionalnoj razini.

Predstavnici Područnog ureda Križevci su održali predavanje na temu „Aktivnosti HZZ-a u radu s osobama s invaliditetom“ na slijedećim skupovima: Dan osoba s invaliditetom, Informiranje o projektnim aktivnostima Udruge „Bolje sutra“ Grada Koprivnice, te Informiranje o programima javnih radova. Regionalni ured Osijek sudjelovao je u projektu MIVA ART 2 financiran sredstvima ESF-a. Povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom javnosti i medijima predstavljen je zajednički projekt budućeg Dnevnog centra za osobe s invaliditetom u Varaždinu. Predstavnici Regionalnog ureda Varaždin prisustvovali su obilježavanju 11. godišnjice rada zaštitne radionice Srednje strukovne škole Varaždin. U suradnji Grada Ivanca i Poslovnog dnevnika održan je „Poslovni uzlet Grada Ivanca“, a u okviru manifestacije održana je panel diskusija na temu "Osnivanje zaštitnih radionica – prilika poslodavcima da povećaju produktivnost radnika u prerađivačkoj industriji". Također su sudjelovali i na interdisciplinarnom skupu s međunarodnim sudjelovanjem „Profesionalna suradnja i podrška djeci s teškoćama i osobama s invaliditetom“ koji su COO „T. Špoljar“ i Savez edukacijskih rehabilitatora organizirali 4. prosinca 2017. godine. Na skupu je održana prezentacija „Aktivnosti HZZ Regionalni ured Varaždin u radu s osobama s invaliditetom“, a također su sudjelovali na predstavljanju projekta „Videća asistencija – od isključenosti prevencija“.

Predstavnici Područnog ureda Šibenik sudjelovali su na tribini "Pristupačnost građevina osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti: Šibensko – kninska županija po mjeri čovjeka, da ili ne?" u organizaciji udruga: Kamenčići — Udruga osoba s intelektualnim teškoćama Šibensko-kninske županije, Udruga osoba s invaliditetom "Sv. Bartolomej" Knin i Udruga Aurora Šibenik. Predstavnici Regionalnog ureda Zagreb prisustvovali su na slijedećim događanjima: obilježavanje 45. obljetnice djelovanja Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske (SOIH); okruglom stolu na temu „Učinkovitost politike zapošljavanja osoba s invaliditetom“ Centra UP2DATE i Udruge Zamisli; predavanju u COO Zagreb na temu „Aktivnosti i usluge u zapošljavanju osoba s invaliditetom na tržištu rada“; tribini povodom obilježavanja dana Udruge CEDEPE; predavanju u Centru za odgoj i obrazovanje „Slava Raškaj“ na temu „Aktivnosti i usluge u zapošljavanju osoba s invaliditetom na tržištu rada“; obilježavanju dana Srednje škole COO Zagreb; obilježavanju 70-te godišnjice osnivanja Udruge slijepih Zagreb te dodjele priznanja Regionalnom uredu Zagreb na dobroj suradnji; sudjelovanje na 22. Hrvatskom simpoziju osoba s invaliditetom pod nazivom „Konvencija UN-a o pravima osoba s invaliditetom - obrazovanje, zapošljavanje i položaj osoba s invaliditetom“ – predavanje na temu: „Unapređenje kompetencija i zapošljavanje osoba s invaliditetom kroz redovne aktivnosti HZZ-a i EU projekte“ te predavanje i moderiranje radionice „Zapošljavanje osoba s invaliditetom u Regionalnom uredu Zagreb“; na obilježavanju obljetnice Centra za rehabilitaciju „Zagreb“; te na otvaranje Silent Caffè-a. Predstavnice Središnjeg ureda i Regionalnog ureda Zagreb održale su predavanje na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu na temu „Profesionalna rehabilitacija i zapošljavanje osoba s invaliditetom iz aspekta HZZ-a“ te „Rad s osobama s invaliditetom – iskustva Regionalnog ureda Zagreb“, također se prisustvovala obilježavanju Dana osoba s invaliditetom u organizaciji URIHO-a i Udruge OSVIT. Savjetnica za zapošljavanje Regionalnog ureda Zagreb koja je ujedno i članica Stručnog savjeta u Uredu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, sudjelovala je na savjetovanju „Rana intervencija za osobe s invaliditetom“. Predstavnici Središnjeg ureda sudjelovali su na obilježavanju 50-godišnjice Saveza udruga invalida rada na kojem je HZZ-u dodijeljeno priznanje za uspješnu suradnju.

Također i MHB kao sunositelj u provedbi ove mjere izvještava da su, sukladno Programu stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja za razdoblje od 2014. do 2017. godine, i u 2017. godini provodili mjere namijenjene zapošljavanju, između ostalih i HRVI iz Domovinskog rata, i njihovom uključivanju u braniteljske socijalno-radne zadruge. U cilju promocije rada zadruga hrvatskih branitelja i senzibilizacije javnosti ministarstvo je u 2017. godini organiziralo pet sajмова zadruga hrvatskih branitelja, tri tematska okrugla stola, a u Slavonskom Brodu održana je II. Konvencija zadruga hrvatskih branitelja. Predstavnici Ministarstva sudjelovali su na jednom okruglom stolu i konvenciji te jednoj televizijskoj emisiji vezano za predmetni program.

MRMS i ZVPRZOSI nositelji su u aktivnosti dodjele državnih poticaja i praćenja dodjele istih gospodarskim subjektima koji zapošljavaju osobe s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, te izvještavaju da je u 2017. godini poticaje ZVPRZOSI koristilo 287 poslodavaca (278 na otvorenom tržištu i 9 zaštitnih radionica) koji su zapošljavali 1037 osoba s invaliditetom (546 muškaraca i 491 žena), od čega 533 na otvorenom tržištu (335 muškaraca i 198 žena), te 504 u zaštićenim uvjetima (211 muškaraca i 293 žene), a isplaćeno je ukupno 77.943.406,73 kn (*Prilog br. 13 i br.14*). Broj novozaposlenih osoba s invaliditetom za koje su poslodavci koristili poticaje u 2017. godini je 58 (30 muškaraca i 28 žena zaposlenih kod 26 poslodavaca), s tim da ZVPRZOSI nema podatke o novim zapošljavanjima osoba s invaliditetom u slučajevima kada poslodavci nisu koristili poticaje ZVPRZOSI-a.

ZVPRZOSI-u se prvi puta u 2017. godini obratilo 46 poslodavaca sa zahtjevom za isplatu poticaja za 97 osoba s invaliditetom (57 muškaraca i 40 žena). Prema pravnom obliku, novi korisnici su društva sa ograničenom odgovornošću (26), udruge/savezi (5), ustanove (2), obrti (8), te dionička društva (3) i zadruge (2).

U 2017. godini izvršeno je 3.027 kontrola zaprimljenih zahtjeva (2.724 za poticaje, te 303 za novčane nagrade zbog zapošljavanja izvan kvote), od kojih je 65 odbijeno jer nisu zadovoljavali uvjete (26 za poticaje, te 39 za novčane nagrade) (*Prilog br.15*).

Mjere aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti HZZ-a financiraju se sredstvima iz Državnog proračuna i kroz EU projekte. U 2017. godini ukupno je 1.433 osobe s invaliditetom (891 muškarac i 542 žene) bilo obuhvaćeno mjerama aktivne politike zapošljavanja, a 1.093 osoba s invaliditetom (676 muškaraca i 417 žena) su se po prvi put u 2017. godini uključili u navedene mjere.

Najviše osoba je zaposleno putem javnih radova, njih 825 (57,6% od ukupnog broja uključenih osoba s invaliditetom). Navedenu mjeru koristila su 533 muškaraca i 292 žene s invaliditetom. Uz korištenje potpora za zapošljavanje zaposlene su ukupno 334 osobe s invaliditetom (23,3%), odnosno, 225 muškaraca i 109 žena. U obrazovanje je uključena 241 osoba s invaliditetom, od čega je najviše (njih 129) uključeno u mjeru stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa. Potpore za samozapošljavanje koristile su ukupno 24 osobe s invaliditetom.

Tijekom 2017. godine započeo je postupak izmjena i dopuna Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, a po donošenju istoga planiraju se izvršiti i izmjene i dopune Pravilnika temeljem kojih ZVPRZOSI isplaćuje poticaje. Uvjeti i kriteriji za uključivanje osoba s invaliditetom u mjere aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti HZZ-a su povoljniji u odnosu na ostale skupine, pa je tako iznos potpore za zapošljavanje najviši (poslodavcu se pokriva 75% troška bruto II plaće i prijevoz, dok za ostale skupine potpora iznosi 50%). U 2017. godini prosječna stopa zapošljavanja nezaposlenih osoba s invaliditetom iznosi 51,8%.

Na mjesečnoj razini, ZVPRZOSI u prosjeku evidentira 8.880 poslodavaca koji su dužni ispunjavati kvotnu obavezu zapošljavanja osoba s invaliditetom. U 2017. godini bilježi se porast zapošljavanja osoba s invaliditetom za 320 osoba. Zaposlene osobe s invaliditetom vode se u Očevidniku zaposlenih osoba s invaliditetom pri HZMO-u, a ZVPRZOSI temeljem podataka iz Očevidnika prati i nadzire obvezu kvotnog zapošljavanja. Podaci u Očevidniku su promjenjivi, te se za potrebe praćenja i nadzora utvrđuje stanje na zadnji dan u mjesecu (*Prilog br.16*).

U prosincu 2017. godine ZVPRZOSI je evidentirao 9.119 obveznika kvotnog zapošljavanja, od kojih je 2.618 obveznika iz javnog sektora, 6.447 obveznika iz privatnog sektora, 54 obveznika koji su organizacije civilnog društva, te 170 novoosnovanih poslodavaca koji su obveznici kvotnog zapošljavanja, ali u vremenu uvođenja u rad nisu bili u obvezi ispuniti kvotu.

Od ukupno 9.119 obveznika (*Prilog br. 17*):

- 1.202 u potpunosti ispunjava obvezu zapošljavanjem osoba s invaliditetom (4.067 zaposlenih OSI) i to 340 obveznika iz javnog sektora (1.508 zaposlenih OSI), 827 obveznika iz privatnog sektora (2.495 zaposlenih OSI) te 35 obveznika koji su organizacije civilnog društva (64 zaposlene OSI),
- 1.354 obvezu ispunjava zapošljavanjem osoba s invaliditetom (5.128 zaposlenih OSI) ali i plaćanjem naknade i to 554 obveznika iz javnog sektora (1.982 zaposlenih OSI), 795 obveznika iz privatnog sektora (3.138 zaposlenih OSI) te 5 obveznika koji su organizacije civilnog društva (8 zaposlenih OSI),

- 167 obveznika najavilo je ispunjenje obveze zamjenskim načinom i to 39 obveznika iz javnog sektora te 128 obveznika iz privatnog sektora (*Prilog br.18*),
- 6.226 ne zapošljava osobe s invaliditetom te su obveznici plaćanja naknade i to 1.606 obveznika iz javnog sektora, 4.601 obveznika iz privatnog sektora te 19 obveznika koji su organizacije civilnog društva.

U 2017. godini 213 poslodavaca (64 poslodavca u javnom sektoru te 149 poslodavaca u privatnom sektoru) najavilo je ispunjenje obveze zamjenskim načinom, odnosno najavilo je zamjensko zapošljavanje 910 osoba s invaliditetom putem 269 najava ispunjenja zamjenskog zapošljavanja osoba s invaliditetom. Na dan 31.12.2017. godine evidentirano je 22 neispunjene zamjenske kvote, 53 najave su potvrđene, dok se ostatak zamjenskih kvota potvrđuje po isteku, odnosno po dostavi potvrde o ispunjenju zamjenskog zapošljavanja osoba s invaliditetom.

U 2017. godini novčana naknada za nezapošljavanje osoba s invaliditetom iznosila je 982,80 kuna, a poslodavci obveznici kvotnog zapošljavanja za neispunjavanje obveze uplatili su sredstva u ukupnom iznosu od 212.528.109,08 kuna (*Prilog br. 19*).

U 2017. godini, u odnosu na 2016. godinu, nema promjene u broju poslodavaca koji su zatražili izuzimanje radnika zaposlenih na poslovima Oružanih snaga RH, policijskim poslovima, poslovima zaštite i spašavanja, poslovima zaštite osoba i imovine, te poslovima vatrogasaca i pirotehničara na koje se primjenjuju posebni propisi o zaštiti na radu. Evidentirano je 150 poslodavaca kojima se izuzimaju radnici zaposleni na navedenim poslovima. Nadalje, 74 poslodavaca je podnijelo zahtjev za izdavanje suglasnosti za izuzimanje radnika zaposlenih na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada sukladno prethodno pribavljenom mišljenju Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, te su svi zahtjevi pozitivno riješeni. Evidentirano je 472 poslodavca kojima se izuzimaju radnici temeljem mišljenja Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

ZVPRZOSI također evidentira i poslodavce koji nisu obveznici kvotnog zapošljavanja, a zapošljavaju osobe s invaliditetom, te poslodavce koji su obveznici kvotnog zapošljavanja, a zapošljavaju osobe s invaliditetom izvan propisane kvote (*Prilog br. 20*). U 2017. godini poticaji ZVPRZOSI-a isplaćeni su za zapošljavanje 1.037 osoba s invaliditetom (491 žena i 546 muškaraca), od čega 533 na otvorenom tržištu (198 žena i 335 muškaraca), te 504 u zaštićenim uvjetima (293 žene i 211 muškaraca). U 2016. godini poticaji su isplaćeni za zapošljavanje 1.063 osoba s invaliditetom (503 žene i 560 muškaraca), od čega 539 na otvorenom tržištu (197 žena i 342 muškaraca), te 524 u zaštićenim uvjetima (306 žena i 218 muškaraca). Iz evidencije HZZ-a do kraja 2017. godine zaposleno je ukupno 2.057 muškaraca (61,1% od ukupnog broja zaposlenih osoba s invaliditetom) i 1.309 žena (38,9%), dok je u općoj populaciji rodna razlika u zapošljavanju nezaposlenih osoba manja te se kreće u suprotnom smjeru (55,6% od ukupnog broja zaposlenih osoba s evidencije Zavoda su žene, a 44,4% muškarci). Kontinuirana razlika u zapošljavanju osoba s invaliditetom s obzirom na spol može se objasniti s većim brojem zaposlenih muškaraca s invaliditetom (62,3% od ukupne populacije osoba s invaliditetom), te većim brojem nezaposlenih muškaraca s invaliditetom (56,9% od ukupne populacije osoba s invaliditetom) u evidenciji Zavoda. Broj žena poduzetnica posljednjih godina se povećao, a HZZ informira i potiče uključivanje žena u mjere aktivne politike zapošljavanja.

ZVPRZOSI provodi kontinuiranu stručnu edukaciju za sve stručnjake koji sudjeluju u pružanju usluga profesionalne rehabilitacije, a koja obuhvaća osnove profesionalne rehabilitacije i praktičnu edukaciju (mentoriranje svakog stručnjaka). Osnovna edukacija je do sada provedena za ukupno 54 stručna radnika u svim CPR-ovima i za ustanovu URIHO, koja je podizvođač CPR-a za uslugu virtualne radionice i radnog centra. U 2017. godini, za stručne radnike CPR-ova organizirane su 3 stručne edukativne radionice. Nadalje, organizirana je i osnovna edukacija vezana za uvođenje instrumenata Melba/Ida u proces profesionalne rehabilitacije na kojoj je sudjelovalo 17 stručnjaka.

U pogledu provođenja aktivnosti poticanja zapošljavanja osoba s invaliditetom, žrtava obiteljskog nasilja MRMS izvještava da je tijekom 2017. godine u svim uredima HZZ-a evidentirano ukupno 249 nezaposlenih osoba identificiranih kao žrtve nasilja u obitelji, dok je tijekom 2016. godine u evidenciji nezaposlenih osoba bilo prijavljeno 269 osoba - žrtava nasilja u obitelji. U 2017. godini, 34 žrtve nasilja u obitelji bile su uključene u radionice aktivnog traženja posla, što iznosi 13,7% od ukupnog broja žrtava nasilja u obitelji u evidenciji Zavoda, 28 nezaposlenih osoba

pripadnika ove skupine (11,2%) bilo je uključeno u aktivnosti profesionalnog usmjeravanja i procjene preostalih radnih i općih sposobnosti. U cilju unapređenja kompetencija i poboljšanja zapošljivosti 6 osoba – žrtava nasilja u obitelji (2,4%) bile su uključene u obrazovne aktivnosti u 2017. godini. Tijekom 2017. godine posredovanjem HZZ zaposleno je 116 osoba - žrtava nasilja u obitelji (46,6%), a u mjere aktivne politike zapošljavanja bilo je uključeno ukupno 17 nezaposlenih osoba - žrtava nasilja u obitelji i to sve ženske osobe. Tijekom 2017. godine provedene su aktivnosti individualnog i grupnog informiranja svih dionika na tržištu rada o mogućnosti korištenja mjera aktivne politike zapošljavanja. U cilju povećanja senzibilizacije poslodavaca za zapošljavanje osoba – žrtava nasilja u obitelji predstavnici HZZ-a tijekom 2017. godine organizirali su 6 različitih aktivnosti (okrugli stolovi, tribine i seminari za poslodavce) o mjerama aktivne politike zapošljavanja. Kroz aktivnosti EU projekata i različitih projekata u zajednici bilo je uključeno 26 osoba – žrtava nasilja u obitelji iz evidencije Zavoda.

Za provedbu mjere 2. u pogledu dodjele državnih poticaja i praćenja dodjele državnih poticaja gospodarskim subjektima koji zapošljavaju osobe s invaliditetom na otvorenom tržištu rada utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 101.277.961,36 kn, od čega:

- 77.926.450,40 kn s razdjela 086 MRMS, Glava 08635, Program 3301 Aktivna politika tržišta rada, Aktivnost A875003 Olakšice i poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom, izvor 43,
- 15.144.337,12 kn s razdjela 086 MRMS, Glava 08625, Program 3301 Aktivna politika tržišta rada, Aktivnost A689023 Aktivna politika zapošljavanja,
- 287.332,73 kn s razdjela 086 MRMS, Glava 08625, Program 3301 Aktivna politika tržišta rada, Aktivnost A689027 Akcijski plan za uključivanje Roma,
- 582.801,85 kn s razdjela 086 MRMS, Glava 08625, Program 3301 Aktivna politika tržišta rada, Aktivnost A689036 Naknade korisnicima aktivne politike zapošljavanja,
- 7.337.039,26 kn s razdjela 086 MRMS, Glava 08625, Program 3301 Aktivna politika tržišta rada, Aktivnost T689035 OP Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.

Poticaji ZVPRZOSI-a (A875003) se financiraju iz izvora 43 – namjenska sredstva prikupljena od novčane naknade zbog nezapošljavanja osoba s invaliditetom, za koji nema limita. Potrebe za poticajima su bile veće od planiranih zbog raspisanih natječaja za isplatu poticaja sukladno čl. 35. i čl. 36. Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom.

Mjera 4. Povećati dostupnost informacija i edukacija kojima se promiču različiti oblici samozapošljavanja osoba s invaliditetom i osigurati učinkovite mjere za poticanje samozapošljavanja osoba s invaliditetom.

ZVPRZOSI radi na informatizaciji i poboljšanju načina vođenja svih evidencija vezanih uz ostvarivanje prava na poticaje, te će u 2018. godini raspolagati s adekvatnim analitičkim podacima vezanim uz samozapošljavanje osoba s invaliditetom. Od ukupnog broja osoba s invaliditetom uključenih u mjere aktivne politike zapošljavanja, 24 osobe s invaliditetom, od čega 6 žena, koristile su potpore za samozapošljavanje. Informacije o poticajima za zapošljavanje osoba s invaliditetom koje isplaćuje ZVPRZOSI objavljene su na internetskim stranicama www.zosi.hr. S ciljem upoznavanja šire javnosti o mogućnostima korištenja poticaja za zapošljavanje i obrazovanje te o mogućnostima korištenja usluga HZZ-a, organiziran je redoviti rad s elektroničkim i tiskanim medijima te su distribuirani letci, a informacije se objavljuju i na internetskoj stranici www.hzz.hr.

Mjera 5. Razvijati model neprofitnog (društvenog) poduzetništva i druge modele socijalnog zapošljavanja osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, uključujući i zapošljavanje uz podršku u skladu s uspješnim međunarodnim praksama

Ministarstvo turizma (u daljnjem tekstu: MT) je u fazi ugovaranja projekata odabranih u natječaju „Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva“, a vezano za osposobljavanje i usavršavanje osoba s invaliditetom za rad u turizmu i ugostiteljstvu, uključujući i trening predavača/mentora za rad s osobama s invaliditetom. Vrijednost natječaja je 31.500.000,00 kn, a ciljane skupine nisu samo osobe s invaliditetom (stavka: A587056OP ljudski potencijali prioritet 2,3,5).

MRMS izvještava da HZZ, kao korisnik ESF-a kroz Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali, nastavlja rad na aktivnom uključivanju i poboljšanju pristupa tržištu rada, provedbi

lokalnih inicijativa za zapošljavanje, te jačanju dostupnosti i kvalitete informacija i usluga na tržištu rada. Kroz projekt „Potpore za zapošljavanje teže zapošljivih skupina“ poslodavcima se osigurava do 75% bruto godišnje plaće radnika koji je osoba s invaliditetom. Od rujna 2017. godine otvoren je natječaj za prijedloge projekta „Podrška socijalnom uključivanju i zapošljavanju marginaliziranih skupina“, kojim se nastoji osigurati aktivno uključivanje osoba s invaliditetom te unaprjeđenje njihove zapošljivosti. Obrazovni programi omogućit će stjecanje stručnih znanja i vještina, kao i razvoj tzv. mekih, transverzalnih (prenosivih) vještina, uz korištenje metoda i tehnika prilagođenih osobama različitih vrsta invaliditeta.

8. Pravna zaštita i zaštita od zlostavljanja

Tijekom 2017. godine provodile su se edukacije policijskih i pravosudnih službenika o pravilnom ophođenju prema osobama s invaliditetom te je nastavljeno pružanje pravne zaštite osobama s invaliditetom na svim razinama.

Mjera 1. Omogućiti osobama s invaliditetom dostupnost informacija o zaštiti od nasilja i učinkovit sustav podrške svim osobama s invaliditetom žrtvama nasilja, posebno ženama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju

MDOMSP je tijekom 2017. godine organizirao edukaciju na temu „Mjere i metode rada u svrhu zaštite života i zdravlja korisnika smještenih u ustanovama socijalne skrbi“ kroz 5 radionica za 100 stručnih radnika domova za osobe s mentalnim oštećenjem te domova za osobe s tjelesnim, intelektualnim i osjetilnim oštećenjima za što je utrošeno 45.713,86 kuna. Sredstva su osigurana u državnom proračunu s razdjela 102 MDOMSP, glava 05, program 4003 podizanje kvalitete i dostupnosti socijalne skrbi, aktivnost A792006 provedba nacionalnih strategija, te unapređenje stručnog rada u sustavu socijalne skrbi.

U RH djeluje 19 skloništa za žrtve nasilja u obitelji, od čega je MDOMSP financiralo 18 skloništa i savjetovašta namijenjenih žrtvama nasilja u obitelji. MDOMSP ima sklopljen ugovor o međusobnim odnosima za pružanje i financiranje usluge privremenog smještaja sa 10 pružatelja usluga smještaja za žrtve obiteljskog nasilja, ugovorenih smještajnih kapaciteta za 141 korisnika. U 2017. godini za izvršene usluge korisnicima upućenih rješenjem centra za socijalnu skrb odobreno je ukupno 4.206.846,72 kn, s razdjela 102 MDOMSP, glava 10205, program 4002 Skrb za socijalno osjetljive skupine, aktivnost A734191 Skrb za djecu, mladež i odrasle osobe – drugi osnivači. Tijekom 2017. godine uslugu smještaja u skloništu koristilo je 509 korisnika. U svrhu financijske potpore radu savjetovašta i skloništa za žrtve nasilja u obitelji MDOMSP utrošilo je u 2016. i 2017. godini za provedbu trogodišnjeg programa pružanja usluga skloništa i savjetovanja za žrtve nasilja u obitelji 2.100.000,00 kuna godišnje za 8 skloništa, sa razdjela 102 MDOMSP, program 4005 Socijalno osnaživanje obitelji, mladih i djece, aktivnost A 653029 Unapređenje zaštite žrtava nasilja u obitelji, račun 3811 Tekuće donacije u novcu, izvor 11. Ukupni trošak za skloništa i savjetovašta namijenjenih žrtvama nasilja u obitelji od strane MDOMSP za 2017. godinu iznosio je 6.306.846,72 kune.

Nadalje, od 11 skloništa za žrtve nasilja koji su dostavili izvješće njih 5 je potvrdilo da su pristupačni za osobe s invaliditetom i osobe teže pokretljivosti, a jedna da je djelomično pristupačna. Također, prema dostavljenim podacima uslugu smještaja u 2017. godini koristilo je 8 žena s invaliditetom i 1 dijete s teškoćama u razvoju dok je od osnutka 5 skloništa do 2017. godine uslugu koristilo 22 žene s invaliditetom i 6 djece s teškoćama u razvoju.

Mjera 2. Uvesti sustav odlučivanja uz podršku u zamjenu za djelomično oduzimanje poslovne sposobnosti

Od 1. studenog 2015. godine na snazi je Obiteljski zakon („Narodne novine“, broj 103/15) kojim je uređeno područje skrbništva i sadržaj skrbničke zaštite, a kojim su uvedene promjene u cilju unapređenja prava osoba s invaliditetom. Naime, propisano je da je zaštitu osoba s invaliditetom, ako je to moguće, potrebno osigurati drugim sredstvima i mjerama prije nego što se donese odluka o skrbničkoj zaštiti. Nadalje, propisana je obveza djelomičnog lišenja poslovne sposobnosti i to samo u dijelovima u kojima je to doista potrebno za zaštitu prava štićenika, odnosno, sa što manjim ograničenjima prava štićenika, a institut potpunoga lišenja poslovne sposobnosti potpuno je napušten.

S obzirom na navedeno propisano je da se odluke o lišenju poslovne sposobnosti donesene prema prijašnjim propisima moraju preispitati radi vraćanja poslovne sposobnosti. Također je propisana potreba poticanja samostalnog donošenja odluka od strane štićenika i pružanje podrške u donošenju odluka, kao i sudjelovanju u životu zajednice. Ujedno je napušten institut "roditeljske skrbi nakon punoljetnosti", uvedena je zakonska obveza poštivanja prije izraženih stavova i želja štićenika, te je omogućeno svakoj osobi da u vrijeme postojanja poslovne sposobnosti imenuje osobu koju bi želio imati za skrbnika, čime se u hrvatski pravni sustav uvodi institut anticipiranih naredbi. Rok za provedbu ove mjere je 2020., a aktivnosti se provode u okviru redovne djelatnosti.

Mjera 3. Provoditi načelo osobnog pristanaka osobe s invaliditetom prilikom smještaja u instituciju ili njezinog izlaska

Mjera 4. Vođenje evidencije zdravstvenih radnika educiranih za postupanje u slučaju primjene mjere prisile u bolničkoj zdravstvenoj ustanovi

MZ izvještava da je propisano da je ustanova obvezna donijeti strategiju prevencije nasilja na radnom mjestu i kontinuirano educirati zdravstvene radnike u svrhu ranog prepoznavanja eskalacije ponašanja pacijenta i stjecanja vještina brzog postupanja u slučaju incidenta (organiziranje edukacije za medicinske sestre/medicinske tehničare iz komunikacijskih vještina i primjene deeskalacijskih tehnika za postupanje u kriznim situacijama, obuka i trening osnovnih tehnika samoobrane i tehnike fizičkog sputavanja pacijenata, organizacija »interventnih« timova za postupanje u kriznim situacijama, dogovoren sustav poziva u pomoć od tehnologije do kompetencija). Kako bi se pratilo provođenje navedenih aktivnosti, bolničke zdravstvene ustanove koje imaju ugovorenu djelatnost psihijatrije, dostavljaju MZ godišnja izvješća o broju radnika educiranih za primjenu mjera prisile te vrstama provedenih programa edukacije. Prema zaprimljenim podacima za 2017. godinu propisanu edukaciju prošlo je ukupno 2.689 zdravstvenih radnika, što je porast broja educiranih u odnosu na 2016. godinu kada je edukaciju prošlo 2.034 zdravstvenih radnika.

Mjera 5. Organizirati ciljano obrazovanje i usavršavanje pravosudnih dužnosnika, policijskih te pravosudnih službenika o pravima predviđenim Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom i Konvencijom o pravima djeteta

Pravosudna akademija u suradnji s Uredom pravobraniteljice za osobe s invaliditetom i autoricama i voditeljicama stručnog usavršavanja u Pravosudnoj akademiji utvrdila je potrebe za provedbom ciljanog obrazovanja pravosudnih dužnosnika na temelju čega je izrađen program o provedbi radionica na temu „Lišenje poslovne sposobnosti“. Pravosudna akademija uvrstila je u svoj Program cjeloživotnog stručnog usavršavanja za 2017. godinu organiziranje šest jednodnevnih radionica na temu „Lišenje poslovne sposobnosti“, a provedba je odgođena za 2018. godinu. Izrađen je priručnik. Pravosudni dužnosnici sudjelovali su u 2017. godini na ERA Seminaru iz područja antidiskriminacijskog prava EU (15 sudaca); u Trier na ERA Seminaru o pravima osoba s invaliditetom u europskom pravu (2 savjetnika) i na ERA Seminaru o antidiskriminacijskom pravu EU (3 savjetnika); u Pragu na ERA Seminaru iz serije posvećene pravima osoba s invaliditetom u europskom pravu i Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom u okviru Programa o pravima, jednakosti i građanstvu (2 sutkinje, 1 savjetnica); u Lisabonu ERA Seminaru o antidiskriminacijskom pravu EU (2 sutkinje). Za navedeno su proračunska sredstva u ukupnom iznosu od 8.234,22 kn utrošena su s razdjela 110, glava 11006.

Nadalje u 2017. godini provodila se izobrazba pravosudnih policajaca u zatvorskom sustavu vezano uz posebnosti postupanja prema osobama s invaliditetom. Predstavnici Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske održali su predavanje u sklopu 30. temeljnog tečaja za 22 vježbenika za službenike Odjela osiguranja u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav i probaciju MP. Uz navedeno, predstavnici Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske održali su u Kaznionici u Lipovici-Popovači, kroz dva dana predavanje na temu: „Osobe s invaliditetom u zatvorskom sustavu“ kojem je prisustvovalo ukupno 52 službenika kaznionice (više od 2/3 od ukupnog broja službenika). Za razliku od prethodnog razdoblja kada su u izobrazbi sudjelovali samo službenici pravosudne policije, tijekom 2017. godine u istu su uključeni i službenici drugih ustrojstvenih jedinica Kaznionice u Lipovici-Popovači kamo se često na izdržavanje kazne upućuju

zatvorenici koji su osobe s invaliditetom. Za navedeno su utrošena sredstva u iznosu od 2.184,00 kuna s proračunske pozicije glava 11010, A630000 sa konta 3237 Inteliktualne i osobne usluge.

Mjera 6. Osigurati pristupačnost sudova i ustanova za osobe lišene slobode

Analiza o pristupačnosti sudova osobama s invaliditetom nije provedena u 2017. godini, ali je u planu njezina provedba. Nadalje, do kraja 2018. godine planira se izraditi Protokol postupanja s gluhim, nagluhim i gluhoslijepim osobama kojim bi se definirao način postupanja i obveza pozivanja komunikacijskog posrednika. MP vezano za izvršenje građevinskih prilagodbi za osobe s invaliditetom na objektima pravosudnih i kaznenih tijela prema dinamici provedbe do 2017. godine, izvještava da je 2016. godine ugrađeno dizalo na Općinskom sudu u Valpovu, na Općinskom sudu Dubrovnik - Stalna služba u Metkoviću (izdana i uporabna dozvola), te je izdana uporabna dozvola za dizalo ugrađeno u zgradi u Puli za ŽDO i ODO Pula i z. k. odjel u Puli za koje je utrošeno 102.165,00 kn (bez PDV-a) kroz Zajam Svjetske banke. Zatim je 2017. godine izdana uporabna dozvola za dizalo ugrađeno u Zgradi E na Trgu pravde u Selskoj 2 u Zagrebu, na Županijskom sudu u Osijeku ugrađeno je dizalo i dvije podizne platforme u okviru projekta IPA I2011-podrška racionalizaciji sudova, te je u tijeku procedura vezana uz tehnički pregled, ukupni troškovi iznose oko 430.425,00 kuna (odnosno 57.390,00 Eura). U tijeku je izrada projektne dokumentacije za izgradnju dizala za Vrhovni sud u Zagrebu, a provedena je procedura javne nabave za izgradnju dizala na Županijskom sudu u Zagrebu (završetak radova očekuje se krajem 2018. godine). Sredstvima osiguranim kroz Darovnicu Kraljevine Norveške je izvršena rekonstrukcija zgrade Županijskog suda u Karlovcu (za OS, ŽS, PS, TS Zagreb-SS Karlovac, ŽDO i ODO Karlovac) u iznosu od 225.000,00 kn (bez PDV-a) i to za izgradnju koso podizne platforme i dizala. Rekonstrukcija zgrade Županijskog suda u Sisku financirana je iz sredstava IPA 2011, na Županijskom i Općinskom sudu u Sisku ugrađeno je dizalo za što je utrošeno 173.000,00 kn, vanjska podizna platforma za što je utrošen iznos od 82.500,00 kuna (bez PDV-a), taktilne trake, raspored prostorija na Brailleovom pismu u zoni ulaska, u tijeku je procedura ishoda uporabe dozvole, a vezano uz prilagodbu Općinskog suda Benkovac izvještava se da objekt nije završen. Dodatni podaci vezani uz proračunsku poziciju za rekonstrukciju i dogradnju objekata čije su cijene iskazane iz ugovornih troškovnika, a plaćene su po pripadajućim privremenim situacijama aktivnost Zajam Svjetske banke (projekt implementacije integriranog sustava zemljišne administracije IBRD Zajam 8086-hr, Fp 0411 glava 11005, K544028, 4511 dodatna ulaganja na građevinskim objektima izvor 13 i 83), Darovnica Kraljevine Norveške (Fp 0330, Glava 11005, K544083, Konto 4511 dodatna ulaganja na građevinskim objektima Izvor 12 i 573) i IPA 2011 (podrška racionalizaciji sudova Fp0330, Glava 11005, K544055, Konto 4511 dodatna ulaganja na građevinskim objektima, izvor 12 i 15).

MP je u suradnji s Centrom za odgoj i obrazovanje Vinko Bek i Centrom za socijalnu skrb Karlovac proveo u 2017. godini obuku slijepih, slabovidnih i gluhoslijepih zatvorenika za sigurno kretanje u zatvoru ili kaznionici. Tijekom druge polovice 2017. godine Kaznionica u Lipovici-Popovači započela je, a u 2018. nastavila, edukaciju za korištenje bijelog štapa i prilagodbu za kretanje prostorom kaznionice za jednog slijepog zatvorenika. Edukacije će se nastaviti provoditi kontinuirano sukladno potrebama. Samu edukaciju provodi Centar za odgoj i obrazovanje Vinko Bek, a financira MDOMSP temeljem rješenja centra za socijalnu skrb o pravu zatvorenika na socijalnu uslugu psihosocijalne podrške.

MP planira na svojim mrežnim stranicama objaviti popis objekata i pogodnosti za osobe s invaliditetom te opis poduzetih prilagodbi na sudovima.

Mjera 7. Prikupljati podatke u svrhu vođenja statistike o nasilju nad ženama s invaliditetom iz područja primjene Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji

MP obvezno je prikupljati statističke podatke o nasilju nad ženama s invaliditetom iz područja primjene Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, a obveznici dostavljanja evidencije o postupanju između ostalih su i prekršajni sudovi. Podaci za 2018. godinu će se prikupljati sukladno novom Pravilniku koji je u veljači 2018. godine bio u proceduri javnog savjetovanja. U 2017. godini je bilo 14 žrtava ženskog spola s invaliditetom (od ukupno 26 žrtava –oštećenika/ca s invaliditetom).

Mjera 8. Osigurati učinkovitu zaštitu žena s invaliditetom i djevojčica s teškoćama u razvoju od nasilja, uključujući seksualnog nasilja

MZ izvještava da se Protokolom o postupanju u slučaju seksualnog nasilja vodilo računa o dužnosti osiguravanja kontinuirane izobrazbe stručnog osoblja iz područja seksualnog nasilja od strane zdravstvenih ustanova, a obvezna kontinuirana edukacija zdravstvenih radnika se provodi putem nadležnih komora, stručnih društava, zdravstvenih ustanova ili bilo kojeg drugog organizatora. MUP organizira ciljano obrazovanje i usavršavanja kao i specijalističke tečajeve policijskih službenika, koje realizira ravnateljstvo policije i Policijska akademija. U 2016. godini su organizirana 2 seminara za stručno usavršavanje policijskih službenika za mladež (ukupno 43 polaznika), na temu „Postupanje prema djeci s teškoćama u razvoju“ i „Specifičnosti postupanja prema osobama s invaliditetom“. Nastavila se provedba Nacionalnog preventivnog projekta „Dan kao san“ kojim se ciljano unaprjeđuju pozitivni stavovi u odnosu na osobe s invaliditetom. Preventivne aktivnosti provedene su kroz cijeli niz aktivnosti odnosno u formi zajedničkih događanja policije s partnerima, radionica, aktivnog uključivanja organizacija civilnog društva u dopunsko stručno usavršavanje policijskih službenika, radionica provedenih u odgojno-obrazovnim institucijama, radnih sastanaka, debata, okruglih stolova, simpozija, info punktova, edukacija djece kroz umjetničko-scenski izričaj, edukacije policijskih službenika kroz formu tematskih predavanja i preventivnih aktivnosti u prometu. U svrhu provođenja preventivnih aktivnosti, tiskano je 250 plakata, 233.100 letaka, te 3.000 brošura. Na području 12 županija prigodno su obilježeni važni datumi: Europski tjedan mobilnosti, Međunarodni dan osoba s invaliditetom, Međunarodni dan slijepih i slabovidnih osoba, te Međunarodni dan bijelog štapa. Partneri u preventivnim aktivnostima su organizacije civilnog društva, lokalna uprava i samouprava, Vijeća za prevenciju na lokalnim razinama, te odgojno-obrazovne institucije. Navedeno je provedeno u okviru redovnog poslovanja s razdjela 040, Glava 5 MUP, aktivnost A553131 administracija i upravljanje.

Ured za ravnopravnost spolova izvješćuje da je u pogledu osvještavanja javnosti o nasilju nad ženama s invaliditetom i djevojčica s teškoćama u razvoju u 2017. godini tiskao i distribuirao Zajednici saveza osoba s invaliditetom Hrvatske (SOIH) 50 primjeraka Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, kao i primjerke Priručnika o rodnoj osviještenoj politici i promicanju ravnopravnosti spolova - za političare/ke, Priručnika o rodnoj osviještenoj politici i promicanju ravnopravnosti spolova - za suce/sutkinje, sudske savjetnike/ce i odvjetnike/ce, Priručnika o rodnoj osviještenoj politici i promicanju ravnopravnosti spolova - za županijska, općinska i gradska povjerenstva za ravnopravnost spolova, te Priručnika o rodnoj osviještenoj politici i promicanju ravnopravnosti spolova - za koordinate/ice u tijelima državne uprave. Konvencija Vijeća Europe tiskana je u vrlo velikoj nakladi, a broj od 50 primjeraka koji je dostavljen SOIH-u samo je dio od ukupno tiskanih primjeraka Konvencije, ostale navedene publikacije i njihov tisak financirane su iz Twinning projekta „Podrška ravnopravnosti spolova“. Aktivnost tiskanja i distribucije publikacija dio su redovnih osnovnih aktivnosti Ureda namijenjene osvještavanju javnosti o rodnoj ravnopravnosti, a iznos od 5.000,00 kuna koji je naveden u PFU obrascu za provedbu Nacionalne strategije (1034 Zaštita i promicanje ravnopravnosti spolova, 2092 Ured za ravnopravnost spolova, Aktivnost A5322013 Provedba drugih nacionalnih politika i strategija) nije utrošen već je vraćen u Državnu riznicu.

Ravnateljica Ureda je prisustvovala obilježavanju 45. obljetnice djelovanja SOIH-a, 10. obljetnici usvajanja Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i 20. obljetnica djelovanja European Disability Forum – EDF, kojom prigodom joj je od strane SOIH-a uručena i Zahvalnica za doprinos unapređenju kvalitete življenja osoba s invaliditetom.

Mjera 9. Provoditi planove edukacije i informiranja o pravima pacijenata

Tijekom 2017. godine provedena su 2 programa izobrazbe zdravstvenih radnika o pravima i specifičnim potrebama osoba s invaliditetom u sklopu nastave na Medicinskom fakultetu iz izbornog predmeta „Kvaliteta života“ i na Sveučilištu u Osijeku na studiju psihologije te na studiju sestrinstva, u ukupnom trajanju od 6 sati. U edukaciju je bilo uključeno 14 studenta psihologije i 32 medicinskih sestara/medicinskih tehničara. Na inicijativu HZZJ-a na Zdravstvenom veleučilištu u Zagrebu uvršten je nastavni sadržaj o načinima ostvarivanja primjerenog kontakata te specifičnostima zdravstvene skrbi za osobe s invaliditetom. U 2017. godini održan je takav nastavni sadržaj na kojem su predavači bili predstavnici svih vrsta invaliditeta te Ured Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom.

9. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti

I nadalje se provode aktivnosti informiranja o pravima osoba s invaliditetom iz različitih resora s time da je u dijelu ustanova omogućena prilagodba pristupačnosti za slabovidne osobe. Također se poduzimaju aktivnosti poduzimanja razine svijesti javnosti kao i promocije međunarodnih dokumenata.

Mjera 1. Omogućiti slobodno pretraživanje, primanje i prosljeđivanje informacija prema izboru pojedinca – osobe s invaliditetom na ravnopravnoj osnovi s drugim članovima društva

Mjera 2. Koristiti nove tehnologije u cilju povećanja neovisnosti i kvalitete života osoba s invaliditetom

Na mrežnim stranicama Središnjeg državnog portala www.gov.hr može se pristupiti na mrežna mjesta Ureda Vlade, svih ministarstava, Središnjih državnih ureda, te Državnih upravnih organizacija na kojima se objavljuju informacije o pravima i uslugama iz djelokruga rada. Stranice devet ministarstava imaju mogućnost prilagodbe pristupačnosti na način da je korisniku omogućena i promjena pozadine teksta, odnosno kontrasta kao i mogućnost prilagodbe veličine teksta. Navedenu prilagodbu pristupačnosti mrežne stranice ima i HZJZ.

MDOMSP je krajem 2017. godine započelo s provođenjem aktivnosti izrade objedinjenog Kataloga o pravima osoba s invaliditetom na području RH, čija se izrada očekuje u 2018. godini nakon čega će biti objavljen na mrežnim stranicama Ministarstva.

Sustav e-Građani sadrži 47 e-usluga i 66 e-poruka koje korisnici mogu zaprimiti u svoj osobni korisnički pretinac te se kontinuirano provode aktivnosti s ciljem uvođenja novih e-usluga. Lista nacionalnih vjerodajnica kojima građani mogu pristupiti sustavu e-Građani, trenutno broji 16. Tijekom 2017. godine građani RH ukupno su generirali 183.319 zapisa iz državnih matica. E-uslugama u sustav e-Građani kontinuirano se uključuju tijela lokalne samouprave (Grad Zagreb, Međimurske vode, grad Rijeka).

Mjera 3. Podizati razinu svijesti javnosti o pravima osoba s invaliditetom nizom različitih aktivnosti koje pridonose općoj toleranciji za raznolikosti u društvu i suzbijanju stereotipa i diskriminacije osoba s invaliditetom

Predstavnici MDOMSP-a tijekom 2017. godine sudjelovali su u medijskim programima u kojima su govorili o pravima osoba s invaliditetom što doprinosi podizanju razine svijesti javnosti o percepciji osoba s invaliditetom. Također se ističe sudjelovanje na tribinama, okruglim stolovima, kao i obilježavanjima važnih datuma vezanih uz osobe s invaliditetom. Također MDOMSP kontinuirano potiče i podržava pružatelje socijalnih usluga u procesu transformacije i razvijanju izvaninstitucionalnih usluga, te je pokrovitelj raznih događaja usmjerenih na promicanje prava osoba s invaliditetom. Na mrežnim stranicama www.mdomsp.hr objavljuju se važne informacije. U 2017. godini MDOMSP je sufinanciralo međunarodnu manifestaciju “16. Festival jednakih mogućnosti” iznosom od 50.000,00 kuna koji je obuhvatio oko 900 izvođača iz zemlje i inozemstva od kojih je oko 600 osoba s invaliditetom. Također, MDOMSP je u 2017. godini sufinanciralo iznosom od 60.000,00 kuna 10. međunarodni festival kazališta slijepih i slabovidnih „BIT“. Sredstva za navedeno su osigurana u razdjelu 102 MDOMSP, glava 10205 MDOMSP, Program 4006 Socijalno osnaživanje osoba s invaliditetom, Aktivnost A 558051 Afirmacija prava i unapređivanje politike za osobe s invaliditetom.

Mjera 4. Kontinuirano promovirati Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda, relevantne preporuke Vijeća Europe i informirati o potrebnim promjenama u društvu s obzirom na preuzete obaveze i međunarodne ugovore kojih je Republika Hrvatska stranka

MDOMSP u suradnji su Pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom i SOIH-om planira organizirati i održati konferenciju na temu provedbe mjera Nacionalne strategije i daljnje implementacije Konvencije o pravima osoba s invaliditetom. Nadalje, planiraju se provesti regionalne radionice za nositelje i sunositelje mjera Nacionalne strategije na razini državne uprave i na razini JLP(R)S.

Predstavnice MDOMSP-a kao trenerice kontinuirano su održavale edukacije na temu Predstavljanja ex-ante uvjeta G3(2,3) iz područja prava osoba s invaliditetom - Mjere za osposobljavanje osoba s invaliditetom u kontrolu i upravljanje ESI fondovima iz područja prava osoba s invaliditetom i praktične primjene Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom s naglaskom na članak 9. Pristupačnost. Edukacija se provodila u Državnoj školi za javnu upravu na mjesečnoj razini na kojima je sudjelovalo oko 40 do 50 državnih službenika.

Mjera 5. Provoditi stalne edukacije o novim saznanjima i modelima primjene Međunarodne klasifikacije funkcioniranja, invaliditeta i zdravlja (WHO 2001., Medicinska naklada i HZJZ, 2010.)

U narednom razdoblju HZJZ planira online upitnikom ispitati interes i potrebe djelatnika ZVPRZOSI te sukladno rezultatima planirati edukacije o novim saznanjima i modelima primjene Međunarodne klasifikacije funkcioniranja, invaliditeta i zdravlja.

ZVPRZOSI u okviru djelatnosti vještačenja primjenjuje Međunarodnu klasifikaciju funkcioniranja, invaliditeta i zdravlja (MKF) na kojoj se temelji funkcionalno vještačenje. U 2017. godini ZVPRZOSI je organizirao stručnu radionicu o funkcionalnom vještačenju na kojoj je sudjelovalo 100 zaposlenika. U 2018. godini, ZVPRZOSI planira organizirati edukaciju o primjeni MKF-a za svoje stručne radnike, kao i za stručne radnike CPR-ova.

Nastavno na pilot primjenu Jedinstvene liste funkcionalnih sposobnosti u svim regionalnim i područnim uredima HZZ, savjetnici za profesionalno usmjeravanje tijekom psihodijagnostičke obrade učenika s teškoćama i osoba s invaliditetom primjenjuju odabrani psihodijagnostički instrumentarij za mjerenje niza funkcija definiranih MKF-om (pretežito perceptivnih, kognitivnih i psihomotoričkih). Prilikom izrade mišljenja o profesionalnom usmjeravanju za učenike s teškoćama, savjetnici za profesionalno usmjeravanje naglasak stavljaju na zdravstvene zahtjeve i očuvane funkcionalne sposobnosti učenika.

10. Sudjelovanje u kulturnom životu

U svrhu sudjelovanja osoba s invaliditetom u kulturnom životu, tijekom 2017. godine se nastavilo s provedbom aktivnosti usmjerenih na uključivanje osoba s invaliditetom u kulturni život zajednice, kao i omogućavanje afirmacije osoba s invaliditetom u svom umjetničkom izražavanju, te provedba aktivnosti usmjerenih na podizanje razine svijesti javnosti o pravima osoba s invaliditetom kroz medije.

Mjera 1. Osigurati osobama s invaliditetom veću dostupnost svih sadržaja vezanih uz kulturni život zajednice namijenjenih svim drugim građanima

U 2017. godini sredstvima za poticanje komplementarnih djelatnosti HAVC-a, u kategoriji djelatnosti razvijanja audiovizualne kulture sufinancirano je 7 programa prilagodbe/inkluzije u ukupnom iznosu od 89.000,00 kuna (Alternator, Debatne projekcije: 20.000, Festival o pravima djece 15.000, Studio Vanima, ljetne filmske radionice animiranog filma za djecu s poteškoćama u razvoju 25.000 kn, Hrvatski filmski savez, projekcije 5.000,00 kn Kinoklub Karlovac, radionica animacije za osobe s invaliditetom 10.000 kn, Globe media 7.000 kn i Filmaktiv 7.000 kn). Sredstva su utrošena sa pozicije 055 MK, 44926 Hrvatski audiovizualni centar, P3906 Programi audiovizualne djelatnosti i medija, A781007 Poticanje audiovizualnog stvaralaštva.

Izvršene su komunikacijske i građevinske prilagodbe prostora u kojima se odvijaju kulturni sadržaji na način da osiguran pristup ima 37 muzeja/zbirki, djelomično osiguran pristup 20 muzeja/zbirki, a bez pristupa je 141 muzej/zbirka. Nadalje osiguran pristup imaju 3 arhiva, djelomično osiguran pristup 10 arhiva, a bez pristupa je 6 arhiva. U pogledu knjižnica, osiguran pristup ima njih 165, djelomično osiguran pristup ima njih 39, a bez pristupa je 95 knjižnica.

Mjera 2. Kontinuirano poticati i podupirati projekte koji afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom, uključujući i projekte koji potiču umrežavanja i uključenost osoba s invaliditetom na projektima u institucionalnoj i neovisnoj kulturi, na međunarodnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini

Ministarstvo kulture je u 2017. godini sufinanciralo ukupno 44 programa u iznosu od 834.763,11 kn i to: 3 knjižnična programa u iznosu od 47.000,00 kn (s pozicije 055 MK, 05505 MK,

P3905 Knjižnična djelatnost, A781003 Knjižnična djelatnost), 7 potpora programima muzejske djelatnosti u ukupnom iznosu 123.000,00 kn (s pozicije 055 MK, 05540 MK, P3903 Muzejsko galerijska djelatnost, A780001), 4 programa iz područja glazbeno-scenske umjetnosti i kulturno-umjetničkog amaterizma u iznosu od 36.500,00 kn (s pozicije 055 MK, 05505 MK, P3904 Kazališna i glazbeno-scenska djelatnost, A565030 Programi kazališne i glazbeno-scenske djelatnosti), 9 programa iz područja dramske umjetnosti-kazališnog amaterizma i suvremenog plesa u iznosu od 298.000,00 kn (s pozicije 055 MK, 05505 MK, P3904 Kazališna i glazbeno-scenska djelatnost, A565030 Programi kazališne i glazbeno-scenske djelatnosti), 6 programa iz književno-nakladničke djelatnosti u iznosu od 222.000,00 kn (s pozicije 055 MK, 05505 MK, P3905 Knjižnična djelatnost, A781002 Književno izdavaštvo), 15 programa iz međunarodne kulturne suradnje u iznosu od 108.263,11 kn (s pozicije 055 MK, 05505 MK, P3907 Ostale djelatnosti kulture, A565034 Međunarodna kulturna suradnja).

Nadalje, Ured za udruge Vlade RH kao sunositelj u provedbi ove mjere izvještava kako je 2017. godine temeljem Javnog poziva za podnošenje prijave za sufinanciranje projekata organizacija civilnoga društva ugovorenih u okviru programa Europske unije za 2017. godinu, Ured za udruge donio četiri odluke o dodjeli financijskih sredstava tijekom 2017. godine, a od 61 odobrene prijave sufinancirano je 14 projekata organizacija civilnoga društva u kulturi u iznosu od 517.225,76 kuna, odnosno 2 projekata udruga osoba s invaliditetom i udruga koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom u iznosu od 263.805,87 kuna (<https://udruge.gov.hr/istaknute-teme/financiranje-programa-i-projekata-udruga-iz-javnih-izvora/sufinanciranje/sufinanciranje-2017/4082>).

Za provođenje navedene mjere Ured za udruge Vlade RH osigurao je sredstva u DP iz dijela prihoda od igara na sreću u razdjelu 020 Vlada RH, Glava 02010 Ured za Udruge Vlade RH, aktivnost A509051 sufinanciranje EU projekata organizacijama civilnoga društva.

Mjera 3. Podizati razinu svijesti javnosti o pravima osoba s invaliditetom nizom različitih aktivnosti koje pridonose općoj toleranciji za raznolikosti u društvu i suzbijanju stereotipa i diskriminacije osoba s invaliditetom

HRT i Vijeće za elektroničke medije izvještavaju da su teme vezane uz osobe s invaliditetom obrađivane u tjednoj emisiji uživo Hrvatska za 5, Riječ i život, Mir i dobro, Treća dob, Veterani mira, Zdrav život, Društvena mreža: Medicina, Informativka, u debatom ciklusu za mlade Ni da ni ne, u dokumentarnome programu serijal Direkt, u informativnoj emisiji Regionalni dnevnik, u informativnoj emisiji Zagrebačka panorama, u emisiji Abeceda zdravlja, u informativnoj mozaičnoj emisiji Labirint, u informativnoj emisiji Studio 4, na Sportskom programu (HRT – HTV2), emisiji Šesto čulo (HRT - HR1), u emisiji Isti i različiti (HRT - HR1), u emisiji Zašto tako (HRT - HR1), u obrazovnoj emisiji Ništa nevažno (HRT - HR1), u Emisiji Ovo malo duše (HRT – HR1). Emisija o kazalištu, Theatralia (HRT3) bila je posvećena kazalištu slijepih i slabovidnih osoba.

Lokalne postaje Hrvatskog radija (HR – LP), emitirali su emisije o ranjivim skupinama, primarno osobama s invaliditetom, te o srodnim temama (Radio Dubrovnik, Radio Osijek, Radio Sljeme, Radio Split, Radio Rijeka, Radio Pula, Radio Knin, Radio Zadar).

Odjel weba i multimedije Hrvatske radiotelevizije je na platformama: mrežne stranice, teletekst, HRT i (OTT platforma) i društvene mreže u 2017. godini prenosio sadržaje emitirane u programima HRT-a, koji su vezani za aktualne probleme osoba s invaliditetom. Nadalje je na internet stranici vijesti.hrt.hr, HRT Facebook i Twitter profilu u protekloj godini popratio oko 150 događaja i priča vezanih uz probleme osoba s invaliditetom. Na stranici hrtprkazuje.hrt.hr promovirane su emisije HRT-a vezane uz ovu tematiku. U 2017. godini, usporedno na dvjema platformama: unutar emisije Školski sat (HRT – HTV2) i na obrazovnoj mrežnoj stranici skolski.hr, realiziran je projekt Drugi (projektdrugi.hrt.hr). Na objema platformama prikazivani su kratki dokumentarni filmovi o osobama koje pripadaju različitim društvenim skupinama, te animirani filmovi o tome kako stvarati tolerantno i interkulturalno društvo zastupljene su tematske cjeline koje se odnose i na osobe s invaliditetom.

Prilagodba programa titlanjem provodila se projektno kroz Pilot Projekt prilagodbe programa osobama oštećena sluha do prosinca 2016. godine, a potom se osniva RJ Programske službe posebna organizacijska jedinica Prilagodba programa osobama s osjetilnim teškoćama. Dnevna aktivnost Službe prilagođena je programskoj shemi i uglavnom se pokriva razdoblje od 9:00-24:00. Za

produkciju i emitiranje titlova se koriste osnovna sredstva HRT-a. U samom radu je prisutno više radnih procesa: adaptacija teksta, titlanje uživo (u 2017. godini odtitano je 4214 emisija u ukupnom trajanju od 107.405 minuta ili 294,26 minuta/dnevno), vremensko kodiranje, umetanje didaskalija, automatizacija, skidanje.

Prilagodba programa tumačenjem/prevođenjem na hrvatski znakovni jezik uključuje više dnevnih i tjednih emisija. Za prevođenje se putem autorskog ugovora angažiraju osobe koje su poznavatelji i edukatori znakovnog jezika, te su aktivne u relevantnim savezima/udrugama. U 2017. godini dnevni prosjek prilagođenog programa je iznosio 96,4 minute kroz 355 dana. Prijevod na znakovni jezik ima: Dnevnik 2, Vijesti uz hrvatski znakovni jezik, Normalan život, Prijenosi vjerskih bogoslužja, Prijenosi sjednica Hrvatskog sabora i Prijenosi sjednica Vlade RH.

Dodijeljenim sredstvima iz Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija pružateljima medijskih usluga za produkciju i emitiranje programa iz kategorije podizanje svijesti javnosti o sposobnostima i doprinosu osoba s invaliditetom, kao i promicanje i poštovanje njihovih prava i dostojanstva, uključujući borbu protiv stereotipa, predrasuda i štetnih postupaka prema osobama s invaliditetom sufinancirano je ukupno 30 programa u iznosu od 1.274.164,88 kn.

Za provedbu mjere planirana su financijska sredstva Hrvatski audiovizualni centar u iznosu jednako ili manje od 31.000,00 kn, za programe Ministarstva kulture jednako ili manje od 674.862,00 kn, Agencija za elektroničke medije jednako ili manje od 1.473.214,06 kn. Utrošena sredstva u 2017. godine od strane HAVC-a je 89.000,00 kn, za programe ministarstva kulture utrošeno je 834.763,11 kn, a AEM-a utrošeno je 1.274.164,88 kuna. Razlog odstupanja od planiranih sredstava leži u tome da iznos dodijeljenih sredstava za pojedine emisije pa tako i za pojedine kategorije ovisi o broju prijavljenih emisija, broju dodijeljenih bodova za svaku pojedinu emisiju te o vrijednosti samog boda.

Mjera 4. Uvesti u nacionalno zakonodavstvo odredbe Ugovora iz Marakeša u svrhu olakšanja pristupa objavljenim djelima slijepim i slabovidnim osobama te osobama koje se iz nekog drugog razloga ne mogu koristiti tiskom

Za 2017. godinu Državni Zavod za intelektualno vlasništvo izvještava kako je izrađen nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima kojim će se između ostalog ispuniti mjera. Donošenje predmetnih izmjena i dopuna citiranog Zakona planira se do listopada 2018. godine, sukladno obvezama implementiranja odgovarajuće Direktive EU-a 1564/2017 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2017. godine o određenim dopuštenim upotrebama određenih dijela i drugih predmeta zaštite koji su zaštićeni autorskim pravom i srodnim pravima u korist osoba koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima i o izmjeni Direktive 2001/29/EZ o usklađivanju određenih aspekata autorskih i srodnih prava u informacijskom društvu. Za provedbu mjere nisu korištena dodatna proračunska sredstva.

11. Sudjelovanje u javnom i političkom životu

Tijekom 2017. godine održani su lokalni izbori te su poduzete aktivnosti u cilju pristupačnosti biračkih mjesta osobama s invaliditetom. Nadalje su poduzimane aktivnosti sa ciljem jačanja suradnje sa uredima državne uprave i državnim izbornim povjerenstvom. Znatno doprinos aktivnom sudjelovanju osoba s invaliditetom u političkom i javnom životu te informiranju šire javnosti o osnovnim načelima i načinima njihovog uključivanja dale su i organizacije civilnog društva.

Mjera 1. Osigurati tehničku podršku ili druge oblike pomoći kako bi svim osobama s invaliditetom bili dostupni temeljni dokumenti od značaja za političko sudjelovanje na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini i kako bi se olakšalo sudjelovanje osoba s invaliditetom u predstavničkim i izvršnim tijelima

Izviješće Ministarstva uprave nalazi se u Prilogu br. 21.

Mjera 2. Pratiti ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom u ostvarivanju njihova biračkog prava

Ministarstvo uprave (u daljnjem tekstu: MU) je jačalo vertikalnu suradnju sa uredima državne uprave u županijama, ali i horizontalnu suradnju sa Državnim izbornim povjerenstvom RH kao sunositeljem provedbe predmetne mjere. Tijekom 2017. godine održani su redovni lokalni izbori u

svibnju i lipnju te prijevremeni i dopunski lokalni izbori u listopadu. Gradska i općinska izborna povjerenstva bila su dužna prilikom određivanja biračkih mjesta voditi računa o njihovoj dostupnosti te pristupačnosti svim biračima, posebno osobama s invaliditetom. Prilikom održavanja izbora i nadalje su poštivane odredbe Zakona o lokalnim izborima („Narodne novine“ broj 144/12, 121/16) u pogledu načina postupanja biračkog odbora kada birač nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto zbog teže bolesti, tjelesnog oštećenja ili nemoći te je i Državno izborno povjerenstvo obvezatnim uputama propisalo način glasovanja birača kojima je biračko mjesto nedostupno, tako i onih koji ne mogu pristupiti biračkom mjestu. Tijekom 2017. godine u MU održano je nekoliko sastanaka vezanih za izborno zakonodavstvo te se na istima razmatrala i analizirala problematika ravnopravnog sudjelovanja osoba s invaliditetom u ostvarivanju njihovog biračkog prava. Slijedom toga, dogovoreno je da će se o navedenom posebno voditi računa prilikom izrade jedinstvenog Izbornog zakona tijekom 2018. godine u suradnji Državnog izbornog povjerenstva i MU kao i drugih aktera putem članstva u radnoj skupini za izradu predmetnog zakona i putem e-savjetovanja.

Mjera 3. Promicati sudjelovanje žena i mladih osoba s invaliditetom u javnom i političkom djelovanju na svim razinama

ULJPPNM je u 2017. godini proveo „Natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava udrugama za provedbu programa u području zaštite, poštivanja i promicanja ljudskih prava“ posebno osjetljivih društvenih skupina. U pogledu prioriteta „Poticanje uključenosti žena i mladih s invaliditetom u javni i politički život“ je odobreno 50.000,00 kuna, a ULJPPNM je započeo financiranje provedbe programa Zajednice saveza osoba s invaliditetom hrvatske – SOIH i programa „Javnost - osobe s invaliditetom - politika“ udruge tjelesnih invalida Bjelovar u pojedinačnom iznosu od 25.000,00 kuna na godinu dana s mogućnošću daljnjeg produženja, jer vremensko razdoblje za provedbu cjelokupnog programa iznosi tri godine. Sve informacije vezane uz natječaj i provedbu programa dostupne su na mrežnoj stranici ULJPPNM <https://ljudskaprava.gov.hr>. Sredstva su utrošena s proračunske pozicije R 020 Vlada RH, Glava 87 Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, A 681 022 djelovanje nevladinih udruga u području zaštite, promicanja i poštivanja ljudskih prava, 3811 Tekuće donacije u novcu.

Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH izvještava da je do 2017. godine 18 županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova u svoje programe uvrstilo problematiku poboljšanja položaja žena s invaliditetom, no nakon lokalnih izbora održanih u svibnju 2017. godine te nakon raspuštanja dotadašnjih županijskih povjerenstava, ponovno se očekuje formiranje određenih povjerenstava kako bi isti potom donijeli programe svog djelovanja.

12. Istraživanje i razvoj

Tijekom 2017. godine se nastavilo s unaprjeđenjem kvalitete prikupljanja podataka povezanih s invaliditetom, a također se i nadalje potiče provođenje istraživačkih studija.

Mjera 1. Unapređivati statističke i informacijske strategije za razvoj politike i standarda vezanih uz osobe s invaliditetom

Nacrt Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetu je izrađen, a njegovo donošenje se planira u 2019. godini. Predstavnik HZJZ-a je u siječnju 2018. godine uvršten u operativno tijelo za Centralni informacijski sustav zdravstva RH (u daljnjem tekstu: CEZIH), u kojem su predstavnici MZ-a, HZZO-a te Ericssona, a u okviru kojeg će se predstaviti ideja načina dostavljanja podataka o osobama s invaliditetom iz CEZIH-a u Hrvatski registar osoba s invaliditetom. Također, u okviru operativne skupine za CEZIH biti će raspravljene mogućnost uvrštavanja MKF-a u CEZIH, a rok za provedbu aktivnosti je 2020. godine. U HZJZ pristižu rješenja iz sustava prosvjete, HZMO-a, MHB-a, te Nalaz i mišljenje iz ZVRRZOSI koji je formirao svoju centralnu bazu podataka te su započeti pregovori o načinima i uvjetima preuzimanja njihove baze podataka. Nadalje, vezano uz praćenje i analizu podataka o nasilju nad djevojčicama i ženama s invaliditetom trenutno se razmatraju mogućnosti povezivanja Registra osoba s invaliditetom sa drugim bazama podataka kako bi se uskladila metodologija za prikupljanje podataka o osobama s invaliditetom u skladu s preporukama Odbora za prava osoba s invaliditetom. S obzirom na navedeno, MUP izvještava kako je uveo praćenje kaznenih djela počinjenih na štetu osoba s invaliditetom te se u evidenciji oštećenih osoba

prati indikator da li je oštećena osoba, osoba s invaliditetom kao i o kojoj vrsti invaliditeta se radi, navedeno se provodilo u okviru redovnog poslovanja s razdjela 040, Glava 5 MUP, aktivnost A553131 administracija i upravljanje.

Statistički pokazatelji o osobama s invaliditetom, za 2016. godinu, dostupni su na: <https://www.hzjz.hr/periodicne-publikacije/izvjesce-o-osobama-s-invaliditetom-u-hrvatskoj-2015/> <https://www.hzjz.hr/periodicne-publikacije/hrvatski-zdravstveno-statisticki-ljetopis-za-2016-tablicni-podaci/>, dok će podaci za 2017. biti publicirani do 30. travnja za prethodnu godinu. Sukladno uspostavljenoj suradnji s HZJZ, savjetnici za zapošljavanje osoba s invaliditetom HZZ u elektroničkom obliku ili redovnom poštom dostavljaju kopije rješenja o pravima osoba s invaliditetom koja služe kao dokaz za dodjelu statusa osobe s invaliditetom u evidenciji Zavoda ili kao dokaz u postupku ostvarivanja prava na profesionalnu rehabilitaciju nezaposlenih osoba s invaliditetom.

Mjera 2. Unaprijediti klasifikaciju invaliditeta

Započelo se sa prijevodom Međunarodne klasifikacije funkcioniranja, invaliditeta i zdravlja (MKF) verzije za djecu i mlade (ICF CY) Svjetske zdravstvene organizacije. Nadalje, kontinuirano je potrebno provoditi edukacije edukatora o načinu primjene MKF-a. U okviru prijedloga Europske zdravstvene ankete, koji je u fazi ispitivanja razumljivosti za osobe s invaliditetom, nalaze se i pitanja čiji je sadržaj povezan sa MKF-om. U suradnji sa Down centar Pula HZJZ je u fazi prijave projekta koji sadrži i valoriziranje rezultata putem ove klasifikacije, ali i edukacija partnera u projektu o njenom sadržaju i načinu primjene.

Mjera 3. Poticati provođenje istraživačkih studija i usku suradnju nadležnih tijela radi osiguravanja dostupnosti sveobuhvatnih podataka u cilju postizanja veće razine znanja o osobama s invaliditetom te donošenja politika i programa vezanih uz invaliditet utemeljenih na kvalitetnim informacijama

Na inicijativu HZJZ-a osnovana je međuresorna Radna skupina za izradu Plana prioriternih istraživanja, a tijekom 2017. godine održan je prvi sastanak skupine u koju su uključeni predstavnici: MZ, MDOMSP, MZO, SOIH-a, MRMS-a, Učiteljskog fakulteta u Zagrebu, Medicinskog fakulteta u Rijeci, te je donesen zaključak da se tijekom 2018. godine provedu istraživanja koja ne iziskuju dodatna sredstva za provedbu te ona koja je u organizacijskom smislu lakše provesti, a vezano za kvalitetu života osoba s invaliditetom srednje i starije životne dobi te kvalitete usluga koje primaju i programa podrške, dostupnost IT tehnologije i interneta za osobe s invaliditetom te pristupačnosti javnih i privatnih medija za osobe sa senzornim oštećenjima, istraživanja o znanjima zdravstvenih profesionalaca o potrebama (i/ili socijalnim pravima) osoba s invaliditetom kao i istraživanje o ženama s invaliditetom i djevojčicama s teškoćama u razvoju kao žrtvama nasilja, uključujući i seksualnog nasilja.

U suradnji sa Hrvatskim savezom slijepih i Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom provedeno je istraživanje o kvaliteti života slijepih osoba. Prezentacija publikacije i rezultata planirana je za lipanj 2018. povodom Dana Hrvatskog saveza slijepih. U suradnji sa Savezom društava multiple skleroze te KBC Zagreb, HZJZ je proveo istraživanje o prevalenciji multiple skleroze u RH. Rezultati istraživanja su tijekom 2017. upućeni na recenziju u Croatian Medical Journal, a objava rada je u završnoj fazi.

Na inicijativu HZJZ-a Zdravstveno veleučilište u Zagrebu uvrstilo je nastavni sadržaj o načinima ostvarivanja primjerenog kontakata te specifičnostima zdravstvene skrbi za osobe s invaliditetom. U 2017. godini održan je takav nastavni sadržaj na kojem su predavači bili predstavnici osoba s invaliditetom kao i Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom.

HZJZ daje stručna mišljenja na dokumente upućene od strane MZ, ali i iz drugih sustava (oko 10 godišnje) i to iz aspekta interesa osoba s invaliditetom.

Sektor za profesionalnu rehabilitaciju ZVPRZOSI-a i Odsjek za profesionalnu rehabilitaciju Središnjeg ureda HZZ redovito prate međunarodne i nacionalne politike, propise, kao i stručna i znanstvena dostignuća na međunarodnoj i nacionalnoj razini te ih integriraju u mjere i aktivnosti koje provode u radu s osobama s invaliditetom.

Mjera 4. Unaprijediti dostupnost podataka Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo osobama s invaliditetom

U okviru mrežne stranice <https://www.hzjz.hr/>, koje se svakodnevno ažuriraju i koje su prilagođene osobama oštećena vida postoji niz sadržaja vezanih za prevenciju zaraznih i nezaraznih bolesti koje mogu biti od velike koristi u svakodnevnom životu. Pored navedenog na stranicama <http://oglasnik.javno-zdravlje.hr/> HZJZ je uspostavio oglasnik za osobe s invaliditetom koji pruža mogućnost da osobe s invaliditetom oglašavaju svoje usluge i proizvode.

HZJZ je za provedbu mjera u području Istraživanje i razvoj utrošio 819.547,39 kn s pozicije-A884001 HZJZ, 3721 Naknade građanima i kućanstvima u novcu.

13. Rekreacija, razonoda i šport

Tijekom 2017. godine održan je niz sportskih događanja u kojima su sudjelovale osobe s invaliditetom te je provedeno niz aktivnosti u smjeru poboljšavanja uključivanja djece i mladeži s teškoćama u razvoju kao i osoba s invaliditetom u sportske aktivnosti.

Mjera 1. Informirati i podizati svijest o pristupačnom turizmu

MT izvještava da je izrada baze podataka o pristupačnosti objektima i uslugama u turističkim odredištima dio cjelovitog projekta hrvatski digitalni turizam „E-turizam“ koji se financira iz europskih fondova sa stavke A587056OP ljudski potencijali prioritet 2,3,5 i OP konkurentnost i kohezija prioritet 2. Provedba projekta je u tijeku, te u ovom trenutku provedbe ne postoji precizna informacija o trošku koji se odnosi na ovu aktivnost. Vezano uz aktivnost pripreme i provođenja kampanje podizanja svijesti o pristupačnom turizmu izvještava da je u okviru konferencije „ESF – turizmom do posla“ održana panel diskusija koja je obuhvaćala i diskusiju o mogućnostima koje turizam pruža osobama s invaliditetom kao mogućim ugostiteljsko-turističkim djelatnicima i poslodavcima za zapošljavanje osoba s invaliditetom. Sudionici panela bili su predstavnici MT, MRMS, HZZ, zamjenica pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Hrvatske udruge poslodavca i Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih. Na radionicama je angažirana Udruga osoba s invaliditetom „Bubamara“ za potrebe cateringa. Provođenje kampanji financira se iz redovnih aktivnosti pripreme i provedbe natječaja (A587056OP ljudski potencijali prioritet 2,3,5) u 2016. godini trošak je iznosio 50.184,24 kn, a u 2017. godini 8.750,00 kn.

Mjera 2. Izraditi, provoditi i pratiti programe izvanškolskih športskih i drugih aktivnosti koje će poboljšati uključivanje djece i mladeži s teškoćama u razvoju.

SDUŠ izvještava da je HŠSS nositelj predmetnih aktivnosti te da je zadnje organizirano Državno prvenstvo u školskoj godini 2016./2017. uključivalo 51 školu /centar (21 centar za odgoj i obrazovanje, 17 osnovnih škola i 13 srednjih škola) sa 315 učenika i 119 voditelja. U odnosu na šk. g. 2015./2016., radi se o povećanju broja sudionika od 33% te povećanje broja centara/škola od 46%. Program Univerzalne sportske škole za djecu s teškoćama u razvoju u školskoj godini 2016./2017. provodio se u 8 odjeljenja i uključivao je 50 učenika u 4 ustanove s osnovnoškolskim programima što iznosi povećanje od 6 odjeljenja u odnosu na prethodnu godinu, a za isto je u 2017 godini utrošeno 60.000,00 kuna. Za organizaciju Državnog prvenstva školskih športskih društava učenika s intelektualnim teškoćama u 2017. godini utrošena su sredstva u iznosu od 335.000,00 kn. U 2017. godini Hrvatski paraolimpijski odbor iz sredstava Državnoga proračuna sufinancirao je razvojne programe osoba s invaliditetom, 12 nacionalnih športskih saveza, članica HPO-a provelo je 7 razvojnih programa u koje je bilo uključeno 105 mladih sportaša s invaliditetom do 21 godinu. Za provedbu programa utrošena su sredstva u iznosu od 313.814,00 kuna. HPO je u 2017. godini u iznosu od 181.717,00 kuna sufinancirao programe sudjelovanja mladih sportaša u športskim kampovima, koje je obuhvatilo 127 sportaša s invaliditetom s pratnjom. HPO je u iznosu od 297.774,00 kuna sudjelovao u troškovima organizacije i provedbe natjecanja na državnoj razini u 12 sportova. Sredstva utrošena za provedbu mjere teretila su državni proračunu s razdjela 036SDUŠ, Glava 03605SDUŠ, Program 3920 razvoj športa, Aktivnost A916002 programi javnih potreba u sportu na državnoj razini Konto 3811 tekuće donacije.

Mjera 3. Provoditi sportske programe i druge aktivnosti koji će poboljšati uključivanje djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

Hrvatski sportski savez gluhih (u daljnjem tekstu: HSSG) je tijekom 2017. godine održao 17 državnih prvenstva za sportaše s oštećenjem sluha u 8 sportova (kuglanje, pikado, šah, stolni tenis, badminton, streljaštvo, rukomet, mali nogomet). Športaši s oštećenjem sluha tijekom 2017. godine sudjelovali su na 7 europskih prvenstava i kupova u skijanju, futsalu, curlingu, šahu i nogometu te na 3 svjetska prvenstva i kupa u skijanju i curlingu. U programe je bilo uključeno više od 700 športaša s oštećenjem sluha, od toga su 72 kategorizirana športaša. Za provedbu navedene mjere iz sredstva Državnog proračuna utrošen je iznos od 861.427,00 kuna (razdjel 036 SDUŠ, Glava 03605 SDUŠ, Program 3920 razvoj športa, Aktivnost A916002 programi javnih potreba u sportu na državnoj razini, Konto 3811 tekuće donacije).

Mjera 4. Osigurati i prilagoditi dječja igrališta, sportske terene i parkove djeci s teškoćama u razvoju

Za provedbu ove mjere odgovorne su JLP(R)S te se podatak o provedbi ove mjere nalazi u djelu izvještaja koji se odnosi na JLP(R)S.

14. Rizične situacije i humanitarna krizna stanja

Ovo poglavlje se prvi puta nalazi u Nacionalnoj strategiji, a istim se planira osigurati nediskriminatorno postupanje sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite prema osobama s invaliditetom u svrhu njihove zaštite i sigurnosti u slučaju katastrofe, prirodne ili tehničko – tehnološke, kao i u slučajevima oružanih sukoba i humanitarnih kriza.

Mjera 1. Normativno urediti osiguravanje iste razine podrške osobama s invaliditetom u slučaju katastrofe na ravnopravnoj osnovi s drugim građanima

Mjera 2. Pripremiti planove za pružanje skrbi osobama s invaliditetom u katastrofi

Mjera 3. Osposobiti i pripremiti osoblje civilne zaštite za sudjelovanje u skrbi o osobama s invaliditetom u katastrofi

Navedene mjere obuhvaćaju 10 aktivnosti, od kojih su samo 2 aktivnosti imale provedbeni rok do kraja 2017. godine. Postupalo se u aktivnostima koje se odnose na uređivanje provedbenih propisa na području civilne zaštite gdje se traži da se izrijekom propiše postupanje prema osobama s invaliditetom u katastrofama, te da se u postojeće programe osposobljavanja za pripadnike operativnih snaga sustava civilne zaštite ugrade sadržaji o tome kako provoditi mjere skrbi o osobama s invaliditetom u katastrofama. Državna uprava za zaštitu i spašavanje izvještava da je novi Zakon o sustavu civilne zaštite u izradi, te da je donesen Pravilnik o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti, te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja (Narodne novine broj: 49/17). Postojeći programi biti će usklađeni s usvajanjem novog Zakona o sustavu civilne zaštite. Provedba navedenih aktivnosti je odrađena u okviru redovne djelatnosti 040-28305-04030A553128-31 rashodi za zaposlene.

15. Udruga osoba s invaliditetom u civilnom društvu

Tijekom 2017. godine razvijala se partnerska suradnja državne i javne uprave s udrugama osoba s invaliditetom te su nastavljene aktivnosti financiranja projekata udruga osoba s invaliditetom čija svrha je unaprjeđenje kvalitete života osoba s invaliditetom, podizanje razine svijesti o značaju udruga osoba s invaliditetom, poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom i drugo.

Mjera 1. Razvijati partnerstvo državne i javne uprave s udrugama osoba s invaliditetom na svim razinama

Ured za udruge Vlade RH (u daljnjem tekstu: UZUVRH) kontinuirano osigurava sudjelovanje predstavnika udruga osoba s invaliditetom u radu Savjeta za razvoj civilnoga društva koje je savjetodavno tijelo Vlade RH, a koje djeluje na razvoju suradnje Vlade RH i organizacija civilnoga društva u RH. Dva predstavnika udruga osoba s invaliditetom (član i zamjena člana) imenovani su i u šesti saziv Savjeta za razvoj civilnoga društva koji djeluje od 23. veljače 2017. godine. U 2017. godini održano je ukupno 6 sjednica Savjeta. Predstavnici udruga osoba s invaliditetom sudjeluju u radu Radne skupine za normativni i institucionalni okvir, Radnoj skupini za praćenje provedbe Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva i Radnoj skupini za vidljivost rada Savjeta.

UZUVRH kontinuirano potiče sudjelovanje udruga osoba s invaliditetom u postupcima savjetovanja sa zainteresiranom javnošću putem portala e-Savjetovanja. U 2017. godini putem e-Savjetovanja pokrenuto je 651 savjetovanje, a u aplikaciji e-Savjetovanja trenutno je registrirano 16.300 korisnika. Od 649 registriranih udruga, 64 je udruga osoba s invaliditetom koje su registrirane u portal e-Savjetovanja na dan 31.1.2018. godine, a u odnosu na polazne podatke iz 2015 godine kada je samo 8 udruga osoba s invaliditetom bilo registrirano, došlo je do povećanja od 800%.

Predstavnici osoba s invaliditetom uključeni su u pojedina radna tijela MZ za izradu propisa, strategija i ostalih nacionalnih dokumenata npr. Povjerenstvo za uspostavu sustava i provedbu skrbi za osobe s poremećajem iz autističnog spektra, Povjerenstvo za koordinaciju provedbe nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva, Povjerenstvo za rijetke bolesti i dr.

Pri MDOMSP predstavnici udruga osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju sudjeluju u radnim skupinama za izradu propisa i strategija iz područja zaštite i promicanja prava osoba s invaliditetom.

Mjera 2. Sustavno financirati saveze i udruge osoba s invaliditetom omogućujući njihovo djelovanje u cilju unapređenja kvalitete života osoba s invaliditetom

UZUVRH kontinuirano provodi savjetovanja i izobrazbu zaposlenika davatelja financijskih sredstava koji rade na dodjeli financijskih sredstava udrugama, a u suradnji s Državnom školom za javnu upravu razvio je program dvodnevne izobrazbe o financiranju projekata i programa organizacija civilnoga društva iz javnih izvora. Tijekom 2017. godine održana je 1 jednodnevna i 3 dvodnevne radionice u gradu Zagrebu u Državnoj školi za javnu upravu za ukupno 93 službenika. Nadalje, kontinuirano provodi aktivnosti vezane uz dostupnost i transparentnost podataka o rezultatima projekata i programa financiranih iz javnih izvora koje provode organizacije civilnoga društva s izdvojenim podacima o financiranju projekata i programa u području potpore osobama s invaliditetom, osobama s posebnim potrebama i socijalno ugroženim skupinama. Izvješće o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva iz javnih izvora u 2016. godini je u fazi obrade i analize prikupljenih podataka. U zadnjem objavljenom Izvješću za 2015. godinu navodi se kako je za područje djelovanja organizacija civilnoga društva „Pomoć i podrška osobama s invaliditetom“ na nacionalnoj razini (37 tijela državne uprave, ureda Vlade RH i drugih javnih institucija davatelja sredstava) dodijeljeno gotovo 36% ukupnog iznosa za specifično područje potpore projektima u području socijalnih djelatnosti, točnije 66.733.732,02 kuna. Iznos dodijeljenih financijskih sredstava prema području financiranja iz proračuna županija i proračuna Grada Zagreba za područje „Pomoć i podršku osobama s invaliditetom“ u 2015. godini iznosi 3.046.470,85 kuna odnosno 19,93% (Grad Zagreb) te 1.837.914,03 kuna odnosno 16,47% (županije). Analizom dodijeljenih financijskih sredstava iz proračuna gradova i općina prema specifičnom području financiranja utvrđeno je da je za područje „Pomoć i podrška osobama s invaliditetom“ u 2015. godini dodijeljeno 5.455.309,26 kuna odnosno 13,24% (gradovi) te 1.297.927,24 kuna odnosno 17,62% (općina). Dodatno, po prvi puta u Izvješću je prikazan objedinjeni pregled dodijeljenih sredstava za projekte i programe organizacija civilnoga društva iz proračuna javnih trgovačkih društava, trgovačkih društva u vlasništvu jedne ili više JLP(R)S, turističkih zajednica i sportskih, vatrogasnih te zajednica tehničke kulture. Svi podaci dostupni su u Izvješću¹. Iz obrađenih podataka može se zaključiti da je nastavljen trend razvoja politike financiranja i sufinanciranja programa i projekata udruga od interesa za opće dobro iz državnog proračuna i fondova EU i da se programi i projekti udruga sve manje tretiraju kao trošak, a sve više kao ulaganje u zajednicu u partnerstvu s organizacijama civilnoga društva. UZUVRH prikuplja i objavljuje informacije o raspisanim natječajima relevantnim za rad udruga osoba s invaliditetom na nacionalnoj i lokalnim razinama, a u 2017. godini objavljeno je 353 obavijesti o natječajima, što u odnosu na polazne podatke predstavlja porast od 336%. Od toga je 13 natječaja bilo relevantno za rad udruga osoba s invaliditetom na nacionalnoj i lokalnim razinama.

Za provođenje ove mjere UZUVRH je osigurao sredstva u državnom proračunu u okviru redovnih aktivnosti.

¹ <https://udruge.gov.hr/financiranje-programa-i-projekata-udruga-iz-javnih-izvora/2772>

Mjera 3. Poticati i razvijati suradnju udruga osoba s invaliditetom s ostalim organizacijama civilnog društva

Pokazatelj provedbe aktivnosti ogleđa se u broju poziva na dodjelu bespovratnih sredstava iz ESF-a u nadležnosti UZUVRH-a na koje se udruge osoba s invaliditetom mogu javljati, a za koje se dodatno vrednuje partnerstvo s drugim relevantnim organizacijama. Slijedom izmjena Godišnjeg plana objave Poziva na dostavu projektnih prijedloga kojim su pozivi UZUVRH-a bili odgođeni za kraj godine te slijedom otežanih procedura odobravanja natječajne dokumentacije, nisu objavljeni planirani pozivi u 2017. godini te se objava poziva planira u 2018. godini.

Mjera 4. Koordinirati predlaganje prioritetnih područja i financiranja programa i projekata organizacijama civilnog društva s ciljem unaprjeđivanja kvalitete života osoba s invaliditetom u zajednici na nacionalnoj razini

UZUVRH je organizirao u suradnji s tijelima državne uprave, Uredima Vlade RH te javnim institucijama - davateljima financijskih potpora u ožujku 2017. godine „Info dane o natječajima za financiranje projekata i programa organizacija civilnog društva iz sredstava državnog proračuna i fondova EU“. Tijekom čitavog događanja kojem je prisustvovalo više od 100 sudionika, bio je omogućen prijenos uživo, a zainteresirani su mogli putem elektroničke pošte direktno postavljati pitanja. UZUVRH je objavio Godišnji plan natječaja, javnih poziva i drugih programa financiranja projekata i programa organizacija civilnog društva u 2017. godini iz Državnog proračuna RH i fondova Europske unije. Godišnji plan natječaja sadržavao je ukupno 93 programa za dodjelu bespovratnih sredstava projektima i programima organizacija civilnoga društva koje, u sklopu svojih nadležnosti, raspisuje 24 tijela državne uprave i uređa Vlade RH. Iznosom od preko milijardu kuna iz Državnog proračuna, dijela prihoda od igara na sreću i fondova EU planiralo se financirati i sufinancirati više od 6.600 programa i projekata organizacija civilnoga društva u različitim područjima. Godišnji plan prikazuje i okvirne rokove raspisivanja i završetka natječaja, te potpisivanja ugovora, a informacije u Godišnjem planu podložne su dopunama te su ažurirane po potrebi.

Podloge za izradu Godišnjeg plana javnog natječaja bile su sektorske analize, državni proračun i Uredba o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2017. godinu. Godišnji plan javnih natječaja za 2017. godinu razmotrilo je i Međuresorno povjerenstvo za koordinaciju politike financiranja projekata i programa udruga iz državnog proračuna RH na sjednici održanoj 9. veljače 2017. godinu. Sektorsku analizu za utvrđivanje prioritetnih područja financiranja programa i projekata udruga iz javnih izvora u 2017. godini dostavilo je 14 tijela državne uprave.

Mjera 5. Poticati zapošljavanje osoba s invaliditetom programima i projektima udruga

U svim natječajima koji se odnose na osobe s invaliditetom posebno se vodi briga o zapošljavanju osoba s invaliditetom te je u natječajnoj dokumentaciji navedeno da prednost u financiranju programa ostvaruju udruge koje na provedbi programa namjeravaju zaposliti mlade nezaposlene osobe (do 30 godina) i/ili nezaposlene osobe s invaliditetom odgovarajuće struke i/ili volonterskog iskustva u određenom području o čemu prilažu izjavu o namjeri zapošljavanja što se dodatno boduje pri procjeni kvalitete prijave.

Mjera 6. Osigurati ravnomjernu zastupljenost financiranja projekata i programa udruga osoba s invaliditetom i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom na području Republike Hrvatske

Tijekom 2017. godine u okviru natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava „Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom“ MDOMSP-a nije dodatno procjenjivan kriterij provedbe na područjima na kojima postoji nedostatna zastupljenost pružanja navedenih usluga. Kriterij provedbe na područjima na kojima postoji nedostatna zastupljenost pružanja socijalnih usluga je procjenjivan u okviru drugih ESF natječaja te se u pozivu, koji će biti objavljen 2018. godine, „Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom-faza II“ planira uvođenje kriterija regionalne jednakosti u pružanju socijalnih usluga.

16. Međunarodna suradnja

Redovito se podnose izvješća o provedbi preuzetih obveza sukladno međunarodnim instrumentima na području promicanja i zaštite prava osoba s invaliditetom te se redovito surađuje sa međunarodnim tijelima i organizacijama.

Mjera 1. Pratiti proces provedbe UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, usklađenost nacionalnih zakona u skladu s preuzetim obvezama iz Konvencije kao i provedbu drugih relevantnih međunarodnih instrumenata kojih je Republika Hrvatska stranka, a koji su od posebnog interesa za osobe s invaliditetom

Mjera 2. Podnositi izvješća o provedbi preuzetih obveza sukladno međunarodnim instrumentima na području promicanja i zaštite prava osoba s invaliditetom (UN, Vijeća Europe, tijela EU i ostala međunarodna tijela i organizacije)

Mjera 3. Nastaviti suradnju s međunarodnim tijelima i organizacijama nadležnim za zaštitu i promicanje ljudskih prava osoba s invaliditetom.

Zakonodavstvo se kontinuirano usklađuje s Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom. Tijekom 2017. godine je kroz tri sjednice PVRHOSI, u srpnju, rujnu i prosincu, točka dnevnog reda bila izmjena i dopuna propisa na prijedlog Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom Ankom Slonjšak i saborske zastupnice Ljubice Lukačić, te su se jasno definirali prioriteti izmjena i dopuna zakonodavne regulative s ciljem poboljšanja kvalitete života osoba s invaliditetom i usklađivanja s Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom.

Odbor za prava osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda, cijeneći Inicijalno izvješće RH o provedbi Konvencije o pravima osoba s invaliditetom iz 2015. godine i postignuti napredak u zadovoljavanju potreba osoba s invaliditetom u svim područjima života, donijelo je odluku da RH nije obvezna braniti Inicijalno izvješće do 2021. godine.

Predstavnici MDOMSP u High Level Group on Disability pri Europskoj komisiji, Glavnoj upravi za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključenost, sudjelovali su na sastancima održanima u svibnju i listopadu u Bruxellesu. MDOMSP je dalo svoje mišljenje u svrhu formiranja stajališta RH vezano uz usvajanje Europskog akta o pristupačnosti (EAA), pravnog instrumenta kojim se nastoji unaprijediti pristupačnost i osigurati bolja implementacija Konvencije o pravima osoba s invaliditetom. MDOMSP prati rad Vijeća Europe na području promicanja i zaštite prava osoba s invaliditetom, te ih objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova izvještava da je RH kao članica UN Vijeća za ljudska prava u mandatu od 2017. do 2019. godine nastavila provoditi svoje aktivnosti u skladu sa svojim vanjsko-političkim prioritetima, pri čemu su prava osoba s invaliditetom jedan od njih. U tom smislu Hrvatska je sudjelovala svojim prijedlozima u pripremi teksta rezolucije „Produljenje mandata posebnog izvjestitelja o pravima osoba s invaliditetom“ koju su u lipnju 2017. godine na 35 zasjedanju Vijeća podnijeli Meksiko i Novi Zeland, te je također bila njezin kosponzor. Rezolucijom se inicira produljenje mandata izvjestitelja na daljnje trogodišnje razdoblje, a jedna od zadaća je i upućivanje preporuka s ciljem promicanja i zaštite osoba s invaliditetom. Također se od izvjestitelja traži poticanje država na donošenje mjera protiv diskriminacije i nasilja kao i na pokretanje kampanja za podizanje svijesti. Hrvatska je tijekom 35. zasjedanja Vijeća (6. lipnja 2017.) dala nacionalnu izjavu u okviru interaktivog dijaloga s posebnim izvjestiteljem o pravu svih osoba na uživanje najviših standarda tjelesnog i mentalnog zdravlja dr. Dainiusom Purasom. Nastavno na posjet Hrvatskoj 2016. godine te slijedom svog Izvješća, Puras je pred Vijećem iznio značajan napredak Hrvatske prema progresivnoj realizaciji prava na zdravlje uz preporuke za daljnje jačanje primarne zdravstvene skrbi kao i kapaciteta za usluge rane intervencije za djecu, s pristupom usmjerenim obitelji.

Također Hrvatska je bila kosponzor rezolucije „Mentalno zdravlje i ljudska prava“ koju su na 36. zasjedanju Vijeća, u rujnu 2017. godine podnijeli Brazil i Portugal. Rezolucijom se podsjeća kako je s donošenjem Konvencije o pravima osoba s invaliditetom učinjen ključni pomak glede potrebe deinstitutionalizacije kao i provedbe skrbi bez diskriminacije i uz punu zaštitu ljudskih prava osoba s mentalnim oštećenjima. Pozivaju se sve države da im osiguraju sva prava te razviju usluge u zajednici uz puno poštivanje njihove autonomije. Posebno se ukazuje na važnost djelovanja psihijataru i drugih profesionalaca kako bi se osobama s mentalnim teškoćama osiguralo primjereno

okružje i podrška te služenje njihovim pravima. Hrvatska je u rujnu 2017. godine odgovorila na Upitnik posebne izvjestiteljice UN-a o primjerenom stanovanju, Leilani Farha iz Kanade, a čiji se sadržaj odnosi na osobe s invaliditetom, te je dostavila iscrpne odgovore glede zaštite i uživanja prava na stanovanje osoba s invaliditetom kao i o procesu deinstitucionalizacije. Sredstva za provedbu osiguravaju se u okviru redovne djelatnosti.

KOORDINACIJA PROVEDBOM NACIONALNE STRATEGIJE NA PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) I LOKALNOJ RAZINI

Sukladno Nacionalnoj strategiji JLP(R)S dužne su izraditi lokalne strategije/programe u svrhu izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom, a koje mogu usvajati na različito vremensko razdoblje. Uz donošenje strateških dokumenata na područnoj i lokalnoj razini, Nacionalna strategija obavezuje i na imenovanje koordinatora za provedbu mjera, kako na nacionalnoj, tako i na područnoj i lokalnoj razini.

PRIKAZ REZULTATA U PROVEDBI MJERA U JLP(R)S

Nacionalnom strategijom JLP(R)S utvrđene su kao nositelji provedbe 19 aktivnosti u ukupno 16 mjera, kroz 9 područja, dok su prethodnom strategijom bili nositelji svega 2 mjera, te je razvidna značajnija uloga, a time i doprinos JLP(R)S u izjednačavanju mogućnosti za osobe s invaliditetom. Također su u mnogim mjerama utvrđeni i kao sunositelji mjera. Od ukupno 555 jedinica lokalne samouprave njih 237 provodi mjere Nacionalne strategije te je o istom dostavilo izvješće. U ovom dijelu izvješća navedene su samo one mjere iz Nacionalne strategije po kojima su se očitovale JLP(R)S, a koje se većinom provode u sklopu mjera sadržanih u lokalnim/regionalnim strateškim dokumentima koji obuhvaćaju aktivnosti usmjerene osobama s invaliditetom.

1. Obitelj

U svrhu informiranja o spolnim i reproduktivnim pravima osoba s invaliditetom, JLP(R)S financirale su projekte udruga u sklopu kojih su se provodile predavanja i radionice, te individualna i grupna savjetovanja.

Mjera 1. Osigurati pristupačne informacije o spolnim i reproduktivnim pravima osobama s invaliditetom u svrhu poticanja ostvarivanja roditeljskih prava

Brodsko-posavska županija izvještava o održavanju predavanja i savjetovanja o spolnim i reproduktivnim pravima osobama s invaliditetom koje je provodila većina udruga. Koprivničko-križevačka županija izvještava da je grad Koprivnica u suradnji s Udrugom osoba s invaliditetom „Bolje sutra“ osigurao provođenje 4 radionice na kojima je bilo 15 sudionika. Primorsko-goranska županija izvještava da je Savjetovalište za djecu, mlade, brak i obitelj Grada Kastva redovito provodilo stručna savjetovanja namijenjena između ostalih i osobama s invaliditetom, a koje je Grad financirao u iznosu od 37.219,48 kuna. U suradnji s Obiteljskim centrom Ličko-senjske županije i Centrom za socijalnu skrb Senj na području Grada Senja održana su 2 predavanja za osobe s invaliditetom i distribuirani su materijali. Krapinsko-zagorska županija održala je stručni skup na temu „Poremećaji pažnje kod djece“ i 1. županijski susreti udomitelja, a Podružnica Obiteljski centar provodila je preventivne programe namijenjene djeci s teškoćama u razvoju, osobama s invaliditetom te članovima njihovih obitelji, kao i individualna i obiteljska savjetovanja vezana uz osobni invaliditet i teškoću u razvoju. Predstavom "Kako vi vodite ljubav?" u izvedbi Dramskog kazališta slijepih "Novi život" nastojala se osvijestiti šira javnost na važnost razumijevanja za slijepe i slabovidne osobe. Varaždinska županija izvještava da Udruga udomitelja „NADA“ Ivanec sudjeluje na forumima na nacionalnoj razini u pogledu razvijanja usluge specijaliziranog udomiteljstva za djecu s teškoćama u razvoju i poticanja posvajanje djece s teškoćama u razvoju s naglaskom na senzibilizaciji stručnjaka, javnosti, potencijalnih udomitelja i posvojitelja.

2. Život u zajednici

U svrhu prevencije institucionalizacije, JLP(R)S su sudjelovale u širenju izvaninstitucionalnih usluga u zajednici i omogućavale njihovu dostupnost.

Mjera 1. Unaprijediti sustav probira, rane dijagnostike i rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju

Istarska županija izvještava da u pogledu osiguravanja rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju veliku ulogu ima Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda, Pula. Iz Proračuna Istarske županije sufinancira se cjeloviti program Dnevnog centra u iznosu od 1.050.000,00 kuna. Grad Velika Gorica financira rad Savjetovališta za djecu s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom, a čijim uslugama su obuhvaćena 124 korisnika, a ujedno je evidentirano 97 korisnika posudionice didaktičkog materijala koja djeluje unutar Savjetovališta. Grad Velika Gorica sufinancira i program „Poticanje cjelokupnog razvoja djeteta kroz poli-senzorne vježbe i igru“ koji obuhvaća 62 djece s teškoćama u razvoju. Bjelovarsko-bilogorska županija sufinancirala je uslugu rane intervencije u specijalističkim ustanovama i opremanje kabineta za asistivnu tehnologiju u V. osnovnoj školi Bjelovar. U Gradu Kastvu uslugu rane intervencije pruža udruga EDURI koju je grad financirao u iznosu od 10.046,25 kuna. U Međimurskoj županiji socijalna usluga rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju pruža Udruga MURID. Zadarska županija sufinancira rad Kabineta za ranu intervenciju Caritasa Zadarske nadbiskupije u iznosu od 240.000,000 kuna, čije usluge godišnje koristi 200 djece s područja Zadarske i susjednih županija. Općina Pitomača sufinancirala je projekt koji provodi Udruga za ranu intervenciju „Prvi znak“.

Mjera 2. Razvijati i širiti mrežu izvaninstitucionalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom usmjerenih njihovom punom uključivanju u život zajednice te osigurati dostupnost usluga na regionalnoj razini

Mjera 3. Provedba procesa deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj

Mnoge JLP(R)S navode da osiguravaju kontinuitet i dostupnost usluga djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom na način da osiguravaju određena financijska sredstva za prijevoz do određene ustanove. Brodsko-posavska županija osigurava kontinuitet i dostupnost usluga kroz realizaciju projekata udruga osoba s invaliditetom na svom području. Zadarska županija je sukladno ugovoru s DV „Latica“ financirala programe kineziterapije, fizikalne terapije, stručno usavršavanje zaposlenika i usluge psihijatra u iznosu od 30.000,00 kuna te je Društvu oboljelih od multiple skleroze sufinancirala pružanje usluge osobne asistencije u iznosu od 27.339,00 kuna. Splitsko-dalmatinska županija kroz županijski Socijalni plan od 2015.-2018. godine potiče kontinuirano djelovanje u pogledu deinstitucionalizacije osoba s invaliditetom kao i prevencije institucionalizacije. Istarska županija financirala je projekte 16 udruga, domova, dnevnih centara, društava koji su usmjereni na razvoj i širenje mreže izvaninstitucionalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom u ukupnom iznosu od 309.367,00 kuna. Grad Buzet sufinancira u iznosu od 50.000,00 kuna provedbu projekta Udruge osoba s intelektualnim teškoćama Istre „Poludnevni boravci za osobe s intelektualnim teškoćama u Buzetu i Pazinu“ za 11 korisnika s područja Grada Buzeta. Grad Poreč-Parenzo iz gradskog proračuna u iznosu od 130.000,00 kuna financira djelatnost Društva invalida Poreč, a od navedenog iznosa 70.000,00 kuna osigurano je za provedbu projekta „Mobilni tim“ kojim za svojih 25 članova sa najtežim stupnjem oštećenja osiguravaju kvalitetnu podršku i preveniraju institucionalizaciju. Grad Poreč-Parenzo je suosnivač ustanove Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda Pula te sufinancira njezin rad u iznosu od 291.700,00 kuna. Usluge navedenog Dnevnog centra, Ispostava Poreč koristi 50 djece s područja sjeverozapadne Istre. Grad sufinancira troškove prijevoza djece koja koriste određene oblike rehabilitacije u Dnevnom centru za rehabilitaciju Veruda –Pula. Grad Poreč-Parenzo osigurao je 156.000,00 kuna za provođenje projekta Centra za inkluziju i podršku u zajednici Pula „Naša dnevna zajednica“ za 14 korisnika. Općina Barban sufinancirala je Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom Pula, Savez osoba s invaliditetom Istarske Županije i Udrugu Logos Media, a Općina Marčana Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda, Centar za rehabilitaciju Veruda, Dnevni centar za radnu terapiju i rehabilitaciju Pula i Društvo tjelesnih invalida. Grad Slatina u svrhu prevencije institucionalizacije osoba s invaliditetom također doprinosi financiranjem

programa udruga osoba s invaliditetom u iznosu od 20.000,00 kuna. Sisačko-moslavačka županija izdvojila je iznos od 100.000,00 kuna za Udrugu osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije čije programe je u 2017. godini koristilo 274 člana, od čega je 32 novoprimljena člana. Nadalje, za Udrugu slijepih Sisačko-moslavačke županije izdvojen je iznos od 50.000,00 kuna za 40-ak korisnika programa dnevnog boravka. Zagrebačka županija djeluje u smjeru širenja izvaninstitucionalnih usluga sufinancirajući programe i terapije za djecu s teškoćama u razvoju. Program radno proizvodnih aktivnosti kojeg provodi COO Velika Gorica obuhvaća zapošljavanje uz podršku te organizaciju ljetovanja. Grad Zaprešić omogućuje korištenje prostora Podružnici Udruge gluhih i nagluhih Samobor kao i Centra za rehabilitaciju Zagreb – dislocirana jedinica radionica Zaprešić, ujedno osigurava vozilo za svakodnevni prijevoz korisnika za što je utrošeno 135.709,15 kuna, te je u cijelosti financirao plaću vozača iznosom od 259.352,80 kn. Grad Zaprešić je sufinancirao i troškove boravka za jedno dijete u Centru za autizam iznosom od 4.864,50 kuna, te troškove boravka za dvoje djece u SUVAG-u iznosom od 41.200,00 kuna. Grad Đurđevac je sufinancirao iznosom od 51.108,2 kune, četiri projekta usmjerena na širenje izvaninstitucionalnih usluga. Udruga osoba s intelektualnim teškoćama i njihovih obitelji „Mali princ“ provodi program „Poludnevni boravak i klupske aktivnosti u Malom princu“. Udruga osoba s invaliditetom Križevci kroz trogodišnji program „Osobni asistent“ osigurava podršku osobnih asistenata za 6 osoba s najtežim stupnjem invaliditeta, a dodatno je u 2017. godini preko projekta financiranog iz ESF-a uključeno 10 korisnika usluge osobne asistencije i zaposleno 9 osobnih asistenata. Grad Duga Resa u 2017. godini osigurao je iznos od 25.000,00 kuna za program pružanja usluge pomoći i njege u kući, a koju koriste i osobe s invaliditetom. U Gradu Opatiji djeluje Udruga osoba s invaliditetom koja je u 2017. godini uslugu osobnih asistenata. Hrvatski Crveni križ i Gradsko društvo Opatija već niz godina sredstvima iz gradskog proračuna organizira pružanje pomoći u kući za građane s područja Grada Opatije i općine Lovran koju koriste i osobe s invaliditetom. Društvo Naša djeca sredstvima gradskog i općinskog proračuna provodi radionicu i igraonicu Kolibrići za djecu s teškoćama u razvoju s područja Opatije i općine Lovran, navedene aktivnosti Grad Opatija financirao je iznosom od 173.000,00 kuna. Osječko-baranjska županija izvještava da je Centru za odgoj i obrazovanje „Ivan Štark“ u 2017. godini ukupno isplaćeno 200.000,00 kuna za troškove poludnevnog boravka za odrasle osobe s invaliditetom u dislociranoj jedinici u Brijesću te za dovršetak radova na zgradi. Usluge osobne asistencije na području Grada Đakova pruža Udruga za pomoć osobama s teškoćama u razvoju „Neven“, za navedeno je iz gradskog proračuna izdvojeno 24.000,00 kuna za najam prostora i za rad s korisnicima. Grad Beliše sufinancira provedbu programa Dječjeg doma Klasje „Usluga poludnevnog boravka“, te financira rad jednog stručnog djelatnika. Udruga djece i mladih s poteškoćama u razvoju „Zvono“ koju financira Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva provodi program prevencije institucionalizacije te program zapošljavanja i razvoj socijalnog poduzetništva putem Centra za zapošljavanje „Citadela“. Programom je obuhvaćeno 10 do 15 djece s teškoćama u razvoju predškolskog uzrasta, 20-oro djece s teškoćama osnovnoškolske dobi, 25 mladih osoba s invaliditetom, 10 odraslih osoba s invaliditetom, 30 djelatnika dječjih vrtića, 50 djelatnika u 5 osnovnih škola, te 100 roditelja djece i mladih s teškoćama u razvoju. U Krapinsko-zagorskoj županiji program osiguravanja usluge osobnog asistenta provodile su Udruga distrofičara Krapina (12 osobnih asistenata), Društvo multiple skleroze Krapinsko-zagorske županije (9 osobnih asistenata) i Udruga invalida Donja Stubica (2 asistenta). Trogodišnji program Tumač/prevoditelj provodilo je Društvo osoba oštećena sluha Krapina i tako educiralo 2 tumača za osobe oštećenog sluha. Trogodišnji program Videći pratitelj provodila je Udruga slijepih Krapinsko-zagorske županije.

Grad Zagreb je proveo 2 projekta i 1 aktivnost udruga osoba s invaliditetom i udruga koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom u okviru kojih je održano 4 tečaja i 11 edukacija za 280 polaznika. Za navedeno je utrošeno 192.000,00 kn iz Proračuna GZ.

Mjera 4. Razviti uslugu organiziranog stanovanja za osobe s najtežom vrstom i stupnjem tjelesnog oštećenja

Na području grada Slavonskoga Broda postoji 9 stanova namijenjenih za samostalno stanovanje osoba s intelektualnim poteškoćama u koje je smješteno 40 korisnika, a nositelj projekta je Centar za inkluzivnu podršku Slavonski Brod. Udruga „Ludbreško Sunce“ ima 2 odvojene kuće

„Sunčev sjaj“ i „Sunčeve zrake“. Kuća „Sunčev sjaj“ kupljena je realizacijom projekta čime se osigurala usluga organiziranog stanovanja za dodatnih 8 osoba i mogućnost pružanja usluge dnevnog boravka za 50 osoba. Grad Pakrac je dodijelio Udruzi za promicanje inkluzije bez naknade 2 stana u kojima uslugu organiziranog stanovanja koristi 8 korisnika. Grad Pula financira projekte udruga koje pružaju uslugu organiziranog stanovanja, a partnerske udruge su „HOĆU –MOGU“ Pazin te Centar za inkluziju i podršku zajednici, Udruga osoba s intelektualnim teškoćama, Dnevni centar za rehabilitaciju, Inkluzija Pula.

3. Odgoj i obrazovanje

JLP(R)S su u 2017. godini nastavile sa financiranjem udruga koje provode projekte osiguranja asistencije u nastavi te stručnim usavršavanjem odgojno-zdravstvenih djelatnika.

Mjera 1. Osigurati inkluzivno obrazovanje za učenike s teškoćama u razvoju

U Brodsko-posavskoj županiji djeca s teškoćama u razvoju predškolskog uzrasta obuhvaćena su programima 2 dječja vrtića. Nadalje, kroz projekt u šk. god. 2016/2017 županija je osigurala 45 pomoćnika u nastavi za 46 učenika s teškoćama u razvoju u 20 škola, a u šk. god. 2017/2018. pomoćnike u nastavi osigurala je za 54 učenika s teškoćama u razvoju u 21 školi. Osnovne škole na području grada Slavonskog Broda u školskoj godini 2016./2017. imale su 51 pomoćnika u nastavi za 56 učenika. Na području grada Nove Gradiške učenici s teškoćama u razvoju pohađaju redovnu osnovnu školu. Grad Ivanec planira zaposliti stručnog suradnika u Dječjem vrtiću „Ivančice“ za potrebe rada s djecom s teškoćama u razvoju. Srednja škola Ludbreg provodi obrazovni program za zanimanje pomoćni vrtlar i pomoćni kuhar. Grad Novi Marof zapošljava 3 pomoćnika u nastavi za djecu s teškoćama u razvoju, a u 2017. godini za tu svrhu osigurano je 100.000,00 kuna. U predškolskim ustanovama grada Velike Gorice 40 djece s teškoćama u razvoju uključeno je u redovne programe, a oko 70 djece s teškoćama u razvoju pohađa redoviti odgojno-obrazovni program u osnovnim školama, u 2016./2017. školskoj godini u predškolski program upisano je 2 djece s teškoćama, educirano je 64 pomoćnika u nastavi i 281 djelatnik osnovnih i srednjih škola. Grad Zaprrešić sufinancirao je iznosom od 25.200,00 kuna predškolski program za 2 djece s teškoćama u razvoju u posebnim skupinama predškolske ustanove drugog osnivača, te je financirao rad 12 osobnih pomoćnika u 2 dječja vrtića u ukupnom iznosu od 227.427,24 kuna. U 2017. godini na području Bjelovarsko-bilogorske županije 28 djece s teškoćama u razvoju polazilo je predškolske programe, a 247 djece s teškoćama u razvoju polazilo je osnovnu školu. Na području Međimurske županije u predškolske ustanove bilo je uključeno 51 dijete s teškoćama u razvoju, a u osnovnoškolske 253 učenika s teškoćama. Na području Požeško-slavonske županije jedno dijete s teškoćama u razvoju upisano je u predškolsku ustanovu, te 39 učenika s teškoćama pohađa osnovnu školu od ukupno 670 učenika škole. U predškolskim ustanovama Grada Koprivnice bilo je uključeno 20 djece s teškoćama u razvoju, u osnovnoškolskim 203 učenika s teškoćama, a u srednjoškolskim 66 učenika s teškoćama. Na stručnom usavršavanju za inkluzivno obrazovanje sudjelovao je 271 učitelj/nastavnik/stručni suradnik sa područja Koprivničko-križevačke županije. Grad Đurđevac je osigurao 10 pomoćnika u nastavi za djecu s teškoćama u razvoju, a dio sredstava u iznosu od 6.025,00 kuna osiguran je iz gradskog proračuna, a u redovne programe dječjeg vrtića bilo je uključeno 7 djece s teškoćama u razvoju. Grad Kastav financirao je, iznosom od 200.000,00 kuna, rad stručnog tima u dječjim vrtićima i osnovnim školama. U Proračunu Općine Viškovo osigurana su sredstva u iznosu od 53.493,83 kuna za sufinanciranje Odjela za govorno-jezične poremećaje za učenike Osnovne škole „Sveti Matej“ te za financiranje rada logopeda za predškolsku djecu u Dječjem vrtiću. Općina Kostrena osigurala je iznos od 70.086,00 kuna za provedbu programa „Asistent za djecu s posebnim potrebama“ koji se provodio u Dječjem vrtiću „Zlatna ribica“ za troje djece predškolskog uzrasta. U školskoj godini 2016./2017. u Osnovnoj školi Dr. Jure Turića u Gospiću bilo je ukupno 2 novoupisana učenika sa teškoćama u razvoju, dok u predškolskoj ustanovi nije bilo novoupisane djece s teškoćama u razvoju. Programe Dječjeg vrtića Zipkica u Zaboku pohađa 20 djece sa poteškoćama u razvoju. Grad Buzet je u svom proračunu osigurao je financijska sredstva u iznosu od 100.039,39 kuna za zapošljavanje osobnih pomagača za djecu s teškoćama u razvoju u Dječjem vrtiću „Grdelin“, u toku godine bilo je troje djece s teškoćama u razvoju. U Dječjem vrtiću Zvončić u Ozlju, u 2017. godini upisano je 2

djece s teškoćama u razvoju. Osnovnu školu Ivana Kukuljevića, Belišće, pohađalo je 11 učenika s teškoćama uključenih u odgojno-obrazovni odjel s posebnim programom, a za 4 učenika s teškoćama Osnovne škole Vladimira Nazora Čepin i Osnovne škole Miroslava Krleže omogućeno je praćenje nastave uz pomoćnika u nastavi, a dječje vrtiće Grada Belišća polazilo je 20-ak djece s teškoćama u razvoju, većinom govornog izričaja i oštećenja vida.

Mjera 4. Uspostaviti jedinstveni sustav osiguravanja neposredne potpore pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika

Zadarska županija je kroz četverogodišnji projekt „Inkluzija korak bliže društvu bez prepreka” osigurala 8.000.000,00 kuna bespovratnih sredstava iz ESF-a te 4.684.504,00 kuna iz vlastitih sredstava. Navedenim projektom osigurano je 69 pomoćnika u nastavi za 73 učenika s teškoćama u razvoju u 30 škola (22 osnovne i 8 srednjih škola). Za 24 učenika s teškoćama koji nisu obuhvaćeni navedenim projektom osigurana su 23 pomoćnika u nastavi putem drugog projekta za koji je županija iz vlastitih sredstava osigurala iznos od 1.100.000,00 kuna. Nadalje, u 2017. godini Osnovnoj školi za djecu s većim teškoćama u razvoju „Voštarnica“ Zadarska županija je podmirivala troškove rada 2 pomoćnika u nastavi i korištenje usluga psihijataru u iznosu od 144.348,27 kuna. Splitsko-dalmatinska županija provodila je Program zapošljavanja pomoćnika u nastavi u osnovnim školama za pomoć djeci s teškoćama koja ovu uslugu nisu ostvarila iz drugih izvora (iz ESF-a ili natječaja nadležnog ministarstva), te je iz županijskih sredstava u iznosu od 800.000,00 kuna financirala rad pomoćnika u nastavi za 29 učenika u 20 osnovnih škola. Također je financirala zapošljavanje 2 pomoćnika u nastavi i usavršavanje djelatnika u Centru za odgoj i obrazovanje Juraj Bonači u iznosu od 70.000,00 kuna. Osječko-baranjska županija je kroz ESF projekt u školskoj godini 2016./2017. osigurala 80 pomoćnika u nastavi za 81 učenika s teškoćama. Kroz ESF projekt koji se provodi u školskoj godini 2017./2018. osigurano je 60 pomoćnika u nastavi za 62 učenika s teškoćama. Za školsku godinu 2017./2018., iz županijskih sredstava osiguran je dodatni 31 pomoćnik za 36 učenika s teškoćama u razvoju koji nisu bili obuhvaćeni projektom. Istarska županija je osigurala 77 pomoćnika u nastavi za 79 učenika s teškoćama u 33 škole (22 osnovne škole i 11 srednjih škola) u periodu od 2017. do 2021. godine kroz projekt sredstvima ESF u iznosu od 8.000.000,00 kuna te sufinanciranjem iznosa od 6.315.368,80 kuna. Grad Pazin nositelj je projekta financiranog iz ESF-a, temeljem kojeg je u prvoj godini provođenja osigurano 40 pomoćnika u nastavi/stručno komunikacijskih posrednika za 40 učenika s teškoćama. Iz sredstava Europskog fonda osigurano je 8.000.000,00 kuna, a Grad Pazin sufinancira u iznosu od 1.422.774,40 kuna. Projekt će se provoditi na području gradova Pazin, Labin, Poreč, Rovinj i Umag u razdoblju od 2017. do 2021. godine.

U predškolskoj ustanovi „Radost“ u Poreču je tijekom 2017. godine u predškolske programe bilo uključeno 14-ero djece s teškoćama u razvoju, dok je u programu jaslica bilo uključeno jedno dijete. Tijekom 2016./2017. i 2017./2018. pedagoške godine za djecu s najtežim oštećenjima bilo je osigurano 6 asistenata u predškolskim ustanovama, za što je u 2017. godini iz proračuna Grada Poreča utrošeno 150.475,37 kuna. U Osnovnoj školi Poreč u školskoj godini 2016./2017. u okviru projekta financiranog iz europskih fondova osigurani su pomoćnici u nastavi za 7 učenika s teškoćama. Projekt pomoćnika u nastavi sufinanciran iz proračuna Grada Pule, a financiranog iz ESF, osigurao je u prvoj godini provođenja 68 pomoćnika u nastavi/stručno komunikacijskih posrednika za 86 učenika s teškoćama. U tri Osnovne škole u Rovinju tijekom 2017. godine su pomoćnici u nastavi bili osigurani kroz projekte za 8 učenika s teškoćama što je Grad Rovinj sufinancirao sa iznosom od 209.911,58 kuna. Također, Grad Rovinj je izdvojio iznos od 83.850,00 kuna vlastitih sredstava, za osiguravanje 3 pomoćnika u nastavi za djecu s teškoćama koja nisu obuhvaćena drugim projektima. Grad Umag zaposlio je jednog pomoćnika u nastavi u školskoj godini 2016./2017. Dubrovačko-neretvanska županija je kroz projekte financirane iz europskih fondova ukupne vrijednosti 2.476.900,00 kuna osigurala pomoćnike u nastavi za učenike s teškoćama u školama za školsku godinu 2016./2017. U 2017. godini u Dubrovačko-neretvanskoj županiji osigurana su sredstva za pomoćnike u nastavi za 63 učenika s teškoćama u razvoju. Virovitičko-podravska županija je učenicima s teškoćama osigurala 86 pomoćnika u nastavi u osnovnim i srednjim školama. Sisačko-moslavačka županija je osigurala 94 pomoćnika za 100 učenika na području županije, za što je u 2017. godini utrošeno 435.800,00 kuna. Varaždinska županija u šk. god 2016/17 osigurava pomoćnike u nastavi kroz

projekt sufinanciran sredstvima ESF, ukupne vrijednosti 1.996.064,00 kuna, a za šk. god 2017/18 pomoćnike u nastavi osigurava kroz projekt sufinanciran sredstvima iz europskih fondova ukupne vrijednosti 10.691.225,00 kuna. Grad Varaždin je u školskoj godini 2016./2017. osigurao 34 pomoćnika u nastavi za 37 učenika s teškoćama, dok je u školskoj godini 2017./2018. osigurano 52 pomoćnika u nastavi za 52 učenika s teškoćama u razvoju. Grad Novi Marof u 2017. godini zapošljavao je 3 pomoćnika u nastavi za djecu s teškoćama, za što je utrošeno ukupno 89.489,54 kuna. Grad Varaždinske toplice financira rad osobnih pomagača djeci s teškoćama u razvoju koja pohađaju DV „Tratinčica“ i DV „Čarobno ogledalce“ putem Udruge Mrav, a za navedenu namjenu utrošeno je 66.934,71 kuna sredstava iz gradskog proračuna. Zagrebačka županija osigurala je 103 pomoćnika u nastavi za 104 učenika s teškoćama u razvoju u okviru projekta „Prsten potpore II“, te 111 pomoćnika u nastavi za 121 učenika s teškoćama u razvoju u okviru projekta „Prsten potpore III“. Grad Zaprešić sudjeluje u jednogodišnjim projektima u okviru ESF-a kojim su OŠ A. Augustinčića osigurani pomoćnici u nastavi za 10 učenika s teškoćama u ukupnom iznosu od 486.089,19 kuna i OŠ Ljudevita Gaja za 10 učenika u ukupnom iznosu od 342.657,76 kuna, u čemu Grad Zaprešić sudjeluje s udjelom od 15%. Bjelovarsko-bilogorska županija je sredstvima iz ESF u školskoj godini 2016./2017. osigurala ukupno 97 pomoćnika u nastavi za 103 učenika s teškoćama, i to u 15 osnovnih škola 83 pomoćnika u nastavi za 87 učenika s teškoćama u razvoju, a u 6 srednjih škola 14 pomoćnika u nastavi za 16 učenika s teškoćama. U Koprivničko-križevačkoj županiji je u školskoj godini 2016./17. bilo 37, a u 2017/18. 56 pomoćnika u nastavi. Grad Koprivnica imao je osigurano 27, a Grad Đurđevac 10 pomoćnika u nastavi. Karlovačka županija je kroz četverogodišnji projekt osigurala sredstva iz ESF u iznosu od 9.603.981,60 kuna, istim je obuhvaćeno 55 učenika u nastavnoj godini 2017/2018, i 52 pomoćnika u nastavi u ukupno 20 škola. Sporazumom između Međimurske županije i jedinica lokalne samouprave u 2016/2017 godini sufinanciran je rad 22, a u 2017./2018. godini 52 pomoćnika u nastavi, dok je putem projekta „Škole jednakih mogućnosti“ u 2016./2017. godini sufinanciran rad 52, a u 2017./2018. godini rad 60 pomoćnika u nastavi. Međimurska županija osigurala je 51 osobnog pomagača u predškolskim ustanovama. U 2017. godini Primorsko-goranska županija osigurala je iznosom od 825.308,01 kuna županijskih sredstava rad 41 pomoćnika u nastavi. Grad Rijeka osigurao je 52 pomoćnika u nastavi iznosom od 2.230.785,42 kuna (od čega 1.935.268,05 kn iz EU fondova, a iz gradskog proračuna 295.517,37), te je iznosom od 47.416,07 kuna osigurao rad defektologa za učenike s oštećenjem vida u osnovnoj školi. Grad Opatija sredstva za rad 4 pomoćnika u nastavi osigurava dijelom iz gradskog proračuna, a dijelom iz ESF-a, ukupnog iznosa 101.222,00 kuna. Grad Novi Vinodolski je osigurao pomoćnike u nastavi za učenike osnovne škole za što je utrošio 26.000,00 kuna. Požeško-slavonska županija osigurala je 42 pomoćnika u nastavi za 56 učenika s teškoćama, kroz projekt ukupne vrijednosti 1.785.773,28 kuna (od čega županija sufinancira u iznosu od 89.288,67 kn, a iz ESF-a su odobrena bespovratna sredstva u iznosu od 1.696.484,61 kn). Grad Požega osigurao je 33 pomoćnika u nastavi i 1 voditelja za 34 učenika s teškoćama kroz projekt ukupne vrijednosti 1.504.970,00 kuna, pri čemu grad sufinancira iznos od 120.397,60 kuna. Grad Belišće u suradnji s Udrugom djece i mladih s poteškoćama u razvoju „Zvono“ je kroz projekt osigurao 4 pomoćnika u nastavi u školama s područja Valpovštine u 2016./2017. godini, a u 2017./2018. godini 16 pomoćnika u nastavi temeljem 2 projekta. Na području Ličko-senjske županije provodila su se 2 projekta sufinancirana sredstvima ESF-a i proračuna Grada Gospića, te je u 2016./2017. godine bilo osigurano 11 pomoćnika u nastavi za 10 učenika s teškoćama u 2 osnovne škole, a u 2017./2018. godini 11 pomoćnika u nastavi za 12 učenika s teškoćama, za navedeno je Ličko-senjska županija sufinancirala iznosom od 39.865,58 kuna za 2017 godinu. Grad Senj je sufinancirao 2 pomoćnika u nastavi u osnovnoj školi u školskoj godini 2017/2018. Krapinsko-zagorska županija kroz četverogodišnji projekt „Baltazar“ ukupne vrijednosti 10.800.000,00 kuna, u kojem je udio županijskih sredstava 872.432 kuna, osigurava 60 pomoćnika u nastavi, također pomoćnici u nastavi osigurani su i putem projekata udruga koje djeluju na području županije temeljem kojih su u 2017./2018. godini osigurani pomoćnici u nastavi za 26 učenika s teškoćama, za što je utrošeno 1.022.400,00 kuna županijskih sredstava. Grad Zabok u sklopu projekta „Mladi za mlade“ sudjeluje u sufinanciranju 50 % iznosa plaće za pomoćnika u nastavi koji nije uključen u projekt „Baltazar“. Također u sklopu istog projekta i općina Gornja Stubica sufinancira 50% plaće za

pomoćnika u nastavi za učenike osnovne škole. Grad Zagreb izvještava da je Putem projekta (7.331.890,92 kn) i Programa javnih potreba (5.564.496,68 kn), u 2017. bilo je uključeno 632 pomoćnika u nastavi osnovnih i srednjih škola te 11 stručnih komunikacijskih posrednika. Ukupno je za tu svrhu utrošeno 12.896.387,60 kuna.

Mjera 6. Poticati projekte organizacija civilnog društva s ciljem pružanja izvaninstitucionalnih oblika potpore djeci s teškoćama u razvoju u odgoju i obrazovanju

U Koprivničko-križevačkoj županiji 8 je udruga kojima su osigurana bespovratna sredstva za provedbu projekata s ciljem pružanja potpore učenicima s teškoćama u razvoju u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja: 2 udruge u Gradu Koprivnica; 6 udruga u Gradu Đurđevcu i 1 udruga u Gradu Križevci. Udruga roditelja djece s teškoćama u razvoju „Hoću-mogu“ Pazin je sredstvima koje Grad Pazin financira pružali pomoć u učenju djeci s teškoćama u razvoju, organizirali su edukativne radionice za osposobljavanje roditelja i stručnih suradnika za korištenje softvera Boardmaker with Speaking Dinamically Pro za pomoć djeci s teškoćama u razvoju, te su organizirali tečaj za funkcionalno učenje. Proveli su projekt u suradnji s Udrugom „Down DADI“ iz Padove. Grad Buzet je u 2017. godini osigurao sredstva u iznosu od 3.500,00 kuna za sufinanciranje projekta Udruge gluhih i nagluhih Istarske županije, koji je omogućio učenicima edukativna predavanja vezana uz oštećenje sluha, te je sufinancirao izložbu u školi. Grad Umag je Dnevnom centru za rehabilitaciju Veruda – Pula dodijelio iznos od 150.000,00 kn, dok je javnim Natječajem za potporu udrugama osigurano 70.000,00 kuna za Udrugu Pružam ti ruku i 130.000,00 kuna za rad Centra za inkluziju u Bujama. Bespovratna sredstva osigurana su Dnevnom centru za rehabilitaciju Veruda-Pula za provedbu projekta „Psihosocijalna podrška za djecu rane i predškolske dobi“, a Općina Funtana-Fontane sufinancirala je s iznosom od 18.500,00 kuna. Grad Ludbreg iznosom od 30.000,00 kuna i Općina Sveti Đurđ sufinancirali su u 2017. godini program Udruge za osobe s invaliditetom Ludbreškog Sunca, koji je pružao pomoć u učenju učenicima s teškoćama osnovne škole kao i prijevoz korisnika. Zagrebačka županija osigurala je Udruzi Sunčica bespovratna sredstva za provedbu dva programa usmjerenih na integraciju djece s teškoćama u razvoju. U 2017. godini Grad Zaprešić je iznosom od 10.000,00 kn podržao program Udruge Rubikon pod nazivom Uspjeh kroz senzorno-motorički rad, te iznosom od 3.500,00 kuna program „Likovna aktivnost kao terapija“. Grad Zaprešić sudjelovao je u humanitarnoj akciji s ciljem prikupljanja sredstava za Centar za odgoj i obrazovanje „Vinko Bek“ te za jednogodišnju stipendiju učenici oboljeloj od cerebralne paralize, u organizaciji Ženskog Lions Kluba Kontesa Nera. Grad Drniš osigurao je iznos od 52.000,00 kuna Udruzi Sv. Bartolomej iz Knina s ciljem pružanja izvaninstitucionalnih oblika potpore učenicima s teškoćama u razvoju u odgoju i obrazovanju (logopedске usluge). Šibensko-kninska županija kroz 2017. godinu osigurala je sredstva u iznosu od 10.000,00 kuna Udruzi za pomoć djeci s poteškoćama u učenju „Izvor ljubavi“, Udruzi Sv. Bartolomej, Knin 10.440,00 kn, Centru za odgoj i obrazovanje Šubićevac 8.000,00 kn, Društvu multiple skleroze 3.000,00 kn, Zajednica sportova Grada Knina 3.000,00 kn koji kroz svoje programe pružaju izvaninstitucionalne oblike potpore učenicima s teškoćama u razvoju u odgoju i obrazovanju. Primorsko-goranska županija je u 2017. godini osiguravala prijevoz mladih i studenata s invaliditetom na području Rijeke i riječkog prstena kroz sufinanciranje nabave kombija za prijevoz u iznosu od 130.000,00 kn, te je iznosom od 44.500,00 kuna podržala program kreativnih radionica i savjetovališta za djecu s teškoćama u razvoju i njihove roditelje. Grad Rijeka je također sudjelovao u nabavi kombija za prijevoz mladih i studenata s invaliditetom iznosom od 116.000,00 kn, te je podmirivao troškove prijevoza iznosom od 70.000,00 kn. Grad Kastav je podmirivao troškove prijevoza u obrazovnu ustanovu za 3 učenika s teškoćama u razvoju u iznosu od 59.441,20 kuna. Grad Đakovo je u 2017./2018. godini odobrio 2 projekta/programa udrugama s ciljem pružanja izvaninstitucionalnih oblika potpore učenicima u odgoju i obrazovanju. Uz sufinanciranje Grada Đakova, Udruga Neven je u 2017. godini provodila projekt sprječavanja nasilja među djecom i mladima s teškoćama u razvoju kroz prilagođeni program. Općina Raša je u iznosu od 48.000,00 kuna podržala projekt Centa za inkluziju i podršku u zajednici. Grad Zagreb izvještava da je u 2017. godini bilo 9 udruga kojima su osigurana bespovratna sredstva za provedbu projekata s ciljem pružanja potpore učenicima s teškoćama u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja, za što je utrošeno ukupno 262.000,00 kuna.

Mjera 7. Povećati dostupnost visokog obrazovanja

Grad Križevci u suradnji s Udrugom osoba s invaliditetom Križevci preko trogodišnjeg programa „Osobni asistent“ osigurava sredstva za uslugu osobnog asistenta jednom korisniku koji studira i koristi uslugu smještaja u studentskom domu u Zagrebu.

Osigurati dostatne stipendije za studente s invaliditetom s područja grada Poreča jedan je od prioriteta grada Poreča-Parenzo, pa su za dvoje studenata sa invaliditetom planirana sredstva za stipendije u iznosu od 22.000,00 kn. Tijekom 2017. godine niti jedan student koji je osoba s invaliditetom nije zatražio stipendiranje od Grada.

4. Zdravstvena zaštita

U cilju prevencije i rane identifikacije invaliditeta te osiguranja usluga za osobe s invaliditetom, JLP(R)S izvještavaju o osiguranju pristupačnosti zdravstvenim ustanovama putem uklanjanja arhitektonskih barijera te navode da unapređenje zdravlja osoba s invaliditetom nastoje osigurati kroz sufinanciranje određenih zdravstvenih usluga (nabavke pomagala, operacija i pregleda).

Mjera 1. Osigurati kvalitetniju zdravstvenu zaštitu djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

Suradnja Dubrovačko-neretvanske županije, Doma zdravlja Dubrovnik, Opće bolnice Dubrovnik i Udruge Dva Skalina rezultirala je projektom izgradnje Centra za djecu s posebnim potrebama čiji se završetak radova očekuje u 2018. godini, a paralelno se radi i projekt za nabavku odgovarajuće opreme i za okolno uređenje prostora. Ukupna vrijednost radova iznosi 4.500.000,00 kuna s PDV-om. Iz Proračuna Dubrovačko-neretvanske županije za 2017. godinu isplaćeno je Domu zdravlja Dubrovnik za realizaciju Projekta iznos u visini od 1.630.000,00 kuna. Zaklada „Blaga djela“ izrazila je spremnost da trajno financira terapeuta za rad s djecom s teškoćama u razvoju. Opća bolnica Dubrovnik uskoro planira otvoriti i Polikliniku za zaštitu mentalnog zdravlja djece u kojoj će se raditi kroz multidisciplinarni pristup. Cijena ovog projekta iznositi će 800.000,00 kuna (bez PDV-a), a realizacija se očekuje u 2018. godini. Za zapošljavanje deficitarnog kadra dobiveno je odobrenje MZ-a. Grad Poreč je u 2017. godini sufinancirao u iznosu od 50% dopunsko zdravstveno osiguranje za oko 500 osoba s invaliditetom za što je izdvojio 210.000,00 kn. U specijalističkoj radiološkoj ambulanti omogućeni su i mamografski pregledi za žene s invaliditetom, a Grad Poreč-Parenzo financira preglede, pozive i dolaske na preglede žena sa invaliditetom. Krapinsko-zagorska županija sufinancirala je nabavu 2 ginekološka stola za ordinacije Doma zdravlja Krapinsko-zagorske županije, kao i nabavu ginekološkog stola za Opću bolnicu Zabok i bolnicu hrvatskih veterana. Općina Gornja Stubica i Općina Stubičke Toplice sklopila je ugovor sa Specijalnom bolnicom za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice o provođenju pilot projekta logopedске službe za djecu s područja općine, za što je Općina Stubičke Toplice izdvojila ukupno 20.000,00 kn. Općina Gornja Stubica ima sklopljen Ugovor sa Poliklinikom SUVAG za pomoć djetetu s poteškoćama u govoru. Za nabavu namjenskog ultrazvučnog aparata sa pripadajućim sondama za pedijatrijsku službu u Domu Zdravlja Zagrebačke županije, Ispostavi Zatrešić donirano je 162.500,00 kuna. Brodsko-posavska županija u suradnji s Gradom Slavonskim Brodom i Poliklinikom Zlatni Cekin ističe da je bolji obuhvat djece s teškoćama u razvoju rehabilitacijskim tretmanima osiguran organiziranim prijevozom djece na rehabilitaciju. U Splitsko-dalmatinskoj županiji Županijska skupština je donijela Plan zdravstvene zaštite. Nadalje sukladno ugovorima sa provediteljima specijalističke zdravstvene zaštite provodi se preventivna i kurativna zdravstvena zaštita korisnika u ustanovama socijalne skrbi za što je Zadarska županija u 2017. godini izdvojila financijska sredstva u iznosu od 260.000,00 kuna. Udruga osoba s invaliditetom Križevci kontinuirano provodi projekt „Fizikalna terapija i rehabilitacija na gradskom bazenu“ financiran od HEP d.d. u koji je uključeno 20 djece s teškoćama i mladih s invaliditetom.

Mjera 2. Kontinuirano provoditi preventivne programe u cilju promicanja zdravlja i sprječavanja nastanka invaliditeta i težih oštećenja zdravlja

Mjera 4. Educirati zdravstvene radnike o posebnostima bolesti i stanja osoba sa invaliditetom

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Slavonskog Broda u suradnji s udrugama osoba s invaliditetom ističu da udruge na godišnjoj razini za svoje članove organiziraju liječnička predavanja o prevenciji različitih vrsta bolesti. Tijekom 2017. u Službi za školsku medicinu u Zagrebačkoj županiji obavljen je 3.515 sistematski pregled djeteta prije upisa u prvi razred osnovne škole, 3.675 sistematskih pregleda u 5. razredu osnovne škole, 3.170 sistematskih pregleda u 8. razredu osnovne škole, 892 sistematska pregleda u 1. razredu srednje škole, 100 sistematska pregleda studenata na prvoj godini studija. U Službi epidemiologije skriningom na određivanje šećera u krvi obuhvaćene su 664 odrasle osobe. Udruga osoba s invaliditetom „Bolje sutra“ grada Koprivnice provela je radionicu edukacije medicinskih djelatnika o pristupu i komunikaciji s osobama s invaliditetom, te o pravima osoba s invaliditetom. Tijekom godine Splitsko-dalmatinska županija je u više navrata surađivala sa ustanovama i udrugama te su se provodile edukacije na razini primarne zdravstvene zaštite o posebnostima bolesti i stanja radi osposobljavanja zdravstvenih djelatnika za unapređenje prava osoba s invaliditetom.

Mjera 5. Osigurati pristupačnost i informacijsku podršku za osobe s invaliditetom u svim zdravstvenim ustanovama

U 2017. godini su izgrađena dva prilaza za osobe s invaliditetom na objektima Doma zdravlja u Sinju i Imotskom u vrijednosti od 84.360,00 kuna. Ugrađena su dva dizala za osobe s invaliditetom na objektima Doma zdravlja u Splitu u vrijednosti 500.000,00 kuna. Postavljena su tri samohodna gusjeničara na objektima Doma zdravlja u Trogiru, Sinju i Imotskom u vrijednosti od 160.000,00 kuna. Nabavljeno je troje invalidskih kolica za Domove zdravlja u Trogiru, Sinju i Imotskom u vrijednosti od 5.000,00 kn. U Zadarskoj županiji kroz projekt je na Dugom otoku u ambulanti Žman izgrađena platforma u vrijednosti 260.418,75 kuna. U Istarskoj županiji prilikom renoviranja ambulante u Marčani 2017. godine, prilagođen je sadržaj i pristup osobama s invaliditetom, a Općina Vižinada izradu projekta nove ambulante prolongirala je za 2019. godinu radi nedostatka financijskih sredstava za uklanjanje građevinskih prepreka. U Dubrovačko-neretvanskoj županiji se kroz projekt radi na ugradnji dizala u Domu zdravlja u Veloj Luci i organizacijskoj jedinici Blato. Dom zdravlja Belišeće, Dom zdravlja Ozalj i ambulanta u Pitomači imaju ugrađeno dizalo, a u ambulanti u Turanovcu napravljen je sanitarni čvor za osobe s invaliditetom. Grad Slunj je osigurao pristupačnost prilaza Domu zdravlja Slunj. Koprivničko-križevačka županija ima taktilne staze u Domu zdravlja, ordinacije Doma zdravlja Virje prilagođene su za pristup osobama s invaliditetom. Na području Međimurske županije, a u sklopu zdravstvenih ustanova, izgrađene su parkirne i pristupne površine (rampe) prilagođene i osobama s invaliditetom (Općina Belica i Općina Podturen). Općina Vratišinec izgradila je sanitarni čvor prilagođen osobama s invaliditetom u prostorijama ambulante. U sklopu projekta koji provodi Međimurska županija uređeni su sanitarni čvorovi prilagođeni osobama s invaliditetom na 5 lokacija. Varaždinska županija i MHB sklopili su 2017. godine Ugovor o sufinanciranju projekta rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom u Specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice. Iz ESF osigurano je 601.000,00 kuna za adaptaciju i opremanje objekta ambulante u Lepoglavi koja bi trebala početi 2018. godine, a obuhvaća ugradnju podizne platforme i uklanjanje preostalih arhitektonskih barijera. Zagrebačka županija izvještava da građevine u suvlasništvu Zavoda za javno zdravstvo, zdravstveni centar sjever Zaprešić i zdravstveni centar u Rakitju, imaju osiguran ulaz za osobe s invaliditetom, dizalo i sanitarni čvor. Ostale prostore koje koriste nalaze se u vlasništvu Doma zdravlja Zagrebačke županije i većinom nemaju osiguran neometan ulaz osobama s invaliditetom. Zavod za hitnu medicinu Zagrebačke županije u 2017. godini nabavio je iz donacija 8 invalidskih kolica ukupne vrijednosti 48.000,00 kuna, te je provedena edukacija dvoje djelatnika. Sporazumom Zagrebačke županije i Općine Brdovec osigurano je dežurstvo ljekarne, za što je u 2017. godini izdvojeno 321.204,00 kuna. Zavodu za hitnu medicinsku pomoć Zagrebačke županije donirano je 250.000,00 kuna za sufinanciranje nabave vozila hitne medicinske pomoći. U općini Petrijanec tijekom godine započeli su radovi izrade pristupne rampe u zgradi zdravstvene ambulante. Grad Zagreb izvještava da je u 2017. godini osobama s invaliditetom prilagođeno 13 sadržaja u svrhu olakšanog pristupa zdravstvenim ustanovama na ukupno 9 lokacija, za što je utrošeno ukupno 962.669, 99 kuna. Također su prilagođena 3 informacijska sadržaja za osobe oštećena sluha i vida, te za druge osobe s invaliditetom u

zdravstvenim ustanovama, uključujući tehničku, organizacijsku i ljudsku prilagodbu i podršku, a u svrhu otvaranja ambulate za gluhe i gluhoslijepe osobe, za što je utrošeno 38.125,00 kuna. Osigurana su 3 ginekološka stola prilagođena ženama s invaliditetom na 3 različite lokacije domova zdravlja za što je utrošeno ukupno 78.750,00 kuna. Dvije su ustanove socijalne skrbi pružale putem portala i svojih mrežnih stranica informacije o zdravstvenoj zaštiti osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju, za što je u 2017. godine utrošeno 35.000,00 kuna.

Mjera 6. Osigurati palijativnu skrb teških i neizlječivih bolesnika

U tijeku je postupak izrade Strategije razvoja palijativne skrbi na području Zadarske županije sukladno strateškim dokumentima za što su osigurana sredstva u 2017. godini iznosila 20.000,00 kn. U Gradu Poreču je model hospicija osmišljen kao vaninstitucionalna pomoć starim, nemoćnim, privremeno ili trajno ne autonomnim osobama u segmentu kućne njege. Nositelj programa je Dom za starije i nemoćne osobe, a program je nadopunjen u segmentu zdravstvenih pregleda i terapije u kući. Općina Funtana-Fontane je sufinancirala nositelja programa s iznosom od 3.000,00 kuna, a iz proračuna Grada Poreča-Parenzo osigurano je 146.838,70 kuna. Besplatna posudba ortopedskih pomagala jedna je od aktivnosti za koju je Grad Poreč-Parenzo izdvojio 28.000,00 kn, a korištenje pomagala omogućeno je za 78 osoba. Od lipnja 2017. godine Istarski domovi zdravlja ugovaraju s HZZO 1 koordinatora za palijativnu skrb i 1 mobilni palijativni tim, a od studenog 2017. ugovoren je još jedan koordinator i još jedan mobilni palijativni tim, čime je popunjena Mreža javne zdravstvene službe palijativne skrbi u Istri (*Prilog br. 22*). Tijekom 2017. godine Palijativna skrb ima evidentirano 592 pacijenata i 9.122 postupka. Iz proračuna Istarske županije za navedeno je utrošeno 470.000,00 kuna. Mrežom postelja u stacionarima Doma zdravlja je za ispostavu Pazin utvrđeno deset potrebnih palijativnih postelja, a u Labinu i Umagu po tri postelje. U sklopu zdravstvene ustanove Istarski domovi zdravlja organizirana je i dodatno uređena posudionica ortopedskih pomagala u Puli. Iz proračuna Istarske županije za navedeno je utrošeno 100.000,00 kuna. Grad Pazin i nadalje sufinancira posebnu opremu za palijativne pacijente stacionara Istarskih domova zdravlja-ispostave Pazin, te je u 2017. godini u navedenu svrhu izdvojeno 47.768,04 kuna.

U ožujku 2015. godine prihvaćena Strategija razvoja palijativne skrbi u Dubrovačko-neretvanskoj županiji te je osnovan Stručni koordinacijski tim za osnivanje i razvoj palijativne skrbi. U 2017.-oj godini isplaćena su sredstva Domu zdravlja Dubrovnik u iznosu 100.000,00 kn za uređenje ambulate za palijativnu skrb.

Imenovan je koordinator palijativne skrbi Varaždinske županije sukladno Mreži javne zdravstvene službe pri Domu zdravlja Varaždinske županije te je organiziran i rad mobilnog palijativnog tima. Stacionarna skrb palijativnih bolesnika Varaždinske županije obuhvaća 89 postelja koje Služba za produženo liječenje i palijativnu skrb Novi Marof Opće bolnice Varaždin ima ugovoreno s HZZO-om. Pri istoj djeluje Posudionica pomagala za pomoć palijativnim bolesnicima te je do sada osigurano 100.000,00 kn za nabavu medicinskih pomagala, a u 2017. godini iznos od 20.000,00 kn. Opća Bolnica Varaždin nositelj je projekta „Izgradnje spojnog objekta pri Službi za produženo liječenje i palijativnu skrb Novi Marof Opće Bolnice Varaždin“ financiranog iz ERDF-a ukupne vrijednosti 51.545.743,56 kuna, a krajnji rok provedbe je rujna 2018. godine. Općina Vinica kroz provedenu humanitarnu akciju nabavila je za kronične bolesnike sa svog područja pomagala koje je dala na korištenje mobilnom palijativnom timu.

U okviru Gradskog društva Crvenog križa Grada Velike Gorice оформljena je posudionica ortopedskih pomagala za čiju nadopunu Grad svake godine izdvaja sredstva. U prošloj godini Posudionica je nadopunjena je sa 4 medicinska kreveta. Koprivničko-križevačka županija ima uspostavljen županijski projektni tim koji je donio Županijsku strategiju razvoja palijativne skrbi. Karlovačka županija također ima uspostavljen županijski projektni tim i koordinatora, a unutar svake bolnice u županiji djeluje ambulanta za bol, bolnički palijativni tim te postoje ugovorene palijativne postelje s HZZO-om. Postoji posudionica pomagala Karlovačke županije sa 2 podružnice, Slunj i Ogulin. Grad Duga Resa osigurao je i utrošio iznos od 2.000,00 kuna za sufinanciranje rada Posudionice ortopedskih i medicinskih pomagala u sklopu Ustanove za zdravstvenu njegu Karlovac. Palijativna skrb na području Primorsko-goranske županije u 2017. godini osigurana je kroz stacionarni dio koji osigurava 15 kreveta u Ustanovi za palijativnu skrb u Rijeci i 4 mobilna tima u

sklopu županijskog Doma zdravlja. Županija je u 2017. godini sufinancirala rad Ustanove za palijativnu skrb iznosom od 40.000,00 kn, a Grad Rijeka iznosom od 200.000,00 kuna. Rad mobilnih timova Doma zdravlja Primorsko-goranske županije, sufinancirala je županija u iznosu od 388.700,00 kuna, Grad Rijeka u iznosu od 400.000,00 kuna, Grad Kraljevica u iznosu od 16.000,00 kuna, Grad Kastav u iznosu od 29.000,00 kuna, Grad Opatija u iznosu od 36.000,00 kuna, Općina Kostrena u iznosu od 13.099,00 kn, Općina Matulji u iznosu od 35.850,00 kn, te Općina Viškovo u iznosu od 38.522,00 kn (uključujući ambulantu za bol i posudionicu pomagala). Osječko-baranjska županija ima tim za palijativnu skrb i Centar za koordinaciju pri Domu zdravlja Osijek. U Domu zdravlja Osijek otvorena je 2011. godine Ambulanta za palijativnu medicinu, a 2013. godine osnovan je Centar za koordinaciju palijativne skrbi županije čije je financiranje tijekom 2015. godine u potpunosti preuzeo HZZO. Od travnja 2017. godine djelatnost Opće bolnice Našice proširuje se i na djelatnost palijativne skrbi. Terapije boli mogu se provoditi u ambulantama boli u Kliničkom bolničkom centru Osijek i Općoj bolnici Našice.

5. Socijalna skrb

JLP(R)S su putem službenih mrežnih stranica nastojale svim osobama s invaliditetom osigurati jednaki pristup informacijama vezano za mrežu usluga i prava iz sustava socijalne skrbi te su provedeni mnogi programi s ciljem unaprjeđivanja kvalitete života osoba s invaliditetom.

Mjera 1. Uspostaviti zakonodavni i institucionalni okvir za unaprjeđenje prava osoba s invaliditetom u sustavima obiteljske i socijalne zaštite u skladu sa specifičnim zahtjevima Konvencije o pravima osoba s invaliditetom UN-a

Mjera 2. Podizati kvalitetu rada i osigurati razvoj kompetencija pružatelja socijalnih usluga djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom

Mjera 3. Unaprijediti sustav informiranja i edukacije osoba s invaliditetom i njihovih obitelji o pravima i uslugama u području obiteljske i socijalne zaštite

U sklopu projekta nositelja Društva „Naša djeca“ i partnera Zadarske županije koja je projekt sufinancirala iznosom od 8.333,33 kuna, donijete su „Smjernice obiteljima djece s teškoćama u razvoju za ostvarivanje njihovih prava“ i „Smjernice za ostvarivanje prava djece s razvojnim rizicima i teškoćama rane i predškolske dobi kroz uspostavu sustava rane intervencije u djetinjstvu na području Zadarske županije“ koje su dostupne na stranicama Društva Naša djeca Zadar. Istarska županija sufinancirala je Projekt „Savjetovanjem i edukacijom do kvalitetnijeg života osoba s invaliditetom“ Saveza udruga osoba s invaliditetom Istarske županije u iznosu od 6.000,00 kuna, kojim je obuhvaćeno 139 direktnih i 522 indirektnih korisnika, Projekt „Dnevni Centar Rovinj“ Udruge slijepih Istarske županije u iznosu od 10.000,00 kuna kojim je obuhvaćeno 186 direktnih korisnika, te Projekt „Neovisno življenje slijepih Istre“ Društva osoba s invaliditetom u iznosu od 40.000,00 kuna kojim je obuhvaćeno 20 direktnih i 284 indirektnih korisnika, te u sklopu kojeg je održan Međunarodni susret slijepih. U 2017 godini za udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom Grad Pazin je sveukupno izdvojio iz gradskog proračuna 541.841,15 kuna, a Grad Buzet 11.000,00 kuna, Grad Poreč izdvojio je 335.500,00 kuna za ukupno devet projekata. Grad Rovinj osigurao je ukupno 11 potpora udrugama u ukupnom iznosu od 150.200,00 kn, te osigurava prijevoz kombi vozilom osobama s invaliditetom za odlazak u Pulu u iznosu od 126.511,40 kuna. Općina Brtonigla iz općinskog proračuna izdvojila je 2.000,00 kuna za provedbu 2 projekta udruga osoba s invaliditetom. Primorsko-goranska županija financirala je programe udruga koji su usmjereni na informiranje i savjetodavnu pomoć osobama s invaliditetom u iznosu od 103.000,00 kuna. Grad Kraljevica je financirao programe 6 udruga za što je utrošeno 21.000,00 kuna, Grad Kastav je financirao programe udruga u iznosu od 49.000,00 kn, a Općina Mrkopalj u iznosu od 5.768,13 kn. Koprivničko-križevačka županija odobrila je iznos od 140.000,00 kuna, Grad Koprivnica iznos od 37.275,00 kuna, Općina Gola 4.000 kuna, Općina Legrad 4.000 kuna, Općina Ferdinandovac 1.500 kuna, Općina Đelekovec 4.649 kuna, Općina Hlebine 1.930 kuna, Općina Sveti Ivan Žabno 10.000 kuna i Općina Koprivnički Ivanec 8.000 kuna za programe i projekte ukupno 13 udruga osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom. Karlovačka županija je udrugama osoba s invaliditetom i udrugama koje programski

djeluju u korist osoba s invaliditetom dodijelila iznos od 249.912,00 kuna, a Grad Ogulin osigurao je iznos od 61.513, 45 kuna. Grad Novi Marof osigurao je iznos od 22.700,00 kuna za projekte i programe udruga osoba s invaliditetom i udruga koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom. Općina Pitomača sufinancirala je rad Udruge „Bolji svijet“. Grad Pakrac sufinancirao je 3 projekta u iznosu od 22.000,00 kuna, Grad Lipik programe 5 udruga osoba s invaliditetom koji obuhvaćaju 320 članova u iznosu od 37.000,00 kuna. Požeško-slavonska županija je odobrila 40 potpora za projekte i programe udruga osoba s invaliditetom koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom, u ukupnom iznosu od 95.400,00 kn. Osječko-baranjska županija financirala je 30 projekata Saveza i udruga osoba s invaliditetom odnosno udruga koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom koje djeluju na području županije u ukupnom iznosu od 291.300,00 kuna, te je sufinancirao 2 projekta klubova osoba liječenih od malignih bolesti u iznosu od 10.000,00 kuna. Grad Đakovo je osigurao sredstva u iznosu od 371.200,00 kuna za programe i projekte 10 udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom i udruga koje se bave socijalnom i humanitarnom djelatnošću. Zagrebačka županija sufinancirala je programe 9 udruga osoba s invaliditetom u ukupnom iznosu od 240.000,00 kuna. Grad Zaprešić udrugama koje djeluju u području socijalne skrbi, području promicanja zdravlja osoba s posebnim potrebama i promicanju zdravlja građana, prevencije i ranog otkrivanja bolesti dodijelio je ukupno 196.500,00 kuna nepovratnih sredstava te 6.000,00 kuna putem Ugovora o izravnoj dodjeli financijske potpore za humanitarne akcije namijenjene za rehabilitaciju i medicinsku opremu za dijete s teškoćama u razvoju i nabavku ortopedskog pomagala za osobu s invaliditetom. Bjelovarsko-bilogorska županija osigurala je financijsku podršku za desetak udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom, te aktivno sudjeluje u radu udruga, te kao partner na projektima, a sudjeluju i na konferencijama te edukacijama koje organiziraju udruge osoba s invaliditetom. Grad Gospić je osigurao financijska sredstva za programe 3 udruge osoba s invaliditetom ili udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom sa područja Grada u iznosu od 53.000,00 kuna. Temeljem Socijalnog programa Grada Gospića odobrena je jednokratna financijska potpora roditeljima djece s teškoćama u razvoju u ukupnom iznosu 90.000,00 kuna, a temeljem Gradskog programa u svrhu izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom odobreno je 5.236,01 kn za kupnju prilagođene sjedalice učeniku osnovne škole, koji je dijete s cerebralnom paralizom.

Savjetovalište Grada Križevaca pruža informacije osobama s invaliditetom pri čemu surađuje s Obiteljskim centrom Koprivničko-križevačke županije, a na svojim mrežnim stranicama www.uik.hr redovito ažurira informacije o osobama s invaliditetom i njihovih obitelji o pravima iz područja obiteljske i socijalne zaštite. Savez udruga osoba s invaliditetom Karlovačke županije u suradnji s županijom izradio je objedinjeni katalog prava i usluga za osobe s invaliditetom koji je dostupan na <http://katalog.suoikz.hr/>. Grad Ozalj sve akte kojima se utječe na prava osoba s invaliditetom objavljuje na svojim službenim stranicama <http://ozalj.hr/ozalj/dokumenti/zakoniodluke/>. Savez udruga osoba s invaliditetom Međimurske županije provodi programe edukacije i senzibilizacije javnosti, a Udruga tjelesnih invalida Međimurja ima Informativni ured koji pruža stručnu pomoć oko tumačenja prava i postupka ostvarivanja tih prava s naglaskom na informiranje o zaštiti prava pacijenata. Grad Ozalj propisuje za osobe s invaliditetom pravo na sufinanciranje troškova prijevoza do nadležne ustanove, pravo na boravak djeteta u dječjem vrtiću bez naknade te druge oblike pomoći. Udruga „Ivanečko sunce“ za osobe s intelektualnim oštećenjem u suradnji s Centrom za socijalnu skrb Ivanec organizira edukativne sastanke za članove udruge. Grad Slavonski Brod osigurava pristupačne informacije osobama s invaliditetom o uvjetima i načinu ostvarivanja prava u području obiteljske i socijalne zaštite na mrežnim stranicama udruga osoba s invaliditetom te putem radio emisija na „Radio 92F“. Udruga djece i mladih s poteškoćama u razvoju „Zvono“, Belišće tradicionalno organizira Festival alternativnih oblika rehabilitacije „Zvoni Zvono“ na kojem je sudjelovalo više od 250 djece dječjih vrtića Belišća i Valpova, osnovnih škola s područja Belišća, Valpova i prigradskih naselja. Na području Grada Zagreba pravno savjetovanje osigurano je sufinanciranjem 8 programa i projekata udruga osoba s invaliditetom i udruga koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom, u okviru kojih je organizirano 13 seminara i radionica za 2 786 korisnika za što je utrošeno 110.000,00 kuna.

Nadalje je stručna i financijska potpora osigurana u provođenju 4 projekata i aktivnosti udruga osoba s invaliditetom i udruga koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom, u okviru kojih je provedeno 45 seminara za 122 korisnika; za što je utrošeno 90.514,81 kuna.

6. Stanovanje, mobilnost i pristupačnost

U svrhu osiguranja prilagođenog okruženja za osobe s invaliditetom i tijekom 2017. godine JLP(R)S su nastavile s provedbom mjera za uklanjanje arhitektonskih barijera.

Mjera 5. Osiguranje pristupačnosti građevina koje za svoj rad koriste tijela javne vlasti Republike Hrvatske (u vlasništvu RH i u najmu)

Gradovi Novi Marof i Beli Manastir su planirali proračunske stavke za potrebe osiguravanja pristupačnosti dok ostale JLP(R)S nisu izvještavale imaju li posebnu proračunsku poziciju na kojoj će se planirati i iskazivati utrošena financijska sredstva za uklanjanje građevinskih i drugih prepreka. No međutim i nadalje djeluju u pogledu osiguravanja pristupačnosti. Kroz projekt ukupne vrijednosti 400.687,50 kuna planira se izgradnja unutarnjeg dizala u zgradi Brodsko-posavske županije (sufinancirano od strane MHB). U zgradi Grada Nova Gradiška izgrađeno je dizalo za potrebe invalida i slabo pokretnih osoba, a vrijednost investicije iznosi 333.333,00 kuna od čega je udio Grada Nova Gradiška 270.368,00 kuna, također su napravljene dvije rampe za invalide (pristupna i pokretna) u Domu hrvatskih branitelja Nova Gradiška ukupne vrijednosti investicije 749.116,00 kuna od čega je udio Grada Nova Gradiška 238.320,10 kuna. Navedeno je sufinancirano od strane MHB. U 2017. godini izgrađena je pristupna rampa na zgradi MUP, Policijske uprave Istarske, postaja Pazin. U zgradi Općine Pitomača ugrađeno je dizalo, a na poslovnoj zgradi ugrađena zaštitna ograda. Zgrada Gradske uprave i zgrada Policijske postaje Belišće imaju prilagođen pristup za osobe s invaliditetom. Zgrada Gradske uprave Belišće ima ugrađeno dizalo i prilagođen sanitarni čvor. Zgrada Policijske postaje Belišće ima podiznu platformu za osobe s invaliditetom (izgradnja dizala u zgradi gradske uprave Belišće i zgradi Policijske postaje sufinancirana je sredstvima MHB-a 2014 godine). Dječji vrtić "Maslačak" Belišće i OŠ „Ivana Kukuljevića“ Belišće imaju pristupne rampe, postavljene su nove prilagodbe na prometnicama i obnovljene postojeće, te postoje osigurana parkirališna mjesta za osobe s invaliditetom. Udruga "Zvono" i Udruga Matica umirovljenika posjeduje specijalizirana vozila za prijevoz osoba s invaliditetom. U Gradu Rovinju izgrađena je podizna platforma za pristup na prvi kat Osnovne škole J. Dobrile, rampa za pristup plaži, invalidska kolica za ulazak u more, te rekonstrukcija 5 prilaza na nogostupima. U svim objektima u vlasništvu Općine Vinice prilagođen je ulaz osobama smanjene pokretljivosti, u tijeku su radnje za rekonstrukciju zgrade društvenog doma u Marčani u kojoj je sjedište Općine, prilikom čega će biti ugrađeno dizalo. Primorsko-goranska županija izvještava da je u 2017. godini Općina Čavle u iznosu od 152.500,00 kuna financirala ugradnju dizala u osnovnoj školi na svom području. Grad Đurđevac u suradnji s MGIPU i Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije sufinancirat će energetske obnovu zgrade Osnovne škole Grgura Karlovčana Đurđevac i energetske obnovu zgrade Područne škole za djecu s teškoćama u razvoju, ugradit će se podizna platforma kako bi se omogućio pristup svim prostorijama u školi. Realizacija projekta se očekuje do kraja 2018. godine, a Grad Đurđevac je za navedeno osigurao iznos od 2.000.000,00 kuna. U Gradu Splitu je izgrađena nova škola u potpunosti prilagođena djeci s teškoćama u razvoju O.Š. Žnjan – Pazdigrad, a u iznosu od 205.000,00 kuna financirana je ugradnja dizala u O.Š. Kraljice Jelene, Solin (sufinancirano od strane MHB-a u iznosu od 130.000,00 kuna, a od strane županije u iznosu od 75.000,00 kuna). Izrađen je projekt izgradnje prilazne rampe u O.Š. Marko Marulić, Sinj, u iznosu od 8.000,00 kuna. U općini Kraljevec na Sutli u područnoj školi u Radakovu izgrađena je prilazna rampa, te je izgrađena i prilazna rampa u O.Š. Pavla Štoosa sa sredstvima iz proračuna Krapinsko-zagorske županije i općine uz sufinanciranje MHB-a. Grad Sinj je u suradnji sa Udrugama osoba sa invaliditetom utvrdio prioritete u prilagođavanju objekata javnih ustanova osobama s invaliditetom o čemu su obavješteni predstavnici institucija te je izvršena prilagodba pristupa jednom objektu. U Gradu Osijeku su u 2017. godini obilježene i obnovljene horizontalne i vertikalne signalizacije na parkiralištima za osobe s invaliditetom na 8 lokacija, ukupne vrijednosti 62.967,84 kune, a na 7 lokacija prilagođeni su pješački prijelazi i mjesta za osobe s invaliditetom u vrijednosti od 107.490,60 kuna. Općina Funtana-Fontane

je u sklopu projekta izvođenja radova na dijelu prometnice s oborinskom odvodnjom izradila i ugradila rampe na pločnicima za pješake i osobe s invaliditetom. Za izradu i ugradnju rampi utrošeno je 12.000,00 kuna. Općina Kalinovac izgradila je 1 prilaznu rampu. U 2017. godini je izvršena rekonstrukcija Trga J. J. Strossmayera u Đakovu sufinancirana sredstvima Ministarstva kulture, Ministarstva turizma, Ministarstva regionalnog razvoja i EU fondova, Osječko-baranjske županije i Grada Đakova. Vrijednost radova je bila 10.000.000,00 kuna. Tijekom 2017. godine završena je izrada glavnog projekta u svrhu ishođenja građevinskih dozvola za izgradnju pješačko-biciklističkih staza u dijelu Đakova. Planirana je izgradnja tijekom 2018./2019. godine, a vrijednost izrađenih projekata je 132.531,25 kn, što je financirano sredstvima Grada Đakova. Na području međimurske županije u Općini Sveta Marija, prilikom rekonstrukcije mrtvačnice, izgrađen je sanitarni čvor prilagođen osobama s invaliditetom. Općina Vratishinec je javni sanitarni čvor koji se nalazi u dvorištu Općine prilagodila osobama s invaliditetom. Općina Domašinec je osigurala lokaciju za postavljanje telefonske govornice prilagođene osobama s invaliditetom što je učinjeno u suradnji s Hrvatskim telekomom. Općina Selnica financirala je izradu i montažu prilazne rampe za prilaz osobama s invaliditetom u osnovnoj školi. Dom zdravlja Daruvar ima ugrađeno dizalo, također i Srednja škola Daruvar, ulazi u škole su prilagođeni, također postavljena je podizna platforma u zgradi Gradske uprave Daruvar, a osigurano je i parkirno mjesto za osobe s invaliditetom. Grad Zagreb izvještava da je plan realizacije pristupačnosti građevina kojima se koriste tijela državne uprave u izradi, te da nema osiguranu posebnu proračunsku poziciju za izvršenje prilagodbi postojećih objekata javne namjene, iako je izvršeno 6 prilagodbi.

Mjera 6. Poticati osiguravanje pristupačnosti stambenih objekata osobama s invaliditetom

Grad Slavonski Brod kroz program javnih potreba iz područja zdravstva i socijalne skrbi osigurava sredstva za sufinanciranje prilagodbe unutrašnjosti stambenih objekata u kojima žive osobe s invaliditetom. Iz proračunskih sredstava Grada Velike Gorice prilagođena je 1 stambena zgrada u kojoj živi 9 osoba s invaliditetom. Grad Kraljevica je u 2017. godini utrošio 18.712,50 kn za poboljšanje uvjeta stanovanja osoba s invaliditetom. Grad Našice financirao je izradu pristupne rampe stambene zgrade u kojoj žive osobe s invaliditetom. Na području Grada Đakova je u 2017. godini osiguran pristup u dvije stambene zgrade, izgrađena je pješačka staza i 3 parkirna mjesta za osobe s invaliditetom, u okviru tih radova izgrađena su 3 pješačka prijelaza prilagođena osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti, izvršena je rekonstrukcija pješačke staze u dvije ulice te su u jednoj ulici obilježena 3 parkirna mjesta za osobe s invaliditetom. Ukupna vrijednost ovih radova je 1.775.354,00 kn, a radovi su financirani sredstvima Grada Đakova. Na području Međimurske županije osigurani su pristupi stambenim objektima kao i pristupačnost javnog cestovnog prometa osobama s invaliditetom (Općina Belica). Neke su jedinice lokalne samouprave, poput Općine Kotoriba, osigurale financijska sredstva za dodjelu bespovratnih novčanih poticaja osobama i obiteljima za uređenje stambenog prostora. Tijekom 2017. godine Grad Zagreb dodijelio je ukupno 76 stanova osobama kojima je rješenjem HZMO utvrđeno 100% tjelesno oštećenje ili opća nesposobnost za rad ili im je Nalazom i mišljenjem tijela vještačenja u postupku ostvarivanja prava iz socijalne skrbi, utvrđeno teže tjelesno ili mentalno ili intelektualno oštećenje i potpuna ovisnost o tuđoj njezi i brizi, a korisnici su prava temeljem Zakona o socijalnoj skrbi.

Mjera 7. Osiguravanje pristupačnosti javnog prometa osobama s invaliditetom

Autobusni kolodvor u Sinju prilagođen je i pristupačan osobama s invaliditetom, a u 2017. godini u izradi je projektna dokumentacija za izgradnju autobusnog kolodvora Pazin. Grad Pula kontinuirano ulaže u parkirna mjesta, pristupačnost kolodvorima i mjestima javnog prijevoza, te nabavi prijevoznih sredstava javnog prometa prilagođenih osobama s invaliditetom. U općini Ljubešćica izvršena je prilagodba na državnoj cesti D24, izgrađen je pješački prijelaz prilagođen osobama s invaliditetom. Na području Grada Belog Manastira 2 cestovna prijelaza prilagođena su osobama s invaliditetom. Novoizgrađena/ rekonstruirana autobusna stajališta osiguravaju pristupačnost javnog cestovnog prijevoza osobama s invaliditetom u Općini Bilje izgradnjom i postavljanjem taktilnih površina, crta i obrada. U 2017. godini Grad Zaprešić je utrošio 46.000,00 kn za nabavu pješačkih senzornih tipkala za slijepe i slabovidne osobe, te je subvencionirao prijevoz osoba s invaliditetom ZET-ovim vozilima iznosom od 100.000,00 kuna. Specijaliziranim vozilima u

gradovima Splitu, Solinu, Kaštelima omogućava se prijevoz osoba s invaliditetom sukladno njihovim potrebama. Također u gradu Splitu se financira i sanitetski prijevoz za osobe s invaliditetom. Grad Koprivnica u suradnji s Udrugom osoba s invaliditetom „Bolje sutra“ grada Koprivnice i Taxi službom „Sunce“ osigurala je 2 kombi vozila u svrhu osiguravanja pristupačnosti javnog cestovnog prometa osobama s invaliditetom. Grad Duga Resa utrošio je iznos od 10.000,00 kuna za osiguravanje pristupačnosti prilaza kod pješačkih prijelaza, te iznosu od 28.500,00 kuna za sufinanciranje javnog prijevoza među kojima su i osobe s invaliditetom. Grad Ogulin uredio je 4 pristupa pješačkim prijelazima u suradnji s Županijskom upravom za ceste ugrađeni su semafori s zvučnom signalizacijom, a pješački prijelazi prilagođeni su ugradnjom taktilnih opločnika na semaforiziranom raskrižju. Općina Viškovo u 2017. godini osigurava sredstva u općinskom proračunu za besplatan prijevoz osoba s invaliditetom specijaliziranim vozilom, za što je utrošeno 56.225,90 kn. Grad Novi Vinodolski je tijekom 2017. godine osigurao prijevoz za 4 djece s poteškoćama u razvoju za potrebe školovanja za što je utrošeno 61.000,00 kn. Općine Lovran također financira osobama utvrđenim invaliditetom od 60% i više povlaštenu godišnju kartu u javnom prijevozu putem društva „Autotrolej“ Rijeka, za navedeno je iz Općinskih sredstava utrošeno 127.771,00 kuna.

Grad Zagreb u 2017. godini realizirao je rekonstrukcija pothodnika Podsused i izgradnja tri vertikalne platforme u zatvorenom oknu za što je ishoda uporabna dozvola. Za pothodnik Stenjevec ishoda je građevinska dozvola za izgradnju tri platforme u zatvorenom oknu. Tramvajski vozni park čine nekoliko tipova tramvaja, od kojih su 142 tramvaja niskopodna (48% od ukupnog broja tramvaja). Od ukupno 414 autobusa, 362 ih je niskopodnih (87,4%). Od ukupno 257 tramvajskih stajališta, 176 tramvajskih stajališta prilagođeno je osobama s invaliditetom (68,5%). U svrhu osiguranja pristupačnosti vozila javnog gradskog prijevoza u redovnom prometu, podružnica ZET pokrenula je pilot projekt ugradnje pomične aluminijske rampe u niskopodni tramvaj tip NT2200. Podružnica ZET je pokrenula 12.6.2017. godine postupak javne nabave rampa na niskopodnim tramvajima i autobusima koji je poništen. ZET d.o.o. je u svoj Plan investicija za 2018. godinu ponovno uvrstio i navedene rampe/platforme za ulaz kolica osoba s invaliditetom. Plan investicija za 2018. godinu je u fazi usvajanja, te se očekuje ponovno pokretanje postupka nabave. U svrhu proširenja i obnove voznog parka, u listopadu 2017. godine nabavljena su 2 nova specijalno prilagođena kombi vozila za prijevoz djece s teškoćama u razvoju, tako da je podružnica ZET na dan 31.12.2017. godine imala ukupno 10 specijalno prilagođenih kombi vozila za prijevoz djece s teškoćama u razvoju. U svrhu proširenja i obnove voznog parka, u listopadu 2017. godine nabavljena su 3 nova specijalno prilagođena kombi vozila za prijevoz osoba s invaliditetom, tako da je podružnica ZET na dan 31.12.2017. godine imala ukupno 16 specijalno prilagođena kombi vozila za prijevoz osoba s invaliditetom.

7. Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje, rad i mirovinsko osiguranje

U svrhu stjecanja znanja i vještina radi povećanja konkurentnosti na tržištu rada, JLP(R)S su tijekom 2017. godine organizirale brojne edukacije za osobe s invaliditetom te navode trenutni broj zaposlenih osoba s invaliditetom unutar njihovog područja.

Mjera 2. Provoditi mjere aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada

Na inicijativu Povjerenstva za osobe s invaliditetom Grada Slavonskog Broda dodjeljuje se nagrada poslodavcu godine za osobe s invaliditetom. Splitsko-dalmatinska županija je sukladno obvezama koje proizlaze iz Ugovora o prijenosu osnivačkog udjela u Ustanovi "DES" i Ugovora o preoblikovanju Ustanove dodijelila sredstva u iznosu od 3.000.000,00 kuna. Udruga za zapošljavanje osoba s invaliditetom „INPROMO“ provela je projekt u koji je bilo uključeno 13 osoba s invaliditetom kojim se realiziralo zapošljavanje i sudjelovanje na stručnim skupovima, te prezentiranje zapošljavanja osoba s invaliditetom. Za navedeni projekt je iz proračuna Istarske županije utrošeno 65.000,00 kuna. Istarska županija je 2017. godine bila partner 25. gospodarskom sajmu Krapinsko-Zagorske županije gdje je prezentirana Zaštitna radionica Tekop Nova čiji su osnivači Istarska županija, Grad Pula i Savez samostalnih sindikata Hrvatske. Istarska županija dodijelila je potporu u iznosu od 550.000,00 kn u svrhu zapošljavanja osoba s invaliditetom. Zaštitna

radionica Tekop Nova ima ukupno 32 zaposlene osobe od čega 17 osoba s invaliditetom, odnosno 53,12% od ukupno zaposlenih. Na zajedničkom projektu Udruge umirovljenika i starijih osoba regije Ludbreg i Grada Ludbreg sufinanciranog od strane MDOMSP bila je zaposlena žena s invaliditetom. U 2017. godini Grad Novi Marof priključio se programu 'Zaželi – program zapošljavanja žena' koji obuhvaća žene u nepovoljnom položaju na tržištu rada među kojima i žene s invaliditetom. Osobe s invaliditetom su uključene u aktivnosti Grada Đurđevca, te zaposlene putem programa javnih radova. Grad Đakovo sufinancira organizaciju Sajma poslova u Osijeku, gdje djelatnici HZZ-a predstavljaju mogućnosti zapošljavanja osoba s invaliditetom. Putem javnih radova koncem godine zaposleno je ukupno 35 osoba s invaliditetom. Općina Gorjani je kroz Program Javnog rada u 2017. godini zaposlila 2 osobe sa invaliditetom, a Grad Lepoglava zaposlio je 3 osobe od kojih 2 žene s invaliditetom. Kontinuirano se zapošljava 1 osoba s invaliditetom u Muzeju „Stomorica“ u Gradu Novalja za vrijeme trajanja turističke sezone. Na području općine Petrovsko i općine Đurmanec poslodavci zapošljavaju određen broj osoba s invaliditetom.

Grad Zagreb je stručno i financijski podržao projekte u vrijednosti od 20.000,00 kuna koje su provodile udruge i zadruge socijalnog karaktera, a u svrhu zapošljavanja osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada. U sklopu Programa državne potpore za zapošljavanje osoba s invaliditetom za 2017., dodijelio je državne potpore dvjema zaštitnim radionicama u vrijednosti od 28.606.083,11 kuna. U gradskim upravnim tijelima Grada Zagreba, na dan 31. prosinca 2017. godine, bilo je zaposleno 2951 službenika, od kojih je ukupno 168 osoba s invaliditetom. Prema podacima dostavljenim od Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, zaključno s 31. prosinca 2017., u obrazovnim ustanovama Grada Zagreba, bilo je zaposleno 18739 osoba, od kojih je 167 osoba s invaliditetom, dok je u ostalim ustanovama Grada Zagreba bilo je zaposleno 10602 osoba, od čega je 396 osoba s invaliditetom. Za ovu mjeru ukupno je utrošeno 28.626.083,11 kuna.

Mjera 4. Povećati dostupnost informacija i edukacija kojima se promiču različiti oblici samozapošljavanja osoba s invaliditetom i osigurati učinkovite mjere za poticanje samozapošljavanja osoba s invaliditetom

U 2017. godini Grad Đakovo je temeljem svoga Programa sufinanciranja zapošljavanja i samozapošljavanja na području Grada Đakova dodijelio potpore za samozapošljavanje 22 osobe, od čega je bilo 8 žena, međutim ne raspolaže se podacima o broju osoba s invaliditetom. Za navedeno je utrošeno 80.500,00 kuna. U Koprivničko-križevačkoj županiji provedena je edukacija osoba s invaliditetom na temu „Samopouzdanje - zašto nam je važno?“ s ciljem motiviranja osoba s invaliditetom na aktivnije uključivanje na tržište rada. Grad Koprivnica omogućuje povoljnije uvjete pokretanja i obavljanja poduzetničke djelatnosti za osobe s invaliditetom. Podružnica Obiteljski centar Krapinsko-zagorske županije provela je edukaciju o pravima osoba s invaliditetom u Udruzi distrofičara Krapina, a edukacija s ciljem motiviranja za uključivanje na tržište rada održana je u Udruzi slijepih, te u Udruzi osoba s invaliditetom Krapinsko-zagorske županije. Grad Zagreb sve informacije koje se tiču osoba s invaliditetom objavljuje na svojim službenim stranicama te se redovito obavještavaju i mediji. Ustanova za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom URIHO je u 2017. nastavila s radom In Portala - prvog news portala za osobe s invaliditetom koji predstavlja jedinstveni medijski projekt u ovom dijelu Europe. Javni natječaj za dodjelu potpora za očuvanje i razvoj tradicijskih, deficitarnih i proizvodnih obrtničkih djelatnosti provodi se od 2004 godine, a radi poticanja zapošljavanja osoba s invaliditetom, od 2007. utvrđeni su obrti koji zapošljavaju osobe s invaliditetom. U 2017. od ukupnog broja potpora, poduzetnicima koji zapošljavaju osobe s invaliditetom je odobreno 43 u iznosu od 1.290.000,00 kuna.

Mjera 5. Razvijati model neprofitnog (društvenog) poduzetništva i druge modele socijalnog zapošljavanja osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, uključujući i zapošljavanje uz podršku u skladu s uspješnim međunarodnim praksama

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Slavonskog Broda, Centar za inkluzivnu podršku Slavonski Brod, te Udruga osoba s intelektualnim poteškoćama „Regoč“ potiču razvoj socijalnog poduzetništva kroz projekt „Pakirnica dobrih želja“ koji provodi Centar za inkluzivnu podršku

Slavonski Brod. Udruga osoba s intelektualnim poteškoćama „Regoč“ osigurala uvjete za razvoj društvenog poduzetništva kupovinom novih prostora i poljoprivrednog zemljišta.

8. Pravna zaštita i zaštita od zlostavljanja

S ciljem osiguranja zaštite osoba s invaliditetom JLP(R)S su provodile usluge besplatnog pravnog savjetovanja, osnaživanje žrtava nasilja putem SOS telefona te su održavale edukativna predavanja vezana za temu prevencije nasilja.

Mjera 1. Omogućiti osobama s invaliditetom dostupnost informacija o zaštiti od nasilja i učinkovit sustav podrške svim osobama s invaliditetom žrtvama nasilja, posebno ženama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju

Grad Split i Splitsko-dalmatinska županija kontinuirano sufinanciraju rad udruga kod kojih je dostupno pravno savjetovanje (UOSIS, Društvo multiple skleroze Split, Udruga Anđeli), kao i rad „Sklonište za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja“. Rad Sigurne kuća Istra u 2017. godini sufinancirao je Grad Pazin u iznosu od 10.000,00 kuna, Grad Pula u iznosu od 240.000,00 kuna, a Grad Buzet u iznosu od 21.000,00 kuna. Grad Poreč sufinancirao je projekt Sigurne kuće Istra u iznosu od 80.000,00 kuna. Grad Varaždin i Varaždinska županija – suosnivači su Doma za žrtve obiteljskog nasilja „Utočište Sv. Nikola“ Varaždin. Na području Bjelovarsko-bilogorske županije djeluje sklonište za žene žrtve obiteljskog nasilja, Udruga za zaštitu žena i djece žrtava obiteljskog nasilja „Iris“ Bjelovar. Grad Koprivnica ima Pravnu kliniku, a Grad Križevci kroz Mrežu žena s invaliditetom pruža podršku i osnaživanje i zaštitu prava ženama s invaliditetom žrtvama nasilja putem SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja, te je omogućena pravna pomoć putem pravnog savjetovišta Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Savez udruga osoba s invaliditetom Karlovačke županije pruža usluge u suradnji s Pravnom Klinikom Pravnog Fakulteta u Zagrebu. Primorsko-goranska županija je financirala programe koji su usmjereni na skrb o žrtvama nasilja u iznosu od 368.000,00 kuna. Centar za profesionalnu rehabilitaciju Osijek informacije o smještaju u Sklonište za žrtve obiteljskog nasilja pruža na svojoj mrežnoj stranici, također su tiskali letak o smještaju u sklonište koji je distribuiran centrima za socijalnu skrb, nadalje su u izradi Protokola o radu Skloništa za žrtve obiteljskog nasilja u Osijeku kojim će se razraditi područja vezana za rad s korisnicima, uključujući i zaštitu od ponižavajućeg postupanja. Sklonište je prilagođeno i dostupni za korištenje žrtvama nasilja u obitelji – osobama s invaliditetom. U Gradu Zagrebu se u suradnji s udrugama osoba s invaliditetom kontinuirano potiče na korištenje usluga Savjetovišta Grada Zagreba neposrednim informiranjem ili putem informativnih letaka, a informacije o radu i uslugama savjetovišta dostupne su i na mrežnim stranicama Grada Zagreba. Tijekom 2017. godine usluge Savjetovišta za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja i Doma za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“ koristilo je ukupno 368 osoba (70 muškaraca i 298 žena), od čega je bilo 7 osoba s invaliditetom. Za navedenu aktivnost iz Proračuna Grada Zagreba u 2017. godini utrošeno je 192.594,14 kn, a zasebno nisu prikazana utrošena sredstva isključivo za osobe s invaliditetom.

Mjera 8. Osigurati učinkovitu zaštitu žena s invaliditetom i djevojčica s teškoćama u razvoju od nasilja, uključujući seksualnog nasilja

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Slavonskog Broda, udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom na području Brodsko-posavske županije organizirali su predavanja predstavnika MUP-a u udrugama o problematici nasilja nad ženama s invaliditetom i djevojčicama s teškoćama u razvoju. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Zadarske županije kao i Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Dubrovačko-neretvanske županije obilježava prigodne datume u borbi protiv nasilja nad ženama i djecom, u 2017. godini Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova RH održala je Okrugli stol na kojem je između ostalog predstavljen i međunarodni projekt „Prema stvarnoj ravnopravnosti muškaraca i žena“ –usklađivanje profesionalnog i obiteljskog života. Grad Poreč financirao je Udrugu centar za građanske inicijative za pružanje besplatne pravne pomoći pripadnicima ranjivih skupina i među njima i osobama s invaliditetom i žrtvama obiteljskog nasilja u ukupnom iznosu od 24.000,00 kn. Grad Pula financira i sudjeluje u organizaciji predavanja, tribina i aktivnosti osvještavanja javnosti o problematici nasilja nad ženama s invaliditetom i djevojčicama s teškoćama u razvoju kroz Vijeće za komunalnu

prevenciju. Karlovačka županija također se uključuje u aktivnosti civilnog društva vezano uz osvješćivanje javnosti o problematici nasilja. Gradski program obilježavanja kampanje za borbu protiv obiteljskog nasilja nad ženama provodi se u suradnji sa Gradskim društvom Crvenog križa Gospić, te osnovnim i srednjim školama sa područja Grada Gospića, MUP i Policijskom upravom Ličko-senjske županije kroz javne tribine, edukativna predavanja, osiguravanje promidžbeno-edukativnih materijala i putem radio emisija. Podružnica Obiteljski centar Krapinsko-zagorske županije u suradnji s Udrugom distrofičara Krapina obilježio je Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama te je provedena Kampanja „Bijela vrpca” u sklopu koje su održana tri tematska predavanja o prevenciji nasilja za učenike, a preventivni programi u svrhu edukacije i osnaživanju osoba s invaliditetom s ciljem podizanja svijesti o nasilju i mogućnosti zaštite realiziraju se u okviru: „Savjetovašta za osobe s invaliditetom”.

Grad Zagreb je kontinuirano provodio seminare i edukacije radionicama, tribinama, predavanjima i sl., za osobe s invaliditetom različitih vrsta oštećenja i skupina (žena, mladih, starijih), voditelje udruga i članove obitelji. Za navedenu aktivnost iz Proračuna Grada Zagreba utrošeno je 105.000,00 kn. Udruga osoba s invaliditetom na području Grada Zagreba kontinuirano izdaju svoja glasila u kojima objavljuju članke kojima upoznaju i senzibiliziraju stručnjake i javnost o specifičnostima i obilježjima pojedinih vrsta oštećenja, pristupu i komunikaciji s osobama s invaliditetom. Glasila se distribuiraju i lokalnoj samoupravi, centrima za socijalnu skrb, donatorima, sponzorima i ostalima kako bi se educirali stručnjaci i šira javnost o specifičnostima osoba s invaliditetom različitih vrsta oštećenja. U istu svrhu izrađuju, tiskaju i distribuiraju letke. Za navedenu aktivnost iz Proračuna Grada Zagreba utrošeno je 10.000,00 kn.

9. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti

JLP(R)S su osobama s invaliditetom osigurale komunikacijske sustave koje one mogu koristiti (službene obavijesti na mrežnim stranicama, radio emisije, audio knjige), kako bi mogle sudjelovati u svakodnevnom životu zajednice kao aktivni članovi društva.

Mjera 1. Omogućiti slobodno pretraživanje, primanje i prosljeđivanje informacija prema izboru pojedinca – osobe s invaliditetom na ravnopravnoj osnovi s drugim članovima društva

Mjera 2. Koristiti nove IKT tehnologije u cilju povećanja neovisnosti i kvalitete života osoba s invaliditetom.

Na mrežnim stranicama Grada Slavonskoga Broda redovito se ažuriraju informacije vezane uz osobe s invaliditetom, te postoji mogućnost podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava elektronskim putem. Grad Pazin na svojim mrežnim stranicama redovito objavljuje informacije od interesa za osobe s invaliditetom. Komunikacijski sustavi, e-usluge i informacijski sadržaji učinjeni su pristupačnijima osobama s invaliditetom kroz nove tehnologije. Zaposlenici Grada Pazina upoznati su s projektom e-Hrvatska kroz objavljivanje na mrežnim stranicama Grada Pazina, s posebnim naglaskom na e-uključenost. Temeljni dokumenti objavljuju se u službenom glasilu Grada Poreča-Parenzo, te na mrežnoj stranici grada kojeg je potom moguće kupiti u prijamnom uredu Grada Poreča, a moguće ih je dobiti i u elektronskom obliku. Gradska uprava raspolaže sa scannerima i fotokopirnim aparatima, kojima je moguće učiniti dokumente još dostupnijima, a svi djelatnici dužni su osobu s invaliditetom na njezin zahtjev primiti u pristupačnim prostorima gradske uprave, a prilikom izrade mrežne stranice vodilo se računa o prilagodbi iste osobama s invaliditetom. Grad Pula Pola na svojim mrežnim stranicama redovito objavljuje informacije od interesa za osobe s invaliditetom, te postoji kontinuirana suradnja sa udrugama osoba s invaliditetom. Redizajniranjem mrežne stranice Grada Rovinja-Rovigno postignut je viši stupanj pristupačnosti i lakša razumljivosti sadržaja. Službene informacije Općine Petrijanec objavljuju se na mrežnim stranicama i u „Službenom vjesniku Varaždinske županije“, općina ima instalirano računalo u zgradi općinske vijećnice dostupno osobama s invaliditetom. Grad Novi Marof povećao je sadržajnost mrežne stranice, a radio Novi Marof emitirao je tematske emisije. Na mrežnim stranicama Bjelovarsko-bilogorske županije i Gradova na njezinom području redovno se ažuriraju podaci i obrasci za ostvarivanje određenog prava. Grad Koprivnica sve akte grada objavljuje u digitalnom obliku na službenim stranicama, komunikacija s građanima omogućena je i besplatnim telefonom i društvenim mrežama. Grad

Đurđevac omogućava dostupnost sadržaja u pristupačnom obliku, te provodi senzibilizaciju uprave i službenika, objavljivanje aktualnih vijesti bitnih za građane u sredstvima javnog priopćavanja, te omogućava nesmetano korištenje ustanova usmjerenih na razvoj kulturnih sadržaja (Gradska knjižnica, Muzej, Dom kulture). Grad Slunj senzibilizira javnu upravu odnosno službenike u odnosu prema osobama s invaliditetom prema Direktivi Europskog parlamenta i Vijeća o dostupnosti internetskih stranica tijela u javnom sektoru, te redovito objavljuje i ažurira informacije o pravima i uslugama. Nova mrežna stranica Grada Đakova je u izradi, a davati će veće mogućnosti objave svih bitnih obrazaca i dokumenata. Udrugama osoba s invaliditetom u Krapinsko-zagorskoj županiji omogućeno je besplatno promoviranje i prezentiranje njihovih programa i projekata. Općina Jesenje u suradnji sa općinom Radoboj putem besplatnog mjesečnika informira svoje građane o svim važnijim događanjima i odlukama koje se donose, iste informacije objavljuje na svojoj mrežnoj stranici, te na Radiu Krapina. Općina Kraljevec na Sutli izdaje godišnje informativne novine, a iste informacije objavljuje i na svojoj mrežnoj stranici, te u Zagorskom listu. Općina Budinščina ima svoju mrežnu stranicu na kojoj se objavljuju svi važniji događaji, aktivnosti, odluke, natječaji. Osim toga ugovorena je suradnja s lokalnom radio stanicom vezano uz javno informiranje građana, za što osigurava sredstva u iznosu od 30.000,00 kuna. Općina Budinščina je sufinancirala dva projekta udruga u iznosu od 1.000,00 kuna za realizaciju programa kojima se stvaraju uvjeti za kvalitetniju komunikaciju i informiranje. Grad Belišće osigurava informacije putem mrežnih stranica, gradskog biltena i lokalnog tjednika. Službene informacije za osobe s invaliditetom dostupne su na Oglasnim pločama i mrežnoj stranici Udruge invalida rada (www.uirb.hr), u lokalnim tiskovinama i na lokalnoj radio postaji, te u Vodiču kroz propise i Informatoru o pravima osoba s invaliditetom Udruge invalida rada. Obiteljski centar Osječko-baranjske županije s uredima u susjednim gradovima Našice, Valpovo, Đakovo i Beli Manastir pruža uslugu savjetovanja, te provodi preventivne programe i projekte, edukacije, predavanja, radionice, te informira putem tribine i okruglih stolova, pritom je poseban naglasak stavljen je na potrebe osoba s invaliditetom. Udruga osoba s invaliditetom Split je tiskala publikaciju „Vrijeme je da se kaže 4“ koja obrađuje teme: pristupačnost, način života i problemi osoba s invaliditetom te odgojno i obrazovne teme. Kroz spomenutu publikaciju osiguran je prostor za informiranje o aktivnosti tijela, institucija i udruga u korist osoba s invaliditetom. Grad Lepoglava je u 2017. godini izradio dvije aplikacije putem kojih građani mogu komunicirati s gradskom upravom. Radi se o pregledniku informacija kao Geoinformacijskom sustavu grada Lepoglave i aplikacije za prijavu kvara na komunalnoj infrastrukturi 'Geoforum'. Karlovačka županija putem Objedinjenog Kataloga prava i usluga za osobe s invaliditetom koji je dostupan na <http://katalog.suoikz.hr/pruza> informacije osobama s invaliditetom. Grad Rijeka je u svom prostoru omogućio građanima besplatno korištenje računala. Navedeni prostor prilagođen je i osobama otežane pokretljivosti, a oprema je obogaćena čitačem za slijepe i softverom s kojom se slijepim i slabovidnim osobama omogućuje korištenje računala. Nadalje, dio mrežne stranice Grada Rijeke www.rijeka.hr prilagođen je gluhim i nagluhim osobama, a proveden je i informatički tečaj za gluhe i nagluhe osobe, ujedno je objavljen i vodič kroz socijalni program Grada Rijeke koji je prilagođen slabovidnim osobama i osobama s oštećenjem sluha. Grad Zagreb ima izrađen i obnovljen s popisom potpornih tehnologija, godišnji izvještaj s novim informacijama koje se kontinuirano ažuriraju, kao i mrežne stranice. Provedeno je 17 edukacija vezano uz navedenu mjeru u koje je bilo uključeno 808 osoba i 14 organizacija. Evaluacije se redovno provode. Pet podružnica Knjižnica Grada Zagreba potpuno je prilagođeno osobama s invaliditetom.

Mjera 3. Podizanje razine svijesti javnosti o pravima osoba s invaliditetom nizom različitih aktivnosti koje pridonose općoj toleranciji za raznolikosti u društvu i suzbijanju stereotipa i diskriminacije osoba s invaliditetom

Mjera 4. Kontinuirano promovirati Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda, relevantne preporuke Vijeća Europe i informirati o potrebnim promjenama u društvu s obzirom na preuzete obaveze i međunarodne ugovore kojih je Republika Hrvatska stranka

Društvo multiple skleroze je kroz projekt „FIRST RADIO – Non profit radio“ osnovalo neprofitni radio Radio92FM+ koji je poseban medijski projekt u Slavanskom Brodu. Projekt je

podržan od strane Europske unije, potpuno je neovisan i usmjeren je na marginalizirane skupine. Splitsko-dalmatinska županija, gradovi i općine na njezinom području podržavaju i aktivno uključuju osobe s invaliditetom u sve manifestacije javnoga djelovanja i obilježavanje datuma važnih za promicanje ljudskih prava i unapređenje položaja osoba s invaliditetom. U organizaciji nositelja projekta, Knjižnice i čitaonice Pitomača i partnera Centra za kulturu "Drago Britvić" obilježen je „Međunarodni dan bijelog štapa“ putem javne tribine pod nazivom "Gledam dušom-vidim srcem" na temu problematike s kojom se susreću slijepe i slabovidne osobe kao i predstavom "Kako vi vodite ljubav" u izvedbi Dramskog kazališta slijepih "Novi život". U Gradu Velika Gorica svake godine u rujnu organizira se *Dan jednakih mogućnosti* kojim se kroz prezentaciju različitih sportskih aktivnosti ističu mogućnosti osoba s invaliditetom. Prilikom obilježavanja *Međunarodnog dana osoba s invaliditetom* u gradu se kroz tjedan dana organiziraju različite aktivnosti u cilju senzibilizacije javnost za potrebe osoba s invaliditetom. Održana je završna konferencija projekta Prsten potpore (II) usmjeren na osiguravanje pomoćnika u nastavi za djecu s teškoćama u razvoju o čemu je upoznata šira javnost. Tijekom provedbe projekta Prsten potpore (II) u suradnji s Udrugom Srce održana je radionica za širu javnost na kojoj je predstavljena suradnja OCD-a i obrazovnih ustanova. Grad Koprivnica u suradnji s Udrugom slijepih Koprivničko-križevačke županije i Društvom multiple skleroze Koprivničko-križevačke županije proveo je 3 kampanje. Grad Križevci u suradnji s Udrugom Hera organizirao je kampanju „Milijarda ustaje: revolucija i solidarnost protiv eksploatacije žena“; Povodom europskog tjedna mobilnosti Udruga osoba s invaliditetom se uključila u kampanju Saveza društava distrofičara Hrvatske „Za pokret“; Koprivničko-križevačka županija izradila je i prezentirala vodič za učitelje pod nazivom „Promjena“ u suradnji s Udrugom invalida grada Koprivnice „Bolje sutra“ i Povjerenstvom za ravnopravnost spolova. Udruga invalida rada Pakrac-Lipik organizirala je informatičku radionica koja je obuhvatila 9 polaznika. Podružnica Obiteljski centar Krapinsko-zagorske županije u svojim redovitim radio emisijama na lokalnim radio postajama senzibilizira javnost na probleme osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju. Podružnica Obiteljski centar Krapinsko-zagorske županije i Udruga distrofičara Krapina sudjelovali su u obilježavanju Europskog tjedna mobilnosti. Grad Đurđevac je uključen u aktivnosti udruga s područja Grada Đurđevca te sufinancira njihovo provođenje.

Grad Zagreb izvještava da prilikom izvršavanja svakodnevnih poslovnih aktivnosti te putem sredstava javnog priopćavanja, ustanove i udruge dosljedno provode politiku korištenja jedinstvene nediskriminirajuće terminologije, sukladno Konvenciji UN-a o pravima osoba s invaliditetom i važećim propisima. U cilju navedenoga održano je 60 edukacija, 6 skupova (tribine, okrugli stolovi), Izrađen Vodič kroz Grad Zagreb za osobe s invaliditetom te su obilježeni datumi povezani s promicanjem ljudskih prava i unapređenjem položaja osoba s invaliditetom.

10. Sudjelovanje u kulturnom životu

JLP(R)S su financirale programe kulturnih i kreativnih sadržaja namijenjenih osobama s invaliditetom kako bi one bile ravnopravno uključene u kulturni život kao punopravni članovi društva.

Mjera 1. Osigurati osobama s invaliditetom veću dostupnost svih sadržaja vezanih uz kulturni život zajednice namijenjenih svim drugim građanima

Prostor Gradske knjižnice u Slavonskom Brodu potpuno je prilagođen osobama s invaliditetom, a djelomično su prilagođeni Galerija Ružić, Spomen dom Dragutina Tadijanovića, Saloni Becić, KKD Ivana Brlić Mažuranić, Muzej Brodskog Posavlja. Prostori u Zadru u kojima se odvijaju kulturni sadržaji i koji ispunjavaju kriterij o građevinskoj pristupačnosti za osobe s invaliditetom su HNK Zadar, Arheološki muzej Zadar, Narodni muzej Zadar, Kazalište lutaka Zadar, Kneževa palača, Gradska knjižnica Zadar, Državni arhiv i Znanstvena knjižnica Zadar, Sveučilište u Zadru. Pojedini objekti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji ispunjavaju kriterij o građevinskoj pristupačnosti za osobe s invaliditetom: CineStar Dubrovnik, Dubrovački muzeji, Hotelske kuće. Virovitičko-podravsko županija kroz projekt "Postavljanje rampe za savladavanje visinske razlike osoba s invaliditetom i smanjene pokretljivosti u sklopu energetske obnove Doma kulture u Pitomači na Trgu kralja Tomislava 12 i 13" predviđa postavljanje platforme, odnosno pristupne rampe kod

ulaza u objekt. Čime će se omogućiti ravnopravno uživanje ili korištenje svih sadržaja i usluga koje će se odvijati u Domu kulture. Izrađen je glavni projekt, a ukupni trošak izrade rampe je 37.145,00 kuna. Grad Ivanec i Pučko otvoreno učilište Đuro Arnold Ivanec izvršili su rekonstrukciju i adaptaciju Kino dvorane Ivanec, te je omogućen pristup sadržajima za osobe s invaliditetom. U svim objektima u vlasništvu Općine Vinica u kojima postoji mogućnost odvijanja određenog kulturnog programa prilagođen je ulaz osobama smanjene pokretljivosti. Kulturni centar 'Ivan Rabuzin', Novi Marof, u potpunosti je prilagođen osobama s invaliditetom, kao i škole na području Grada, a u 2018. godini planirana je adaptacija prilaza i ulaza u zgradu Gradske uprave. Gradski muzej Bjelovar, Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar, Bjelovarsko kazalište i Kulturni i multimedijски centar Bjelovar pristupačni su objekti za osobe s invaliditetom. Gradska knjižnica Slavka Kolara Čazma, uz potporu Grada Čazme, kontinuirano nabavlja audio knjige i ostalu opremu prilagođenu osobama s invaliditetom, ujedno su u knjižnici dostupni svi dokumenti iz djelokruga Grada Čazme. Grad Đurđevac i Općina Virje imaju prilagođene prostore u kojima se odvijaju kulturni sadržaji (muzeji, arhivi, knjižnice, kino dvorane, kazališta i dr.) U Gradu Đurđevcu prilagođen je pristup kino dvorani, Muzeju Grada Đurđevca (osiguran skalamobil), Gradskoj knjižnici Đurđevac (dizalo), a u društvenim domovima u prigradskim naseljima gdje se održavaju kulturni događaji postoji pristupačan prilaz. Grad Slunj osigurao je osnovnu pristupačnost u smislu prilaza Pučkom otvorenom učilištu Slunj, knjižnici i čitaonici Slunj. Na području Međimurske županije, Centar za kulturu Čakovec ima osiguran pristup kino i kazališnim predstavama te izložbama. Grad Pakrac u suradnji s Udrugom roditelja djece i osoba s posebnim potrebama gradova Pakraca i Lipika „Latica“, te Udrugom za promicanje inkluzije organizirao je održavanje 3 senzorne kino projekcije. U Obiteljskom centru Krapinsko-zagorske županije održana je radionica na temu „Osobe s invaliditetom u kulturno umjetničkom životu“. Grad Pula prilagodio je sve svoje ustanove kulturnog sadržaja osobama s invaliditetom. Titlované su na hrvatski jezik kino predstave na stranim jezicima i kazališne predstave na talijanskom jeziku. U zgradi Spomen doma u Pazinu prilagođena su 3 ulaza za prostore u kojima se odvijaju kulturni sadržaji. Državni arhiv u Pazinu ima prilagođen ulaz u sve prostorije za korisnike, ima rampu na ulazu i dizalo.

Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba je putem Programa javnih potreba u kulturi Grada Zagreba za 2017. godini osigurao naraciju za slijepe osobe na 9 predstava za što je utrošeno 35.000,00 kn, a u prethodnoj godini isto je osigurano na 6 predstava. Uz potporu Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport u 2017. godini su u Muzeju grada Zagreba, postavljene tzv. Info taktilne točke, legenda na brajici kojim je omogućeno da slijepe i slabovidne osobe mogu steći uvid u izloženu građu u okviru stalnoga postava muzeja za navedeno je utrošeno 30.000,00 kn, a za istu namjenu u 2016. godini utrošeno je 80.000,00 kuna.

Mjera 2. Kontinuirano poticati i podupirati projekte koji afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom, uključujući i projekte koji potiču umrežavanja i uključenost osoba s invaliditetom na projektima u institucionalnoj i neovisnoj kulturi, na međunarodnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini

Brodsko-posavska županija je sufinancirala programe Udruge osoba s invaliditetom „Locomoto“ (časopis „Zvezdica“), Društva multiple skleroze Brodsko-posavske županije (Radio 92FM), Udruga za unapređenje duševnog zdravlja „Vrapčići“ (kazališna predstava „Zaviri u moj film“) i dr. Na području Grada Ludbrega djeluje Kulturno umjetničko društvo „Anka Ošpuh“ Ludbreg koja okuplja i osobe s invaliditetom. Grad Ludbreg osnivač je Centra za kulturu i informiranje „Dragutin Novak“ Ludbreg u kojem su se odvijale kazališne predstave, koncerti, izložbe, a u kojima su sudjelovale i osobe s invaliditetom, te je osnivač Gradske knjižnice i čitaonice «Mladen Kerstner» Ludbreg koja surađuje s osnovnim školama, dječjim vrtićima s područja Grada Ludbrega, a u njihovim aktivnostima sudjeluju i djeca s teškoćama u razvoju. Grad Novi Marof dodijelio je potporu programima udruga i ustanova u kulturi koje afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom u iznosu 22.700,00 kn. Grad Zaprešić je u 2017. godini izdvojio 12.000,00 kuna za program udruge Ivančica „Četvrtkom zajedno“ kojem je cilj podizanje kvalitete života osoba s invaliditetom uključivanjem u programe rada kao što su kreativne radionice, sportske aktivnosti, izleti i dr. Koprivničko-križevačka županija u cilju provedbe ove mjere sufinancirala je 1 udruhu sa 10.000

kuna, Grad Đurđevac 2 udruge sa 37.000 kuna, a Grad Križevci 1 udruhu sa 10.000 kuna. Međimurske županije podržava programe udruga osoba s invaliditetom te potiče kreativno stvaralaštvo njihovih članova čiji radovi se izlažu i predstavljaju na raznim manifestacijama i izložbama, te prilikom obilježavanja značajnih datuma na razini lokalne i regionalne samouprave. Primorsko-goranska županija je u 2017. godini podržala iznosom od 132.000,00 kuna programe Udruga koji su usmjereni na kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom: plesne radionice, glazbene radionice, radionice glume, kreativne radionice, radionice šivanja, radionice izrade suvenira. U 2017. godini Grad Opatija u svom gradskom proračunu osigurava sredstva u iznosu od 15.000,00 kuna za projekt Dani plesa u provedbi umjetničke organizacije Plesni art Laboratorij, u koji je uključena i plesna skupina „Magija“ Udruge osoba s dječjom i cerebralnom paralizom iz Rijeke. Općina Budinščina financirala je rad udruge Društvo Naša djeca u iznosu od 6.000,00 kuna koja u kreativne radionice uključuje djecu s teškoćama u razvoju. Grad Novi Marof je tijekom 2017. godine sa suradničkim institucijama i organizacijama sudjelovao u nekoliko okruglih stolova i seminara, a Udruge osoba s invaliditetom koje djeluju na području Grada organiziraju aktivnosti i tribine s ciljem promicanja i zaštite prava osoba s invaliditetom, te razvoja kreativnih i umjetničkih mogućnosti osoba s invaliditetom. Tu su posebno aktivne udruga Srce: <http://www.udrugasrce.hr/> i Sunce: <http://www.udruga-sunce.hr/>. Udruga osoba s intelektualnim teškoćama Istre - poludnevni boravak Buzet u 2017. godini realizirala je projekt pod nazivom „100lica“ kao aktivnost kojom se na neizravan način senzibiliziralo djecu i širu javnost u maloj lokalnoj zajednici o potrebama osoba s intelektualnim teškoćama. Za realizaciju navedenog projekta u 2017. godini iz proračuna Grada Buzeta utrošena su financijska sredstva u iznosu od 1.504,15 kuna. Grad Pazin je u 2017. godini financirao 12 udruga iz područja kulture i 1 savez udruga; Ukupno je sufinancirano 7 programa, 9 projekata i 4 manifestacije iznosom od 220.000,00 kn. Odobrena je donacija Dnevnom centru za radnu terapiju i rehabilitaciju – Pula za sufinanciranje troškova sudjelovanja na 16. Festivalu jednakih mogućnosti, a Općina Funtana je sufinancirala nositelja projekta s iznosom od 2.000,00 kuna. Općina Marčana sufinancirala je snimanja filma Lucije Šebelić (osoba s invaliditetom) u okviru Rakljskog kulturnog ljeta.

Uz potporu Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba te Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom Grada Zagreba sufinancirano je ukupno 19 programa/projekata iznosom od 548.400,00 kuna, dok je u 2016. godini sufinancirano 12 programa/projekata u iznosu od 214.000,00 kuna.

11. Sudjelovanje u javnom i političkom životu

U svrhu ravnopravnog sudjelovanja osoba s invaliditetom u javnom i političkom životu, JLP(R)S osiguravaju osobama s invaliditetom potrebnu tehničku podršku i dostupnost važnih dokumenata, te potiču žene i mlade osobe s invaliditetom na sudjelovanje u javnom i političkom životu.

Mjera 1. Osigurati tehničku podršku ili druge oblike pomoći kako bi svim osobama s invaliditetom bili dostupni temeljni dokumenti od značaja za političko sudjelovanje na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini i kako bi se olakšalo sudjelovanje osoba s invaliditetom u predstavničkim i izvršnim tijelima

Vezano uz navedenu mjeru 9 jedinica lokalne i područne samouprave izvještavaju da je osobama s invaliditetom omogućena dostupnost svih temeljnih dokumenata od značaja za političko sudjelovanje na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini u različitim formatima, a koji su dostupni na internetskim stranicama, putem Županijskih publikacija, Službenih glasnika, brošura, pisanih i elektroničkih medija. Osobe s invaliditetom svoja biračka prava ostvaruju sukladno Hrvatskom izbornom zakonodavstvu i općim aktima grada bez obzira radi li se o izboru članova predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, gradonačelnika ili članova mjesne samouprave. Osigurava se biračko pravo i mogućnost tajnog glasovanja osobama s invaliditetom, uz osiguranu dostupnost biračkim mjestima. Grad Koprivnica sve važne dokumente objavljuje u digitalnom obliku, a isti su dostupni i u Knjižnici i čitaonici „Fran Galović“ Koprivnica koja je opremljena opremom za pomoć u čitanju slabovidnim i slijepim osobama. Udruge osoba s invaliditetom na području Požeško-

slavonske županije raspolažu skenerima, pisačima na Brailleovom pismu koje mogu koristiti osobe s invaliditetom. Grad Poreč izvještava da se gradonačelnika, službenike u gradskoj upravi i širu javnost informira o osnovnim načelima i načinima uključivanja osoba s invaliditetom u politički i javni život zajednice, te da se osobama s invaliditetom omogućava glasovati u skladu s važećim propisima i naputcima koji se odnose na izbore koji se provode.

Putem kontinuirane suradnje s udrugama osoba s invaliditetom, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom Grada Zagreba prati potrebe i interese osoba s invaliditetom za političko djelovanje te im, u skladu s potrebama, omogućava dostupnost temeljnih dokumenata i pruža tehničku i drugu potrebnu pomoć. Financiranjem udruga, Grad Zagreb je približio slijepim i slabovidnim osobama štivo tiskanih publikacija. Za ovu mjeru iz proračuna Grada Zagreba ukupno je utrošeno 10.000,00 kuna.

Mjera 3. Promicati sudjelovanje žena i mladih osoba s invaliditetom u javnom i političkom djelovanju na svim razinama

Grad Lepoglava organizirao je javnu tribinu na kojoj je sudjelovalo desetak osoba s invaliditetom, a koja je bila javno prikazana na Hrvatskoj radio televiziji u emisiji „Normalan život“. Sudionici javne tribine podijelili su svoja životna iskustva vezano uz svoja tjelesna oštećenja. Koprivničko-križevačka županija u suradnji s Povjerenstvom za ravnopravnost spolova, Udrugom invalida grada Koprivnice „Bolje sutra“ i COOR „Podravsko sunce“ izradilo je program „Parlaonica“. U Ogulinu je 2. ožujka 2017. godine, u organizaciji Županijskog povjerenstva za ravnopravnost spolova Karlovačke županije i Udruge osoba s invaliditetom Karlovačke županije održana javna tribina pod nazivom „Nasilje u obitelji nad ženama s invaliditetom“. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Karlovačke županije kontinuirano sudjeluje kao partner u provedbi različitih aktivnosti udruga osoba s invaliditetom. Predstavnice Saveza udruga osoba s invaliditetom pozivaju se na sjednice Povjerenstva i surađuju zajedno u planiranju daljnjih aktivnosti. Promicanjem sudjelovanja žena i mladih osoba s invaliditetom među ostalim bave se i Savjet mladih Grada Pazina, te Grada Pule i Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Grada Pazina, te Grada Pule, koji kao radna i savjetodavna tijela Gradskog vijeća Grada Pazina, te Grada Pule, promiču jednaku prisutnost u svim područjima javnog i privatnog života, jednak status te jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava, kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata.

Grad Zagreb je financijski podržao projekt od važnosti za uključivanje osoba s intelektualnim teškoćama u javni i politički život iznosom od 70.000,00 kuna.

Na skupu „Žene mijenjaju svijet rada“ održanom u sklopu projekta „Ne nasilju nad ženama s invaliditetom“, Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH, koji je Grad Zagreb financijski podržao iznosom od 35.000,00 kuna, u cijelosti su prikazani svi oblici nasilja koje žene s invaliditetom doživljavaju na radu, od načina kako se pripremaju natječaji preko vođenja razgovora sa kandidatkinjama pri samom zapošljavanju i tijekom rada. Na održanom treningu predstavljeni su nacionalni, lokalni i UN dokumenti vezani za prava žena s invaliditetom.

12. Istraživanje i razvoj

U dostavljenim izvješćima JLP(R)S nema podataka o provedenim istraživanjima.

13. Rekreacija, razonoda i šport

JLP(R)S su tijekom 2017. godine organizirale razne kulturne i sportske aktivnosti s ciljem što većeg aktivnog sudjelovanja osoba s invaliditetom u istima. Također se kontinuirano prilagođavaju sportski objekti i igrališta te se financiraju brojni kulturni i sportski projekti usmjereni osobama s invaliditetom.

Mjera 1. Informirati i podizati svijest o pristupačnom turizmu

Splitsko-dalmatinska županija je sufinancirala uređenje plaže "Nikolina" u općini Baška Voda u iznosu od 450.000,00 kuna na kojoj je izgrađena i rampa za osobe s invaliditetom, te ugradnju lifta u Općini Sutivan u iznosu od 90.000,00 kuna i izgradnju obiteljske plaže od ušće Žrnovnice do športske luke "Strožanac" u Podstrani u iznosu od 3.000.000,00 kuna. U Karlovačkoj županiji slijepe i slabovidne osobe mogu koristiti menu restorana na Brailleovom pismu u Hotelu Korana-Srakovcic

i restoranu Lovački rog. Dva su smještajna objekta u Gradu Karlovcu koji imaju za osobe s invaliditetom osigurana i prilagođena parkirališna mjesta: Hotel Korana Srakovcic i Hotel Europa – Karlovac. Navedeni hoteli su pristupačni osobama s invaliditetom (smještaj i drugi sadržaji). U sklopu prvog registriranog riječkog kupališta u Karlovcu, tzv. Foginovo kupalište za osobe s invaliditetom osigurano je dizalo za ulazak u vodu, posebno adaptirani sanitarni čvor, uređena svlačionica i nabavljene ležaljke, te program plivanja uz pratnju spasioca. Udruga turističkih vodiča Bastion nudi uslugu turističkog vođenja po Karlovačkoj Županiji na znakovnom jeziku. Gradski muzej Karlovac ima audio vodič po stalnom postavu muzeja. Također u ponudi ima i vodič za slijepe i slabovidne osobe. Ispisan je krupnim crnim tiskom i Brailleovim pismom. Ilustracije koje prikazuju oblik Karlovca 1579. godine i suvremeno doba otisnute su reljefno. Turistička zajednica Grada Novog Marofa, Radio Novi Marof, Pučko otvoreno Učilište omogućava javno dostupne informacije o turističkim lokalitetima i atrakcijama na području Grada. Istarska županija prilikom objavljivanja Javnog poziva za dodjelu potpora organizatorima turističkih manifestacija, dodatno boduje pristupačnost i prilagođenost osobama s invaliditetom, te provodi edukaciju organizatora manifestacija o važnosti osiguravanja pristupačnosti osobama s invaliditetom. Prilikom obilježavanja Svjetskog dana turizma, u promotivnim materijalima daju se informacije o turističkoj ponudi i sadržajima prilagođenima osobama s invaliditetom. Stručno tijelo za utvrđivanje uvjeta za uređenje plaža skreće pozornost da se prilikom uređenja pazi na prilagođavanje uvjeta osobama s invaliditetom.

Tijekom 2017. je prezentiran Vodič za osobe s invaliditetom kroz Grad Zagreb, publikacija koja sadrži snimku stanja 2.455 objekata i površina s obzirom na njihovu dostupnost osobama s različitim vrstama oštećenja s pripadajućim stupnjem prilagođenosti. Isti je dostupan na mrežnoj stranici Grada Zagreba, a sama aktivnost izrade vodiča realizirana je u 2016. godini.

Mjera 2. Izraditi, provoditi i pratiti programe izvanškolskih športskih i drugih aktivnosti koje će poboljšati uključivanje djece i mladeži s teškoćama u razvoju

Mjera 3. Provoditi sportske programe i druge aktivnosti koji će poboljšati uključivanje djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom.

Na području grada Slavonskog Broda djeluje 12 sportskih udruga osoba s invaliditetom koje su okupljene u Sportski savez invalida. Grad podmiruje troškove plaće koordinatora zaposlenog u Savezu i sportskih natjecanja, te osigurava besplatno korištenje gradskih prostora za klubove osoba s invaliditetom. Grad Varaždin kontinuirano putem Zajednice sportskih udruga Grada Varaždina sufinancira sportske aktivnosti u iznosu 90.000,00 kuna za 11 udruga osoba s invaliditetom koje uključuju djecu s teškoćama u razvoju i mlade s invaliditetom u svakodnevne programirane i planirane sportske aktivnosti u mjestu stanovanja. Na području Grada Velike Gorice djeluje Sportski savez osoba s invaliditetom koji kontinuirano izrađuje godišnji program uključivanja djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u različite sportske aktivnosti, a u 2017. godini kroz sportske klubove koji djeluju unutar Saveza evidentirano je oko 50 djece s teškoćama u razvoju i 15-tak osoba s invaliditetom. Programom javnih potreba u sportu Zagrebačke županije, za 2017. godinu osigurana su sredstva za program Sportskog saveza osoba s invaliditetom u svrhu sudjelovanja na državnim i međunarodnim natjecanjima (smještaj i prijevoz), sportske manifestacije, promotivne aktivnosti, nabavu sportskih rekvizita, sportski zimski kamp i rad samog saveza. Grad Bjelovar sufinancira programe i aktivnosti Bjelovarskog sportskog saveza osoba s invaliditetom, te programe i aktivnosti Sportskog saveza gluhih Bjelovar. Bjelovarsko-bilogorska županija sufinancira programe i aktivnosti Sportskog saveza osoba s invaliditetom Bjelovarsko-bilogorske županije. Općina Kostrena prihvatila je supokroviteljstvo Državnih susreta MATP-a koji su se održali 26. svibnja 2017. godine u Sportskoj dvorani Kostrena u organizaciji Centra za rehabilitaciju „Fortica“ Kraljevica. MATP je program Specijalne olimpijade djece s teškoćama u razvoju, pokrenut u SAD-u, u cilju da se u motoričke aktivnosti uključe i osobe s najvećim stupnjem psiho-fizičkih teškoća, koje zbog istih ne mogu zadovoljiti stroga pravila Specijalne olimpijade. U manifestaciji je učestvovalo 20 ekipa sa 250 sudionika, a u aktivnost je uključen velik broj volontera. Za ovu namjenu utrošeno je 3.000,00 kuna. Općina Vinica sufinancirala je iznosom od 1.000,00 kuna natjecanje osoba sa Down sindromom u plivanju u organizaciji Plivačkog kluba VIDRA iz Varaždina. Na području Grada Belišća aktivno

je Športsko društvo gluhih koje organizira razna natjecanja u pikadu, stolnom tenisu, šahu, malom nogometu i kuglanju, te sudjeluje na državnim i međudržavnim natjecanjima, a tijekom ljetnih mjeseci organiziraju se sportski susreti Udruga invalida rada. Grad Pazin u Strategiji razvoja sporta i rekreacije Grada Pazina 2017-2021 kao jednu od ključnih aktivnosti ističe programe za uključivanje djece s teškoćama u razvoju i mladih s invaliditetom U gradu Puli su u svim sportskim i rekreativnim aktivnostima integrirani prilagođeni programi i uvjeti za osobe s invaliditetom. U Gradu Rovinju organizirane su Dječje ljetne kolonije u trajanju od deset dana sa prilagođenim programom za osobe s invaliditetom, te terapijsko jahanje. U Poreču je 2017. godine održano Europsko prvenstvo u sjedećoj odbojci, koje je okupilo više od 800 sportaša i članova stručnog osoblja u 14 muških i 9 ženskih reprezentacija iz 16 europskih država, te brojne volontere, sudce.

Mjera: 4. Osigurati i prilagoditi dječja igrališta, sportske terene i parkove djeci s teškoćama u razvoju

Brodsko-posavska županija ima dva dječja igrališta prilagođena djeci s teškoćama u razvoju, a većina sportskih objekata prilagođena je i dostupna osobama s invaliditetom. U Splitsko-dalmatinskoj županiji, gradovi i općine djeci s teškoćama u razvoju osiguravaju pristupačnost dječjih igrališta, sportskih terena i parkova u okviru proračunskih mogućnosti. Svako od 6 naselja Općine Petrijanec ima nogometno igralište i igralište za djecu koje mogu koristiti i djeca s teškoćama u razvoju. Osim toga, uz sportski centar u Petrijancu su dva teniska terena, te asfaltirani teren za rukomet i košarku koji su dostupni osobama s invaliditetom. U sklopu osnovne škole u Petrijancu je moderno opremljena sportska dvorana koja u potpunosti zadovoljava potrebe djece s teškoćama u razvoju.

U Gradu Koprivnici u skladu s univerzalnim dizajnom obnovljeno je školsko sportsko igralište OŠ „Antun Nemčić Gostovinski“ Koprivnica, te dječje igralište u parku na središnjem gradskom trgu,. U gradu Slunju postoji djelomična pristupačnost dječjim igralištima, sportskim terenima u smislu prilaza istima. Na području grada Čakovca jedno je dječje igralište opremljeno i pristupačno za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom. Na novoizgrađenom rekreacijskom parku u Čepinu, Novo naselje, izgrađeno je novo dječje igralište na kojem je postavljena ljuljačka prilagođena za djecu s teškoćama u razvoju. U Donjoj Stubici izgrađena je sportska dvorana koja ima prilagođen pristup za osobe s invaliditetom. U gradu Poreču izvedena je rampa sa šetnice u more. Ugrađenu su oznake na brojevnom pismu i taktilne crte vođenja sa šetnice do rampe. Svi navedeni radovi izvedeni su u sklopu uređenja plaže na Gradskom kupalištu. Vrijednost investicije bila je 1.688.000,00 kuna (bez PDV-a). Na prometnicama na području Grada Poreča – Parenzo su izvedeni radovi na 15 lokacija odnosno 35 točaka na kojima su se pješačke površine prilagodile osobama s poteškoćama u kretanju uklanjanjem arhitektonskih barijera. Vrijednost izvedenih radova iznosi oko 41.000,00 kuna bez PDV-a. Na lokaciji: „Rekreaciona zona“ postavljen je Mini fitness set za osobe u invalidskim kolicima, vrijednost investicije je 8.760,00 kn. Pazin sport d.o.o. kao društvo koje upravlja sportskim objektima i to Školsko-gradsko sportskom dvoranom Pazin, Boćarskim centrom Aleksandar Anzur Pazin te Gradskim stadionom Pazin u okviru svojih izgrađenih objekata i prostora ima osiguranu pristupačnost u sve objekte i prostore navedenim osobama. Društvo Pazin sport d.o.o. je tijekom 2017. godine sklopilo Ugovor o zakupu poslovnog prostora za dio poslovnog prostora u sportskom objektu Školsko-gradske sportske dvorane Pazin sa Udrugom roditelja s teškoćama u razvoju „Hoću-Mogu“ Pazin. Pula sport d.o.o. kao društvo koje upravlja svim sportskim objektima i prostorima u okviru svojih izgrađenih objekata i prostora ima osiguranu pristupačnost u sve objekte i prostore invalidnim osobama. Općina Funtana-Fontane je u sklopu projekta uređenja plaže od Uvale Perila do Autokampa „Bijela uvala uredila plažu i sanitarni čvor na način da je prilagođena osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti. Za izradu podloge rampe na plaži i betoniranje iste utrošeno je 18.466,51 kuna, dok je za nabavku sanitarnog čvora s montažnom rampom ispred ulaza za invalide utrošeno 63.280,78 kuna.

U Gradu Zagrebu su tijekom 2017. godine na ukupno 5 postojećih dječjih igrališta ugrađene sprave namijenjene djeci s teškoćama u razvoju za što je utrošeno 472.325,00 kuna, dok je u 2016. godini uređeno 8 dječjih igrališta u skladu s potrebama djece s teškoćama u razvoju u iznosu od 330.327,50 kuna.

14. Rizične situacije i humanitarna krizna stanja

Ukupno je 7 JLP(R)S izvještavalo o mjerama u ovom području Nacionalne strategije, i to u pogledu pripremanja planova za pružanje skrbi osobama s invaliditetom u katastrofi, te u pogledu osposobljavanja i pripremanja osoblja civilne zaštite za sudjelovanje u skrbi o osobama s invaliditetom u katastrofi.

Grad Novi Marof u svojim dokumentima <http://novi-marof.hr/planovi-zastite/> podrazumijeva istu razinu podrške osobama s invaliditetom u slučaju katastrofe na ravnopravnoj osnovi s drugim građanima, te redovito u svom proračunu predviđa potrebna sredstva za pripadnike operativnih snaga civilne zaštite. Bjelovarsko-bilogorska županija i Grad Bjelovar u svojim normativnim aktima poštuju načela sustava civilne zaštite bez posebnog naglašavanja pomoći osobama s invaliditetom. U 2017. godini za područje Grada Đakova donesena je procjena rizika od velikih nesreća, ali plan još nije donesen. U 2017. godini donesena je Odluka o imenovanju Stožera civilne zaštite Grada Đakova, Odluka o određivanju pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite na području Grada Đakova i Odluka o imenovanju povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite na području Grada Đakova. Lokacije za provođenje skrbi o osobama s invaliditetom nisu unaprijed utvrđene, već se utvrđuju sukladno raspoloživim smještajnim kapacitetima, međutim utvrđena su 3 skloništa na području Grada Đakova (Centar za kulturu, Gradska tržnica i zgrada na Vijencu k. A. Stepinca 10). Plan djelovanja civilne zaštite Općine Brinje sadrži zadatke za postupanje u rizičnim situacijama i kriznim stanjima. U suradnji javnih vatrogasnih postrojbi Gradova i Općina, te Gradskog društva Crvenog križa na području Splitsko-dalmatinske županije donesen je plan razvoja sustava civilne zaštite. U postojećem Planu civilne zaštite Grada Pazina predviđena je evakuacija za ranjive skupine, a nakon donošenja Procjene od velikih nesreća za Grad Pazin (u 2018. godini) izraditi će se Plan djelovanja civilne zaštite koji će sadržavati osiguravanje specifičnih potreba osoba s invaliditetom. Grad Pula provodi mjere i aktivnosti u pripremi za rizične situacije, a kroz Planove razrađeno je djelovanje sustava civilne zaštite za svaki ugroz posebno. Na razini grada osnovan je Stožer civilne zaštite. Provedeno osposobljavanje Stožera civilne zaštite Grada Rovinja-Rovigno sa posebnim naglaskom za postupanje i skrbi o osobama s invaliditetom. Provođenje skrbi o osobama s invaliditetom u velikoj nesreći i katastrofi ugrađeno je u planove djelovanja sustava civilne zaštite i operativne planove civilne zaštite Općine Barban i Općine Marčana.

15. Udruga osoba s invaliditetom u civilnom društvu

JLP(R)S kao i u dosadašnjim izvještajnim razdobljima, navode osiguravanje financijskih sredstava projekata udruga osoba s invaliditetom/udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom

Mjera 1. Razvijati partnerstvo državne i javne uprave s udrugama osoba s invaliditetom na svim razinama

Grad Slavonski Brod razvija partnerski odnos s udrugama osoba s invaliditetom uključujući ih kroz rad Povjerenstva za osobe s invaliditetom u proces donošenja odluka i kreiranja politike Grada prema osobama s invaliditetom. Varaždinska županija je u svoja radna tijela imenovala predstavnike udruga osoba s invaliditetom, a početkom ove godine donijela je Odluku o osnivanju i imenovanju Povjerenstva za provedbu Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom Varaždinske županije u kojem su imenovani i članova udruga osoba s invaliditetom. Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Varaždina ima 12 članova od kojih su 8 predstavnici osoba s invaliditetom. Povjerenstvo je u 2017. godini imalo 2 sjednice te je obilježilo Međunarodni dan osoba s invaliditetom i najavilo otvaranje budućeg Dnevnog centra za osobe s invaliditetom u Gradu Varaždinu. Grad Velika Gorica nema Savjet za razvoj civilnog društva, a među članovima Povjerenstva za osobe s invaliditetom uključeni su predstavnici udruga osoba s invaliditetom i kao i same osobe s invaliditetom, tijekom 2017. godine održana su 3 sastanka Povjerenstva. Koprivničko-križevačka županija imenovala je jednog predstavnika udruga osoba s invaliditetom u Savjet za razvoj civilnoga društva. U Gradu Križevci jedna Udruga osoba s invaliditetom registrirana je na portalu e-savjetovanje. Grad Koprivnica ima 2 predstavnika osoba s invaliditetom u radnim tijelima Gradskog vijeća i gradonačelnika, a u radna tijela iz područja zdravstva i socijalne skrbi Koprivničko-

križevačke županije imenuje se osoba koju se predloži za koordinaciju s udrugama osoba s invaliditetom. Grad Pazin je 20. listopada 2017. godine osnovao Radnu skupinu za pripremu i provedbu projekta „Društveni centar za osobe s invaliditetom“ čiji sastav uz predstavnike Grada Pazina čine Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom Pazin, Udruga osoba s intelektualnim teškoćama Istre (Poludnevni boravak Pazin), Udruga gluhih i nagluhih Pazin i Udruga roditelja djece s teškoćama u razvoju „Hoću-mogu“ Pazin.

Gradonačelnik Grada Zagreba, 23. lipnja 2017. donio je zaključak o osnivanju i imenovanju Povjerenstva za osobe s invaliditetom Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 15/17 i 19/17, u daljnjem tekstu Povjerenstvo) koje čine predsjednica i 14 članova. Rad Povjerenstva odvija se na sjednicama, a također su formirane i radne skupine prema područjima Zagrebačke strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom u razdoblju od 2016. do 2020, a koje se sastaju prema potrebi. U 2017. održane su tri sjednice Povjerenstva te niz sastanaka radnih skupina.

Mjera 2. Sustavno financirati saveze i udruge osoba s invaliditetom omogućujući njihovo djelovanje u cilju unapređenja kvalitete života osoba s invaliditetom

Mjera 3. Poticati i razvijati suradnju udruga osoba s invaliditetom s ostalim organizacijama civilnog društva

Grad Slavonski Brod na temelju Javnog natječaja u 2017. osigurao je financijska sredstva za 11 programa udruga osoba s invaliditetom. Grad Nova Gradiška je sredstva za financiranje udruga osoba s invaliditetom za 2017. godinu osigurao u svom proračunu. Brodsko-posavska županija je na temelju Javnog poziva osigurala financijska sredstva za programske aktivnosti udruga osoba s invaliditetom. Zadarska županija je za 2016. godinu za područje zdravstva, socijalne skrbi i humanitarnog rada izdvojila 194.584,00 kuna, a za područje športa 23.000,00 kuna. U Splitsko-dalmatinskoj županiji izrađeno je i usvojeno godišnje Izvješće o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva iz javnih izvora s izdvojenim podacima o financiranju projekata i programa u području potpore osobama s invaliditetom i socijalno ugroženim skupinama. Udrugama osoba s invaliditetom u Virovitičko-podravskoj županiji su iz proračuna županije dodijeljena sredstva za sufinanciranje programa rada u iznosu 50.000,00 kuna. Varaždinska županija je temeljem provedenog Javnog natječaja u 2017. godini osigurala financijska sredstva za 42 projekta (42 udruge) za što je utrošeno 390.663,00 kuna (*Prilog br. 23*). Grad Ivanec redovito prati sve informacije o raspisanim natječajima, objavljuje ih na svojoj mrežnoj stranici, a putem komunikacijskih elektroničkih kanala sve obavijesti, linkove dostavlja udrugama putem elektroničke pošte ili osobno, te pruža pomoć u prijavi projekata na natječaje. Općina Cestica, kroz 2017. godinu, u potpunosti je osigurala sredstva za provođenje aktivnosti iz programa „Rastimo zajedno“ kojeg je provodila Udruga „Život i radost“. Grad Lepoglava internim sustavom elektronske komunikacije redovito informira organizacije civilnog društva o otvorenim i dostupnim javnim natječajima za organizacije civilnog društva. Grad Varaždin je u 2017. godini financirano 10 programa koje provode udruge osoba s invaliditetom u ukupnom iznosu od 250.000,00 kn. Na mrežnoj stranici Općine Ljubešćica objavljeni se rezultati o dodijeljenim sredstvima organizacijama civilnog društva koje se bave promicanjem prava osoba s invaliditetom. Grad Ludbreg sufinancirao je programe i projekte 4 udruge civilnog društva čije je primarno djelovanje usmjereno na osobe s invaliditetom u iznosu od 43.000,00 kuna. Godišnja izvješća o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva iz javnih izvora s izdvojenim podacima o financiranju projekata i programa u području potpore osobama s posebnim potrebama i socijalno ugroženim skupinama izradila je Udruga slijepih Varaždinske županije i Udruga HVIDRA. Grad Novi Marof na polugodišnjoj i godišnjoj razini izrađuje izvješća, a dostupna su na zahtjev u upravnom odjelu Grada i kod nadležnih institucija na čija se traženja ista izrađuju. Na službenoj gradskoj stranici redovito se objavljuju natječajni bitni za djelovanje i rad udruga s područja Grada, kao i sve druge informacije koje im mogu biti od pomoći i koristi. Grad Zapešić je u 2017. godini na mrežnim stranicama Ureda za udruge objavio obavijest o natječajima relevantnim za rad udruga osoba s invaliditetom, a dodijeljena su financijska sredstva za 4 programa i projekta udruga osoba s invaliditetom u iznosu od 31.300,00 kuna. Grad Bjelovar redovno dostavlja izvješća Uredu za udruge Vlade RH na dostavljenim obrascima, objavljuje natječaje za financiranje programa i aktivnosti udruga na mrežnim stranicama Grada te iste dostavlja za objavu Uredu za

udruge Vlade RH. Bjelovarsko-bilogorska županija i Grad Bjelovar su prošle godine objavili dva natječaja na koje su se mogle prijaviti udruge osoba s invaliditetom. Grad Koprivnica u suradnji s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnog društva zapošljava 1 zaposlenika koji radi na dodjeli financijskih sredstava udrugama koji su sudjelovali u izobrazbi o primjeni Uredbe. Grad Koprivnica, Koprivničko-križevačka županija, Grad Đurđevac imaju izrađena i usvojena godišnja Izvješća o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva iz javnih izvora s izdvojenim podacima o financiranju projekata i programa u području potpore osobama s invaliditetom, osobama s posebnim potrebama i socijalno ugroženim skupinama. Koprivničko-križevačka županija redovito prikuplja i objavljuje informacije o raspisanim natjecajima relevantnim za rad udruga osoba s invaliditetom na nacionalnoj i lokalnim razinama te ih objavljuje na mrežnim stranicama Ureda za udruge i svojim mrežnim stranicama. Karlovačka županija svake godine izrađuje izvješća o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva, te objavljuje raspisane natječaje na svojim mrežnim stranicama. Grad Duga Resa je tijekom 2017. godine sufinancirao rad 4 Udruga osoba s invaliditetom koje djeluju na području grada u iznosu od 45.000,00 kuna. Grad Slunj objavljuje izvješća za područje potpore osobama s invaliditetom. Općina Barilovići sufinancirala je 2 Udruga osoba s invaliditetom u iznosu od 12.000,00 kuna. Gotovo sve jedinice lokalne samouprave na području Međimurske županije putem Javnih natječaja financijski pomažu provedbu programa i projekata udruga osoba s invaliditetom. Osim osiguravanja financijskih sredstava, jedinice lokalne samouprave aktivno sudjeluju u provedbi programa i projekata što se očituje u koordinaciji prilikom izvršavanja obveza preuzetih ugovorima o sufinanciranju programa i projekata. Primorsko-goranska županija je osigurala financijska sredstva za programe udruga osoba s invaliditetom/udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom, a odluka o tome je bila dostupna javnosti objavom na mrežnim stranicama županije i Ureda za udruge. Svi provoditelji projekata i programa dužni su dva puta godišnje dostavljati izvješća o radu. Grad Rijeka također objavljuje natječaje na svojim mrežnim stranicama te na mrežnim stranicama Ureda za udruge, a u 2017. godini osigurao je financijska sredstva za 75 projekata/programa s ciljem unapređenja socijalne zaštite pojedinih posebno osjetljivih skupina građana, od čega se njih 20 odnosilo na zaštitu osoba s invaliditetom i djecom s teškoćama u razvoju za što je utrošeno 744.500,00 kuna. Grad Vrbovsko kroz Program socijalne skrbi u 2017. godini sufinancirao je programe 10-tak udruga koje skrbe o osobama s invaliditetom za što je utrošeno 62.100,00 kn. Općina Viškovo je u 2017. godini sufinancirala 3 programa Udruga osoba s invaliditetom iznosom od 11.120,00 kuna. Općina Omišalj je tijekom 2017. godine po provedenom javnom natječaju sufinancirala programe i projekte udruga osoba s invaliditetom iznosom od 45.000,00 kuna. Općina Kostrena je u 2017. godini sufinancirala Boćarski klub osoba s invaliditetom „Pulac“ iznosom od 1.000,00 kn. Grad Novi Vinodolski tijekom 2017. godine sufinancirao je programe 7 udruga osoba s invaliditetom, za što je utrošeno 24.000,00 kuna. Grad Pakrac je zaprimio i usvojio izvješće od strane 4 udruga. U 2017. godini Izrađeno je izvješće o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva iz proračuna Grada Đakova za 2016. godinu i proslijeđeno Uredu za udruge Vlade RH. Grad Đakovo je u 2016. godini sufinancirao 15 udruga iz područja socijalne skrbi i humanitarnih udruga u iznosu od 368.103,00 kn, odnosno 6,69% od ukupnih sredstava dodijeljenih udrugama, a tijekom 2017. godine financirano je 13 udruga iz područja socijalne skrbi i humanitarnih udruga u ukupnom iznosu od 411.200,00 kn. Grad Đakovo na svojim mrežnim stranicama redovito objavljuje natječaje za udruge, ali u 2017. godini isti nisu bili objavljivani na stranicama Ureda za udruge Vlade RH. Redovito su podnošena izvješća o utrošenim sredstvima Uredu za udruge Vlade RH. Za 2018. godinu izrađeni su nacrti 3 Natječaja za organizacije civilnoga društva koji su 2017. godine prošli savjetovanje s javnošću te su objavljeni dana 31. siječnja 2018. na mrežnoj stranici Grada Đakova i proslijeđeni Uredu za udruge. U 2017. godini putem Javnog natječaja za financiranje projekata i programa udruga iz proračuna Grada Osijeka u 2017. godini u području Socijalne djelatnosti i zaštite zdravlja osigurano je 370.000,00 kuna, na natječaj se prijavilo 7 udruga osoba s invaliditetom/ koje djeluju u korist osoba s invaliditetom kojima je dodijeljeno 62.113,50 kuna. Putem Javnog poziva za podnošenje prijava za financiranje aktivnosti udruga u području zdravstvene i socijalno-humanitarne zaštite iz Proračuna Grada Osijeka za 2017. godinu financiran je Savez organizacija invalida Osječko-baranjske županije sa 3.000,00 kuna za

organizaciju obilježavanja Međunarodnog dana osoba s invaliditetom. Temeljem Programa javnih potreba u sportu na području Grada Osijeka za 2017. godinu Savezu za sport i sportsku rekreaciju osoba s invaliditetom „Sporin“ osigurano je 150.000,00 kuna. Putem Javnog poziva za financiranje jednokratnih aktivnosti Udruga u području sporta temeljem Programa javnih potreba u sportu na području Grada Osijeka za 2017. godinu osigurano je 25.045,00 kuna. Osječko-baranjska županija je u siječnju 2017. godine objavila Javni poziv za financiranje programa i projekata udruga od interesa za opće dobro u Osječko-baranjskoj županiji iz sredstava Proračuna Osječko-baranjske županije za 2017. godinu kojim su osigurana sredstva za programe i projekte udruga osoba s invaliditetom. Općina Brinje redovito objavljuje godišnji plan raspisivanja Natječaja te Javni poziv na mrežnim stranicama. Svi programi i projekti udruga osoba s invaliditetom koji su bili prijavljeni na Javni poziv Općine Brinje dodano su vrednovani. U godišnjem natječaju za prijavu projekata neprofitnih organizacija i financiranje iz Proračuna Istarske županije u području zdravstva i socijalne skrbi, pod područjem Koordinacija razvoja i pružanja socijalnih usluga u zajednici, posebno su istaknuta podpodručja (usluge/aktivnosti) koje se odnosi na osobe s invaliditetom. U godišnjim operativnim planovima i izvješćima Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije posebno su navedeni projekti/programi koji provode aktivnosti za osobe s invaliditetom. Izvješća su dostupna na mrežnoj stranici zdrava-sana.istra-istria.hr. Grad Poreč-Parenzo, objavio je 23. siječnja 2017. godine Javni natječaj za financiranje programa i projekata namijenjenih zadovoljavanju javnih potreba iz područja predškolskog odgoja, obrazovanja, kulture, tehničke kulture, sporta, socijalne skrbi i zdravstva radi uvrštenja u Programe javnih potreba u Gradu Poreču za 2017. godinu. U resornom odjelu za provedbu Natječaja bile su zadužene 2 zaposlenice, a za procjenu projekta imenovano je ukupno 6 procjenjivača. Pravilnika o financiranju programa/ projekata/manifestacija od interesa za opće dobro iz proračuna Grada Pazina objavljen u „Službenim novinama Grada Pazina“ broj 1/16. Grad Pazin javno objavljuje na stranicama Ureda za udruge Vlade RH Godišnje planove raspisivanja javnih natječaja za financijske i nefinancijske podrške za organizacije civilnog društva koje provode opće dobro te redovito predaje Izvještaje o radu udruga. Općina Funtana osigurala je bespovratna sredstva Društvu invalida Poreč za provedbu projekta „Mobilni tim“, Udruzi roditelja osoba s kombiniranim smetnjama u psihofizičkom razvoju Istarske županije Pula za provedbu projekta „Socijalizacija i integracija osoba s intelektualnim teškoćama“ te Društvu distrofičara Istre za provedbu projekta „Integracija osoba oboljelih od mišićne distrofije – neuromuskularnih bolesti s područja općine Funtana u 2017. godini“. Grad Pula donio je Pravilnik o financiranju programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge na području Grada Pule, natječaji se javno objavljuju.

Gradonačelnik Grada Zagreba raspisao je 15 javnih natječaja za financiranje programa i projekata udruga za 2017. koji su objavljeni na internetskoj stranici Grada Zagreba i na oglasnim pločama gradske uprave, a ukupno je za financiranje Saveza i udruga osoba s invaliditetom u 2017. godini utrošeno 6.846.434,38 kn. Grad Zagreb je financirao ukupno 184 programa/projekta udruga osoba s invaliditetom i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom u ukupnom iznosu od 3.979.000,00 kn, a putem Javnog poziva za podnošenje prijave za dodjelu jednokratnih financijskih potpora udrugama za 2017. godinu Grad Zagreb je dodijelio ukupno 67 potpora projekta udrugama osoba s invaliditetom i udrugama koje djeluju u korist osoba s invaliditetom u ukupnom iznosu 2.887.434,38 kuna.

Mjera 5. Poticati zapošljavanje osoba s invaliditetom programima i projektima udruga

Bjelovarsko-bilogorska županija sufinancira plaću djelatnice Udruge osoba s invaliditetom kroz njihov jednogodišnji program. Iz županijskog proračuna se svake godine sa 1.600.000,00 kuna sufinancira djelovanje Ustanove za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje Suvenir Sirač u kojoj od ukupno 59 zaposlenih osoba njih ukupno 47 čine osobe sa invaliditetom. Krapinsko-zagorska županija podmirivala je troškove bruto plaće administrativne djelatnice u Udruzi slijepih Krapinsko-zagorske županije u iznosu od 48.000,00 kn. Grad Koprivnica sufinancira 1 program udruge za čiju se provedbu su/financiraju i plaće jedne zaposlene osobe s invaliditetom. Grad Križevci sufinancirao je projekte i programe udruga temeljem kojih je zaposleno 36 osoba s invaliditetom. Općina Barilović u pogledu poticanja zapošljavanja osoba s invaliditetom podmirivala je troškove godišnje autobusne

karte za zaposlenu slijepu osobu u iznosu od 1.650,00 kuna. Grad Osijek je tijekom 2017. godine djelovao u cilju zapošljavanja osoba s invaliditetom u poduzećima, te u suradnji s Udrugama osoba s invaliditetom nastoji potaknuti osobe s invaliditetom da se javljaju na raspisane natječeaje za zapošljavanje u poduzećima koja su u vlasništvu Grada. U osnovnoj školi Grada Osijeka u 2017. godini zaposlila se jedna osoba s invaliditetom ugovorom na neodređeno vrijeme, također se u poduzeću Unikom d.o.o. za komunalno gospodarstvo Osijek zaposlila osoba s invaliditetom ugovorom na neodređeno vrijeme, dok je ugovorom na određeno vrijeme zaposlena jedna osoba s invaliditetom u Športskim objektima d.o.o. Osijek. U okviru Javnog poziva za podnošenje prijava za dodjelu sredstava udrugama za međunarodne aktivnosti i sufinanciranje projekata odobrenih za financiranje u okviru programa Europske unije i drugih programa međunarodne suradnje za 2017. godinu, Upravni odjel za međunarodnu suradnju i europske poslove dodijelio je financijska sredstva u iznosu od 12.994,00 kn udruzi Logos Media iz Pule za provedbu projekta „Djeca - prijatelji bijelog štapa - Trieste“. Pored provedbe ostalih projektnih aktivnosti, dio spomenutih sredstava bio je namijenjen financiranju dijela plaće dviju osoba s invaliditetom. Grad Pula dodatno boduje programe i projekte koji se provode više godina na području grada Evaluatori ocjenjuju kvalitetu istih te se konačna ocjena za pojedini projekt svrstava na rang listu i donosi Odluka o financiranju sukladno broju ostvarenih bodova srazmjerno traženom iznosu za provođenje programa. Grad Pazin dodatno boduje programe i projekte koji se provode više godina na području grada Pazina. U Obrascu za ocjenu prijedloga programa/projekata uvršteno je i pitanje: „Prijavitelj ima višegodišnja iskustva i rezultate u provođenju programa/projekata/manifestacija u Gradu Pazinu?“ koje se ovisno o broju godina boduje od 1 do 5 bodova

Na temelju provedenih javnih natječaja za 2016. i 2017. godinu te javnog poziva za podnošenje prijava za dodjelu jednokratnih financijskih potpora udrugama za 2017. godinu Grad Zagreb sufinancirano je ukupno 6 programa/projekta i aktivnosti udruga osoba s invaliditetom usmjerenih poticanju zapošljavanja osoba s invaliditetom, u ukupnom iznosu od 80.000,00 kn. Temeljem Javnog poziva za sufinanciranje provedbe projekata udruga ugovorenih iz programa i fondova Europske unije za 2017., Grad Zagreb dodijelio je 3 potpore iz područja unapređenja kvalitete života osoba s invaliditetom u ukupnom iznosu 183.016,95 kuna od kojeg iznosa je u 2017. isplaćeno 118.000,00 kn. U okviru svih sufinanciranih projekata od strane Grada Zagreba (uključujući i one navedene pod mjerom 3) zaposleno je 9 osoba s invaliditetom.

Mjera 6. Osigurati ravnomjernu zastupljenost financiranja projekata i programa udruga osoba s invaliditetom i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom na području Republike Hrvatske

U Varaždinskoj županiji sustavno se financiraju udruge osoba s invaliditetom u pogledu različitih aktivnosti te se dodatno boduju projekti udruga koje pomažu osobama s invaliditetom. Grad Novi Marof pomaže takvim udrugama pri projektima financijski ili administrativno i logistički.

Grad Slunj dodatno boduje programe i projekte udruga osoba s invaliditetom i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom a koji se provode na područjima na kojima postoji nedostatna zastupljenost njihove provedbe.

16. Međunarodna suradnja

JLP(R)S nositelji su provedbe aktivnosti praćenja rada Vijeća Europe na području promicanja i zaštite prava osoba s invaliditetom aktivnim sudjelovanjem u radnim tijelima Vijeća Europe, te prevođenju, distribuiranju i integriranju njihovih preporuka u strateške dokumente, politike i programe na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Međutim u dostavljenim izvješćima nisu dostavili podatke o provedbi ove aktivnosti u 2017 godini, osim Grada Pazina koji je na svojoj mrežnoj stranici objavio Strategiju Vijeća Europe za osobe s invaliditetom 2017. – 2023. pod nazivom Ljudska prava: stvarnost za sve.

ZAKLJUČAK

Sukladno zaprimljenim izvješćima o provedbi mjera Nacionalne strategije na nacionalnoj te lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini u 2017. godini vidljivi su pomaci u određenim područjima, osobito u području aktivnosti usmjerenih na dostupnost inkluzivnog odgoja i obrazovanja djece s teškoćama u razvoju, poboljšanju infrastrukturne potpore učenicima s teškoćama u razvoju, razvoju izvaninstitucionalnih oblika skrbi, uklanjanju arhitektonskih barijera, kao i u mnogim drugim područjima koja pridonose većoj integraciji i zaštiti osoba s invaliditetom.

JLP(R)S izvještavaju da zbog ograničenih proračunskih sredstava u nekim područjima nisu provedene određene aktivnosti, no može se utvrditi da je u svim područjima djelovanja nastavljeno provođenje redovnih aktivnosti koje pridonose poboljšanju kvalitete života osoba s invaliditetom. Pojedine JLP(R)S navode da imaju lokalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom, dok većina izvještava kako su lokalnim i županijskim strateškim/razvojnim dokumentima obuhvaćene aktivnosti i za osobe s invaliditetom, zbog čega nije potrebno donositi strategije koje bi se odnosile isključivo na populaciju osoba s invaliditetom.

U svrhu provedbe mjera Nacionalne strategije, tijekom 2017. godine je utrošeno **465.342.924,73 kuna i sredstva redovne djelatnosti tijela državne uprave** (*Prilog 24., Tablica 1*). Dodatno su JLP(R)S, prema dostupnim podacima, utrošile **256.384.531,13 kuna i sredstva redovne djelatnosti** (*Prilog 24., Tablica 2*). odnosno, **sveukupno** iskazana utrošena sredstva na nacionalnoj i lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini u 2017. godini iznose **721.727.455,86** kuna.

PRILOZI

Prilog br. 1 - Prikaz broja učenika s teškoćama u razvoju u osnovnim školama školskoj godini 2016./2017.

Broj učenika s teškoćama u razvoju - školska godina 2016./2017.	
redoviti program uz individualizirani pristup	9.734
redoviti program uz prilagodbu	8.427
posebni program uz individualizirani pristup	1.104
posebni osnovnoškolski program - usvajanje vještina	1.739
ukupno:	21.004

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Prilog br. 2 - Prikaz troškova rada Povjerenstva za procjenu zahtjeva za prilagodbu ispitne tehnologije za školsku godinu 2016./2017.

Povjerenstvo za procjenu zahtjeva	Iznos neto	Iznos bruto
Ljetni rok	33.000,00 kn	66.000,00 kn
Jesenski rok	3.300,00 kn	6.600,00 kn
Ukupno	36.300,00 kn	72.600,00 kn

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Prilog br. 3 - Prikaz broja pristupnika s teškoćama koji su pristupili ispitima državne mature u ljetnome i jesenskome roku u školskoj godini 2016./2017.

Rok	Broj pristupnika
Ljetni rok	545
Jesenski rok	134
Ukupno	679

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Prilog br. 4 - Prilagodba ispitne tehnologije

Tablica 1. Broj naklade tiska ispita državne mature s prilagodbom ispitne tehnologije u školskoj godini 2016./2017. na ljetnome roku

FONT 14	A3-22	A3-28	Brajica
1548	42	68	13

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Tablica 2. Broj naklade tiska ispita državne mature s prilagodbom ispitne tehnologije u školskoj godini 2016./2017. na jesenskome roku

FONT 14	A3-22	A3-28	Brajica
138	4	20	4

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Tablica 3. Prikaz troškova prilagodbe ispitnih materijala za školsku godinu 2016./2017.

Poslovi	Iznos (neto)	Iznos (bruto)
brajica	62.054,90 kn	124.109,80 kn
FONT 14	27.750,00 kn	55.500,00 kn
Ukupno	89.804,90 kn	179.609,80 kn

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Tablica 4. Prikaz troškova tiska ispitnih materijala za školsku godinu 2016./2017.

Tisak ispita	Naklada	Cijena tiska kompleta	Iznos bruto
Ljetni rok	1658	11,675	19.357,15 kn
Jesenski rok	162	11,675	1.891,35 kn
Ukupno	1820		21.248,50 kn

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Prilog br. 5 - Prikaz troškova pružanja stručne podrške osobnih pomagača za školsku godinu 2016./2017.

Osobni pomagači	Iznos neto	Iznos bruto
Ljetni rok	251.500,00 kn	503.000,00 kn
Jesenski rok	26.850,00 kn	53.700,00 kn
Ukupno	278.350,00 kn	556.700,00 kn

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Prilog br. 6 - Prikaz troškova ocjenjivanja ispita državne mature s prilagodbom ispitne tehnologije za šk. god. 2016./2017.

Ocjenjivanje	Iznos bruto
Ljetni rok	171.956,00 kn
Jesenski rok	16.683,00 kn
Ukupno	188.639,00 kn

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Prilog br.7 - Prikaz ukupnih financijskih sredstava za provedbu ispita državne mature za pristupnike s teškoćama u šk. god. 2016./2017.

Poslovi	Bruto iznos
Povjerenstvo za procjenu zahtjeva	72.600,00 kn
Prilagodba ispitne tehnologije	179.609,80 kn
Tisak ispitnih materijala	21.248,50 kn
Osobni pomagači	556.700,00 kn

Ocjenjivanje ispita	188.639,00 kn
Ukupno	1.018.797,30 kn

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Prilog br. 8 - Pregled prikupljenih podataka po županijama za 2017. godinu

ŽUPANIJA/GRAD ZAGREB Upravi odjel za graditeljstvo i prostorno uređenje	GRADOVI I/ispostave /odjeli/ odsjeci	BROJ ISPOSTAVA I GRADOVA		IZDAVANJE AKATA ZA GRAĐENJE		IZDAVANJE UPORABNIH DOZVOLA		POSTOTAK INTERVENC ENCIJA	IZRAĐEN OBJEDINJENI OBRAZAC ANKETE
		GRADOVI	ISPOSTAVA /ODSJEK	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH UPORABNIH DOZVOLA		
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	BJELOVAR	1	4	0	104	0	50	0%	DA
	Čazma			0	35	0	6	0%	
	Daruvar			0	65	0	14	0%	
	Garešnica			0	37	0	14	0%	
	Grubišno Polje			0	36	0	6	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	59	0	6	0%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	336	0	96	0%	
BRODSKO-POSAVSKA	SLAVONSKI BROD	1	1	0	72	0	14	0%	NE
	Nova Gradiška			0	17	0	4	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			1	30	0	2	3,13%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			1	119	0	20	0,72%	
DUBROVAČKONERETVANSKA	DUBROVNIK	1	5	15	127	7	39	13,25%	DA
	Gruda			0	7	0	2	0%	
	Korčula			0	91	0	17	0%	
	Metković			0	31	0	21	0%	
	Ploče			0	39	0	8	0%	
	Vela Luka			0	24	0	5	0%	

	ŽUPANIJSKI URED			3	94	1	26	3,33%		
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			18	413	8	118	4,90%		
ISTARSK A	POREČ	8	7	0	94	0	41	0%	DA	
	PAZIN			0	27	0	15	0%		
	PULA			17	152	9	68	11,82%		
	LABIN			0	110	1	30	0,71%		
	UMAG			0	108	0	76	0%		
	NOVIGR AD			0	54	0	16	0%		
	ROVINJ			0	104	0	211	0%		
	VODNJA N			0	90	0	78	0%		
	Buzet			0	15	0	43	0%		
	Buje			0	92	0	50	0%		
	Labin			0	87	0	46	0%		
	Pazin			0	60	0	11	0%		
	Poreč			0	112	0	47	0%		
	Pula			7	355	0	124	1,46%		
	Rovinj	0	89	0	14	0%				
	ŽUPANIJSKI URED			NE IZDAJU AKTE						
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			24	1549	10	870	1,41%		
KARLOV AČKA	KARLOV AC	1	4	17	111	5	59	12,94%	DA	
	Duga Resa			4	55	2	10	9,23%		
	Ogulin			1	14	0	3	5,88%		
	Ozalj			1	30	0	8	2,63%		
	Slunj			0	22	0	6	0%		
	ŽUPANIJSKI URED			0	11	0	0	0%		
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			23	243	7	86	9,12%		
KOPRIV NIČKO KRIŽEV AČKA	KOPRIVN ICA	1	2	0	92	0	52	0%	DA	
	Đurđevac			0	70	0	25	0%		
	Križevci			0	101	0	39	0%		
	ŽUPANIJSKI URED			0	59	0	28	0%		
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	322	0	144	0%		
ŽUPANIJ A/GRAD ZAGREB	GRADOV I/ispostave /odjeli/	BROJ ISPOSTAVA I GRADOVA		IZDAVANJE AKATA ZA GRAĐENJE		IZDAVANJE UPORABNIH DOZVOLA		POSTOT AK	IZRAĐ EN OBJEDI	

Upravi odjel za graditeljst vo i prostorno uređenje	odsjeci	GRA DO VI	ISPO STA VA /ODS JEK	BROJ INTE RVE NCIJ A U POST UPK U	UK UPA N BR OJ IZD ANI H AK AT A	BROJ INTE RVE NCIJ A U POST UPK U	UKU PAN BROJ IZDA NIH UPO RAB NIH DOZ VOL A	INTERV ENCIJA	NJENI OBRAZ AC ANKET E	
KRAPIN SKO ZAGORS KA	KRAPINA	1	5	0	31	0	11	0%	DA	
	Donja Stubica			0	69	0	22	0%		
	Klanjec			1	21	0	5	3,85%		
	Pregrada			0	46	0	19	0%		
	Zabok			0	88	0	25	0%		
	Zlatar			0	40	0	19	0%		
	ŽUPANIJSKI URED			0	17	0	3	0%		
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			1	312	0	104	0,24%		
LIČKO SENJSK A	GOSPIĆ	1	4	0	32	0	12	0%	DA	
	Senj			0	40	0	8	0%		
	Novalja			0	64	0	29	0%		
	Otočac			0	68	0	14	0%		
	Korenica			0	44	0	12	0%		
	ŽUPANIJSKI URED			SVE IZDAJE ŽUPANIJSKI URED, i ZA GRAD.						
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	248	0	75	0%		
MEĐIMU RSKA	ČAKOVE C	1	2	0	119	0	57	0%	NE	
	Prelog			0	91	0	47	0%		
	Mursko Središće			0	0	0	0	0%		
	ŽUPANIJSKI URED			0	238	0	87	0%		
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	448	0	191	0%		
OSJEČK O BARANJ SKA	OSIJEK	1	5	7	231	0	87	2,20%	DA	
	Beli Manastir			0	180	0	33	0%		
	Donji Miholjac			0	45	0	13	0%		
	Đakovo			1	156	1	34	1,05%		
	Našice			0	69	0	23	0%		
	Valpovo			1	73	0	43	0,86%		

	ŽUPANIJSKI URED			1	108	0	47	0,65%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			10	862	1	280	0,96%	
POŽEŠKO O SLAVON SKA	POŽEGA	1	1	0	0	0	0	0%	NE
	Pakrac			0	28	0	4	0%	
	ŽUPANIJSKI URED	GRAD nema U.O.		19	109	8	32	19,15%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			19	137	8	36	15,61%	
PRIMORSKO GORANSKA	RIJEKA	1	6	0	39	0	23	0%	DA
	Crikvenica			0	13	0	11	0%	
	Delnice			0	3	0	0	0%	
	Krk			0	6	0	8	0%	
	Opatija			0	6	0	11	0%	
	Rab			0	2	0	2	0%	
	Mali Lošinj			0	5	0	14	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	13	0	6	0%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	87	0	75	0%	
SISAČKO O MOSLAVAČKA	SISAK	3	2	3	44	1	28	5,56%	NE
	PETRINJA			0	31	0	3	0%	
	KUTINA			0	39	0	26	0%	
	Popovača			0	37	0	6	0%	
	Novska			0	58	0	25	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	45	0	19	0%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			3	254	1	107	1,11%	
ŽUPANIJA/GRAD ZAGREB Upravi odjel za graditeljstvo i prostorno uređenje	GRADOVI I/istopostave /odjeli/	BROJ ISPOSTAVA I GRADOVA		IZDAVANJE AKATA ZA GRAĐENJE		IZDAVANJE UPORABNIH DOZVOLA		POSTOTAK INTERVENC IJA	IZRAĐEN OBJEDINJENI OBRAZAC ANKETE
	odsjeci	GRADOVI	ISPOSTAVA /ODSJEK	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH UPORABNIH DOZVOLA		
	SPLIT	4	10	0	186	0	93	0%	DA

SPLITSKO DALMATINSKA	KAŠTEL A			0	145	0	47	0%		
	TROGIR			0	86	0	12	0%		
	MAKARSKA			0	108	0	28	0%		
	Hvar			0	56	0	10	0%		
	Imotski			0	92	0	12	0%		
	Makarska			0	94	0	19	0%		
	Omiš			0	73	0	12	0%		
	Sinj			0	62	0	11	0%		
	Solin			0	47	0	12	0%		
	Supetar			0	162	0	46	0%		
	Trogir			0	141	0	30	0%		
	Vis			0	22	0	0	0%		
	Vrgorac			0	3	0	0	0%		
	ŽUPANIJSKI URED				0	101	0	56		0%
UKUPNO ZA ŽUPANIJU:				0	1378	0	388	0%		
ŠIBENSKO KNINSKA	ŠIBENIK	1	3	0	113	0	23	0%	NE	
	Knin			0	16	0	7	0%		
	Drniš			0	29	0	4	0%		
	Rogoznica			0	76	0	22	0%		
	ŽUPANIJSKI URED				0	245	0	53		0%
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:				0	479	0	109		0%
VARAŽDINSKA	VARAŽDIN	1	3	0	109	0	67	0%	NE	
	Ivanec			1	112	0	32	0,69%		
	Novi Marof			0	62	0	28	0%		
	Ludbreg			2	59	0	19	2,56%		
	ŽUPANIJSKI URED				0	127	0	38		0%
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:				3	469	0	184		0,46%
VIROVITIČKO PODRAVSKA	VIROVITICA	1	2	0	72	0	40	0%	DA	
	Slatina			0	77	0	29	0%		
	Orahovica			0	44	0	19	0%		
	ŽUPANIJSKI URED				0	79	0	30		0%
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:				0	272	0	118		0%
VUKOVARSKO SRIJEMSKA	VINKOVCI	2	5	6	62	3	113	5,14%	DA	
	VUKOVAR			0	43	0	26	0%		

	Vukovar			0	45	0	205	0%	
	Vinkovci			0	65	0	311	0%	
	Županja			0	90	0	252	0%	
	Ilok			0	9	0	54	0%	
	Otok			0	28	0	24	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			Nemaju 1 županijski ured već 5.					
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			6	342	3	985	0,68%	
ZADARSKA	ZADAR	1	5	0	168	0	77	0%	NE
	Benkovac			0	47	0	10	0%	
	Biograd na Moru			0	147	0	17	0%	
	Gračac			0	10	0	5	0%	
	Obrovac			0	49	0	7	0%	
	Pag			0	96	0	34	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	667	0	109	0%	
UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	1184	0	259	0%		
ŽUPANIJA/GRAD ZAGREB Upravi odjel za graditeljstvo i prostorno uređenje	GRADOVI/ispostave /odjeli/	BROJ ISPOSTAVA I GRADOVA		IZDAVANJE AKATA ZA GRAĐENJE		IZDAVANJE UPORABNIH DOZVOLA		POSTOTAK INTERVENCIJA	IZRAĐEN OBJEDINJENI OBRAZAC ANKETE
	odsjeci	GRADOVI	ISPOSTAVA /ODSJEK	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH UPORABNIH DOZVOLA		
ZAGREBAČKA	VELIKA GORICA	2	8	0	133	0	66	0%	NE
	SAMOBO R			0	160	0	56	0%	
	Dugo Selo			0	32	0	14	0%	
	Ivanić-Grad			0	29	0	10	0%	
	Jastrebarsko			0	23	0	12	0%	
	Sveta Nedelja			1	22	1	9	6,45%	
	Sveti Ivan Zelina			0	23	0	9	0%	
	Velika Gorica			0	7	0	1	0%	
	Vrbovec			0	20	0	6	0%	
	Zaprešić			0	65	0	38	0%	

			ŽUPANIJSKI URED	0	2	0	0	0%	
			UKUPNO ZA ŽUPANIJU:	1	516	1	221	0,27%	
GRAD ZAGREB	Središnji odsjek = Trnje i ostali dijelovi grada		7	0	690	0	258	0%	DA
	Centar, Črnomerac , Maksimir i Medveščak			0	93	0	44	0%	
	Peščenica i Novi Zagreb			0	93	0	27	0%	
	Sesvete			0	107		39	0%	
	Susedgrad			0	49	0	22	0%	
	Trešnjevka			0	58	0	29	0%	
	Dubrava			0	63	0	26	0%	
	UKUPNO ZA GRAD ZAGREB:			0	1153	0	445	0%	
	UKUPNO U RH:		34	91	109	11.123	39	4.911	

Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

**Istarska županija nadopunjuje izvješće s napomenom da su Buzet, Buje, Labin, Pazin, Poreč, Pula i Rovinj županijski uredi te je navedene podatke potrebno pribrojati pod podatke županijskih ureda*

Prilog br. 9 - Prikaz izdanih akata i intervencija u županijama

ŽUPANIJE I GRAD ZAGREB		IZDAVANJE AKATA ZA GRAĐENJE			IZDAVANJE AKATA ZA GRAĐENJE	
	Podjela prema broju intervencija od najviše prema najmanje	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA	Podjela prema broju izdanih akata za građenje od najviše prema najmanje	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA
1	ISTARSKA	24	1549	ISTARSKA	24	1549
2	KARLOVAČKA	23	243	SPLITSKO DALMATINSKA	0	1378
3	POŽEŠKO SLAVONSKA	19	137	ZADARSKA	0	1184
4	DUBROVAČKO NERETVANSKA	18	413	GRAD ZAGREB	0	1153
5	OSJEČKO BARANJSKA	10	862	OSJEČKO BARANJSKA	10	862
6	VUKOVARSKO SRIJEMSKA	6	342	ZAGREBAČKA	1	516

7	SISAČKO MOSLAVAČKA	3	254	ŠIBENSKO KNINSKA	0	479
8	VARAŽDINSKA	3	469	VARAŽDINSKA	3	469
9	BRODSKO- POSAVSKA	1	119	MEĐIMURSKA	0	448
10	KRAPINSKO ZAGORSKA	1	312	DUBROVAČKO NERETVANSKA	18	413
11	ZAGREBAČKA	1	516	VUKOVARSKO SRIJEMSKA	6	342
1	BJELOVARSKO- BILOGORSKA	0	336	BJELOVARSKO- BILOGORSKA	0	336
2	GRAD ZAGREB	0	1153	KOPRIVNIČKO KRIŽEVAČKA	0	322
3	KOPRIVNIČKO KRIŽEVAČKA	0	322	KRAPINSKO ZAGORSKA	1	312
4	LIČKO SENJSKA	0	248	VIROVITIČKO PODRAVSKA	0	272
5	MEĐIMURSKA	0	448	SISAČKO MOSLAVAČKA	3	254
6	PRIMORSKO GORANSKA	0	87	LIČKO SENJSKA	0	248
7	SPLITSKO DALMATINSKA	0	1378	KARLOVAČKA	23	243
8	ŠIBENSKO KNINSKA	0	479	POŽEŠKO SLAVONSKA	19	137
9	VIROVITIČKO PODRAVSKA	0	272	BRODSKO- POSAVSKA	1	119
10	ZADARSKA	0	1184	PRIMORSKO GORANSKA	0	87

Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

Prilog br. 10 - Prikaz izdanih akata i intervencija u gradovima

	GRADOVI	IZDAVANJE UPORABNIH DOZVOLA			IZDAVANJE UPORABNIH DOZVOLA	
	Podjela prema broju intervencija od najviše prema najmanje	BROJ INTERV ENCIJA U POSTUP KU	UKUP AN BROJ IZDAN IH AKAT A	Podjela prema broju izdanih akata za građenje od najviše prema najmanje	BROJ INTERV ENCIJA U POSTUP KU	UKUP AN BROJ IZDAN IH AKAT A
1	PULA	9	68	ROVINJ	0	211
2	DUBROVNIK	7	39	VINKOVCI	3	113
3	KARLOVAC	5	59	SPLIT	0	93
4	VINKOVCI	3	113	OSIJEK	0	87
5	LABIN	1	30	VODNJAN	0	78
6	SISAK	1	28	ZADAR	0	77
1	BJELOVAR	0	50	UMAG	0	76

2	SLAVONSKI BROD	0	14		PULA	9	68
3	POREČ	0	41		VARAŽDIN	0	67
4	PAZIN	0	15		VELIKA GORICA	0	66
5	UMAG	0	76		KARLOVAC	5	59
6	NOVIGRAD	0	16		ČAKOVEC	0	57
7	ROVINJ	0	211		SAMOBOR	0	56
8	VODNJAN	0	78		KOPRIVNICA	0	52
9	KOPRIVNICA	0	52		BJELOVAR	0	50
10	KRAPINA	0	11		KAŠTELA	0	47
11	GOSPIĆ	0	12		POREČ	0	41
12	ČAKOVEC	0	57		VIROVITICA	0	40
13	OSIJEK	0	87		DUBROVNIK	7	39
14	RIJEKA	0	23		LABIN	1	30
15	PETRINJA	0	3		SISAK	1	28
16	KUTINA	0	26		MAKARSKA	0	28
17	SPLIT	0	93		KUTINA	0	26
18	KAŠTELA	0	47		RIJEKA	0	23
19	TROGIR	0	12		ŠIBENIK	0	23
20	MAKARSKA	0	28		NOVIGRAD	0	16
21	ŠIBENIK	0	23		PAZIN	0	15
22	VARAŽDIN	0	67		SLAVONSKI BROD	0	14
23	VIROVITICA	0	40		GOSPIĆ	0	12
24	ZADAR	0	77		TROGIR	0	12
25	VELIKA GORICA	0	66		KRAPINA	0	11
26	SAMOBOR	0	56		PETRINJA	0	3
	INTERVENCIJA JE BILO						
	INTERVENCIJA NIJE BILO						

Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

Prilog br. 11 - Usporedba podataka s prethodnim godinama

Tablica 1. Utrošena sredstva za izradu prilagodbi stambenog prostora osoba s invaliditetom, stradalnika Domovinskog rata

GODINA	UTROŠENA SREDSTVA
	za izradu prilagodbi stambenog prostora osoba s invaliditetom, stradalnika Domovinskog rata
2007.	1.703.104,87 kn
2008.	53.873,35 kn
2009.	364.514,96 kn
2010.	924.782,10 kn
2011.	562.721,89 kn
2012.	173.774,40 kn
2013.	141.734,00 kn
2014.	0,00 kn
2015.	0,00 kn
2016.	0,00 kn
2017.	0,00 kn

Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

* Najviše novčanih sredstava za izradu prilagodbi stambenog prostora osoba s invaliditetom u okviru Programa stambenog zbrinjavanja stradalnika Domovinskog rata utrošeno je u 2007. godini, a najmanje u 2008. godini. Nakon kontinuiranog porasta utrošenih sredstava od 2008. do 2010. godine od 2011. godine se bilježi kontinuirani pad. U odnosu na godinu u kojoj je utrošeno najviše sredstava za prilagodbu (2007. godina), u 2013. godini je utrošeno samo 8% tog iznosa. Pad u 2013. godini, u odnosu na prethodnu 2012. godinu, je 18%, iako je izveden jednaki broj prilagodbi. U razdoblju od 2014. do 2017. godini nije podnesen niti jedan zahtjev za izradu prilagodbe

Tablica 2. Broj intervencija u postupku

GODINA	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU izdavanje građevinskih i uporabnih dozvola
2007.	-
2008.	9
2009.	6
2010.	1
2011.	0
2012.	1
2013.	1
2014.	1
2015.	1
2016.	0
2017.	3

Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

* Zabilježen je značajan kontinuirani pad intervencija u postupcima izdavanja građevinske i uporabne dozvole od 2008. do 2010. godine pa tako tijekom 2011. i 2016. godine nije zabilježena niti jedna intervencija. U 2012., 2013., 2014. i 2015. godini zabilježena je po jedna intervencija. U 2017. godini došlo je do povećanja broja intervencija tijekom tehničkog pregleda pa je bilo 3 intervencije.

Tablica 3. Broj pregleda pristupačnosti

GODINA	BROJ PREGLEDA PRISTUPAČNOSTI na građevinama poslovne i javne namjene	BROJ ZABILJEŽENIH NEPRAVILNOSTI na građevinama poslovne i javne namjene
2007.	8	
2008.	30	
2009.	40	

2010.	134	57 (43%)
2011.	122	17 (14%)
2012.	224	33 (15%)
2013.	177	18 (10%)
2014.	106	9 (9 %)
2015.	138	9 (7 %)
2016.	160	6 (4%)
2017.	117	8 (7%)

Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

*Nakon razdoblja od 2012. do 2016. godine kada se bilježio stalan pad u broju intervencija, tijekom 2017. godine zabilježeno je povećanje broja intervencija tijekom inspekcijskih pregleda za 2% u odnosu na prethodnu 2016. godinu. To je još uvijek znatno manje nego što je bio slučaj tijekom 2010. godine kada se u svakom drugom slučaju moralo intervenirati ili tijekom 2012. godine kada se interveniralo pri svakom trećem inspekcijskom pregledu.

Tablica 4. Komparacija s prethodnim godinama

GODINA	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU IZDAVANJA AKATA O GRADNJI	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA
2007.	138	
2008.	128	
2009.	46	
2010.	5	
2011.	14	
2012.	37	8.204
2013.	10	5.558
2014.	16	8.665
2015.	15	10.234
2016.	114	13.559
2017.	148	16.034

Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

Napomena: za 2007. i 2008. godinu izvješća su dostavljena iz 8 županija i Grad Zagreb, za 2009. godine iz 9 županija i Grad Zagreb, za 2010. i 2011. godinu iz svih 20 županija i Grada Zagreba, za 2012. godinu iz 12 županija i Grada Zagreba, a za 2013. godinu izvješća su dostavljena iz 18 županija i Grada Zagreba, za 2014., 2015. i 2016. godinu izvješća su dostavile sve županije i Grad Zagreb, za 2017. godinu po prvi put podatke dostavljaju svi gradovi i ispostave u svim županijama i Gradu Zagrebu.

Prilog br. 12 - Projekti rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom sufinancirani u 2017. godini, podaci o objektima i vrstama prilagodbe, te odobrenom iznosu za sufinanciranje JLP(R)S u 2017. godini.

PROJEKT RJEŠAVANJA PRISTUPAČNOSTI OBJEKTIMA OSOBA S INVALIDITETOM – SUFINANCIRANI PROJEKTI U 2017. GODINI				
	Podnositelj zahtjeva	Objekt	Prilagodba	Odobreni iznos
1.	Bjelovarsko - bilogorska županija	Dom zdravlja Bjelovarsko - bilogorske županije, zdravstvena ambulanta u Rovišću	izgradnja pristupne rampe na ulazu	50.000,00 kn
		Dom zdravlja Bjelovarsko - bilogorske županije, zdravstvena ambulanta u Bereku	izgradnja pristupne rampe na ulazu	50.000,00 kn

2.	Splitsko - dalmatinska županija	Klinički bolnički centar Split, Klinika za infektologiju	ugradnja dizala	150.000,00 kn
		Osnovna škola kraljice Jelene Solin	ugradnja dizala	130.000,00 kn
3.	Grad Osijek	Klinički bolnički centar Osijek, Klinika za otorinolaringologiju i kirurgiju glave i vrata	dogradnja dizala	200.000,00 kn
4.	Varaždinska županija	Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske toplice, objekt Minerva	nabava i montaža automatskih vrata za prilagodbu dva ulaza (na istočnom i zapadnom ulazu u hodnik terapijskog prostora u Minervi) za OSI	30.000,00 kn
5.	Požeško - slavonska županija	Opća županijska bolnica Požega, Odjel za hemodijalizu	nabava i montaža koso stubišne platforme	50.000,00 kn
		Osnovna škola "Ivan Goran Kovačić" Velika	prilagodba sanitarnog čvora OSI	40.000,00 kn
6.	Grad Glina	zgrada gradske uprave	ugradnja koso podizne sklopive platforme	60.000,00 kn
7.	Grad Ozalj	stambeno poslovna zgrada (poslovne prostorije koriste Crveni križ Ozalj i CZSS)	izgradnja pristupne rampe na ulazu, uređenje parkirališnog mjesta za OSI, uređenje kolnog i pješačkog pristupa zgradi	40.000,00 kn
8.	Dubrovačko - neretvanska županija	Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Kalos (šest bolesničkih soba)	prilagodba pristupa sanitarnim čvorovima i sanitarnih čvorova OSI	50.000,00 kn
9.	Općina Preko	Psihijatrijska bolnica Ugljan, objekti 3 (Odsjek somatske medicine i Poliklinika) i 4 (Odjel za liječenje ovisnosti o alkoholu i reakcija na stresna stanja)	izgradnja pristupne rampe na ulazu za OSI	50.000,00 kn
10.	Grad Bjelovar	Školsko - sportska dvorana	prilagodba sanitarnog čvora OSI	40.000,00 kn
11.	Sisačko - moslavačka županija	Neuropsihijatrijska bolnica Dr. Ivan Barbot Popovača, Odjel za biologijsku psihijatriju - muški (I-a i I-b) i Odjel za alkoholizam i druge ovisnosti s dnevnom bolnicom (II-a)	dogradnja dizala na pročelju zgrade Odjela za biologijsku psihijatriju i	200.000,00 kn

			Odjela za alkoholizam i druge ovisnosti s dnevnim bolnicom	
12.	Udruga Tigar 90/91 Rakitje	Spomen dom Udruge Tigar 90/91 Rakitje (u krugu vojarne "Vitez Damir Martić" Rakitje)	ugradnja dizala	220.000,00 kn
13.	Brodsko-posavska županija	zgrada županijske uprave	ugradnja dizala	100.000,00 kn

Izvor: Ministarstvo hrvatskih branitelja

Prilog br. 13- Sredstva isplaćena poslodavcima, po poticajima u 2017. godini

RB.	POTICAJ	IZNOS
1	Subvencija plaće osobe s invaliditetom	19.255.499,03
2	Sufinanciranje troškova obrazovanja	41.300,00
3	Sufinanciranje troškova za prilagodbu radnog mjesta	55.882,40
4	Sufinanciranje troškova za prilagodbu uvjeta rada	519.524,43
5	Sufinanciranje kamata na kreditna sredstva	2.029,12
6	Posebna sredstva za programe inovativnog zapošljavanja	14.344.672,15
7	Posebna sredstva za otvaranje novih radnih mjesta i održavanje zaposlenosti u integrativnim i zaštitnim radionicama	43.500.000,00
8	Novčana nagrada za zapošljavanje izvan kvote	224.499,60
9	Financiranje troškova stručne podrške	0,00
	Ukupno	77.943.406,73

Izvor: ZVPRZOSI

Prilog br. 14- Podjela poslodavaca i zaposlenih osoba s invaliditetom po županijama, 2017.g.

RB	ŽUPANIJA	Broj poslodavaca	Zaposlene OSI	Broj OSI M	Broj OSI Ž	Broj OSI <25	Broj OSI 25 - 54	Broj OSI >55
1	ZAGREBAČKA	18	37	23	14	3	33	1
2	KRAPINSKO-ZAGORSKA	3	11	10	1	3	8	0
3	SISAČKO-MOSLAVAČKA	13	19	13	6	0	15	4
4	KARLOVAČKA	6	19	13	6	0	12	7
5	VARAŽDINSKA	7	41	23	18	0	36	5
6	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	6	28	13	15	6	18	4
7	BJELOVARSKO-BILOGORSKA	16	51	27	24	2	35	14
8	PRIMORSKO-GORANSKA	20	42	33	9	5	28	9
9	LIČKO-SENJSKA	2	2	2	0	0	1	1

10	VIROVITIČKO- PODRAVSKA	5	6	5	1	0	5	1
11	POŽEŠKO- SLAVONSKA	1	1	0	1	0	1	0
12	BRODSKO- POSAVSKA	8	14	6	8	1	11	2
13	ZADARSKA	4	5	5	0	1	3	1
14	OSJEČKO- BARANJSKA	12	18	11	7	0	13	5
15	ŠIBENSKO- KNINSKA	5	8	5	3	1	6	1
16	VUKOVARSKO- SRIJEMSKA	2	2	2	0	0	2	0
17	SPLITSKO- DALMATINSKA	21	153	80	73	3	108	42
18	ISTARSKA	23	77	42	35	3	54	20
19	DUBROVAČKO- NERETVANSKA	5	18	11	7	2	14	2
20	MEĐIMURSKA	16	37	14	23	2	29	6
21	GRAD ZAGREB	94	448	208	240	19	306	124
		287	1037	546	491	51	738	248

Izvor: ZVPRZOSI

Prilog br. 15- Pristigli, odbijeni/odustali i odobreni zahtjevi u 2017.g.

RB	Vrsta poticaja	Pristigli zahtjevi	Odbijeni/ odustali od zahtjeva	Zahtjevi u obradi	Stornirani zahtjevi/ Ostalo*	Odobreni zahtjevi
1	Subvencija plaće osobe s invaliditetom	2636	24	264	1	2347
2	Sufinanciranje troškova obrazovanja	4	2	1	0	1
3	Sufinanciranje troškova za prilagodbu radnog mjestu	2	0	2	0	0
4	Sufinanciranje troškova za prilagodbu uvjeta rada	10	0	8	0	2
5	Sufinanciranje kamata na kreditna sredstva	1	0	0	0	1
6	Financiranje troškova stručne podrške	0	0	0	0	0
7	Posebna sredstva za programe inovativnog zapošljavanja	57	0	57	0	0

8	Posebna sredstva za otvaranje novih radnih mjesta i održavanje zaposlenosti u zaštitnim radionicama	14	0	0	0	14
9	Novčana nagrada za zapošljavanje izvan kvote	303	39	26	0	238
	UKUPNO	3027	65	358	1	2603

Izvor: ZVPRZOSI

Prilog br.16 - Zaposlenost osoba s invaliditetom

Tablica 1. Zaposlene osobe s invaliditetom u 2017. godini (stanje na zadnji dan u određenom mjesecu)

Mjesec	Broj zaposlenih OSI
Siječanj	10192
Veljača	10205
ožujak	10268
travanj	10323
svibanj	10506
lipanj	10584
srpanj	10599
kolovoz	10559
rujan	10555
listopad	10599
studen	10524
prosinac	10512

Izvor: ZVPRZOSI

Tablica 2. Broj zaposlenih osoba s invaliditetom po poslodavcima (stanje na dan 31.12.2017.)

Poslodavac	Broj zaposlenih OSI
Privatni sektor	6171
Javni sektor	3662
Zaštitne radionice	442
Samozapošljavanje	119
Organizacije civilnog društva	118
UKUPNO	10512

Izvor: ZVPRZOSI

Tablica 3. Broj obveznika i zaposlenih osoba s invaliditetom po sjedištu poslodavca (stanje na dan 31.12.2017.)

ŽUPANIJA	Broj zaposlenih OSI	Broj obveznika kvote	Ukupan broj poslodavaca koji zapošljavaju u OSI (bez obzira jesu li obveznici)	Broj poslodavaca koji nisu obveznici kvote, a zapošljavaju OSI	Broj zaposlenih OSI kod poslodavaca koji nisu obveznici
Republika Hrvatska	10512	9119	3469	842	943
Grad Zagreb	5001	2403	955	230	273
Zagrebačka županija	419	762	239	58	58
Dubrovačko-neretvanska županija	223	269	114	33	39
Splitsko-dalmatinska županija	858	870	310	60	62
Šibensko-kninska županija	144	197	71	10	12
Zadarska županija	227	290	100	18	18
Osječko-baranjska županija	490	523	230	69	74
Vukovarsko-srijemska županija	162	291	80	9	9
Virovitičko-podravska županija	83	136	42	10	11
Požeško-slavonska županija	123	118	64	15	15
Brodsko-Posavska županija	164	247	87	15	16
Međimurska županija	239	294	125	36	39
Varaždinska županija	374	427	149	38	40
Bjelovarsko-bilogorska županija	207	210	100	29	31
Sisačko-moslavačka županija	278	240	127	40	46
Karlovačka županija	205	234	106	16	18
Koprivničko-križevačka županija	183	174	73	23	34
Krapinsko-zagorska županija	212	262	99	23	23
Primorsko-goranska županija	489	612	203	56	61
Istarska županija	375	466	161	50	60
Ličko-senjska županija	56	94	34	4	4

Izvor: ZVPRZOSI

Prilog br. 17 -Obveznici kvotnog zapošljavanja (stanje na dan 31.12.2017.)

OBVEZNICI KVOTNOG ZAPOSŁJAVANJA	Javni sektor	Privatni sektor	Civilne organizacije	UKUPNO
Obveznici koji ispunjavaju kvotu zapošljavanjem osoba s invaliditetom (zapošljavaju dovoljan broj OSI)	340	827	35	1202
Obveznici koji su najavili ispunjenje obveze zamjenskim načinom	39	128		167
Obveznici koji zapošljavaju OSI, ali u nedovoljnom broju stoga su za ostatak obveze dužni platiti naknadu	554	795	5	1354
Obveznici koji ne zapošljavaju OSI (obveznici plaćanja naknade)	1606	4601	19	6226
Novoosnovani poslodavci				170
UKUPNO	2618	6447	54	9119

Izvor: ZVPRZOSI

Prilog br. 18 - Ispunjenje kvotne obveze korištenjem zamjenskih načina (stanje na dan 31.12.2017)

Obveznici koji koriste zamjenske načine ispunjenja kvotne obveze	Javni sektor	Privatni sektor	Ukupno
Obveznici koji su najavili ispunjenje obveze zamjenskim načinom, a koji i zapošljavaju OSI	21	66	87
Obveznici koji obvezu ispunjavaju isključivo zamjenskim načinom	13	63	76
Obveznici koji djelomično ispunjavaju obvezu zamjenskim načinom, a za ostatak obveze imaju zaposleno dovoljan broj OSI	10	19	29
Obveznici koji djelomično ispunjavaju obvezu zamjenskim načinom, djelomično zapošljavanjem OSI, a za ostatak obveze su dužni platiti naknadu	8	34	42
Obveznici koji djelomično ispunjavaju obvezu zamjenskim načinom, a za ostatak obveze su dužni platiti naknadu	8	12	20
Ukupan broj obveznika koji su najavili ispunjenje obveze zamjenskim načinom	39	128	167

Izvor: ZVPRZOSI

Prilog br. 19

Tablica 1. Sredstva prikupljena od uplata novčane naknade zbog nezapošljavanja osoba s invaliditetom, 2017. godina

Mjesec	Uplaćeni iznos
siječanj	18.022.122,35 kn
veljača	19.111.804,77 kn
ožujak	17.149.275,99 kn
travanj	17.506.776,91 kn
svibanj	17.200.247,13 kn
Lipanj	17.123.247,13 kn
srpanj	17.972.208,30 kn
kolovoz	17.614.800,69 kn
rujan	17.319.306,56 kn

listopad	18.238.465,34 kn
studeni	17.191.917,80 kn
prosinac	18.077.936,11 kn
UKUPNO:	212.528.109,08 kn

Izvor: ZVPRZOSI

Tablica 2. Obveznici koji ispunjavaju kvotu zapošljavanjem osoba s invaliditetom i plaćanjem novčane naknade, 2017. godina

Mjesec	Obveznici koji ispunjavaju kvotu zapošljavanjem osoba s invaliditetom (zapošljavaj u dovoljan broj OSI)	Obveznici koji plaćaju novčanu naknadu u cijelosti (ne zapošljavaj u dovoljan broj OSI)	Obveznici koji djelomično podmiruju iznos novčane naknade (ne zapošljavaj u dovoljan broj OSI)	Obveznici koji nisu u cijelosti podmirili novčanu naknadu (ne zapošljavaj u dovoljan broj OSI)	Novo-osnovani poslodavci	Ukupan broj obveznika kvote
siječanj	1045	6871	41	549	193	8699
veljača	1049	6863	66	571	193	8742
ožujak	1083	6846	92	583	195	8799
travanj	1105	6781	66	652	194	8798
svibanj	1206	6547	68	710	192	8723
lipanj	1219	6482	196	777	198	8872
srpanj	1231	6392	103	977	199	8902
kolovoz	1239	6226	137	1053	195	8850
rujan	1217	6375	137	1053	203	8985
listopad	1216	5681	527	1368	199	8991
studeni	1226	4810	1197	1733	200	9166
prosinac	1202	3933	1831	1983	170	9199

Izvor: ZVPRZOSI

Napomena: u obveznike koji plaćaju novčanu naknadu u cijelosti; koji djelomično podmiruju novčanu naknadu, odnosno koji ne podmiruju novčanu naknadu u cijelosti uračunati su i poslodavci koji koriste zamjenske načine ispunjenja kvote.

Prilog br. 20 - Poslodavci koji zapošljavaju osobe s invaliditetom, a nisu u obvezi

Tablica 1. Prikaz poslodavaca koji nisu obveznici kvote (manje od 20 zaposlenih), a zapošljavaju osobe s invaliditetom, (stanje na zadnji dan u mjesecu) 2017. godina

Mjesec	Broj poslodavaca	Broj zaposlenih OSI
Siječanj	747	826
Veljača	757	836

Ožujak	770	852
Travanj	789	862
Svibanj	820	908
Lipanj	861	962
Srpanj	889	985
Kolovoz	884	981
Rujan	873	971
Listopad	856	961
Studen	846	949
Prosinac	842	943

Izvor: ZVPRZOSI

Tablica 2 : Prikaz poslodavaca obveznika kvote koji zapošljavaju iznad propisane kvote, (stanje na zadnji dan u mjesecu) 2017. godina

Mjesec	Broj poslodavaca	Broj zaposlenih OSI po kvoti	Broj zaposlenih OSI preko kvote	Ukupan broj zaposlenih OSI
Siječanj	252	1793	1228	3021
Veljača	244	1768	1206	2974
Ožujak	261	1797	1223	3020
Travanj	255	1790	1204	2994
Svibanj	262	1819	1219	3038
Lipanj	277	1638	1235	2873
Srpanj	274	1618	1242	2860
Kolovoz	296	1619	1241	2860
Rujan	263	1623	1238	2861
Listopad	268	1646	1242	2888
Studen	265	1620	1194	2814
Prosinac	263	1547	1183	2730

Izvor: ZVPRZOSI

Prilog br. 21 - Izvješće Ministarstva uprave

GRAD ZAGREB

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom izvijestio je da je najznačajniji korak Grada Zagreba i Gradske skupštine Grada Zagreba u 2017. godini u odnosu na, ne samo navedenu mjeru, nego i na promicanje jednakosti i ravnopravnog sudjelovanja osoba s invaliditetom u svim sferama društva te u odnosu na promociju prava osoba s invaliditetom i povećanja značaja i utjecaja istih na provedbu javnih politika i aktivnosti u Gradu Zagrebu bilo donošenje Zagrebačke strategije za

izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom u razdoblju od 2016. do 2020. godine, odnosno provedbu mjera iz iste tijekom 2017. godine.

Naime, Gradska skupština Grada Zagreba na svojoj 37. sjednici, 17. ožujka 2016. godine donijela je Zagrebačku strategiju za izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom u razdoblju od 2016. do 2020. godinu te su se tijekom 2017. godine aktivno provodila mjere i aktivnosti iz navedene Strategije na području Grada Zagreba. Sukladno navedenoj Strategiji, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, kao koordinator, svake godine izrađuje Izvješće o provedbi mjera i aktivnosti iz Strategije za prošlu godinu koju dostavlja Gradskoj skupštini Grada Zagreba.

U Gradu Zagrebu, kao jedinici s posebnim statusom – grad s položajem županije, predstavničko tijelo je Gradska skupština, od ukupno 51 gradskih zastupnika, dva zastupnika su osobe s invaliditetom.

U gradskim upravnim tijelima Grada Zagreba, na dan 31. prosinca 2017. godine, bilo je zaposleno 2951 službenika, od kojih je ukupno 168 osoba s invaliditetom. Međutim, od navedenih 168 osoba s invaliditetom, njih 68 (33 žene i 35 muškaraca) ispunjava uvjete za upis u Očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom. Državno izborno povjerenstvo donijelo je posebne obvezatne upute broj L-V o načinu glasovanja birača s invaliditetom koji nisu u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto provedbu lokalnih izbora 2017., donijelo posebne obvezatne upute broj L-V o načinu glasovanja birača s invaliditetom koji nisu u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto. U skladu s dosadašnjom izbornom praksom, ovim je obvezatnim uputama propisano da birač, kad zbog teže bolesti, nemoći ili s obzirom na postojanje tjelesnog oštećenja ne može pristupiti na biračko mjesto (jer je bolestan kod kuće, osoba s invaliditetom ili nepokretna osoba i sl.), a izrazi želju glasovati, može o tome obavijestiti nadležno izborno povjerenstvo najranije 3 dana prije dana održavanja izbora ili birački odbor do 12:00 sati na dan održavanja izbora. Birački odbor će svakom biraču, koji je o nemogućnosti pristupa na biračko mjesto pravovremeno obavijestio izborno povjerenstvo ili na dan izbora do 12:00 sati birački odbor, omogućiti glasovanje u mjestu gdje se taj birač nalazi. Nadalje, birač koji s obzirom na postojanje bilo kakve tjelesne mane (sljepoća, slabovidnost, oštećenje gornjih ekstremiteta ili drugih oštećenja koja mu onemogućavaju samostalno glasovanje) ili zbog toga što nije pismen, ne bi mogao samostalno glasovati, može doći na biračko mjesto s drugom pismenom osobom koja će po njegovoj ovlasti i uputi zaokružiti redni broj ispred naziva kandidacijske liste odnosno redni broj ispred imena i prezimena kandidata za kojeg birač glasuje.

MEĐIMURSKA ŽUPANIJA

Međimurska županija ističe da neposredno pružaju informacije te su otvoreni za suradnju i komunikaciju s drugim institucijama, organizacijama i udrugama civilnog društva vezano za sva područja pa tako i za područje javnog i političkog života osoba s invaliditetom te u tom smislu navode da su na mrežnim stranicama županije, ali i na većini mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave svi važni dokumenti objavljeni, kao i da se tonski zapisi sa sjednica Međimurske županije mogu dobiti na zahtjev i da se mogu dobiti druge informacije vezane za rad županije temeljem Odluke Međimurske županije o pravu na pristup informacijama. Svakodnevnim promicanjem suradnje različitih udruga vezanih za osobe s invaliditetom i Međimurske županije te jedinica lokalne samouprave na njenom području radi se na senzibilizaciji javnosti o potrebama osoba s invaliditetom i promociji izjednačavanja njihovih mogućnosti te dostupnosti i pristupačnosti kako informacija tako i institucija kako bi bili što aktivniji u javnom i političkom životu, a u okviru toga i aktivniji u predstavničkim i izvršnim tijelima svojih jedinica.

Vezano za opremu, županiji su dostupni scanneri no nisu dostupni pisači na Brailleovom pismu, ali je ulaz u zgradu županije prilagođen osobama s invaliditetom.

Županija kao i većina ostalih jedinica lokalne samouprave nisu donijeli svoju Strategiju za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom, već su potrebe osoba s invaliditetom obuhvaćene kroz Socijalne programe ili Razvojne programe. Primjerice, navodi se Općina Sveti Martin na Muri koja ima razvijen Strateški razvojni program Općine Sveti Martin na Muri do 2020. godine gdje se u Strateškom cilju 4 – Obrazovno unaprijeđena, kulturno i društveno razvijena zajednica, obuhvaćene i osobe u nepovoljnom položaju. Nadalje, navodi se da Općina Goričan ima Socijalni program za 2017. godinu koja prati glavne odrednice Nacionalne strategije kao i da Općina Mala Subotica ima radno tijelo naziva Socijalno vijeće u čijoj se domeni nalazi briga o potrebama osoba s invaliditetom

te da je Općina Sveta Marija započela s izradom plana kojim će se između ostalog obuhvatiti dostupnost informacija osobama s invaliditetom, uspostavu okruženja pristupačnog osobama s invaliditetom, podizanje razine svijesti u društvu koja će omogućiti osobama s invaliditetom da ostvaruju svoja prava i sudjeluju u svakodnevnom životu zajednice kao punopravni i aktivni članovi društva. Navodi se i postojanje Informativnog ureda u okviru Udruge tjelesnih invalida Međimurja koji uz informacije o zaštiti prava pacijenata pruža i niz drugih informacija osobama s invaliditetom. U Međimurskoj županiji, od ukupno 25 jedinica lokalne samouprave u 2017. godini, njih 19 provodilo je neke od mjera iz Nacionalne strategije pa tako i ovu mjeru sukladno pokazanom interesu osoba na koje se navedene mjere odnose, odnosno sukladno financijskim mogućnostima i raspoloživim ljudskim kapacitetima.

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

Zagrebačka županija u svom očitovanju navodi da nisu izrađivali analize dostupnosti dokumenata za osobe s invaliditetom na svom području odnosno na području jedinica lokalne samouprave vezano za političko djelovanje kao ni analizu za opremu koja je dostupna na svim razinama političkog djelovanja, uključujući i zastupljenost osoba s invaliditetom u predstavničkim odnosno izvršnim tijelima sa svog područja. No navode kako prema dostavljenim podacima u predstavničkim i izvršnim tijelima (županije i jedinica lokalne samouprave) nema zastupljenih osoba s invaliditetom.

Ističu kako je Općina Marija Gorica dana 29. studenog 2017. godine usvojila Strategiju za izjednačavanje osoba s invaliditetom te da je započela s provedbom mjera. Nadalje, ukazuju da u obavljanju poslova iz svog djelokruga, tijela županije i jedinica lokalne samouprave donose odluke i druge opće akte koji se sukladno zakonskim i statutarnim odredbama, te u svrhu dostupnosti dokumenata, objavljuju u službenom glasilu Zagrebačke županije i glasilima pojedinih jedinica, na mrežnim stranicama županije i jedinica lokalne samouprave te putem objave u medijima (tiskovnim i elektroničkim). U vezi osiguranja potrebne opreme, a temeljem očitovanja jedinica lokalne samouprave izvješćujemo da Grad Velika Gorica posjeduje računalo za slijepe, te Općina Križ posjeduje potrebnu opremu u svrhu pristupačnosti osobama s invaliditetom dok Zagrebačka županija posjeduje scennere u sjedištu županije te u osam ispostava županije u kojima se obavljaju poslovi izdavanja dokumenata prostornoga uređenja.

VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA

Vukovarsko-srijemska županija u svom očitovanju navodi da iz dostavljenih podataka od jedinica lokalne-samouprave sa svog područja zaključuje kako iste nisu provodile aktivnosti vezane za provedbu predmetne mjere.

Vezano za podatke o broju osoba s invaliditetom u predstavničkom tijelu, navode da je jedna osoba s invaliditetom u predstavničkom tijelu županije te da od ukupno 31 jedinice lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije samo je u predstavničkom tijelu Općine Markušica jedna osoba s invaliditetom.

KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA

Krapinsko - zagorska županija u svom izvješću naglašava da osigurava dostupnost dokumenata putem mrežnih servisa i medija te da se u županiji provode mjere informiranja o osnovnim načelima i načinima osoba uključivanja osoba s invaliditetom u politički i javni život zajednice. Također, financijskom pomoći udrugama i projektima, kao i sufinanciranjem aktivnosti udruga i ustanova koje se bave problematikom osoba s invaliditetom promiču uključivanje, odnosno integraciju, osoba s invaliditetom u sve aspekte društva. Uz navedeno ukazuju da je osnovano i županijsko povjerenstvo za osobe s invaliditetom u cilju osiguravanja bolje provedbe aktivnosti Županijske strategije o čemu se putem medija šira javnost redovno informira.

Također se navodi da zahtjeva za sufinanciranje opreme na području cijele županije nije bilo kao što ni prema očitovanju 13 jedinica lokalne samouprave na njihovom području nije bilo posebnih zahtjeva osoba s invaliditetom vezanih uz dostupnost akata kao ni upita i interesa za uključivanje osoba s invaliditetom u javni ili politički život, no da se putem redovnih aktivnosti tijela JLP(R)S i sukladno raspoloživim resursima nastoji senzibilizirati javnosti i ukazati na potrebe uključivanja osoba s invaliditetom u sve aspekte javnog i političkog života zajednice.

OSJEČKO- BARANJSKA ŽUPANIJA

Osječko - baranjska županija u odnosu na dostupnost dokumenata te osiguranje potrebne opreme ukazuje da su svi dokumenti povezani s radom Osječko-baranjske županije javni i da se mogu dobiti na uvid i proučavanje.

Posebno se ističe da je Grad Đakovo aktivno provodio predmetnu mjeru te se navodi da je na svojim službenim mrežnim stranicama tijekom 2017. godine objavio sve potrebne dokumente od značaja za političko sudjelovanje osoba s invaliditetom na lokalnoj razini među kojima su temeljni dokumenti Grada Đakova i službena glasila te svi materijali za sjednice Gradskog vijeća. Nadalje se navodi i da je Grad Beliše uz dostupnost dokumenata osigurao i sve potrebne radnje sukladno hrvatskom izbornom zakonodavstvu i općim aktima grada da se osobama s invaliditetom osiguraju biračka prava. Ostale jedinice lokalne samouprave nisu dostavile podatke o provedbi navedene mjere.

Nadalje, Osječko - baranjska županija navodi da ne vode evidenciju o osobama s invaliditetom u svom izvršnom odnosno predstavničkom tijelu te da nitko od članova Županijske skupštine Osječko-baranjske županije nije zatražio osiguravanje posebnih uvjeta rada.

Predstavnička tijela sljedećih općina imaju članove koji su osobe s invaliditetom i to u Općini Antunovac 4 člana, Općini Petlovac 2 člana, Općini Leminac 1 član, Općini Strizivojna 1 član, Općini Koška 2 člana te Općini Draž 1 član. Općina Draž u svom izvršnom tijelu ima 2 člana koji su osobe s invaliditetom.

SPLITSKO – DALMATINSKA ŽUPANIJA

Prema podacima dostavljenim od Splitsko – dalmatinske županije dva člana predstavničkog tijela Skupštine Splitsko – dalmatinske županije su osobe s invaliditetom. Razina implementiranosti Nacionalne strategije u pojedinim jedinicama lokalne samouprave Splitsko – dalmatinske županije je različita. Od ukupno 55 jedinica lokalne samouprave u Splitsko – dalmatinskoj županiji, očitovanje je dostavilo njih 24, a od njih 50% očitovalo se da provodi određene mjere za implementaciju u javni i društveni život sukladno osiguranim sredstvima i potrebama jedinica.

Aktivno provođenje niza mjera iz područja Nacionalne strategije „Sudjelovanje u javnom i političkom životu“ Grada Vrlike, rezultirala je ulaskom dvije osobe s invaliditetom u Gradsko vijeće iz skupine invalidi Domovinskog rata. Također, općine Zmijavci i Lovreć u Općinskim vijećima imaju po jednu osobu s invaliditetom, a u gradu Omišu dva su člana Gradskog vijeća osobe s invaliditetom.

Veliki broj jedinica lokalne samouprave, mjere i aktivnosti propisane unutar Nacionalne strategije za koje su određeni kao sunositelji, provode sukladno programima financiranja javnih potreba u zdravstvu i socijalnoj skrbi, donacijama i programima sufinanciranja.

Općine Proložac, Runovići, Lokvičići, Nova Bukovica i Zagvozd ostvaruju suradnju i osiguravaju financiranje iz proračuna lokalnih udruga osoba s invaliditetom s naglaskom na pružanje pomoći djeci s poteškoćama u razvoju, te starijim i nemoćnim osobama.

Gradovi Stari Grad i Solin poduzeli su dodatne mjere da bi se omogućilo osobama s invaliditetom sudjelovanje u političkim aktivnostima. Stari Grad je u suradnji s državnim tijelima omogućio korištenje glasačkih listića na Brailleovom pismu, dok je Solin omogućio osobama s poteškoćama u kretanju olakšan pristup u sjedište Gradskog izbornog povjerenstva izgradnjom posebne rampe u kandidacijskom postupku predlaganja kandidata na liste i kod ovjere potpisa za kandidiranje za Gradsko vijeće te za gradonačelnika i njegove zamjenike. Grad Makarska provodi od 2015. godine Strategiju jedinstvene politike za osobe s invaliditetom s kontinuiranim produženjem za 2016. i 2017. godinu.

Sukladno dostavljenim podacima 12 jedinica lokalne samouprave (Općine Lećevica, Gradac, Marina, Podravske Sesvete, Dugi Rat, Jelsa, Primorski Dolac, Prgomet i Šestanovac, te gradovi Hvar i Supetar) nemaju osobe s invaliditetom u svojim predstavničkim, odnosno izvršnim tijelima te su se očitovale u odnosu na dostupnost informacija i osiguravanje opreme da će, ukoliko se pokaže potreba i interes osoba s invaliditetima za isto osigurati sve potrebno sukladno svojim financijskim mogućnostima i raspoloživim ljudskim resursima.

KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA

Koprivničko - križevačka županija u svom izvješću navodi da prema prikupljenim podacima s njenog područja proizlazi da od 25 jedinica lokalne samouprave (3 grada i 22 općine) samo dvije imaju osobu

s invaliditetom u predstavničkom tijelu, odnosno izvršnom tijelu. Općina Molve ima jednu osobu s invaliditetom u svojem izvršnom tijelu, a Općina Sokolovac ima jednu osobu s invaliditetom u svojem predstavničkom tijelu. Nadalje, navodi se da Koprivničko - Križevačka županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave nema osoba s invaliditetom u svojem predstavničkom i izvršnom tijelu.

Također, ističe se pozitivan primjer Grada Koprivnice iz čijeg izvješća proizlazi da je u Gradskoj knjižnici i čitaonici Fran Galović dostupna oprema za čitanje elektroničkih dokumenata za osobe oštećena vida, te da su na svim izborima osigurani glasački listići na brajici, glasanje uz pomoć druge osobe i odlazak u stan osobe s invaliditetom. Nadalje se navodi da na području Županije nije bilo inicijativa od strane udruga za osobe s invaliditetom, a niti su osobe s invaliditetom pojedinačno postavljale zahtjeve u pogledu provedbe navedene mjere niti su iskazivale nezadovoljstvo, neravnopravnost ili ugroženost oko sudjelovanja u političkom životu.

VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA

Virovitičko - podravska županija izvještava da u predstavničkom i izvršnom tijelu Županije, kao i u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne samouprave na području Županije nema osoba s invaliditetom.

Nadalje, navodi se da sve jedinice lokalne samouprave (3 grada i 13 općina) provode mjere iz određenih područja Nacionalne strategije sukladno svojim financijskim mogućnostima. Primjerice Općina Pitomača ugradila je dizalo u zgradi općine te je na taj način uz dokumente dostupne na svojoj mrežnoj stranici omogućila dolazak i sudjelovanje osoba s invaliditetom u javnom i političkom životu te participaciju u kreiranju lokalnih politika i aktivnosti u Općini, kao i kreiranje kulturnog aspekta općine s obzirom da su započeli s projektom „Postavljanje rampe za savladavanje visinske razlike osoba s invaliditetom i smanjenje pokretljivosti u sklopu energetske obnove Doma kulture u Pitomači“. Projekt će uključivati sve obvezne elemente koji udovoljavaju suvremenim standardima prilagođenima osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti. Na taj će način omogućiti promicanje jednakosti, izjednačavanje mogućnosti i nediskriminacije osoba s invaliditetom u kulturnom, informativnom i javnom pa tako i neposredno političkom aspektu života. Uz Općinu Pitomaču, treba navesti i Općine Špišić Bukovicu, Sopje, Čađavicu, Crnac, Mikleuš i Nova Bukovica te Gradove Slatinu i Orahovicu koji su izdvojili značajna financijska sredstva za provedbu mjera iz Nacionalne strategije koje za posljedicu imaju uključivanje osoba s invaliditetom u javni, kulturni i politički život zajednice.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

U odnosu na podatke o broju osoba s invaliditetom u predstavničkim i izvršnim tijelima na području Primorsko - goranske županije, u očitovanju Županije temeljenom na dostavljenim podacima 13 jedinica lokalne samouprave od ukupno njih 36, proizlazi da postoje samo dva takva slučaja i to u Općini Kostrena gdje 2 člana Općinskog vijeća imaju status osobe s invaliditetom (status HRVI) i Općini Lovran gdje zamjenik načelnika ima status osobe s invaliditetom.

Navodi se da u Primorsko - goranskoj županiji nije usvojena posebna lokalna strategija, ali je donesen Socijalni plan PGŽ za razdoblje 2017-2010. godine dio kojeg su i aktivnosti usmjerene na skrb o osobama s invaliditetom. Prema dostavljenim podacima niti jedna JLS nije usvojila lokalnu strategiju no neke su sufinancirale različite projekte, programe, ustanove i udruge za skrb o osobama s invaliditetom na svom području u cilju povećanja njihove mobilnosti i pristupačnosti u ostvarivanju jednakih mogućnosti te njihovog uključivanja u kulturni, društveni, javni i politički život zajednice. Također, značajan broj dokumenata od važnosti za JLP(R)S objavljen je na njihovim službenim mrežnim stranicama te su dostupni i osobama s invaliditetom, a dostupne su i informacije o projektima i programima vezanim za osobe s invaliditetom koji se planiraju sufinancirati iz gradskih, općinskih ili županijskog proračuna. O istima se redovito objavljuju izvješća kako bi se pratile aktivnosti i napredak samih projekata, ali i njihov pozitivan učinak na život osoba s invaliditetom te njihovu aktivnu participaciju i uključivanje u cjelokupan život zajednice.

Primjerice, Grad Rijeka izvrstan je primjer provedbe gdje je omogućeno besplatno korištenje računala građanima u prostoru koji se nalazi neposredno do zgrade gradske uprave, a služi isključivo informiranju građana. Navedeni prostor prilagođen je i osobama s lokomotornim smetnjama, a

oprema je obogaćena čitačem za slijepe i softverom s kojim se slijepim i slabovidnim osobama omogućuje korištenje računala. Nadalje, dio portala Grada Rijeke www.rijeka.hr prilagođen je gluhim i nagluhim osobama, a proveden je i informatički tečaj za gluhe i nagluhe osobe. Na mrežnim stranicama Grada Rijeke objavljen je i vodič kroz socijalni program grada Rijeke koji je prilagođen slabovidnim osobama i osobama s oštećenjem sluha. Tijekom 2017. godine Grad Rijeka financirao je 75 prijava projekata i programa s ciljem da doprinesu unaprjeđenju socijalne zaštite pojedinih posebno osjetljivih skupina građana, od čega se njih 20 odnosilo na zaštitu osoba s invaliditetom i djecom s teškoćama u razvoju.

Grad Vrbovsko na svojim službenim stranicama objavljuje informacije od značaja za građane grada Vrbovskog, pa tako i za osobe s invaliditetom.

Ukazuje se da Gradovi Opatija, Rijeka, Novi Vinodolski, Kastav, Opatija, Kraljevica te Općine Lovran, Viškovo, Kostrena Čavle i Matulji izdvajaju iz svog proračuna znatan dio sredstava kojima se promovira izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom te uključivanje istih u javni i politički život zajednice.

ZADARSKA ŽUPANIJA

Prema podacima dostavljenim od strane Zadarske županije, jedna osoba u izvršnom tijelu županije je osoba s invaliditetom, te u Općini Polača i Gradu Biogradu imaju po jednu osobu s invaliditetom u svom izvršnom, odnosno predstavničkom tijelu.

Prema izvješću o provedbi mjera Nacionalne strategije na regionalnoj razini Zadarska je županija imenovala koordinadora za provedbu Nacionalne strategije, te je obavijestila jedinice lokalne samouprave na području županije o donošenju iste s ciljem jačanja vertikalne komunikacije i suradnje između tijela regionalnih i lokalnih tijela državne uprave. Sukladno podacima iz 2015. godine, ukupan broj jedinica lokalne samouprave koje provode mjere Nacionalne strategije i o tome vode izvješća u Zadarskoj županije je 10, uz napomenu kako provedba pojedinih mjera ponajviše ovisi o proračunskim mogućnostima pojedinih jedinica lokalne samouprave.

Nadalje, usprkos činjenici da nije donesena lokalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom, doneseni su Socijalni plan Zadarske županije i Županijska razvojna strategija do 2020., koji obuhvaćaju ciljeve, prioritete i mjere za poboljšanje statusa osoba s invaliditetom i drugih ranjivih skupina u područjima socijalne skrbi. Nacrt Županijske razvojne strategije bio je dostupan na službenoj mrežnoj stranici Zadarske županije u postupku e - savjetovanja kako bi se i na taj način zainteresirana javnost mogla neposredno uključiti u njenu izradu. Također, u procesu je osnivanje Povjerenstva za praćenje i provedbu mjera Županijske razvojne strategije.

Grad Zadar aktivno poduzima mjere kako bi se osobe s invaliditetom uključile u javni i politički život grada, ponajprije preko suradnje s udrugama i izdvajanjem financijskih sredstava iz gradskog proračuna. Najviše sredstava, zbog najvećeg iskazanog interesa, ide udrugama posebno ranjivih skupina osoba s invaliditetom poput slijepih i slabovidnih osoba te teško pokretnih i nepokretnih osoba. Slijedom toga, sredstva se izdvajaju za tehničku pomoć i podršku kroz nabavu pisaćih strojeva s Braillovim pismom, govornih računala, printera na Braillovom pismu te taktilnih traka za kretanje slijepih osoba po gradu koje će uskoro biti ugrađene po nogostupima na glavnim pravcima grada Zadra. Također, Udruzi gluhih i slabočujnih osoba su nabavljena tehnička pomagala i stručna pomoć u svrhu poboljšanja praćenja događanja u javnom i političkom prostoru, ali i za svakodnevnu komunikaciju.

Komunikacija i suradnja Grada Zadra kontinuirano se ostvaruje s Udrugom tjelesnih invalida zbog uklanjanja barijera, bilo kroz prilagodbu rubnjaka radi pristupa nogostupima, ugradnjom rampi ili nabavi posebnih liftova i vozila za prijevoz osoba s invaliditetom. Posebno se vodi pažnja na dostupnost izbornih mjesta da bi se omogućilo osobama s invaliditetom ravnopravno sudjelovanje na izborima. Također, Upravni odjel za socijalnu skrb i zdravstvo svim udrugama koje okupljaju osobe s invaliditetom dostavljaju osnove informacije o tijeku i provedbi izbora s upitom o eventualnim dodatnim potrebama poput prijevoza, pratnje itd. kako bi im se omogućio pristup i pravo na izjašnjavanje na izborima za sve razine političkog upravljanja i odlučivanja.

ZAKLJUČAK

Na temelju dostavljenih očitovanja JLP(R)S u odnosu na predmetnu mjeru iz Nacionalne strategije za 2017. godinu, zaključuje se da znatan broj njih nastoji sukladno svojim financijskim odnosno proračunskim mogućnostima osigurati tehničku i druge oblike pomoći kako bi osobama s invaliditetom bili dostupni temeljni dokumenti od značaja za političko sudjelovanje na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini i kako bi se olakšalo sudjelovanje osoba s invaliditetom u predstavničkim i izvršnim tijelima. O provedenim mjerama svjedoče pokazatelji da su osobe s invaliditetom članovi kako predstavničkih tako i izvršnih tijela u JLP(R)S te da postoje svijetli primjeri aktivnog participiranja istih u javnom i političkom djelovanju zajednice.

Iako su se mnoge JLP(R)S očitovale kako na njihovom području nije postojao interes ni inicijativa za posebnim uključivanjem osoba s invaliditetom u kreiranje političkih odluka i javnih politika te da nisu imale posebnih zahtjeva u vezi osiguranja dostupnosti dokumenata različitih formata sukladno potrebama osoba s invaliditetom i potrebne opreme (sceneri, pisači na Brailleovom pismu itd.), ističe se da su JLP(R)S navodile kako su spremne, u slučaju potrebe i iskazanog interesa, osigurati sve prethodno navedeno kako bi omogućile osobama s invaliditetom jednakost i ravnopravnost kao temeljne ustavne vrednote, te proaktivno djelovale u okviru svojih nadležnosti s ciljem izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom.

Vidljivi su pomaci i napredak u smislu osiguravanja dostupnosti dokumenata, informacija i prilaza zgradama i prostorima JLP(R)S kako bi osobe s invaliditetom mogle participirati u korištenju usluga upravnih tijela JLP(R)S te sudjelovati u njihovom radu, kao i biti članovi izvršnih i predstavničkih tijela JLP(R)S.

Iako neznatan broj JLP(R)S ima svoje strategije za osobe s invaliditetom, velik je broj jedinica koje imaju različite socijalne, razvojne i druge programe koji sadrže mjere i aktivnosti po uzoru na Nacionalnu strategiju te na taj način sustavno i planski djeluju s ciljem ostvarenja dostupnosti i pristupačnosti osobama s invaliditetom na svim područjima javnog i političkog života. Uz sve navedeno primjećuje se da dolazi do sve većeg broja različitih oblika pomoći osobama s invaliditetom što ukazuje na povećanje stupnja senzibiliziranosti na poteškoće i prepreke s kojima se osobe s invaliditetom susreću u svakodnevnom životu, a posebno u nekim njegovim aspektima kao što je ostvarenje različitih prava temeljenih za zakonima Republike Hrvatske.

Ukazuje se da je u odnosu na podatke iz proteklog izvještajnog perioda (2007. -2015. godina) vidljiv napredak u povećanju inkluzivnosti i aktivnog participiranja osoba s invaliditetom u javni i politički život, kao i da je napravljen značajan iskorak u dostupnosti informacija, usluga i sadržaja osobama s invaliditetom te posljedično i povećanje aktivnosti istih u životu zajednice.

Prilog br. 22 - Procjena potreba za palijativnim kapacitetima po županijama prema preporukama Europskog udruženja za palijativnu skrb/Mreži javne zdravstvene službe

Županija/ Grad Zagreb/ Hrvatska	Ukupan broj stanovni ka (2011)	Broj umrlih (2010/20 15)	Procijenj ena potreba broja palijativ ih postelja (80- 100 na 1 mil. stanovnik a)	Broj bolničkih palijativ ih postelja prema Mreži javne zdravstve ne službe	Broj palijativni h postelja u stacionari ma domova zdravlja prema Mreži javne zdravstve ne službe	Broj koordinat ora za palijativn u skrb	Broj mobilnih palijativ nih timova
Istarska županija	208440	2332/241 4	17-21	5	16	2	2

Izvor: Istarska županija, Grad Pazin

**Zbog posebnih dodatnih potreba koje uvjetuju ruralna područja, otoci, područja posebne državne skrbi i sl. može se dodatno osigurati još jedan koordinator (Nacionalni program razvoja palijativne skrbi u Republici Hrvatskoj 2017. - 2020.)*

Prilog br. 23 - Sufinancirani projekti Udruga od strane Varaždinske županije

	UDRUGE:	PROGRAMI:	IZNOS:
1.	Invalidsko društvo ILCO Varaždin	"Kako rehabilitirati 80% invalida sa stomom"	5.000,00
2.	Udruga zdravog življenja OBITELJSKI KLUB Varaždinske županije	Program rehabilitacije i resocijalizacije s obiteljima alkoholnih ovisnica/ka nakon bolničkog tretmana	7.000,00
3.	Udruga tjelesnih invalida "LIO" Ludbreg	"Sportom do integracije"	3.000,00
4.	Bedem ljubavi Varaždin	Solidarnost, humanost i zajedništvo	3.000,00
5.	Društvo distrofičara, invalida cerebralne i dječje paralize i ostalih tjelesnih invalida Grada Varaždina	Za kvalitetniji i aktivniji život osoba s invaliditetom u Varaždinskoj županiji	20.000,00
6.	Udruga žena općine Sveti Đurđ	Izdavanje monografija o Udruzi žena općine Sveti Đurđ	3.000,00
7.	Udruga "NOVI PUT" Varaždin	Obilježavanje Svjetskog dana beskućnika u Varaždinu	4.000,00
8.	Udruga - Žene u borbi protiv raka dojke NARCISA Ludbreg	"Zajedno smo jače"	4.000,00
9.	Hrv. društvo logoraša srpskih koncentracijskih logora, Podružnica Varaždinske županije	Resocijalizacija logoraša	15.000,00
10.	Zajednica udruga antifašističkih boraca i antifašista Varaždinske županije	Promicanje antifašističkih vrijednosti i zaštite interesa sudionika i stradalnika 2. svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja	10.000,00
11.	Hrvatska udruga leukemija i limfomi	"Znanjem do zdravlja - Varaždinska županija"	6.000,00
12.	Udruga HOĆU ŽIVOT	"Kuća mogućnosti"	15.000,00
13.	Društvo multipleskleroze Varaždinske županije	"Ruka pomoći"	15.000,00
14.	ZIPKA Udruga udomitelja za djecu i mlade Varaždinske županije	"Kad se mnoge ruke slože sve se može" - za stambenu zajednicu Petrijanec	8.000,00
15.	MAMMAE KLUB Varaždin - Udruga žena oboljelih na dojku	Rehabilitacija žena operiranih na dojku	20.000,00
16.	Udruga SUNCE Novi Marof	"Družimo se i stvaramo u našem klubu"	14.000,00
17.	Udruga tjelesnih invalida ILO Ivanec	Humanitarni kulturno-socijalno-sportski program za osobe s invaliditetom	5.000,00
18.	Udruga savjetovaništva "Uz tebe sam"	"Tata-mata učenje"	8.000,00
19.	Udruga umirovljenika i starijih osoba općine Martijanec	"Svi za jednoga, jedan za sve"	5.000,00
20.	Udruga IVANEČKO SUNCE za osobe s intelektualnim oštećenjem Ivanec	"Budimo kreativni"	18.000,00
21.	LUDBREŠKO SUNCE Udruga za osobe s invaliditetom	"Klub Sunce" kreativne radionice	20.000,00
22.	ŽIVOT I RADOST Udruga za djecu s teškoćama i osobama s invaliditetom	"Uz pomagača do inkluzije"	5.000,00
23.	Plivački klub za osobe s invaliditetom VIDRA Varaždin	Terapeutsko plivanje - tjelesnom aktivnošću do osobnog zadovoljstva	4.000,00

24.	Udruga gluho-slijepih osoba Varaždinske županije	"Pružimo ruke jedni drugima"	12.000,00
25.	Udruga slijepih Varaždinske županije	"Pružimo ruke, zajedno srušimo granice"	18.000,00
26.	Udruga za promicanje kvalitete življenja MEDENJAK	"Živimo zdravo, hranimo se prirodno"	5.663,00
27.	Udruga PLAVO SRCE	"Za istu šansu"	5.000,00
28.	Udruga gluhih i nagluhih grada Varaždina i Varaždinske županije	Osnaživanje korisnika kroz druženja i aktivno uključivanje u zajednicu	10.000,00
29.	Udruga pripadnika 104. brigade ZNG Varaždin	Obilazak područja borbenog djelovanja brigade	12.000,00
30.	Udruga dijaliziranih i transplatiranih bubrežnih bolesnika Novi Marof	Organizacija likovne kolonije s ciljem prodaje slika za kupnju lijekova članovima	3.000,00
31.	Udruga STAKLENO ZVONO	"Naš pogled na svijet"	5.000,00
32.	Udruga udomitelja i obiteljskih domova NADA Ivanec	"Osnažena obitelj - sretno dijete"	10.000,00
33.	Udruga za razvoj životnih vještina pojedinaca i obitelji "Uz vas"	Zaštita i potpora žrtvama obiteljskog nasilja i kaznenih djela	7.000,00
34.	Udruga umirovljenika unutarnjih poslova Varaždin	"Jačanje kapaciteta za rad udruge za članove učesnike Domovinskog rata i umirovljene djelatnike PU varaždinske	4.000,00
35.	Udruga apstinencata Varaždinske županije HRABROST	Očuvanje apstinencije u grupi uz obiteljski pristup	7.000,00
36.	Klub za starije osobe Varaždin	Povećanje kvalitete života kroz fizičku aktivnost - izrada narodnih nošnji	5.000,00
37.	Klub laringektomiranih Varaždinske županije	Prevenција raka grla i uključivanje laringektomiranih osoba u normalni život u zajednici	5.000,00
38.	Udruga umirovljenika Općine Petrijanec	Socijalna podrška i prijevoz starijih osoba	9.000,00
39.	Zajednica udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Varaždinske županije	Posjete mjestima stradavanja i rekreacija invalida Domovinskog rata	17.000,00
40.	Društvo za zaštitu od dijabetesa Varaždin	"Dijabetičari za zdraviju županiju"	9.000,00
41.	Udruga specijalne jedinice policije "RODA"	"Specijalna jedinica policije PU varaždinske RODA u Domovinskom ratu	15.000,00
42.	Udruga veterana 7. gardijske brigade PUMA	Usavršavanje članova udruga proisteklih iz Domovinskog rata za upravljanje projektima organizacija civilnog društva	15.000,00
UKUPNO			390.663,00

Izvor: *Varaždinska županija*

Prilog br. 24 - Prikaz utrošenih sredstava za provedbu mjera Nacionalne strategije u 2017. godini²
Tablica 1. - Prikaz utrošenih sredstava u 2017. godini na nacionalnoj razini

Područje	Utrošena sredstva u 2017. godini (u kunama)
1. Obitelj	0
2. Život u zajednici	161.617.252,33
3. Odgoj i obrazovanje	79.468.311,61*
4. Zdravstvena zaštita	24.156.322,50**
5. Socijalna skrb	47.134.685,57
6. Stanovanje, mobilnost i pristupačnost	36.916.887,99
7. Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje rad i mirovinsko osiguranje	103.172.932,65***
8. Pravna zaštita i zaštita od zlostavljanja	7.376.068,8****
9. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti	110.000,00
10. Sudjelovanje u kulturnom životu	2.461.733,86
11. Sudjelovanje u političkom i javnom životu	50.000,00
12. Istraživanje i razvoj	819.547,39
13. Rekreacija, razonoda i šport	2.058.482,00
14. rizične situacije i humanitarna krizna stanja	0
15. Udruge osoba s invaliditetom u civilnom društvu	/ *****
16. Međunarodna suradnja	0
UKUPNO	465.342.924,73

*Ministarstvo znanosti i obrazovanja napominje da izvršenje proračuna u iznosu manjem od planiranog iznosa (a odnosi se na osiguravanje pomoćnika u nastavi za djecu s teškoćama u razvoju) posljedica je dinamike obrade zahtjeva za isplatom sredstava koji osnivači škola kao nositelji projekata upućuju na sustav upravljanja Europskim socijalnim fondom. Konkretno, kašnjenje u podnošenju zahtjeva za isplatom sredstava od strane korisnika projekata ili u obradi zahtjeva od strane sustava upravljanja Europskim socijalnim fondom utječe na dinamiku izvršenja proračunskih sredstava. Preostali iznos sredstava se u takvoj situaciji realizira u narednoj proračunskoj godini

**navedeni iznos obuhvaća i donacije i sredstva zdravstvenih ustanova. Ministarstvo hrvatskih branitelja navodi da u tablici nisu obuhvaćeni iznosi o utrošenim sredstvima po Programu stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja za razdoblje od 2014. do 2017. godine iz razloga što isti nije namijenjen isključivo HRVI iz Domovinskog rata.

***ukupni iznos ne obuhvaća iznos od 31.500.000,00 kuna koje je navelo Ministarstvo turizma jer su projekti u fazi ugovaranja i ciljane skupine nisu samo osobe s invaliditetom.

**** navedeni iznos obuhvaća i sredstva ostvarena temeljem Zajma Svjetske banke, Darovnice Kraljevine Norveške i sredstava IPA 2011. Iznos od 582.665,00 kn koji je uračunat u ukupni iznos je bez PDV-a.

***** nije naveden iznos utrošenih sredstava budući da podaci za 2017. nisu dostupni prilikom izrade izvješća. U području 15 utrošen je iznos od 78.371.353,4 kn za 2015. godinu prema Godišnjem izvješću o financiranju i sufinanciranju programa i projekata organizacija civilnog društva koje se nalazi na mrežnoj stranici Ureda za udruge.

² Navedena utrošena financijska sredstva za provedbu mjera u 2017. godini na nacionalnoj razini ne obuhvaćaju financijska davanja iz redovne djelatnosti.

Tablica 2. - Prikaz utrošenih sredstava u 2017. godini po JLP(R)S ³

JLP(R)S	Utrošena sredstva u 2017. godini (u kunama)
Bjelovarsko-bilogorska županija	10.876.675,33
Brodsko-posavska županija	5.145.961,77
Dubrovačko-neretvanska županija	12.193.622,33
Istarska županija	29.963.240,07
Karlovačka županija	6.547.255,24
Koprivničko-križevačka županija	6.116.210,97
Krapinsko-zagorska županija	1.637.461,17
Ličko-senjska županija	1.338.844,28
Međimurska županija	6.192.773,35
Osječko-baranjska županija	18.404.288,58
Požeško-slavonska županija	3.563.063,97
Primorsko-goranska županija	5.390.702,67
Sisačko-moslavačka županija	2.660.741,00
Splitsko-dalmatinska županija	32.479.313,29
Šibensko-kninska županija	1.996.000,00
Varaždinska županija	5.944.095,34
Virovitičko-podravska županija	1.631.202,61
Vukovarsko-srijemska županija	1.656.664,89
Zadarska županija	12.809.491,71
Zagrebačka županija	10.948.017,71
Grad Zagreb	78.888.904,85
UKUPNO	256.384.531,13

³ Prikazana sredstva JLP(R)S uključuju i sredstva jedinica lokalne samouprave.